

דוח שנתי 2008

יובנק בע"מ

2008

דוח שנתי 2008 | תוכן עניינים

דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות	4
סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו	66
הצהרות המנהל הכללי והחשבונאית הראשית	83
דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי	86
ודוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל- בקרה פנימית על דיווח כספי	
דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2008	92

דוח שנתי 2008

תוכן עניינים

2008

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הבנק

תולדות הבנק	6
רווח ורווחיות	6
התפתחות סעיפי המאזן	8
תרשים מבנה אחזקות	10
חברות מוחזקות עיקריות	11
מידע על חברת האם	11
תיאור מגזרי הפעילות של הבנק	11
חלוקת דיבידנדים	12
הון אנושי	12
מגבלות ופיקוח על פעילות הבנק	13
הסכמים מהותיים	14
מערכות מידע	16
הליכים משפטיים	17

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הבנק

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 2008	18
עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2008	19

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות	27
רכוש קבוע ומתקנים	39
מיסוי	39

מידע נוסף

מדיניות ניהול הסיכונים	40
מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים	52
פעילות למען הקהילה ותרומות	55
גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק	56
תהליך אישור הדוחות הכספיים	57
דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית	57
עבודת הדירקטוריון ושינויים בדירקטוריון	58
חברי דירקטוריון הבנק	59
חברי הנהלת הבנק	61
הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי	62
פרוט תשלומים והטבות למקבלי השכר הגבוה בבנק	63
שכר רואה החשבון המבקר	64

דוח שנתי 2008

דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית
של בעלי המניות

2008

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 26 בפברואר 2009 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") והחברות המאוחדות שלו, לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008.

הדוחות הכספיים ערוכים על פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הבנק

תולדות הבנק

הבנק התאגד בארץ ישראל בשנת 1934, תחת השם: "בנק א"י לתועלת האשראי בע"מ". ב-1965 נרכש הבנק על ידי הברון רוטשילד שקבע את שמו כ-"בנק כללי לישראל בע"מ". בשנת 1978 הונפקו מניות הבנק לציבור בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בשנת 1996 נרכש הבנק על ידי קבוצת הבנקאות העולמית אינווסטק ובשנת 1999 שונה שם הבנק ל-"בנק אינווסטק (ישראל) בע"מ". ביום 22 בדצמבר 2004 הועברה הבעלות ל-"בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ" (להלן: "הבנק הבינלאומי").

עם רכישת הבנק על ידי הבנק הבינלאומי, בעקבות הענות הציבור להצעת רכש מלאה, הפך הבנק לחברה פרטית המוחזקת ב-100% על ידי הבנק הבינלאומי.

בעקבות שינוי הבעלות, שונה שם הבנק בחודש מרץ 2005 ל-"יובנק בע"מ", אשר פועל כבנק נפרד ועצמאי המתמחה במגזרי הבנקאות הפרסונלית ושוק ההון.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי הסתכם בשנת 2008 ב-65.3 מיליוני ש"ח לעומת 78.7 מיליוני ש"ח בשנת 2007, קיטון של 17.0%.

הרווח הנקי מפעולות רגילות בשנת 2008 הסתכם ב-65.3 מיליוני ש"ח לעומת 77.2 מיליוני ש"ח בשנת 2007, קיטון של 15.4%.

הרבעון הרביעי של שנת 2008 הסתכם **ברווח נקי** בסך 19.7 מיליוני ש"ח, לעומת 18.5 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 6.5%.

הרווח הנקי מפעולות רגילות ברבעון הרביעי של שנת 2008 הסתכם ב-19.7 מיליוני ש"ח, לעומת 17.0 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 15.9%.

הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם בשנת 2008 ב-103.8 מיליוני ש"ח לעומת 118.7 מיליוני ש"ח בשנת 2007, קיטון של 12.5%.

הירידה נובעת בעיקרה מקיטון של 16.9% בהכנסות התפעוליות והאחרות (25.0 מיליוני ש"ח) ומגידול של 11.7% בהוצאות התפעוליות והאחרות (17.7 מיליוני ש"ח).
ירידה זו קוזזה בחלקה על ידי גידול של 18.0% ברווח מפעולות מימון (22.1 מיליוני ש"ח) וירידה בהוצאה בגין חובות מסופקים (5.7 מיליוני ש"ח).
פרוט ההשפעות הנ"ל מופיע בניתוח הכנסות והוצאות בהמשך.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בשנת 2008 ב-39.4 מיליוני ש"ח והיוותה 38.0% מהרווח לפני מס, לעומת הפרשה בסך 41.5 מיליוני ש"ח בשנת 2007 אשר היוותה 35.0% מהרווח לפני מס.

אחוז ההפרשה למס יורד בין השנים, בעיקר כתוצאה מירידה הדרגתית בשעור המס הסטטוטורי (על פי תיקון 147 לפקודת מס הכנסה).
מנגד, החל מיום 1 בינואר 2008, בוטל חוק התיאומים בשל אינפלציה אשר הביא לעליית שיעור המס האפקטיבי בבנק. השפעת ביטול חוק התיאומים בשנת 2008 הינה אי רישום קיטון בהוצאות המס בסך של כ-5.7 מיליוני ש"ח, לעומת השפעת יישום החוק בשנת 2007 בה נרשם קיטון בהוצאות המס של 4.3 מיליוני ש"ח.

תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון העצמי הגיעה ל-15.0% לעומת תשואה של 16.2% בשנת 2007.

תשואת הרווח הנקי להון העצמי הגיעה ל- 15.0% לעומת תשואה של 16.5% בשנת 2007.

תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים להון העצמי הגיעה לכ- 23.9% לעומת תשואה של כ- 24.9% בשנת 2007.

הרווח הנקי מפעולות רגילות ל- 1 ש"ח ערך נקוב של מניה רגילה הגיע בשנת 2008 ל- 20.9 ש"ח לעומת 24.7 ש"ח בשנת 2007.

הרווח הנקי ל- 1 ש"ח ערך נקוב של מניה רגילה הגיע בשנת 2008 ל- 20.9 ש"ח לעומת 25.2 ש"ח בשנת 2007.

הכנסות והוצאות

(במיליוני ש"ח):

% שינוי	2007	2008	
18.0	123.0	145.1	רווח מפעולות מימון
(16.9)	147.8	122.8	הכנסות תפעוליות ואחרות
(18.6)	90.3	73.5	מזה: הכנסות מפעילות בניירות ערך
11.7	150.8	168.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
8.6	73.0	79.3	מזה: הוצאות שכר

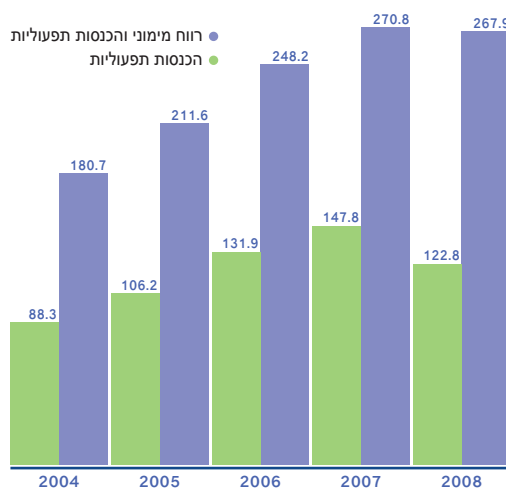
הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בשנת 2008 ב- 145.1 מיליוני ש"ח לעומת 123.0 מיליוני ש"ח בשנת 2007, עליה של 18.0%.

העלייה נובעת בעיקרה ממגוון פעילויות בתחום החטיבה הפיננסית הכוללות עשיית שוק באג"ח ממשלתיות ופעילויות מסחר נוספות, המהוות חלק אינטגרלי מהפעילות השוטפת של הבנק (כ- 16.3 מיליוני ש"ח). בנוסף, חלה עליה של 11.6 מיליון ש"ח ברווחים מממוש אגרות חוב זמינות למכירה, כאשר מנגד, נרשמה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרות חוב בסך 15.4 מיליוני ש"ח, מתוכם 5.4 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב מגובות במשכנתאות (בשנת 2007 - נרשמה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרות חוב בסך- 1.8 מיליוני ש"ח).

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בשנת 2008 בהכנסה בסך 4.4 מיליוני ש"ח לעומת הוצאה בסך של 1.3 מיליוני ש"ח בשנת 2007. ההכנסה בשנת 2008 נובעת מקיטון בהפרשה הספציפית, בעיקר עקב גביית חובות שהופרשו בעבר.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2008 ב- 122.8 מיליוני ש"ח לעומת 147.8 מיליוני ש"ח בשנת 2007, ירידה של 16.9%. הירידה נובעת בעיקרה מקיטון בהכנסות מפעילות שוק ההון על תחומי השוים, על רקע המשבר בשווקי ההון ומקיטון בגין ירידת ערך בהשקעה לא סחירה במניות, שקוזזה בחלקה על ידי גידול בהכנסות חדר עסקות מט"ח.

סה"כ הכנסות (במיליוני ש"ח)

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2008 ב- 168.5 מיליוני ש"ח לעומת 150.8 מיליוני ש"ח בשנת 2007, עליה של 11.7%.

הוצאות השכר והנלוות הסתכמו בשנת 2008 ב- 79.3 מיליוני ש"ח, לעומת 73.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 8.6%, המוסברת בעיקרה מגידול במספר העובדים המועסקים בבנק (גידול של 8.9%), בעיקר בשל פתיחת סניפי הבנקאות לאמידים (4.2 מיליוני ש"ח) וכן בשל הפסדי קופת הפיצויים (3.1 מיליוני ש"ח). הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשנת 2008 ב- 19.4 מיליוני ש"ח, לעומת 16.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 19.7%. העליה נובעת אף היא בעיקרה מגידול בהוצאות לאור פתיחת סניפי הבנק החדשים.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשנת 2008 ב- 69.8 מיליוני ש"ח לעומת 61.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 13.3%. העליה נובעת, בין היתר, מגידול בהוצאות מיחשוב, שירותים מקצועיים, שיווק ופרסום ועמלות.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות על ידי ההכנסות התפעוליות עמד של 72.9% בשנת 2008 לעומת 98.0% בשנת 2007.

חלקו של הבנק ברווחים מחברות כלולות הסתכם בשנת 2008 ב- 0.9 מיליוני ש"ח, לעומת סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח בשנת 2007.

בשנת 2007 נרשם רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס בסך 1.5 מיליוני ש"ח הנובע ממכירת פעילות קופות הגמל של הבנק. ראה פירוט בבאורים: 24, 5 (ב) הערות 4, 5.

התפתחות סעיפי המאזן

המאזן ליום 31 בדצמבר 2008 הסתכם ב- 8,498.1 מיליוני ש"ח, לעומת 7,609.3 מיליוני ש"ח ליום 31 לדצמבר 2007, עליה של 11.7%.

מזומנים ופקדונות בבנקים הסתכמו בסוף 2008 ב- 2,701.8 מיליוני ש"ח, לעומת 1,744.5 מיליוני ש"ח בסוף 2007, עליה של 54.9%. העליה נובעת מהפקדת פקדונות בבנק ישראל.

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה בסוף 2008 ב- 2,930.7 מיליוני ש"ח, לעומת 2,765.5 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2007, עליה של 6.0%.

מאחר שהמיקוד העסקי בבנק אינו בתחום האשראי המסחרי, הבנק משקיע באופן מסורתי חלק ניכר ממקורותיו באגרות חוב.

מתוך ההשקעה בניירות ערך סך של 2,213.1 מיליוני ש"ח הינו באגרות חוב ממשלתיות לסוגיהן, 339.4 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס"), מתוכם השקעה שאינה מהותית באגרות חוב מגובות במשכנתאות, שהינן ניירות ערך זרים בסך של כ- 1.3 מיליוני ש"ח, המדורגות בדירוג AAA, אשר הונפקו על ידי Freddie Mac (Freddie Mac), ובעלות מח"מ של 5 שנים, 139.4 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בישראל, 9.8 מיליוני ש"ח אגרות חוב של חברות ביטוח בישראל, 28.9 מיליוני ש"ח אגרות חוב של חברות בבעלות מדינת ישראל וסך של 175.4 מיליוני ש"ח אגרות חוב קונצרניות בישראל.

להלן מידע בדבר משך ושיעור הירידה בשוויין ההוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, אשר הוכרו ישירות בקרן הון ולא נזקפו לרווח והפסד ליום 31.12.08 (במיליוני ש"ח):

שיעור הירידה	משך הירידה			
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים
עד 20%	(24.9)	(2.8)	(2.9)	(0.5)
20%-40%	(3.2)	(15.4)	(0.3)	(4.1)
מעל 40%	(1.4)	(1.4)	(7.8)	(4.7)
סה"כ	(29.5)	(19.6)	(11.0)	(9.3)

* ליום 11.2.09 שיעור ירידת ערך המקסימלית הינו 40%.

הירידה בשווי ההון של אגרות החוב כוללת:

12.5 מיליוני ש"ח ירידה בשווי ההון של אגרות חוב ממשלתיות, אגרות חוב ממשלתיות הנסחרות בחו"ל או אגרות חוב של חברות בבעלות ממשלתית. מתוך ירידה זו 12.2 מיליוני ש"ח הינה לתקופה של עד 6 חודשים, ו- 0.3 מיליוני ש"ח לתקופה של 6-9 חודשים. בכל אגרות החוב הממשלתיות הירידה בשווי הינה עד 20%.

18.7 מיליוני ש"ח ירידה בשווי ההון של אגרות חוב של בנקים, בעיקר בנקים זרים, אשר מדורגים בדירוג A- ומעלה, (למעט אגרת חוב אחת בדירוג BBB) נכון לתאריך המאזן וליום 20.1.09 (ראה גם דיווח בדבר חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים). 13.6 מיליוני ש"ח מהירידה בשווי הינה ירידה של עד 20% ו- 5.1 מיליוני ש"ח הינה ירידה של מעל 40% (ליום 11.2.09 - קרן הון שלילית עבור ירידות של מעל 40% בסך 2.3 מיליוני ש"ח).

38.2 מיליוני ש"ח ירידה בשווי ההון של אגרות חוב קונצרניות, 9.1 מיליוני ש"ח לתקופה של עד 6 חודשים, 17.3 מיליוני ש"ח לתקופה של 6-9 חודשים, 3.1 מיליוני ש"ח לתקופה של 9-12 חודשים ו- 8.7 מיליוני ש"ח מעל שנה.

5.0 מיליוני ש"ח מהירידה בשווי הינה ירידה של עד 20%, 23.0 מיליוני ש"ח בין 20% - 40% ו- 10.2 מיליוני ש"ח מעל 40% (ליום 11.2.09 - קרן הון שלילית עבור ירידות של מעל 40% בסך 5.6 מיליוני ש"ח).

מרבית הירידה בקרן ההון נובעת מהמשבר בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם.

בבחינת הצורך לביצוע הפרשה לירידת ערך, בהתאם למדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים ולאור העובדה שלא חלו שינויים מהותיים אצל מנפיקי אגרות החוב האמורים, מעריכה הנהלת הבנק, כי אין צורך בביצוע הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין ירידות שווי אלו, בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2008. ראה פרק הון בירידת ערך נכסים במדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים.

במהלך החודשים ינואר ופברואר 2009, לאחר תאריך המאזן, חלו עליות מחירים באפיק אגרות החוב הממשלתיות מסוג שחר וגילון וברוב אגרות החוב הקונצרניות בארץ, אשר גרמו להקטנת קרן ההון השלילית של הבנק בתחילת שנת 2009. קרן ההון השלילית לאמצע פברואר 2009 היתה כ- 20 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס, לעומת קרן הון שלילית של כ- 45.5 מיליוני ש"ח, נכון לסוף שנת 2008.

האשראי לציבור הסתכם בסוף שנת 2008 ב- 1,931.6 מיליוני ש"ח, לעומת 2,404.1 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2007, ירידה של 19.6%. היתרה הממוצעת בשנת 2008 עמדה על 1,950.6 מיליוני ש"ח לעומת יתרה ממוצעת של 2,029.3 מיליוני ש"ח בשנת 2007, קיטון של 3.9%. עיקר הקיטון נובע מאשראי לזמן קצר לפעילות שוק ההון.

פקדונות הציבור הסתכמו בסוף 2008 ב- 6,820.2 מיליוני ש"ח לעומת 6,469.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2007, עליה של 5.4%. היתרה הממוצעת בשנת 2008 עמדה על 6,265.9 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה ממוצעת של 6,357.4 מיליוני ש"ח בשנת 2007, קיטון של 1.4%. עיקר הקיטון נובע מפקדונות לזמן קצר מפעילות שוק ההון.

פקדונות מבנקים הסתכמו בסוף 2008 ב- 252.0 מיליוני ש"ח, לעומת 19.1 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2007, עליה של 1,219.4%. התנועה בסעיף זה נובעת בעיקרה מפעילות ביבנקאית יומית.

ההון העצמי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2008 הסתכם ב- 451.6 מיליוני ש"ח, לעומת 414.5 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007.

יחס ההון העצמי לסה"כ המאזן עמד בסוף שנת 2008 על 5.3%, בדומה לסוף שנת 2007.

יחס ההון לרכיבי סיכון הגיע ביום 31 בדצמבר 2008 ל- 26.2% בהשוואה ל- 21.6% ביום 31 בדצמבר 2007. יחס ההון המזערי שנדרש על ידי בנק ישראל הינו 9%.

תרשים מבנה אחזקות*

* חברות עיקריות.

חברות מוחזקות עיקריות

"יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ" (להלן "החברה") עוסקת במתן שירותי ניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים ומוסדיים. החברה מחזיקה בבעלות מלאה בחברת בת "יובנק קרנות נאמנות בע"מ" העוסקת בניהול מגוון קרנות נאמנות. סך הנכסים תחת ניהול באחריות החברה וחברת הבת שלה עומד על כ- 1.2 מיליארדי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2008, מתוכם סך של כ- 0.5 מיליארדי ש"ח בניהול תיקי השקעות, וסך של כ- 0.7 מיליארדי ש"ח בניהול קרנות נאמנות. החברה סיימה את שנת 2008 בהפסד של 1.0 מיליוני ש"ח, לעומת רווח נקי של 0.2 מיליוני ש"ח בשנת 2007. (בניטרול תוצאות "יובנק קרנות נאמנות בע"מ").

"יובנק קרנות נאמנות בע"מ" סיימה את שנת 2008 ברווח נקי של 1.2 מיליוני ש"ח לעומת 4.9 מיליוני ש"ח בשנת 2007.

"יובנק חברה לנאמנות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בעיקרה במתן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות ובנוסף, כנאמן לסדרות אג"ח מסוגים שונים ותעודות סל, החזקת נכסים של יחידים ועוד. הרווח הנקי של החברה לשנת 2008 הסתכם ב- 13.5 מיליוני ש"ח, לעומת 19.6 מיליוני ש"ח בשנת 2007.

"יובנק חיתום וייעוץ בע"מ" עוסקת בחיתום להנפקות ובייעוץ כלכלי. ההפסד של החברה הסתכם בסכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח בשנת 2008, לעומת רווח של 0.4 מיליוני ש"ח בשנת 2007.

"יובנק השקעות והחזקות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בעיקר בהשקעת מבנים, ציוד וריהוט לבנק ולחברות קשורות. הרווח הנקי של החברה לשנת 2008 הסתכם ב- 4.4 מיליוני ש"ח, לעומת רווח של 4.1 מיליוני ש"ח בשנת 2007.

מרבית הקיטון של רווחי החברות המוחזקות נובע מהמשבר הפיננסי בארץ ובשווקי העולם.

מידע על חברת האם

קבוצת הבנק הבינלאומי נמנית על חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל. הקבוצה פועלת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות: בנקאות מסחרית, בנקאות פרטית, משכנתאות, פעילות בשוק ההון על רבדיה השונים, פעילות פיננסית בינלאומית, מימון בשיטת הליסינג, פקטורינג, כרטיסי אשראי ושירותים פיננסיים שונים. בנוסף ליובנק, היא מחזיקה בשלושה בנקים מסחריים בישראל - בנק אוצר החייל, בנק פועלי אגודת ישראל ובנק מסד - ושתי חברות בנות בחו"ל, פיבי בנק (יו.ק.) בלונדון ופיבי בנק (שווייץ) בציריך. לקבוצה 173 סניפים ושלוחות בישראל, מתוכם 83 סניפים ושלוחות בחברת האם.

תיאור מגזרי הפעילות של הבנק

להלן תיאור קצר של מגזרי הפעילות של הבנק:

מגזר הבנקאות הפרטית - כולל את כל הלקוחות הפרטיים בבנק ועסקיהם. מדובר הן בלקוחות פרטיים המשוויכים לחטיבת הבנקאות הפרסונלית והן בלקוחות פרטיים המשוויכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם הינו בניירות ערך. בנוסף, כולל המגזר את פעילות החברה לניהול נכסים פיננסיים, החברה לניהול קרנות הנאמנות של הבנק ולקוחות החברה לנאמנות של הבנק, שלא בתחום שירותי הנאמנות לקרנות נאמנות.

מגזר הבנקאות העסקית - כולל את כל הלקוחות המוסדיים אשר עיקר עיסוקם הינו בתחום הפיננסי, כגון: קבוצות העוסקות בתחומי ביטוח, פנסיה וגמל, קרנות נאמנות, מנהלי תיקים, וכו'. לקוחות אלו משויכים לחטיבת שוק ההון. בנוסף, כולל המגזר את לקוחות החברה לנאמנות של הבנק, בתחום שירותי הנאמנות לקרנות נאמנות.

המגזר הפיננסי - מגזר זה מאגד בתוכו את פעילות חדרי העסקות, יחידת הנזילות ואת מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק. והתחייבויות מהותית בתחום מגזר משקי הבית ומגזר עסקים קטנים.

מגזר הבנקאות המסחרית - המגזר כלל לקוחות הפעילים בתחום הפקטורינג וכן כלל חברות אשר עיקר עיסוקן הינו מסחרי. לקוחות אלו שוייכו הן למחלקת המימון המתמחה והן לחטיבת הבנקאות הפרסונלית. בשנת 2007 הועברה פעילות הפקטורינג לבנק אוצר החייל. כתוצאה מכך, הפעילות במגזר צומצמה משמעותית והמגזר חדל להיות מהותי. לאור זאת, המגזר אינו מוצג יותר כמגזר בר דיווח החל מהרבעון הראשון לשנת 2008.

למידע מפורט, לרבות ניתוח כספי, ראה בפרק הדין בתיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות.

חלוקת דיבידנדים

בחודש ינואר 2006 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 28 מיליוני ש"ח.
בחודש דצמבר 2006 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 60 מיליוני ש"ח.
בחודש דצמבר 2007 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 100 מיליוני ש"ח.
בשנת 2008 לא חולק דיבידנד.

הון אנושי

תאור המבנה הארגוני ומספר העובדים המועסקים

למנכ"ל הבנק כפופים ישירות חמישה מנהלים, כדלקמן:

מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית, אשר לה כפופים סניפי הבנק (כולל צוותי עסקים, תפעול ועו"ש).
מספר העובדים המועסקים בחטיבת הבנקאות הפרסונלית הסתכם ב- 2008 ב- 98 עובדים בממוצע (בשנת 2007 ב- 79 עובדים בממוצע).

מנהל חטיבת שוק ההון, אשר לו כפופות מחלקות מסחר בניירות ערך ישראלים ובניירות ערך זרים, מערך עורפי בניירות ערך ישראלים ובניירות ערך זרים, מחלקת תפעול קרנות נאמנות וצוות בנקאי המעניק שירותים ללקוחות החטיבה.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת שוק ההון הסתכם ב- 2008 ב- 80 עובדים בממוצע (בשנת 2007 ב- 86 עובדים בממוצע).

מנהל החטיבה הפיננסית, אשר לו כפופות המחלקות הבאות: ניהול נכסים והתחייבויות, יחידת הנזילות וחדר עסקות.
מספר העובדים המועסקים בחטיבה הפיננסית הסתכם ב- 2008 ב- 14 עובדים בממוצע (בשנת 2007 ב- 13 עובדים בממוצע).

מנהל חטיבת המטה, אשר לו כפופות המחלקות הבאות: משאבי אנוש ומינהל, אשראי וניהול סיכונים, ארגון ושיטות וציות, משפטית, תכנון ושיווק ורפרנט מחשב.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת המטה הסתכם ב- 2008 ב- 68 עובדים בממוצע (בשנת 2007 ב- 66 עובדים בממוצע).

מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי, אשר לה כפופות המחלקות הבאות: חשבונאות, בינלאומית והתאמות והנהלת חשבונות ותשלומים.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת החשבונאי הראשי הסתכם ב- 2008 ב- 17 עובדים בממוצע (בשנת 2007 ב- 13 עובדים בממוצע).

בנוסף, שרותי הביקורת הפנימית נשענים ברובם על מערך הביקורת הפנימית של הבנק הבינלאומי, למידע נוסף ראה בפרק הדין בגילוי בדבר מבקר פנימי בבנק.

בדבר שרותי מערכות מידע ראה פירוט בפרק הדין במערכות מידע.

להלן נתונים על מספר העובדים בבנק ובחברות הבת לסוף שנה והממוצע החודשי לשנה:

לסוף שנה:	הבנק			חברות בנות			סך הכל		
	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ
31.12.08	222	23	245	31	1	32	253	24	277
31.12.07	198	39	237	31	1	32	229	40	269
ממוצע חודשי:									
2008	216	29	245	31	1	32	247	30	277
2007	187	38	225	30	2	32	217	40	257

* כולל עובדי שעות, עובדי כ"א ועובדים במיקור חוץ

שינויים בכח אדם

19% מעובדי הבנק החלו עבודתם בבנק במהלך שנת 2008. רוב הגידול במספר העובדים המועסקים והאחוז הגבוה של העובדים החדשים נובע מפתיחת סניפי בנקאות לאמידים. למידע נוסף ראה פירוט בפרק הדין בתיאור מגזרי הפעילות במסגרת מגזר הבנקאות הפרטית.

הסכמי העסקה

כל עובדי הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים. הסכמים אלו מקנים לבנק גמישות העסקה מירבית ויכולת התאמת גודל כח האדם ושינוי המבנה הארגוני תוך תגובה מהירה לצרכי ולתנאי השוק ולפעילות העסקית של הבנק. למידע בדבר זכויות עובדים בפרישה - ראה פירוט בביאור 11.

הדרכה

מספר האקדמאים בבנק ובחברות הבנות מהווה כ- 60% מסך כח האדם.

תכנית ההדרכה של הבנק בשנת 2008 היוותה חלק ממגמת שיפור איכויות העובדים והתמקדה בתכנים ממוקדי צורך. תכנית ההדרכה כוללת הכשרת יועצים ומנהלי תיקים, המוסמכים לאחר מכן לייעוץ על-ידי הרשות לניירות-ערך. הבנק מעודד עובדים להשלים לימודים אקדמאיים, ומאפשר לעובדים הנדרשים לכך, לצאת לקורסים מקצועיים וייחודיים מחוץ לארגון.

תכניות תגמול לעובדים

דירקטוריון הבנק אישר ב- 2005 מדיניות חלוקת בונוסים לעובדים המבוססת על תשואת הרווח הנקי להון מפעולות רגילות שהשיג הבנק. סכום הבונוס נקבע על בסיס נוסחא המורכבת מתשואת סף הזכאות לבונוס על פי החלטת הדירקטוריון, תשואת התקציב שאושרה לאותה שנה והתשואה על ההון מפעולות רגילות שהושגה בפועל.

מגבלות ופיקוח על פעילות הבנק

בהוראת ניהול בנקאי תקין 313 - "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" קיימות מגבלות על פיהן הבנק אינו רשאי לתת אשראי ל"לווה בודד", ל"קבוצת לווים", ו"לששת הלווים כולל קבוצת לווים" (כהגדרתם בהוראה) בסכומים שעולים על 15%, 30%, ו- 135% מהונו העצמי, בהתאמה. בגין המגבלות הנ"ל הגיע הבנק להסכם עם לווים מסוימים וקבוצות לווים מסוימות, כי מסגרת האשראי שלהם תמומש רק אם לא תביא לחריגה מהמגבלות שתוארו לעיל. בהוראת ניהול בנקאי תקין 337 - "פעילות בשוק מעו"ף" קיימת מגבלה על פיה סך כל התחייבויותיו של תאגיד בנקאי כלפי מסלקת מעו"ף (לאחר ניכויים מותרים) לא תעלה על 30% מהונו של הבנק. לאור פעילותם הרבה של לקוחות חטיבת שוק ההון בשוק המעו"ף, הבנק בודק את המגבלה הנ"ל באופן שוטף.

בהוראת ניהול בנקאי תקין 315 - "הפרשה נוספת לחובות מסופקים" נקבע כי יש לבצע הפרשה נוספת לחובות מסופקים בגין ריכוזיות חבויות ענפית. הבנק חשוף לריכוזיות בענף השירותים הפיננסיים. ריכוזיות זו תואמת את המדיניות העסקית של הבנק על פיה מגזר לקוחות שוק ההון הינו בין מגזרי הפעילות העיקריים. הבנק מקפיד על יישום המגבלה. בשנים 2007 ו-2008 לא היתה חריגה ממגבלת ריכוזיות ענפית.

בנוסף, לענין הרפורמה בשוק ההון ראה פרטים בפרק הדן על מגזרי פעילות בנושא פעילות יובנק קרנות נאמנות בע"מ.

מלבד המתואר לעיל אין מגבלות ופיקוח נוספים שהינם ייחודיים או אפקטיביים לבנק בשנים הרלוונטיות או שצפויה להיות להם השפעה מהותית על פעילות הבנק בעתיד.

הסכמים מהותיים

א. מכירת פעילות קופות הגמל:

ביום 9 בינואר 2007 התקשר הבנק בהסכם למכירת פעילות קופות הגמל שלו בדרך של העברת ניהולן לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר אי.די. אי, חברה לביטוח בע"מ. בהסכם המכירה התקשרו הבנק, יובנק ניהול קופות גמל (2005) בע"מ (להלן: "החברה"), מצד אחד, וישיר אי.די. אי, חברה לביטוח בע"מ וחברה לניהול קופות גמל בשליטתה (להלן: "החברות הרוכשות"), מצד שני. העסקה בוצעה במקביל לעסקת מכירת קופות הגמל הנמצאות בשליטת הבנק הבינלאומי לקונה (להלן ביחד: "העסקות"). ההתקשרות אושרה על ידי הגורמים הרלבנטיים.

לאור ההחלטה שלא לכלול את נכסי יובנק כעמית מעסיק במסגרת הנכסים הנמכרים, עלה הצורך לפצל בין הנכסים שיימכרו לישיר אי.די. אי לבין נכסי יובנק כעמית מעסיק, אשר יועברו לקופה ייעודית שתנהל תחת קידמה חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "הקופה הנעברה"). תהליך העברת נכסי קבוצת יובנק מיובנק קופה מרכזית לפיצויים לקופה הנעברה בוצע בחודש ספטמבר 2007, על פי טיוטת חוזר של משרד האוצר-אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון מיום 20 ביוני 2004: "העברת זכויות עמיתים בין קופות גמל שלא היו במזומן" (להלן: "החוזר") ועל פי אישור משרד האוצר שניתן לחברה לפעול על פי טיוטת חוזר זו. בהתאם לתנאי העסקה, הבנק והחברה התחייבו לשפות את החברות הרוכשות בגין תביעות שיוגשו נגדן בתקופה שעד תום ארבע שנים ממועד השלמת העסקה, שעילתן נולדה קודם למועד השלמת העסקה, אך לא היתה ידועה במפורש מתוך הדוחות הכספיים של הקופות, בתנאי שסכומן המצטבר של התביעות אינו עולה על סכום התמורה, ובכפוף לתנאים נוספים שנקבעו.

ביום 13.11.07, לאור קבלת אישורו של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן: "האישור"), הושלמה העסקה. התמורה ששולמה לחברה היתה 3% מסך נכסי הקופות (למעט הצבירה של יובנק כעמית מעביד מיובנק קופה מרכזית לפיצויים), נכון למועד חתימת ההסכם. סכום התמורה עמד על כ-2.4 מיליון ש"ח והרווח מהמכירה לאחר ניכוי של המיסים החלים בגינה הסתכם בסך של כ-1.5 מיליון ש"ח. בהתאם לתנאי האישור, הגישה החברה למשרד האוצר בקשה לביטול רשיון החברה המנהלת והבקשה התקבלה. לאור ביטול רשיון החברה המנהלת, ובהתאם לתנאי האישור, שינתה החברה את תקנה וכן את שמה ל: "יובנק פיננסים (2005) בע"מ".

ב. הסכם העברת פעילות הפקטורינג:

ב-25 בינואר 2007 נחתם בין הבנק לבין בנק אוצר החייל בע"מ ("אוצר החייל") (בבעלות בעל השליטה בבנק) הסכם להעברת פעילותו של הבנק בתחום שירותי הפקטורינג לאוצר החייל, לרבות העברת המומחיות שנצברה ביובנק בתחום.

על פי ההסכם, החל מיום 1.2.2007 העביר יובנק בהדרגה את לקוחותיו לקבלת שירותי פקטורינג בעסקאות חדשות לאוצר החייל ("הלקוחות הקיימים") לשם קבלת שירותים. כמו כן, יהיה הבנק רשאי להפנות לאוצר החייל לקוחות חדשים, אשר יבקשו לקבל ממנו שירותי פקטורינג בעתיד ("הלקוחות החדשים"). בתמורה להעברת הפעילות כאמור, זכאי הבנק לתשלומים שנתיים אשר יגזרו מרווחי אוצר החייל מפעילות הפקטורינג של לקוחות קיימים ולקוחות חדשים, הכל בהתאם להגדרות ולנוסחאות החישוב שנקבעו בהסכם. תקופת ההסכם נקבעה לשמונה שנים.

ג. מכירת אחזקה בחברה כלולה:

ביום 23.7.07 נחתם הסכם למכירת מלוא אחזקתו של הבנק במניף שירותים פיננסיים בע"מ, חברה כלולה. הרווח מהמכירה אינו צפוי להשפיע באופן מהותי על מצבו הכספי של הבנק. ביום 14.8.08 נחתמה תוספת להסכם הנ"ל, אשר מעדכנת את תנאי העסקה ומציבה לוח זמנים חדש להשגת התנאים המתלים - אישור הרשויות הרגולטוריות הרלוונטיות. גם לאחר השינוי הנ"ל, השפעת העסקה על תוצאות הבנק, אינה צפויה להיות מהותית.

ד. הסכם שירותי מחשב

בדבר הסכם בגין שירותי מחשב ראה פרק ה' ב' בנושא מערכות מידע.

ה. ראה מידע רלוונטי נוסף בביאורים הבאים לדוחות הכספיים:

- לענין הסכמים הנוגעים לשינוי השליטה בבנק - ראה ביאור 16 (ה).
- לענין התחייבות הבנק למסלקת המעו"ף - ראה ביאור 15 (ג) ו-15 (ג) (3).
- לענין התחייבות הבנק למסלקת הבורסה - ראה ביאור 15 (ג) (4).
- לענין הסכם בטוחות עם EUROCLEAR - ראה ביאור 15 (ג) (5).
- לענין שיפוי נושאי משרה - ראה ביאור 15 (ג) (8).
- לענין התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי - ראה ביאור 15 (ג) (9).
- לענין שיעבודים - ראה ביאור 15 (ד).
- לענין שכירות מבנים - ראה ביאור 15 (ג) 10.

מערכות מידע

א. מיחשוב:

כחלק מקבוצת הבינלאומי, מתבצעים בבנק מהלכים להנות מהיתרון לגודל של הקבוצה בנושאים שונים. אחד הנושאים הינו שילוב מערכות המיחשוב של יובנק במערכות הקבוצה, תוך שמירת היתרון היחסי של הבנק. במסגרת זו אוחדו תשתיות המחשוב של שני הבנקים והועברה האחריות בגין אבטחת המידע למת"ף ("מיחשוב ותפעול פיננסי" - חברת בת של הבנק הבינלאומי). כיום, הבנקים נמצאים בסיומו של תהליך איחוד האפליקציות.

הפרוייקט מנוהל על ידי מת"ף. הבנק מצידו שכר את שירותיה של חברת יעוץ המתמחה בתחום, על מנת לוודא קיומו של הליך מסודר, מדורג ומבוקר. בנוסף, הבנק נעזר במגוון יועצים המתמחים במערכות מידע בכלל ובהסבת מערכות בפרט. מטרת הפרוייקט היא ליצור מערכת משולבת שתכיל את יתרונות המערכות השונות, ותתן תמיכה לפעילות הבנק וליתרונות היחסי, תוך התייעלות והפחתת הסיכון האנושי/תפעולי.

תהליך הסבת מערכות המיכון בבנק, אשר במסגרתו אוחדו אפליקציות המחשוב של יובנק והבנק הבינלאומי בע"מ, הסתיים בעיקרו ב- 31.12.08. מערכות המחשוב החדשות משלבות מערכות ייעודיות בנוסף למערכת הסניפית, כגון: מערכת לתפעול קרנות נאמנות, מערכת לניהול נאמנות, מערכות תומכות פעילות בחדר עסקות, מערכת לניהול סיכונים פיננסיים וכדומה. במעבר המערכות השתנו ממשקי משתמש וממשקי לקוח. במטרה להקל על המעבר הושקעו תשומות ניכרות, הן בשיפור האתר והן בשיפור המידע המועבר ללקוחות על פי צרכיהם. תהליך זה, שכלל גם הדרכות אישיות למשתמשים, הסתיים ברובו.

במעבר המערכות לאפליקציות המחשוב החדשה התעוררו בעיות במספר תחומים, שדרשו ריכוז תשומות והשקעת משאבים. הבעיות מטופלות על ידי הבנק, בשיתוף מת"ף ובסיוע ספקים חיצוניים נוספים. הפלטפורמה המיחשובית יוצבה וכעת נערך הבנק לטפל בהשלמת התאמות נדרשות לצרכי המשתמשים ולצרכי הלקוחות וכן בשיפור בקורות נדרשות, בהתאם לתהליכי העבודה החדשים. הבנק בוחן כל שיפור נדרש במערכות השונות לפעילות העסקית במטרה להקל על הלקוחות. הערכת הבנק היא כי מרבית השיפורים המהותיים ישולבו במחצית הראשונה של 2009.

עקרונות ההתקשרות בין הבנק ומת"ף הם שמת"ף תישא בעלויות תהליך איחוד האפליקציות בין הבנקים והבנק משלם למת"ף עבור שירותי מיחשוב שוטפים סכום בגובה הוצאות המחשב שהיו לבנק (כולל פחת) בשנת 2005, וכן יישא בחלקו בפיתוח יישומים רגולטוריים וקבוצתיים כפי שיוסכם. עקרונות ההתחשבנות יבחנו מעת לעת.

תהליך האיחוד של האפליקציות דורש משאבים רבים בבנק, ובפרט משאבים מיחשוביים. לאור האמור, ולאור השינוי הצפוי במערכות המידע, צומצם הפיתוח המחשובי בבנק עד ליום 31.12.08. בתחום המערך העורפי, הפיתוח התמקד בדרישות רגולטוריות ודרישות בקרה חיוניות. כתוצאה מכך, חל גידול בבקורות הידניות המפצות.

תהליך איחוד האפליקציות מהווה שינוי מהותי בחיי הבנק מבחינת תהליכי עבודה פנימיים ותהליכים מול לקוחות ומכאן החשיבות שהבנק נותן לניהול הסיכונים בתהליך ולבדיקות מקיפות שנעשות לפני אישור כל שלב בתהליך השילוב. לצורך כך, אף מונה בקר סיכונים ייעודי בבנק לליווי הפרוייקט.

מר אמנון בק, מנכ"ל מת"ף, משמש כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק, החל מיום 18.5.08. עד ליום זה כיהן בתפקיד מר יוסי לוי, ראש אגף משאבים בבנק הבינלאומי.

ב. מתן שירותי מיחשוב:

בנפרד משאלת המערכות עצמן, כחלק מאסטרטגית קבוצת הבנק הבינלאומי ניתנים שירותי המיחשוב, לרבות שירותי התפעול והתכנות, באמצעות חברת הבת - מת"ף.

השירותים ניתנים על ידי עובדי מת"ף או באמצעות שירותי מיקור חוץ הניתנים למת"ף.

כחלק מאסטרטגיה זו, הפכו בשנת 2005 עובדי יחידת המחשב של הבנק לעובדי מת"ף.

כפועל יוצא, כל שירותי המיחשוב של הבנק, לרבות שירותי התפעול ושירותי התכנות, ניתנים לבנק על ידי חברת מת"ף.

הליכים משפטיים

להלן פירוט לגבי חמש תובענות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו, בסכומים מהותיים העולים על 1% מהון הבנק. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות האמורות. ההסתברות להתממשות חשיפת סיכון לבנק הינה קלושה לדעת הבנק, בהתבסס על דעת יועציו המשפטיים (ולדעת הנהלת החברה המאוחדת, בהתבסס על דעת יועציה המשפטיים) בכל חמש התובענות המפורטות להלן:

1. ביום 25 ביולי 2002 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה נגד חברה אשר מניותיה נסחרו בבורסה לניירות ערך בתל אביב (להלן: "החברה"), יובנק חברה לנאמנות בע"מ - חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן: "החברה לנאמנות"), פועלים שוקי הון והשקעות בע"מ, דירקטורים בחברה, בעלי שליטה בה, חברת האם של החברה ורואי החשבון אשר ביקרו את חשבוניתה. סכום הנזק הנטען על ידי התובע הינו בסך של כ-32,000 ש"ח. יחד עם התובענה הוגשה לבית המשפט בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית עבור כל מחזיקי אגרות החוב שהנפיקה החברה בסכום משוער של כ-34.2 מיליון ש"ח. לאחר מספר עיכובי הליכים בתובענה הייצוגית שנבעו מהצורך לסיים את הליכי פירוק החברה, הגישה החברה לנאמנות תגובה לבקשה לאישור התובענה כתביעה ייצוגית. עד כה התקיימו דיונים מקדמיים בלבד. לדעת החברה לנאמנות ויועציה המשפטיים, לחברה לנאמנות טענות ראיות הן כנגד היות התביעה ראויה להידון כתביעה ייצוגית והן לעניין הנטען בכתב התביעה נגד החברה לנאמנות.
2. ביום 27 ביולי 2003 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, על ידי שני לקוחות, תביעה למתן פסק דין הצהרתי לפיו אין אחד הלקוחות חייב לבנק כספים, וכן כי השעבוד על מניות חברה נסחרת בבורסה אשר משמשות בטוחה לחובות שני הלקוחות, ואשר הבנק מבקש לאכוף את מימושן, אינו תקף. היקף המחלוקת על פי כתב התביעה מגיע לסך של כ-23.9 מיליון ש"ח. ברור התביעה נמצא בהליכים מקדמיים שונים.
3. ביום 22 לדצמבר 2005 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה נגד יובנק חברה לנאמנות בע"מ (להלן: "החברה") על סך של כ-25.7 מיליון ש"ח על ידי שלושה תובעים אשר הינם חברות קשורות. התובעים החזיקו באגרות חוב להם החברה שימשה כנאמן. בשל קשיים כלכליים, מנפיקת האג"ח לא פרעה את חובותיה למחזיקי האג"ח. לטענת התובעים, החברה הפרה את חובותיה כלפי בעלי אגרות החוב שלהם החברה שימשה כנאמן. החברה הגישה כתב הגנה, וקיבלה ארכה להגשת הודעות צדדים שלישיים (חתמים או החברה המנפיקה בעצמה). הצדדים מנהלים ביניהם הליכים מקדמיים. לאחרונה הגישו התובעים לבית המשפט בקשה לתיקון סכום התביעה ל-29 מיליון ש"ח.
4. באוקטובר 2006 ניתן ע"י בית המשפט המחוזי בירושלים פסק דין לפיו נדחתה תביעה שכנגד, שהוגשה על ידי לקוח הבנק למתן פסק דין הצהרתי כי הפסדיו בסך של כ-9.4 מיליון ש"ח נובעים מטעויות ורשלנות הבנק. הלקוח הגיש ערעור על פסק הדין לביהמ"ש העליון.
5. בחודש פברואר 2007 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה כספית על סך 52,594 ש"ח ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, ע"י מחזיקי האג"ח שהנפיקה חברה בשנת 1993 (להלן: "החברה המנפיקה"), נגד בעלת השליטה בחברה המנפיקה, הנאמן לאג"ח - יובנק חברה לנאמנות בע"מ (להלן: "הנאמן"), רואי החברה המנפיקה ונושאי משרה בחברה המנפיקה בזמנים הרלוונטיים. לטענת התובע, הוא רכש אג"ח על סמך דיווחים של החברה המנפיקה, לפיהם גובש הסדר חוב בין בעלת השליטה בחברה המנפיקה, החברה המנפיקה והבנקים. התובענה אינה נוקבת בסכום התביעה הפרטנית נגד הנאמן. סכום התביעה הייצוגית מוערך בסך של 29 מיליון ש"ח. בפברואר 2008 אישר בית המשפט המחוזי את מחיקת הנאמן מרשימת המשיבים בבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הבנק

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 2008

שנת 2008 היוותה שנת מעבר מתקופה של צמיחה מהירה יחסית במשק הישראלי, שנמשכה כ-4 שנים, לתקופה של שפל כלכלי, אשר בשלב זה לא ברורה התמשכותו. הכניסה לשפל היא תוצאה ישירה של משבר כלכלי - פיננסי עולמי, שהחל באמצע שנת 2007 עם משבר "הסאב פריים" בארה"ב והדרדר במהלך של כשנה למשבר עמוק במגזר הפיננסי כולו, שמשיך את כל הכלכלה האמריקאית למיתון עמוק. המשבר התפשט במהירות לכל הגושים הכלכליים בעולם והגיע גם לישראל. קצב הידרדרות המצב הפתיע במהירותו ובעוצמתו. במחצית הראשונה של 2008 ההאטה במשק לא היתה משמעותית ושיעור האבטלה עוד הוסיף לרדת. ברבעון השלישי של השנה היתה החרפה בהאטה וברבעון הרביעי המצב הגיע לממדים של מיתון עם צמיחה שלילית של התמ"ג.

בשלב זה, התחזית לגבי הכלכלה העולמית לשנת 2009 היא לצמיחה שלילית של התמ"ג בסדר גודל של כ-1%, שתתמקד במיוחד בארה"ב ובגוש האירו. בישראל הציפויות הן לכ-0% צמיחה. התחזית האחרונה של בנק ישראל צופה ירידה בשנת 2009 של 0.2% בתמ"ג. יש להדגיש את מגמת ההחרפה בפסימיות של התחזיות הכלכליות, שעדיין סיומה לא נראה נכון לסוף ינואר 2009.

קצב הגידול של התמ"ג בישראל בכל שנת 2008 היה 4.1%, לאחר צמיחה בקצב שנתי של 5.0% - 5.5% בכל אחת מ-4 השנים שקדמו לה. התוצר לנפש גדל ב-2.2% והגיע כבר ל-27.3 אלף דולר. במדינות ה-OECD קצב גידול התוצר לנפש היה מתון יותר - 0.8% בלבד. ההשקעות בנכסים קבועים, כולל בתי מגורים, גדלו ב-5.4%. הצריכה הפרטית גדלה ב-3.9% ויצוא הסחורות והשירותים ב-3.6%.

שיעור האבטלה כאחוז מכוח העבודה האזרחי הוסיף לרדת והגיע בממוצע שנתי לרמה הנמוכה יחסית של 6.1%. עקב מגמת ההאטה בקצב הצמיחה, בחודשים האחרונים של שנת 2008 החלה מגמת ירידה בהכנסות ממסים בעיקר ממסי הכנסה. סך ההכנסות ממסים ירדו בשנת 2008 ב-1.0%, לעומת עלייה של 6.4% בגביית המיסים בשנת 2007. כתוצאה מכך, הגירעון בתקציב החל לעלות ובסך הכל הגיע בשנת 2008 ל-1.8% מהתוצר.

בשנת 2008 המשיך לשרור עודף בחשבון השוטף במאזן התשלומים, אף שירד ל-1.5 מיליארד דולר, לעומת עודף גבוה יותר בשנת 2007 - 4.5 מיליארד דולר. במקביל, תנועות ההון נטו לישראל היו חיוביות, כשהשקעות הזרים בישראל גבוהות מהשקעות הישראלים בחו"ל, שהיו במגמת ירידה, עקב המשבר הכלכלי - פיננסי העולמי.

האינפלציה במהלך שנת 2008 היתה גבוהה יחסית - 3.8%, לאחר שגם בשנת 2007 היא חרגה מהגבול העליון של יעד האינפלציה והגיעה ל-3.5%. ואכן שנת 2008, מבחינת תנאי האינפלציה, היא שנת המשך לשנת 2007, לפחות בתקופה שעד אוגוסט 2008, בה שררה אינפלציה גבוהה יחסית, בהשפעת מגמת עליית מחירי הסחורות בעולם והתמשכות תקופת הגאות הכלכלית בישראל, כשלקראת סופה הגיע המשק הישראלי למצב של תעסוקה מלאה. מאז השליש האחרון של שנת 2008 חלה תפנית חדה בהתנהגות האינפלציה, עם החרפת המשבר הכלכלי, שגם השפיע על ירידה חדה במחירי הסחורות בעולם. בחודשים ספטמבר - דצמבר 2008 שררה בישראל אינפלציה שלילית וגם ציפיות האינפלציה לשנה הקרובה, כפי שהן נגזרות משוק ההון, הן שליליות. אם במחצית הראשונה של 2008 עוד היו חששות בעולם ובישראל לכניסה לתקופה של סטגפלציה - האטה כלכלית מלווה באינפלציה מהירה, הרי לקראת סוף השנה התפוגגו חששות אלו, בהשפעת העמקת המשבר הכלכלי והשפל בפעילות הכלכלית הריאלית.

שינויים אלו באינפלציה ובציפיות האינפלציה במהלך השנה הביאו לתנודות גבוהות בריבית. עם תחילת 2008 היתה מגמת עליה בריבית בנק ישראל, שהשתנתה למגמת ירידה עד אמצע השנה. במהלך הרבעון השלישי של השנה חלה שוב מגמת עליה בריבית וברבעון האחרון של השנה ובינואר-פברואר 2009 ירידה חדה ומהירה מאוד בריבית, שהגיעה בתחילת פברואר 2009 לשפל חסר תקדים של 1% בלבד. ירידה יוצאת דופן זו בריבית היא תוצאה לא רק של ירידת האינפלציה והידרדרות מהירה לשפל בפעילות הכלכלית, אלא גם תגובה לירידות הריבית החדות שהיו בארה"ב ובמקומות אחרים בעולם. קיימת סבירות לא נמוכה לירידה נוספת בריבית, עד סביבות ה-0%, אם אכן תימשך מגמת ההעמקה של השפל הכלכלי.

השקל היה במגמת התחזקות לעומת הדולר וגם לעומת המטבעות הזרים האחרים עד לרבעון האחרון של השנה, אף שמאז מרס 2008 בנק ישראל התערב בשוק המט"ח בניסיון לגרום לפיחות השקל ולמנוע פגיעה קשה מדי בסקטור היצוא וברווחיותו, כתוצאה מהתחזקות השקל. ההתחזקות נבעה ממצב העודף בחשבון השוטף במאזן התשלומים ותנועות ההון החיוביות למשק, גם בתקופה של משבר פיננסי - כלכלי עולמי. כיוונים אלו בתנועות ההון היו תוצאה של המשבר הכלכלי העמוק בעולם ומצבו הטוב יחסית של המשק הישראלי לעומת ארה"ב והעולם. ברבעון האחרון של השנה השתנתה המגמה, ברובה בהשפעת התחזקות הדולר בעולם באותה תקופה, אך בחלקה האחר גם בהשפעת

ההחרפה המהירה והבלתי צפויה של השפל הכלכלי בישראל. המגמות של שער השקל בשנת 2009 עדיין לא ברורות ותלויות במידה רבה בהחלטות או התחזקות של הדולר בעולם. בנוסף, המגמה תלויה בעוצמת השפל הכלכלי בישראל לעומת עוצמתו בעולם. למרות ההחרפה המהירה במצב המשק הישראלי ברבעון האחרון של שנת 2008, עדיין התחזיות הכלכליות נוטות לכיוון של מיתון כלכלי עמוק יותר בעולם בהשוואה לישראל. בתנאים אלו, לא צפוי פיתוח משמעותי של השקל במהלך שנת 2009.

שנת 2008 היתה אחת הקשות בתולדות שוקי ההון בארץ ובעולם. מדדי המניות ברחבי העולם הגיבו בעוצמה רבה להתפתחות המשבר הפיננסי-כלכלי. ירידות של 40%-60% נרשמו במדדים מובילים ברחבי העולם. עיקר הירידות נרשמו במדדי המניות של המדינות המתפתחות ובייחוד אלה של רוסיה (72%), מדינות מזרח אירופה (54%), הודו (53%) וסין (52%) במונחי מטבע מקומי. במדינות המפותחות, כולל ארה"ב, בהן החשיפה להשקעות באגרות חוב מגובות נכסים הייתה גבוהה יותר, נרשמה ירידה מתונה יותר של כ-40% בממוצע, על רקע פעולות תמיכה נמרצות מצד הממשל והבנקים המרכזיים.

ירידות השערים לא פסחו על הבורסה בתל-אביב ובשנת 2008, לאחר חמש שנים רצופות של עליות שערים, ירד מדד ת"א 100 ב-46% ומדדי ת"א 25 ב-42%. ירידות שערים חדות פקדו גם את אגרות החוב הקונצרניות, ובעיקר באג"ח של חברות העוסקות בנדל"ן בחו"ל. בדומה לעולם, גם בישראל נטו המשקיעים להקטין סיכונים ככל הניתן. הדבר בא לידי ביטוי בעליות שערים חדות יחסית שנרשמו באגרות החוב הממשלתיות של כ-9% בממוצע מתחילת 2008.

עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2008

בשנה האחרונה חלו שינויים ויוזמות לשינויים בחקיקה וכן שינויים בהוראות, אשר יש להם השלכה על מערכת הבנקאות ועל הבנק, כמפורט להלן:

תיקון חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון מס' 40), התשס"ח-2008

התיקון לחוק נכנס לתוקף ביום 1.12.08. התיקון מגביל דיור, שיווק ופרסום באמצעים אלקטרוניים (SMS), דואר אלקטרוני, הודעות טלפוניות מוקלטות ופקסים), כך שניתן יהיה להפיץ אך ורק בכפוף לקבלת הסכמה בכתב ומראש של הנמען. הסכמת הנמען יכולה להתקבל גם בהודעה אלקטרונית או בשיחה מוקלטת. התיקון כולל מסגרת חריגים לחובה לקבלת הסכמת הנמען. כמו כן, נקבעו בתיקון הוראות בנוגע לפרטים שיש להוסיף, באופן בולט וברור לפרסום. התיקון מאפשר הטלת קנסות גבוהים הן על תאגידים והן על מנהלי התאגיד והאחראים על השיווק ו/או הפרסום בתאגיד אשר יפעלו בניגוד להוראות התיקון, וכן מאפשר הגשת תביעות אזרחיות (1,000 ש"ח לכל דבר פרסום) ואף תביעות ייצוגיות. כן נקבע בתיקון, כי מנהל התאגיד ומי שאחראי על תחומי השיווק או הפרסום בתאגיד יפקחו ויעשו כל שניתן למניעת עבירה על הוראות התיקון - הן לעניין פרסום באמצעים אלקטרוניים ללא הסכמה והן לעניין הוספת הפרטים שלעיל לדברי הפרסום, ומבלי שיהיה בהם פרט מטעה.

הבנק נערך ליישום התיקון.

חוק סמכויות רשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשס"ח-2008

החוק אושר במליאת הרשות ביום 14.12.08.

עיקרי השינויים המוצעים הם: איחוד הכללים שעל פיהם פועלת הבורסה לניירות ערך בתל אביב, אשר נמצאים כיום בשלושה דברי חקיקה - תקנון, הנחיות והנחיות זמניות, ל"ספר כללי" יחיד שיכונה "הנחיות", וכי קביעת הנחיות וביצוע תיקונים בו יבוצעו בדרך של אישור הוראה מנהלית, לאחר קבלת אישור דירקטוריון הבורסה לקביעה או לתיקון, לפי העניין; הסמכת הרשות להסדיר בהוראות מנהליות את מרבית הנושאים המוסדרים כיום בתקנות, בתחומים שעליהם היא מופקדת; וקביעה כי מליאת הרשות תהיה הגורם המאשר ביחס להוראות מנהליות שיוצעו על ידי סגל הרשות. המליאה היא זו שתהיה אחראית על הטלת סנקציות כנגד מפקחי הרשות, לרבות החלטות בעניין הטלת עיצומים כספיים וקנסות אזרחיים ומוצע לעגן סמכות הרשות בדבר מתן חוות דעת מקדמיות (pre ruling).

הפרומה בתחום העמלות הבנקאיות

ביום 5.7.07 פורסם חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12), התשס"ז - 2007. תחילת החוק מיום 1.7.08. עיקרי החוק הינם: מתן סמכות פיקוח לבנק ישראל על מחירי השירותים הבנקאיים הניתנים לכלל הלקוחות, וכן סמכות לקבוע לגבי לקוחות מסוימים (יחידים וכן תאגידים שהינם עסק קטן כהגדרתו בכללים שקבע הנגיד), תעריפון מחייב הכולל את רשימת השירותים, אשר רק בגינם יהיה רשאי הבנק לגבות עמלות וכן את אופן חישובן והצגתן. מכח החוק פורסמו ביום 8.1.08 כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008 ובהם נכלל תעריפון העמלות החדש, שיחול על לקוחות יחידים ועסקים קטנים כהגדרתם בחוק הבנקאות. (שירות ללקוח), התשמ"א-1981.

בנוסף, נקבע בתיקון לחוק כי הדיווח המרוכז על עמלות שנגבו מלקוח יורחב כך שיחול על כלל העמלות, אך ישלח מדי חצי שנה ביחס לאותה תקופה, החל מיום 1.1.08.

על פי צו הבנקאות (שירות ללקוח) (ביטול הפיקוח על שירותים בנקאיים מסוימים ושינוי במקרים אחרים), התשס"ח - 2008, נקבע כי סכום העמלה המרבי שניתן לגבות בגין שירות של: "העברת ניירות ערך לפיקדון אחר של אותו לקוח" יוגבל לסך של 5 ש"ח וכן בוטל הפיקוח על שירותים בנקאיים מסוימים.

בהתבסס על נתוני הבנק מאז יישום הרפורמה, השפעתה על תוצאות הבנק אינה מהותית.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשס"ח-2008

החוק פורסם ביום 26.8.08 ונכנס לתוקף ביום 1.9.08.

1. אזרחים ותיקים ונכים - הוגדרו הטבות בעמלות לאזרחים ותיקים, כהגדרתם בחוק, ולנכים המחזיקים באישור מתאים ממשרד הבטחון או המוסד לביטוח לאומי.
2. ועד בית - ייחשב כיחיד לעניין עמלות ולא כ"עסק קטן" כפי שהיה עד כה.
3. תיבות שירות - הפקדת שיקים או הפקדת מזומנים בתיבות שירות יחשבו לפעולות בערוץ ישיר, ולא לפעולות פקיד, כפי שהיה עד כה.

חוק כרטיסי חיוב (תיקון מס' 4), התשס"ח-2008

החוק פורסם ביום 6.8.08 ונכנס לתוקף ביום 6.12.08.

1. נקבעה חובה להפסיק חיוב בעסקה בהרשאה לחוב חשבון בכרטיס חיוב - הוראת קבע - עפ"י הוראת הלקוח.
2. הלקוח לא יהיה אחראי לשימוש לרעה שנעשה אחרי שכרטיס החיוב שנמסר לאדם אחר, אבד לאותו אדם או נגנב ממנו.
3. קיצור התקופה שבה על מנפיק לזכות את הלקוח על פי חוק בגין עסקאות שנעשו תוך שימוש לרעה בכרטיס, שינוי ללא הרשאה ועסקה במסמך חסר לעשרה ימי עסקים.
4. הרחבת תחולת סעיף 10 לחוק ביחס להפסקת חיוב הלקוח בתשלומים בגין עסקה, כאשר הנכס לא סופק והלקוח ביטל את העסקה. ההגנה תחול גם במקרה שהספק הפסיק דרך קבע לספק נכסים מסוג הנכס שנרכש, ולא תוגבל רק לעסקאות שבהן התשלום משולם כעבור 35 ימים או יותר מיום עשיית העסקה.

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 35), התשס"ז-2007

התיקון פורסם ברשומות ביום 18.3.08. נקבעו הגדרות ביחס ל"שוק מוסדר": מערכת מסחר בניירות ערך, אופציות או חוזים עתידיים, על פי הכללים שנקבעו על ידי מי שרשאי לקובעם במדינה בה הוא מתנהל. הוחלו על נושא משרה בכירה חובות, אשר הוטלו עד כה על בעלי עניין לרבות אחריות לתשקיף, פרט מטעה בתשקיף ונזק בשל מידע צופה פני עתיד.

ניתנה סמכות לקבוע בתקנון הבורסה, הוראה לפיה חברה תהיה חייבת לרשום את כל הון המניות המוצא שלה למסחר על ידי חברה לרישומים, אולם לגבי חברות שניירות הערך שלהן נרשמו למסחר לפני התיקון - בעל מניות הרשום במרשם בעלי המניות לא יחויב להעביר את המניות הרשומות על שמו לחברה לרישומים.

הוסדר נושא עסקאות מכר חוזר בניירות ערך (ריפו) במסגרת סעיף יציבות מסלקות, כך שיראו את המעביר כמי שמכר את ניירות הערך ואת הנעבר כמי שרכשם בבורסה.

חוק המפלגות (תיקון מס' 14), התשס"ח-2008

החוק פורסם ביום 3.7.08. נקבעו מס' הוראות בקשר עם הלוואה וערבות להלוואה שנותן תאגיד בנקאי ל"מועמד" (נבחר ציבור או מי שהודיע במפורש על כוונתו להתמודד בבחירות מקדימות): מועמד רשאי לקבל הלוואה מתאגיד בנקאי בתנאי שתקופת פרעונה לא תעלה על שנה וסכומה לא יעלה על מחצית התקרה הכוללת של ההוצאות (כמפורט בסעיף 28 ח'), למעט אם סכום ההלוואה נמוך מ- 50,000 ש"ח. חובת המועמד להודיע לתאגיד הבנקאי כי ההלוואה נועדה למימון התמודדותו בבחירות מקדימות ומהי התקרה הכוללת של הוצאות המותרות לו. חל איסור מוחלט להעניק הלוואה למועמד ללא קבלת בטוחות על מלוא סכום ההלוואה. קיימות מגבלות גם על סוג הבטוחות אותן ניתן לקבל. בטוחה של צד ג' תיחשב כתרומה ומותרת בדר"כ עד 10,000 ש"ח.

כמו כן, ניתנה סמכות למבקר המדינה לצורך ביקורת מערכת החשבונות של המועמד. נקבעה סנקציה של שישה חודשי מאסר או קנס (על פי חוק העונשין), בין היתר, ביחס למי שנתן תרומה, הלוואה או ערבות בניגוד לקבוע בחוק וכן לגבי מי שלא מסר למבקר מידע, הודעה או תצהיר על פי בקשתו.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים) (תיקון), התשס"ח - 2008

התיקון פורסם ביום 5.6.08. התיקון מעודד עשיית שימוש באינטרנט, בין היתר, באופן שתאגיד בנקאי יאפשר לתאגיד, שאינו עסק קטן, לקבל את התעריפון בסניפיו באמצעות אתר האינטרנט שלו. בנוסף, תאגיד בנקאי לא יהיה חייב להודיע או לשלוח דף חשבון ללקוח שביקש לקבל הודעות או דפי חשבון באמצעי אלקטרוני.

חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20), התשס"ח - 2008

ביום 26 בפברואר 2008 עבר בכנסת חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20) (הגבלת תקופת התחולה), התשס"ח-2008 (להלן - "התיקון"). בהתאם לתיקון, תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. בהתאם לתיקון, בשנת המס 2008 ואילך לא מחושבת עוד התאמה של ההכנסות לצרכי מס לבסיס מדידה ריאלי. כמו כן, הופסקה ההצמדה למדד של סכומי הפחת על נכסים קבועים ושל סכומי הפסדים מועברים לצרכי מס, באופן שסכומים אלה יתואמו עד למדד של סוף שנת המס 2007, והצמדתם למדד תיפסק ממועד זה ואילך. כמו כן, במסגרת התיקון האמור תוקנו הגדרות "רווח" ו-"שכר" בחוק מע"מ. על פי ההגדרות החדשות מס רווח יחושב לאחר ניכוי מס שכר והגדרת שכר לצורך חישוב מס שכר תכלול גם את תשלום חלק המעביד בגין דמי ביטוח לאומי. השפעת התיקון על תוצאות הבנק במאוחד, הינה אי רישום קיטון בהוצאות המס בסך 5.7 מיליוני ש"ח. מרבית ההשפעה נובעת מביטול חוק התיאומים. השפעת תיקון ההגדרות של "רווח" ו-"שכר" אינה מהותית. בשנת 2007 השפעת יישום חוק התיאומים הייתה קיטון בהוצאת המס בסך 4.3 מיליוני ש"ח.

הצעות חוק

הצעת חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 11), התשס"ח-2008

הצעת החוק פורסמה ביום 28.7.08.

- מתן אפשרות לגורמים זרים המוסמכים לעסוק בחו"ל ביעוץ ושיווק השקעות ובניהול תיקים לעסוק בשירותים אלו ללא צורך ברישיון ישראלי.
- צירוף לקוחות בעלי תיק נכסים גדול לרשימת הלקוחות שיעוץ ושיווק השקעות להם פטור מרישיון ייעוץ ושיווק, בשל היותם כשירים לרכוש בכספם סיוע מקצועי לקבלת החלטות ואינם נדרשים להגנת החוק.
- פניה לאדם בהצעה למתן שירות של ייעוץ או שיווק השקעות או ניהול תיקי השקעות תיעשה רק בידי מי שהוא בעל רישיון מתאים או על ידי מי שאינו בעל רישיון, אך פטור ממנו עפ"י החוק למשל: בנק או תאגיד בנקאי או עובד של אחד מהם הרשאי לעסוק בתחום הרלבנטי.
- להרחיב את העיסוקים המותרים לחברה המבקשת לעסוק בניהול תיקים, כך שיכללו גם ייעוץ או שיווק פנסיוני.
- לקבוע כי גם עובדיו של תאגיד בנקאי המייעצים ללקוחות כשירים (מנויים בתוספת הראשונה) יהיו רשאים לעשות כן בלא רישיון.
- חיתום - לאור שינוי שיטת החיתום בחוק ניירות ערך (תיקון מס' 24), מוצע לקבוע כי מועד קיום ההתחייבות החיתומית הוא מועד השלמת המכירה לציבור במסגרת ההצעה לציבור.
- לקבוע כי גם מי שמשווק השקעות בכלי תקשורת (בדומה למתן ייעוץ) יהיה חייב במתן הודעות שיבהירו את העניין האישי שיש לו בנושא ויבהירו כי השיווק אינו אישי המתחשב בנתונים ובצרכים המיוחדים של כל אדם. (עיסוק בשיווק השקעות בכלי תקשורת חייב ברישיון).
- להבהיר כי המגבלה על מתן ייעוץ ועל ביצוע עסקה בשל ניגוד עניינים, החלה על ייעוץ השקעות, לגבי נכס פיננסי שלגורם קשור יש זיקה אליו, מתקיימת בשיעור החזקה של 10% ומעלה, בסוג כלשהו של אמצעי שליטה.
- להרחיב האיסור החל על משווק השקעות להשתמש במילה ייעוץ, גם על מנהל תיקים העוסק בשיווק השקעות ועל מנהל תיקים הקשור לגוף מוסדי או למשווק השקעות.
- לפטור מנהל תיקים של לקוח כשיר (הכלול ברשימה שבתוספת הראשונה) מחלק מהמגבלות בחוק, בשל כישוריו של לקוח שכזה.
- להוסיף לרשימת עבירות המשמעת העבירות הבאות:
 - בעל רישיון שנתן ייעוץ השקעות בכלי תקשורת בלי ההודעות הנדרשות.
 - אי גילוי נאות, ניגוד עניינים והעדפה בשיווק השקעות.
 - התקשרות תאגיד מורשה עם מי שאינו עומד בכל התנאים של עוסק זר.
- להרחיב הרשימה שבתוספת הראשונה ולכלול בקבוצת הלקוחות הכשירים, בנוסף ללקוחות המוסדיים, גם יחידים שכשירותם נעוצה בכך ששווי תיק הנכסים שלהם גדול במיוחד, שכן ללקוחות אלה היכולת לרכוש בכספם סיוע מקצועי לשם קבלת החלטות השקעה בעצמם ולפיכך הם אינם נדרשים להגנת החוק הגלומה בדרישת הרישיון.

הפרורמה בהוצאה לפועל: הצעת חוק הוצאה לפועל, התשס"ט-2008

הצעת החוק עברה ביום 4.11.08 בקריאה שנייה ושלישית.

על פי המוצע - לא ניתן יהיה להתנות על זכותו של החייב לדיור חלוף, אם כי ניתן יהיה לקבוע שהדיור החלוף שיועמד לרשות החייב יהיה בהסדר המפורט להלן, ובלבד שהוסברה לחייב משמעות הדבר בשפה ברורה המובנת לו. על פי המוצע כאמור לעיל - שווי הדיור החלוף יהיה בסכום המאפשר לחייב לשכור דירת מגורים באזור מגוריו התואמת

את צרכיו ואת צורכי בני משפחתו הגרים עמו לתקופה שלא תעלה על 18 חודשים (למעט נסיבות מיוחדות בהם ראש ההוצאה לפועל יוכל להאריך התקופה). שווי הדיור החלוף ייחשב כחלק מהוצאות הכינוס. לגבי הסכמי משכון או הסכמי משכנתא שנכרתו לפני כניסת התיקון לתוקף - התיקון המוצע קובע כי ניתן להתנות על זכות החייב לדיור חלוף, אלא אם כן הוכח לרשם ההוצאה לפועל כי לא הובהרה לחייב זכותו לדיור חלוף ומשמעות היותור עליה.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (תיקון מס' 13), התשס"ח-2008

תזכיר הצעת החוק פורסם ביום 21.9.08.

עיקרי התיקון לחוק המוצא והצורך בו:

1. להבטיח את אי התלות של הנאמן במנהל הקרן, וכן להבהיר ולמלא בתוכן את חובות הפיקוח המוטלות על הנאמן לקרן ובכך להדק את הפיקוח על מנהלי הקרנות.
2. הסדרה של הצעת יחידות של קרנות חוץ בישראל, לשם שיפור התחרות בענף הקרנות בישראל.
3. שינוי מנגנון פירוק הקרן והפיכתו ליעיל וצודק יותר.
4. להבטיח כי מידע חיוני על שינויים מהותיים הנוגעים לקרנות יגיע לבעלי היחידות.
5. הנחת תשתית להגברת מנגנוני בקרה, פיקוח וביקורת במנהל הקרן.
6. הטלת קנס אזרחי על הפרת הוראות החוק שלא מוטל בגין קנס ומתן סמכות לשר האוצר לקבוע מבחנים להפחתת סכום הקנס.

ביום 9.4.08 פורסם באתר הרשות תזכיר בנושא תיקון 13 הכולל דברי הסבר בעניין הגברת מנגנוני הביקורת. דירקטוריון מנהל הקרן יהיה מחויב לאשר את מערך הבקרה הפנימית בחברה, לאשר תוכנית אכיפה פנימית במנהל הקרן לרבות בדרך של הטמעת נהלי עבודה ברורים ומקיפים והדרכה שוטפת של מנהלים ועובדים בתחומים הרלבנטיים לתפקידם, וכן אופן הטיפול בהפרת ההוראות, כאמור.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון נאמנים), התשס"ח-2008

הצעת חוק פרטית, פורסמה ביום 31.3.08. עיקריה: הטלת חובה על רשות ני"ע לאשר או לדחות תוך 30 יום בקשת חברה לשמש כנאמן לקרנות נאמנות; הטלת חובה על חברה לנאמנות להתקשר עם מנהל קרן אשר עומד בדרישות החוק, אלא אם שוכנע יו"ר רשות ני"ע כי ישנם טעמים מיוחדים לאי התקשרות בין הצדדים; קביעה ע"י רשות ני"ע של אופן חלוקת קרנות נאמנות בין הנאמנים; במקרה של התפרטות נאמן מכהונתו בניגוד לעמדת מנהל הקרן, ימשיך הנאמן לכהן בתפקידו במשך 12 חודשים, אלא אם מנהל הקרן ביקש לקצר את התקופה; הגבלת נתח שוק כך שנאמן לא יוכל לשמש כנאמן ליותר מ- 5% מסך כל הקרנות בשוק או כנאמן לקרנות שנכסיהן מהווים למעלה מ- 10% מסך נכסי כל קרנות הנאמנות הפועלות בשוק, הנמוך מביניהם.

החברה הבת, יובנק חברה לנאמנות בע"מ, משמשת כנאמן של קרנות בעלות היקף נכסים של 37 מיליארד ש"ח (38% מהשוק).

הצעת חוק הערבות (תיקון - זכותו של ערב במימוש נכס), התשס"ח-2008

ההצעה הוגשה ביום 19.5.08. מוצע כי במקרים בהם החיוב הנערב מובטח גם בשעבוד נכס של החייב, לא יוכל הנושה לדרוש מהערב את מילוי ערבותו בטרם מימש הנכס, זאת אלא אם ביהמ"ש יאשר כי לא ניתן לממש הנכס. בנוסף, בעת מימוש הנכס, הנושה יחויב להודיע לערב על מועד ואופן מכירתו לפחות 30 יום לפני המכירה וכן לאפשר לו להציע לרכשו, לרבות קבלת מידע מלא ביחס למכירה שבוצעה, גם אם לא השתתף בה.

הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 36) (מערכת דואר אלקטרוני מאובטח), התשס"ח-2008

ההצעה הוגשה ביום 28.5.08. בהמשך לתיקון מספר 22, אשר חייב גופים מפוקחים על ידי הרשות לדווח באמצעות מערכת דיווח אלקטרונית ("מגנא"), בין היתר, מוצע לאפשר לרשות להמציא הודעות, דרישות, הוראות או כל מסמך אחר באמצעות מערכת דואר אלקטרוני מאובטח. תוטל חובה על הנמענים להשתמש במערכת זו ולקבל מסמכים מהרשות באמצעותה וכן לקבוע חזקה, כי מסמך שהומצא באמצעות המערכת הגיע ליעדו בתוך שני ימי עסקים. מוצע לקבוע כללים לעניין הליכי רישום לצורך קבלת אישור גישה למערכת דואר אלקטרוני מאובטח וכן להחיל הסדר זה גם על תאגידים בעלי רישיון לפי חוק ועל מנהלי קרנות ונאמנים לקרנות.

הצעת חוק שיקים ללא כיסוי (תיקון - זכות ערעור), התשס"ח-2008

ההצעה הוגשה ביום 2.4.08. מוצע להקנות לבעל החשבון זכות להשמיע את טענותיו בפני הבנק בטרם יוגבל חשבונו. אם הוכיח כי השיקים סורבו בשל נסיבות שלא היה עליו לחזותן מראש, הבנק יתן לו ארכה של שישה חודשים להסדיר את מצבו, שלאחריהם תיבדק יכולתו הכספית, בטרם יוחלט אם להגביל את חשבונו.

הצעת חוק חובת הדיווח של מוסדות פיננסיים על כספים ללא דורש, התשס"ח-2008

ההצעה עברה בקריאה טרומית ביום 4.6.08.

מטרת החוק לחייב גופים פיננסיים בישראל לדווח באופן שוטף לגוף שיוקם באגף הממונה על שוק ההון, אשר יהיה אחראי לרישומם של כספים ללא דורש באמצעות עריכת מאגר מידע לאומי זמין לכולם. הכוונה לכספים שלא נמצא להם מי שרשאי לנהוג בהם מנהג בעלים או שבעליהם אינו ידוע, לרבות חשבונות רדומים.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - הגבלת סכומי עמלות), התשס"ח-2008

ההצעה אושרה בקריאה טרומית ביום 16.7.08. בעקבות הרפורמה בעמלות הבנקים והעלאת התעריפים הנגבים נפגעו בעיקר האוכלוסיות אשר אינן נגישות לאינטרנט. על כן, מוצע להגביל במחיר מרבי את העמלות הנפוצות המתבצעות מול פקיד הבנק ולקבוע כי סך העלות החודשית בגין לא תעלה על 18 ש"ח לחודש לכלל הלקוחות ולגבי אוכלוסיות כגון: מקבלי גמלה, קשישים ועולים חדשים - תקרה של 10 ש"ח.

הצעת חוק למניעת זיהום קרקע ולטיפול בקרקעות מזהמות, התשס"ט-2008

הצעת חוק פרטית - בהכנה לקריאה ראשונה. פורסמה ביום 18.12.08. מוצע לקבוע אחריות ישירה (כולל אחריות אישית של נושאי משרה) לביצוע פעולות הערכה ושיוקם של זיהומי קרקע, הגברת סיכון פיננסי על רקע אחריותם של לווים הכפופים לחוק, לרבות פגיעה בשווי בטוחות, חובות דיווח על חשד לזיהומי קרקע בנסיבות מסוימות ועוד. במקביל כוללת ההצעה מספר מנגנונים העשויים לשמש כלי בידי הסקטור הפיננסי לצורך קבלת החלטות במסגרת פעילות מימון ולשם הערכת שווי של מקרקעין המשמשים כבטוחה.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 16) (איסור גביית עמלות בעד שירותים מסוימים), התשס"ט-2008

ההצעה הועברה לקריאה ראשונה בועדת הכלכלה של הכנסת. פורסמה ביום 27.10.08. מוצע כי תאגיד בנקאי לא יהיה רשאי לגבות עמלה כלשהי בעד ארבע הפעולות הראשונות המבוצעות בחודש לגבי השירותים הבאים: הפקדת מזומן או משיכת מזומן, פדיון שיק והפקדת שיק, הפקה ומסירה של תדפיס לבקשת לקוח והעברה או הפקדה לחשבון אחר.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - הגבלת גובה עמלות על שירות בחשבון ללקוח יחיד שהגיע לגיל פרישה), התשס"ט-2008

ההצעה הוגשה ביום 27.10.08. מוצע לחייב את הבנקים לגבות מלקוחות קשישים, שהגיעו לגיל פרישה, את העמלות שהיו נהוגות לפני הרפורמה בעמלות.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון-איסור על גביית עמלות בחשבון עובר ושב), התשס"ט-2008

הצעת החוק פורסמה ביום 30.7.08. אוסרת על גביית עמלות בגין שירותים בחשבונות עו"ש של יחידים ועסקים קטנים, אלא על פי אישור מראש של המפקח על הבנקים, שיינתן רק לצורך שמירת יציבותו הפיננסית של הבנק ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת. הצעה זו נועדה להותיר לתחרות בין הבנקים רק את ריביות האשראי והעמלות על שירותים אחרים מלבד עו"ש.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - עמלת פרעון מוקדם בעת מימוש נכס), התשס"ח - 2008

הצעת החוק אושרה בקריאה טרומית ביום 6.2.08 והועברה לקריאה ראשונה בועדת הכלכלה של הכנסת. מוצע לבטל את עמלת הפירעון המוקדם בעת מכירת נכס של לווה, כדי שלא לפגוע פגיעה נוספת באלו שאינם מסוגלים לעמוד בתשלומי המשכנתא שלקחו. נטען כי בעצם מימוש הנכס, משיב הבנק את כספי ההלוואה ואין מקום להרע עם החייבים.

שונות

II באזל

רקע

ועדת באזל פועלת במסגרת Bank for International Settlements (BIS) והחל משנת 1988 מפרסמת הוראות בדבר הצורך בהקצאת הון מינימלי בבנקים. תכלית הועדה היא ליצור סטנדרטים בנקאיים אחידים, על מנת לשפר את רמת היציבות של מערכת הבנקאות העולמית. הנחיות הועדה מאמצות על ידי רגולטורים במדינות רבות, ובכלל זה הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון ("להלן - "באזל II") פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות, בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה.

ההנחיות מתייחסות לסיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, על פי הגישות השונות.

נדבך שני - תהליך הסקירה הפיקוחית וקיום תהליכים פנימיים בבנק ליישום ממשל תאגידי, בקרה וביקורת, להקמת מסגרת לניהול ולהערכת סיכונים וכן להערכת נאותות ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק וסביבת הבקרה שלו.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור.

השינוי העיקרי אליו נדרשים הבנקים על פי עקרונות באזל II, לעומת ההנחיות שהיו נהוגות בעבר ("באזל I") הוא באופן חישוב ההון המינימלי הנדרש. עד כה חושב ההון המינימלי בנושא סיכונים אשראי, באמצעות נוסחאות קשיחות שהוכתבו על ידי הרגולטור והתבססו על מאפיינים כלליים בלבד של תיק האשראי (חלוקה למדינות, בנקים, אשראי לציבור ואשראי לדיוור). הנחיות באזל II דורשות מהבנקים לאמוד בצורה מפורטת את סיכון האשראי אליו הם חשופים, בהתאם לדירוגים חיצוניים או באמצעות מודלים של דירוג סיכון, ולהקצות הון בהתאם.

שינוי עיקרי נוסף בהנחיות באזל II מתבטא בהחלת דרישה מהבנקים להקצות הון גם בגין הסיכונים התפעוליים בפניהם הם ניצבים.

הוראות בנק ישראל

ביום 31.12.08 פרסם בנק ישראל הוראת שעה בנושא: "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" המבוססת על המלצות וועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון, שפורסמו ביוני 2006.

המלצות ועדת באזל מקנות למפקחים במדינות השונות שיקול דעת באשר לדרך היישום של המלצות מסוימות של הוועדה (National Discretion).

הוראת השעה משקפת את עמדת המפקח בכל אחד מהנושאים בהם ניתן למפקח שיקול דעת. עמדת המפקח גובשה תוך בחינת ההתייחסות לנושא ברשויות פיקוח אחרות ברחבי העולם ובחינת ההתאמה להוראות, לחוקים ולנתוני המשק הישראלי, במידת הצורך.

הוראת השעה הינה סיכום של הליך שהחל בשנת 2007 ובמסגרתו הופצו למערכת הבנקאית טיוטות בנושאים שונים שנדנו בפגישות שוטפות עם נציגי המערכת הבנקאית וכן בצוותי עבודה משותפים לנושאים ספציפיים. תחולת ההוראה היא החל מיום 31.12.09.

כפי שהובהר בעבר, הפיקוח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים שיפעלו באופן שיבטיח את עמידתם בדרישות הגישות הסטנדרטיות של הנדבך הראשון ובדרישות הנדבך השני והשלישי של המלצות באזל II עד סוף שנת 2009. יחד עם זאת, הפיקוח על הבנקים מעודד את התאגידים הבנקאיים להיערך באופן שיאפשר להם לאמץ, במועד מתאים בעתיד, את הגישות המבוססות על דירוג פנימי בסיכונים אשראי. גישות אלו מהוות את ה-Best practice העולמי בתחום זה והחתירה ההדרגתית ליישומן חשובה לחיזוק איכות ניהול סיכונים האשראי בישראל.

המפקח על הבנקים מדגיש את הקשר אשר צריך להתקיים בין סך ההון שעל תאגיד בנקאי להחזיק כנגד סיכונים ובין חוסנם ויעילותם של תהליכי ניהול הסיכונים והבקורות הפנימיות שבתאגיד. התאגידים הבנקאיים מצופים לפתח ולשדרג את מערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי. כמו כן, התאגידים הבנקאיים צריכים לקיים תהליך הערכה פנימי הולם המשלב במסגרתו את כל הרכיבים המרכזיים של תכנון וניהול הון, ומביא להחזקת הון נאות אל מול אותם סיכונים.

תהליך ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ולתקני הון הינו תהליך רציף ומתמשך. ועדת באזל בוחנת ומפרסמת מעת לעת, ובמיוחד על רקע המשבר הכלכלי הנוכחי, תיקונים והבהרות בהתייחס לניהול הסיכונים ואופן מדידת ההון. הפיקוח על הבנקים יעקוב אחר ההתפתחויות והמגמות בעולם ויעדכן את הוראותיו במידת הצורך.

במקביל להוראת השעה, פרסם בנק ישראל הוראת שעה נוספת המתייחסת ל"דיווח על מדידה והלימות הון", לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לדווח לפיקוח על הבנקים על מדידה והלימות הון, החל מהדיווח המתייחס ליום

31.12.08

כמו כן, פרסם בנק ישראל מסמך מרכז של שאלות שהתקבלו מהתאגידים הבנקאיים ותשובות הפיקוח על הבנקים לעניין יישום הוראת באזל II בגישה הסטנדרטית ובגישה המודלים הפנימיים. בנושא הנדבך השני פרסם בנק ישראל תבנית מוצעת לדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (דוח ICAAP).

הערכות הבנק

הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות המטה המתמחות של חברת האם, הבנק הבינלאומי, ולכן יישום ההוראות בבנק יעשה בד בבד עם יישומן בחברת האם, תוך ביצוע התאמות קלות במידה ויידרש. בהתאם לכך, תפורט להלן הערכות הבנק ליישום הוראות באזל II, כחלק מהערכותו של הבנק הבינלאומי.

הפרויקט מנוהל במסגרת מינהלת ייעודית שהוקמה לנושא וכן באמצעות ועדת היגוי עליונה בראשות מנכ"ל הבנק הבינלאומי המתכנסת אחת לחודשיים וועדת היגוי בראשות ראש אגף עסקים, המתכנסת אחת לחודשיים לסירוגין. בוועדות אלו משתתפים נציגים מאגפי הבנק הבינלאומי השונים, מחלקות הבקרה והביקורת והחברות הבנות וכן יועצים חיצוניים המלווים את הפרויקט. כמו כן הוקמו צוותי עבודה לדיון וקידום נושאים מקצועיים ספציפיים. מידי רבעון נמסר דיווח לדירקטוריון הבנק על מצב התקדמות הפרויקט, כנדרש בהוראות בנק ישראל.

לצורך יישום אפשרי בעתיד של גישות מתקדמות, נאגרו נתוני דוחות כספיים היסטוריים של חברות שנקלעו לקשיים ושל חברות "טובות", כמו כן נבחנו פתרונות שונים, לרבות במסגרת קיום קשר עם יועצים וספקים בתחום, לצורך פיתוח מודלים אנליטיים לדירוג סיכון הלקוחות עבור גישות הדירוג הפנימי.

התקדמות בביצוע הפרויקט

הנדבך הראשון - הותקנה מערכת תוכנה לניהול סיכונים אשראי וחישוב דרישות הון רגולטוריות במחשב הבנק. חלק ניכר של הנתונים הדרושים נטען למערכת ונערכות בדיקות לקראת הגשת הדיווח הראשון לבנק ישראל, עד אמצע אפריל 2009. הבנק יגיש לבנק ישראל את הדיווח הראשון במועד הדיווח של הבנק הבינלאומי, החברה האם.

סיכונים שוק - במסגרת סקר הפערים הקבוצתי הושלם ביצעו של סקר לבחינת עמידת הבנק בהנחיות בנק ישראל בנושא זה. ממצאי הסקר נמצאים בעבודת טיוב אחרונה.

הנדבך השני - הושלם ביצוע סקר פערים ביחס ל-14 עקרונות ה-BIS. עבודת טיוב הפערים נמשכת, במסגרת עבודת הטיוב בבנק הבינלאומי.

כחלק מהשלמת תהליך ה-ICAAP (תהליך הערכה פנימית לנאותות ההון - Internal Capital Adequacy Assessment Process) צפויה הקבוצה להשלים סקר פערים משלים, במסגרתו תבחן העמידה בעקרונות הליבה של ה-BIS. בהנחיות הנוספות המעוגנות בתהליך הסקירה הפיקוחי, וכן בהנחיית ה-BIS האחרונה בנושא ניהול סיכון הנזילות. עפ"י הוראות בנק ישראל על הבנק הבינלאומי, החברה האם, להגיש טיוטה ראשונה של מסמך ה-ICAAP על בסיס קבוצתי עד ליום 30.6.09 על בסיס הנתונים ליום 31.12.08. (הדו"ח הבא יוכן לגבי נתוני 31.12.09 והוא יוגש לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.09).

הבנק אינו נדרש להגיש טיוטת ICAAP בנפרד, אולם נדרש לבצע תהליך פנימי להערכת ואישור רמת ההון הפנימי. במסגרת הדיווח מצופה מהבנק להגיש תוכנית פעולה ולוחות זמנים לסגירת פערים שאותו, בצירוף הערכה של ההשלכות הצפויות של תיקון הליקויים על יעדי ההון.

הוראה בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31.12.07 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן - "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש התאגיד הבנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate), כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו כן, נקבעו הנחיות לזיהוי חובות והוראות בנוגע לשיטת מדידת הפרשה להפסדי אשראי תחת כל אחד מהמסלולים.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוז' מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה ובעל ערך נמוך כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדיור בגין נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1.1.10 (להלן - "מועד היישום לראשונה") ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין במועד היישום לראשונה תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יידרשו, בין היתר:

- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית,
- לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור,
- לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים, וכן:
- לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1.1.10 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה, יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

לעניין זה, הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי אינם נדרשים לסווג כחוב פגום, אשר אורגן מחדש לפני יום 1.1.2010, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין התאגיד הבנקאי ללקוחותיו, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - לסביבה העסקית הקיימת בישראל.

הבנק נערך ליישם את דרישות החוזר החל מיום 1.1.10. כאמור, יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית מיחשובית על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי, לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה. לאור העובדה כי הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות המטה של הבנק הבינלאומי, הנהלת הבנק נערכת ליישום ההוראה במסגרת ההערכות הקבוצתיות של הבנק הבינלאומי (החברה האם).

למועד פרסום הדוח הכספי, הן בבנק והן בחברות הבנות, הושלמו מרבית האפיונים הלוגיים המפורטים והממשקים למערכות התשתית נמצאים בשלבי כתיבה. מאגרי המידע הוקמו ונמצאים בשלבי בדיקות מתקדמים. כמו כן, הושלם עיקר כתיבת המודלים הסטטיסטיים המיועדים לביצוע תהליך חישוב ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי, כאשר הבנק, במסגרת הערכות הקבוצה, עתיד לבחון את המודלים במהלך שנת 2009. בשנת 2009, במקביל להשלמת פיתוח הממשקים, תבוצענה בדיקות קבלה ואינטגרציה למערכת, כתיבת נהלי עבודה והתאמת הנהלים הקיימים, הדרכה ליחידות הבנק השונות והטמעת המערכת החדשה.

בהתאם לדרישת בנק ישראל, ביצע הבנק הערכה ראשונית של השלכות יישום ההוראה בדוחותיו. הערכת הבנק התייחסה לחובות מהותיים בלבד (מעל לסף שנקבע), והתבססה, בין היתר, במקרים מסויימים על הערכות ופרשנויות סובייקטיביות. על פי הערכה זו ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה על הבנק, נכון ליום 31.12.08 מסתכמת בהגדלת הפרשה לחובות מסופקים בכ- 22.5 מיליוני ש"ח, לפני השפעת המס. הסכום נובע ממחיקת קרן וביטולי ריבית צבורה של חובות שיוגדרו כפגומים עקב טיפול משפטי ממושך, וזאת למרות שהחובות מובטחים היטב והבנק צופה את פרעונם המלא של החובות, כולל הריבית הצבורה בגינם.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

פעילות הבנק מתמקדת ב- 4 מגזרי פעילות: בנקאות פרטית, בנקאות מסחרית, בנקאות עסקית והמגזר הפיננסי.

מידע כללי

1. הבנק מיישם את מודל ה- EVA (Economic Value Added) אשר הינו מקובל בעולם המשמש לצרכי מדידת תרומתה של כל יחידה לרווחיות הכוללת של הבנק.

ההכנסות, ההוצאות וההון מוקצים לכל מגזר פעילות תוך יישום המודל, כדלקמן:

- א. הכנסות המגזרים מחיצוניים:
 - הכנסות מגזר הבנקאות הפרטית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מהלקוחות הפרטיים אשר שוייכו למגזר זה. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מניהול תיקי השקעות, ההכנסות מניהול קרנות הנאמנות של הבנק וההכנסות מנאמנויות פרטיות וציבוריות.
 - הכנסות מגזר הבנקאות העסקית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מלקוחות אשר עיקר פעילותם הינו בתחום שוק ההון. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מנאמנות לקרנות נאמנות.
 - הכנסות המגזר הפיננסי נובעות בעיקר מרווח מימוני הנובע מניהול המקורות והשימושים של הבנק במגזרי ההצמדה השונים, ומפעילות בניירות ערך של הבנק עבור עצמו. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר הכנסות מפעילות בחדרי העסקות בגין ניהול חשיפות הבסיס והריבית של הבנק.
- ב. הכנסות בינמגזריות:
 - רווח בינמגזרי מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים: הכנסות/הוצאות המימון משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך המגזר הפיננסי, האחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, מחייב/מזכה את יתר המגזרים בעלות גיוס המקורות, אשר מחושב בהתאם למגזרי ההצמדה והמח"מ הרלוונטיים.
 - הכנסות תפעוליות ואחרות בינמגזריות: הכנסות תפעוליות ואחרות משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח, אחר כך מועבר חלק יחסי מאותן הכנסות (כפי שנקבע לכל סוג הכנסה בנפרד) למגזרי הפעילות האחרים הנותנים שירותים לפעילות אותו לקוח.
- ג. הפרשה לחובות מסופקים:

לכל מגזר מיוחסות ההפרשות לחובות מסופקים (ספציפית ונוספת) המיוחסות ללקוחותיו.
- ד. הוצאות המגזרים:

הוצאות שכר ונלוות הוקצו בין המגזרים בהתאם להוצאה בפועל. הוצאות אחרות עיקריות הוקצו בהתאם למספר העובדים או לשקלול של מספר עובדים והון או לשטח המבנה שבשימוש המגזר, לפי העניין. הוצאות פחת מוקצות ספציפית למגזרים בהתאם לנכסים שבשימושם.
- ה. עלות השרותים המרכזיים וההנהלה מועמסת על מגזרי הפעילות המדווחים, כחלק מיישום המודל. (השרותים המרכזיים כוללים את כל המחלקות בחטיבת המטה ובחטיבת החשבונאי הראשי, מזכירות הבנק וכן את הביקורת הפנימית ומערכות המידע).
- ו. התשואה נטו להון מחושבת על הון ממוצע שהוקצה למגזרים המדווחים בהתאם לשיעור של 12% מנכסי הסיכון של כל מגזר. כאשר למגזר המדווח אין נכסי סיכון המוקצים לו לצורך פעילותו, מחושב ההון המוקצה למגזר על פי מכפיל הוצאות המגזר. במגזר הפיננסי התשואה הנלקחת לצורך חישוב תשואה נטו להון הינה בנטרול תשואה חסרת סיכון על ההון הלא פעיל של הבנק.

2. תוצאות המגזרים מוצגות בפירוט בביאור 26 לדוחות הכספיים. בביאור 26 (ב) (3) מפורט הרכבם של "סכומים שלא הוקצו והתאמות".
3. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, נדרש לפצל בדוח הדירקטוריון, לגבי כל מגזר, את הפעילויות הבאות: בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי, שוק ההון, משכנתאות, בנייה ונדל"ן. מגזר הבנקאות המסחרית מורכב רובו ככולו מפעילות בנקאות ופיננסים. ללקוחות מגזר זה אין פעילות מהותית בניירות ערך. לבנק אין פעילות מהותית בתחומי כרטיסי האשראי, משכנתאות, בנייה ונדל"ן.
4. החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים. היא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל-פיה פועל הבנק בשנים האחרונות. תוצאות פעילות המגזרים, הממויינים לפי מגזרי הפעילות העיקריים, מפורטות כאמור בביאור 26 לדוחות הכספיים. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשיוך הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגיה העסקית שלו. לאור זאת, אין זה מעשי להתייחס לחלקו של הבנק במערכת הבנקאית במגזרי הפעילות השונים.
- נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים". במסגרת עריכת הבאור מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הנ"ל והמבוססים בחלקם על בחינת ההנהלה את מגזרי הפעילות, לדיווח התואם את כללי החשבונאות המקובלים.

להלן ריכוז רווח נקי לפי מגזרי פעילות, בסכומים מדווחים:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2008 מיליוני ש"ח	2007 מיליוני ש"ח	אחוז שינוי
בנקאות פרטית	(1.6) ²	9.8 ¹	
בנקאות מסחרית	-	3.5 ¹	
בנקאות עסקית	23.8	38.1 ¹	(37.5)
מגזר פיננסי	43.3	23.1	87.4
סכומים שלא הוקצו והתאמות	(0.2)	4.2	
סה"כ	65.3	78.7	(17.0)

1 מוין מחדש.

2 ללא הוצאה הקשורה לפתיחת סניפים חדשים, הרווח במגזר בשנת 2008 הינו 9.3 מיליוני ש"ח (שנת 2007 - 14.3 מיליוני ש"ח).

מגזר בנקאות פרטית

תיאור תחום פעילות

תחום הבנקאות הפרטית התפתח מאוד בשנים האחרונות בישראל. על רקע הכלכלה הצומחת בשנים האחרונות, נדרשת בישראל בנקאות פרטית ברמה גבוהה. הבנק, כבעל מוניטין רב שנים בתחום זה, מציע פלטפורמה של בנקאות פרטית דיסקרטית, מתמחה וגמישה ללקוחות בעלי עושר פיננסי ועסקיים. שירותי הבנקאות הפרסונלית ניתנים באמצעות שני סניפים ותיקים בתל-אביב ובירושלים על ידי צוותי בנקאים מקצועיים ומנוסים ומערך יועצי השקעות, שהינו חוד החנית של תחום זה. הבנק, בשיתוף יועצים חיצוניים, נכנס למהלך של הרחבת פעילות הבנקאות הפרסונלית בקרב לקוחות אמידים. לדעת הבנק, אוכלוסיה זו אינה מקבלת מענה הולם לצרכיה במערכת הבנקאית. כתוצאה מכך, החליט הבנק להרחיב את מערך סניפיו ולהקים סניפים יעודיים, עבור אוכלוסיה זו הנקראת Affluent Banking. בסוף שנת 2007 הרחיב הבנק את מערך הסניפים שלו ופתח סניפים יעודיים לאוכלוסיית האמידים ברעננה וראשון לציון. בשנת 2008 נפתחו סניפים נוספים ברחובות ובשכונת מלחה בירושלים. סניפים אלו מתמקדים בשירותי בנקאות ברמה גבוהה ובשרות מוטה ייעוץ השקעות ו/או ניהול תיקים. במסגרת מגזר זה פועלת החברה לנאמנות של הבנק, המציעה שירותי נאמנות פרטיות וציבוריות (וכן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות הנכללים במגזר הבנקאות העסקית). כמו כן, כולל המגזר את פעילות שתי חברות הבת בתחום ניהול הנכסים: "יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ" ו"יובנק קרנות נאמנות בע"מ".

לקוחות המגזר

המגזר כולל את כל הלקוחות הפרטיים ועסקיים. מדובר הן בלקוחות פרטיים המשוייכים לחטיבת הבנקאות הפרסונלית והן בלקוחות פרטיים המשוייכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם בניירות ערך. על לקוחות המגזר נמנים לקוחות ותיקים המלווים את הבנק שנים רבות (מעל 15 שנה) לצד לקוחות צעירים (ותק של עד 5 שנים) בעלי מקצועות חופשיים, תושבי חוץ, מייסדי ועובדי חברות הייטק, בכירים בחברות ופעילים בשוק ההון. הקריטריונים המשמשים לפילוח לקוחות המגזר והקצאתם לצוותי עסקים על פי אופי פעילות הלקוח והתמחות הצוות: מט"ח, נאמנות, פעילות אינטרנט, ייעוץ וכדומה. עם פתיחת הסניפים החדשים הרחיב המגזר את קהל לקוחותיו. כיום מצטרפים לבנק לקוחות חדשים החפצים בשרות מקצועי, ממוקד ובהצעת ערך המתאימה לסוג הצרכים הבנקאיים שלהם. מגוון הלקוחות הרחב מונע תלות במגזר אחד מצומצם של לקוחות. מאפייני הלקוחות: משאבי זמן מצומצמים, הון פנוי, גמישות עסקית, בעלי רעיונות עסקיים מורכבים, השקעות בינלאומיות וידע נרחב בשוק ההון. בעקבות התפתחויות בשוק ההון בשנים האחרונות, הושם דגש מיוחד על הרחבת מערך יעוץ ההשקעות המתמחה בשווקים בארץ ובעולם ומתן נגישות ללקוחות המגזר לשירותים אלה. יועצי ההשקעות עוסקים אך ורק ביעוץ השקעות ללקוחות הנבחרים. יחס היועצים לקבוצת הלקוחות הוא זה שמאפשר לבנק להעניק שירות מקצועי ברמה גבוהה.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

למידע בדבר רגולציה בתחום העמלות הבנקאיות, ראה הפרק הדן במסגרת עדכוני חקיקה.

תחרות

התחרות בתחום מגזר זה הולכת וגוברת בעקבות גידול בנכסים הפיננסיים של פרופיל לקוחות הבנקאות הפרטית, מודעות שירות גוברת ומגוון הולך וגדל של קשת המוצרים הפיננסיים הקיימים בשוק. עיקר התחרות של המגזר הוא מול הבנקים המסחריים הפועלים במשק בתחום הבנקאות הפרטית, בנקים זרים הפועלים בישראל, בתי השקעות וגופים המאפשרים מסחר בניירות ערך באמצעות האינטרנט. על מנת לבדל את הבנקאות הפרסונלית של הבנק מהמתחרים, מותגה החטיבה כ"חטיבת הבנקאות הפרסונלית" המכניסה את הלקוח לעולם המושתת על יחסים פרסונליים. ללקוחות המגזר מוצע שירות אישי בסטנדרט גבוה ופתרונות פיננסיים המותאמים לצרכי הלקוחות ולצרכי השוק המשתנים.

שינויים טכנולוגיים

במסגרת הסבת המערכות למערכות המחשב של הבנק הבינלאומי התבצע תהליך של קליטת מערכות המיחשוב הסניפיות של הבנק הבינלאומי לסניפי הבנק הוותיקים והחדשים כאחד. תהליך זה תורם לשיפור התשתית המיכונית של הפעילות במגזר זה.

מוצרים ושירותים

המגזר מציע מגוון מוצרים ושירותים לפעילות בנקאית שוטפת, שירותי יעוץ השקעות המתמחים בשווקים בארץ ובעולם, מסחר בניירות ערך ישראלים וזרים הן באמצעות חדר עסקות והן באמצעות אתר האינטרנט. כמו כן, מציע המגזר אפשרות לביצוע עסקאות במטבע חוץ וגישה ישירה לחדר עסקות מט"ח בסכומים גבוהים. ללקוחות מוצעים מגוון מוצרים מובנים, מוצרים אלטרנטיביים ומכשירים פיננסיים מהארץ ומהעולם. החברה לנאמנות משמשת כנאמן לסדרות אג"ח מסוגים שונים ולמכשירים פיננסיים מתקדמים (תעודות סל, אופציות כיסוי וכו'), המונפקות על ידי חברות בהנפקות פרטיות או ציבוריות. בנוסף, משמשת החברה כנאמן לעסקאות מימון חוץ בנקאיות, כנאמן על נכסי יחידים וחברות (לרבות השאלת שם) וכנאמן בעסקאות השלשה (ESCROW). כמו כן, מעניקה החברה שירותי אדמיניסטרציה לקרנות גידור וקרנות השקעה פרטיות, הכוללות גם נאמנות לצורך ניכוי המס בקרנות.

שיווק

האסטרטגיה השיווקית במגזר זה מתמקדת בשני מרכיבים עיקריים: אקטיביזציה (הפעלה) של לקוחות קיימים שמטרתה עידוד היקפי הפעילות והרחבת תחומי הפעילות של הלקוחות הקיימים בבנק וגיוס לקוחות חדשים העונים על מאפייני פרופיל הלקוח המוגדר.

הבנק משווק את יתרונותיו התחרותיים, ביניהם: המיתוג היוקרתי של הבנק, מוניטין הבנק כבנק ותיק בעל שורשים היסטוריים שמאז ומעולם התמחה בבנקאות פרסונלית ובשוק ההון, תפירת מוצרים ספציפיים על פי בקשת הלקוח הבודד, שיווק ויעוץ במוצרים הנסחרים בארץ ובעולם המתאימים ללקוח על פי דרישתו, קשר אישי עם הלקוח, נגישות מיידית ליועץ השקעות מקצועי ובקאי בתחומו, זריזות וגמישות של בנק קטן עם חוסן פיננסי של קבוצת הבינלאומי, שירות מעבר לשעות הרגילות ובנקאי אישי ברמה מקצועית גבוהה.

יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ, יובנק קרנות נאמנות בע"מ

יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ מתמחה בניהול תיקי השקעות בארץ ובחו"ל עבור מגוון לקוחות: גופים ציבוריים, חברות ממשלתיות ופרטיות, מלכ"ם ולקוחות פרטיים. לחברה חברת בת - יובנק קרנות נאמנות בע"מ, אשר מנהלת מגוון קרנות נאמנות המשקיעות בשווקים בארץ ובחו"ל.

סה"כ היקף הכספים המנוהלים בחברה ובחברת הבת לסוף שנת 2008 הסתכמו בסך של כ- 1.2 מיליארד ש"ח, מתוכם כ- 0.5 מיליארדי ש"ח בניהול תיקי השקעות, וכ- 0.7 מיליארדי ש"ח בניהול קרנות נאמנות. החברה שוקדת על פיתוח מוצרים חדשים ויצירת הזדמנויות השקעה עבור לקוחותיה, תוך מעקב אחר השינויים בשווקי ההון ולמידת הצרכים המשתנים של לקוחותיה בפועל ושל לקוחות פוטנציאליים. הפעילות השיווקית נעשית באמצעות מחלקת השיווק. בנוסף, משתמשת החברה בערוצי פרסום וקידום מכירות שונים כגון: פרסום באינטרנט, בעיתונות הכתובה, השתתפות בכנסים ומתן הרצאות. כמו כן, מקפידים אנשי המכירות של החברה ומנהלי ההשקעות עצמם לשמור על קשרים הדוקים עם יועצים במערכת הבנקאית כולה. המלצות ועדת בכר קבעו כי תאגיד בנקאי לא יחזיק בחברה לניהול קרנות והקציבו פרק זמן של 4-8 שנים למכירת חברות ניהול הקרנות, שמונה שנים במקרה של הבנק. בנוסף, משולמת עמלת הפצה לבנקים בגין החזקה של קרנות נאמנות ע"י לקוחותיהם. הבנק בחר שלא למכור את קרנות הנאמנות, אלא להמשיך להחזיקן בבעלותו במסגרת התקופה המותרת בחוק.

יעדים לעתיד

מגזר הבנקאות הפרטית צפוי להתרחב ולהתמקד בשנת 2009 בגידול במספר הלקוחות בבנקאות הפרסונלית. זאת באמצעות שימור ואקטיביזציה (הפעלה) של לקוחות קיימים ובגיוס של לקוחות חדשים, הרחבת מערך הסניפים של הבנק, הרחבת מערך הייעוץ והרחבת קו המוצרים ללקוח, תוך מתן שירות פרסונלי ברמה גבוהה. בתחום ניהול הנכסים הפיננסיים, החברה שואפת להגדיל את מספר התיקים המנוהלים ונפחם. בתחום ניהול קרנות הנאמנות, החברה שממזכת כמומחית לשווקים בחו"ל, תמשיך להתמקד בקרנות ניהול בחו"ל, אך תפעל במקביל להרחבת סל המוצרים באפיקים הסולידיים בארץ, בהשקעת התשואות ובהגדלת מאמצי השיווק במטרה להגדיל את נפח הנכסים.

תוצאות הפעילות

מגזר הבנקאות הפרטית סיים את השנה בהפסד של 1.6 מיליוני ש"ח לעומת רווח נקי של 9.8 מיליוני ש"ח בשנת 2007. בנטרול הוצאות בגין פתיחת הסניפים החדשים היה מגזר זה רושם רווח של 9.3 מיליוני ש"ח (שנת 2007 - 14.3 מיליוני ש"ח). עיקר הירידה ברווח הנקי נובעת מגידול בהוצאות תפעוליות ואחרות עקב ההשקעה בסניפי הבנקאות לאמידים במהלך שנת 2007 ושנת 2008. בנוסף, חלה ירידה ברווח לאור הקיטון בהכנסות מדמי ניהול קרנות הנאמנות של הבנק לאור המצב בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם. נכון ליום 31.12.08 נפתחו ארבעה סניפי בנקאות לאמידים (מתוכם שני סניפים בשנה זו ושניים בסוף השנה הקודמת). בעקבות פתיחת סניפי הבנקאות לאמידים גדל מספר המשרות הממוצע במגזר ב - 13 משרות.

להלן תמצית תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית (במיליוני ש"ח):

בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2008	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2007				
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מחיצוניים	(30.9)	1.7	(29.2)	2.3	(55.3)
בינמגזרי	66.2	0.6	66.8	0.4	94.9
סך הכל רווח מפעולות מימון	35.3	2.3	37.6	2.7	39.6
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
מחיצוניים	18.8	22.7	41.5	34.4	51.9
בינמגזרי	(4.0)	2.2	(1.8)	2.5	(2.2)
סך הכנסות	50.1	27.2	77.3	39.6	89.3
הפרשה לחובות מסופקים	(2.5)	-	(2.5)	-	0.7
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות)	52.2	30.1	82.3	33.8	172.7
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים	0.4	(2.9)	(2.5)	5.8	115.9
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות	0.2	(1.1)	(0.9)	2.2	16.1
רווח נקי (הפסד)	0.2	(1.8)	(1.6)	3.6	19.8
תשואה נטו להון (באחוזים)	0.8%	(10.2%)	(2.8%)	11.4%	14.4%
יתרה ממוצעת של נכסים	630.3	-	630.3	-	598.5
יתרה ממוצעת של התחייבויות	2,728.6	-	2,728.6	-	2,773.1
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	327.9	23.2	351.1	15.0	468.2
יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות	-	919.2	919.2	1,150.8	1,150.8
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	-	595.1	595.1	735.2	735.2
מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מרווח מפעילות מתן אשראי	9.1	-	9.1	-	9.6
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	20.4	-	20.4	-	24.0
אחר	5.8	2.3	8.1	2.7	6.0
סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	35.3	2.3	37.6	2.7	39.6

מגזר בנקאות עסקית

תיאום תחום פעילות

מגזר הבנקאות העסקית כולל את תחומי הפעילות הבאים: שירותי מסחר בניירות ערך בארץ ובחו"ל (מערך קדמי ועורפי), תפעול לקרנות נאמנות, שירותי תפעול לקרנות גידור, וכן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות הניתנים באמצעות חברת הבת "יובנק חברה לנאמנות בע"מ". בנוסף, מספק המגזר שירותי בנקאות לטיפול בלקוחות חטיבת שוק ההון.

לקוחות המגזר

על לקוחות מגזר הבנקאות העסקית נמנים גופים מוסדיים מובילים בשוק ההון וביניהם: קרנות נאמנות, קבוצות העוסקות בתחומי ביטוח, פנסיה וגמל, קרנות גידור ומנהלי תיקים. המגזר מרכז את פעילותן של מספר חברות בתחום הביטוח, פנסיה וגמל אשר מהוות כ- 19% מהכנסות המגזר ולכן באופן טבעי הן מהוות לקוחות מהותיים לפעילותו. כמו כן, על לקוחות המגזר נמנים חברות ולקוחות עצמאיים הפעילים בשוק ההון לרבות סוחר אופציות, סוחר ארביטראז' וסוחר יום. פעילות הלקוחות הפרטיים מסווגת במסגרת מגזר הבנקאות הפרטית.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 312, 313 ו-315 חלות מגבלות על גובה החבות המותרת ללווה בודד, לקבוצות לווים, לסך החבות הכוללת לשש קבוצות הלווים הגדולות בבנק, ללקוחות המוגדרים כ"אנשים קשורים" ומגבלות ריכוזיות ענפית. למגבלות אלו עלולה להיות השלכה על אופן והיקף פעילות המגזר העסקי בבנק עם אותם לקוחותיו.

שירותים ומוצרים

המגזר מספק שירותי תפעול ובנקאות לקרנות נאמנות המנוהלות ע"י גופים חיצוניים. מלבד שירותי סליקת ניירות ערך מציע המגזר שירותים נלווים כגון: עסקאות באופציות ועסקאות מימון, מסחר במניות ואג"ח בבורסות בחו"ל ומסחר וסליקת קרנות נאמנות וקרנות גידור בחו"ל. לקוחות המגזר פועלים, בין היתר, באמצעות מערכת המסחר הייחודית של הבנק, מערכת U-TRADE, שפותחה באופן עצמאי על ידי יחידת המחשב של הבנק. המערכת מאפשרת מעבר ישיר בין המסחר בת"א למסחר בבורסות בניו-יורק ובלונדון וכן מסחר בחוזים עתידיים בחו"ל. הבנק משקיע משאבים רבים בפיתוח והשבחת המערכת והתאמתה לצרכים המשתנים של הלקוחות. במהלך השנה הורחבה מערכת המסחר על מנת לאפשר ביצוע בקורות און ליין למנהלי קרנות באמצעות מערכת במ"ה (בקרת מדיניות השקעות) המשולבת במערכת U-TRADE. כן נותן הבנק שירותי ברוקראז' וערוך להרחבת שירותים אלו בעיקר לאור השינוי שהחל בשנת 2008 בקרב קרנות הפנסיה, קופות הגמל והקופות המפעליות של גופים מוסדיים אחרים, לפיו יקבלו גופים אלה שירותי ברוקראז' ממספר גופים חיצוניים.

תחרות

עיקר התחרות במגזר הבנקאות העסקית היא מול הבנקים הגדולים והבינוניים בארץ וכן מול ברוקרים ובתי השקעות. הלקוחות המוסדיים המרכזיים במגזר הבנקאות העסקית עובדים עם בנקים נוספים ולחלקם יש בבעלותם בתי השקעות המשמשים כחבר בורסה. הדרכים העיקריות של הבנק להתמודד עם התחרות הינן מתן פתרון כולל לצורכי הלקוחות בתחום שוק ההון, וטיפול הלקוחות תוך מתן מענה מיידי, מהיר ויעיל לצורכיהם תוך התאמת ערכי הבנקאות הפרסונלית גם ללקוחות המוסדיים.

נאמנות לקרנות נאמנות

פעילות זו הינה במסגרת יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר הינה החברה הבנקאית הוותיקה והגדולה ביותר בישראל למתן שירותי נאמנות לקרנות. בסוף שנת 2008 משמשת החברה כנאמן ל- 499 קרנות המנוהלות על ידי 26 גופים שונים (כ-43% ממספר קרנות הנאמנות בישראל), כאשר מתוכם כ-65% מההכנסות נובעות מ-213 קרנות המנוהלות על ידי חמישה גופים. היקף הנכסים של כלל הקרנות להן משמשת החברה כנאמן בסוף 2008 הינו כ-37 מיליארד ש"ח (כ-38% מהשוק). בנאמנות החברה מגוון רחב של קרנות המתמחות באפיקי ההשקעה השונים בשוק ההון. בעקבות המשבר הפיננסי אשר הביא לשינוי העדפות הציבור ולשינוי בתמהיל ההשקעות נשחקו התעריפים בתחום זה. בשל כך, קטנו הכנסות החברה ב-9.8 מיליוני ש"ח.

יעדים לעתיד

מגזר הבנקאות העסקית צפוי למקד את מאמציו בשימור ובהרחבת נתח השוק באמצעות הרחבת בסיס הלקוחות והיקפי הפעילות, פיתוח שירותים מתקדמים וטיפול לקוחות המגזר תוך מתן מענה מיידי ומדויק לצורכיהם. כן שואף המגזר למתן שירותי בנקאות פרסונלית ברמה גבוהה למוסדיים תוך שמירה על עיקרון של one stop shop. כמו כן, יושם דגש על ניצול ההזדמנויות הקיימות בשוק עקב השינויים המבניים והיכולת של הבנק לתת פתרונות מותאמים ללקוחות. בתחום הנאמנות לקרנות נאמנות, החברה שואפת לשמר את חלקה בשוק תוך ניצול המוניטין הרב הנצבר.

תוצאות הפעילות

מגזר הבנקאות העסקית סיים את השנה ברווח נקי של 23.8 מיליוני ש"ח לעומת רווח נקי של 38.1 מיליוני ש"ח בשנת 2007, קיטון של 37.5%. הירידה ברווח הנקי נובעת בעיקרה מירידה ברווח מפעולת מימון ומירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות מפעילות שוק ההון על תחומיו השונים, על רקע המשבר בשוקי ההון.

להלן תמצית תוצאות מגזר הבנקאות העסקית (במיליוני ש"ח):

בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007		
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
(49.9)	5.4	(44.5)	(47.0)	7.3	(39.7)
מחיצוניים					
72.5	-	72.5	74.4	-	74.4
בינמגזרי					
22.6	5.4	28.0	27.4	7.3	34.7
סך הכל רווח מפעולות מימון					
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
3.7	61.7	65.4	5.3	75.7	81.0
מחיצוניים					
(0.7)	-	(0.7)	(0.8)	-	(0.8)
בינמגזרי					
25.6	67.1	92.7	31.9	83.0	114.9
סך הכנסות					
-	-	-	(0.1)	-	(0.1)
הפרשה לחובות מסופקים					
10.1	45.0	55.1	¹ 9.9	43.1	¹ 53.0
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות)					
15.5	22.1	37.6	¹ 22.1	39.9	¹ 62.0
רווח מפעולות רגילות לפני מסים					
5.7	8.1	13.8	¹ 8.5	15.4	¹ 23.9
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות					
9.8	14.0	23.8	¹ 13.6	24.5	¹ 38.1
רווח נקי					
44.5%	19.7%	25.6%	70.9%	42.3%	49.4%
תשואה נטו להון באחוזים					
1,287.7	-	1,287.7	1,325.5	-	1,325.5
יתרה ממוצעת של נכסים					
3,529.0	-	3,529.0	3,375.0	-	3,375.0
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
183.5	494.4	677.9	159.8	383.7	543.5
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה					
לחובות מסופקים:					
2.4	-	2.4	2.7	-	2.7
מרווח מפעילות מתן אשראי					
16.5	-	16.5	19.7	-	19.7
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
3.7	5.4	9.1	5.0	7.3	12.3
אחר					
22.6	5.4	28.0	27.4	7.3	34.7
סך הכל רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					

המגזר הפיננסי

תיאור תחום פעילות

המגזר מחולק לשלוש יחידות משנה: מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות (להלן: "ננ"ה"), חדרי עסקות ויחידת נזילות.

לקוחות המגזר

המגזר מספק שירותים ללקוחות המגזרים האחרים הפרטיים והמוסדיים בעיקר בתחום חדר העסקות. כמו כן, המגזר מספק מוצרים פיננסיים נגזרים ומוצרים מובנים ללקוחות המגזרים האחרים.

שירותים ומוצרים

מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות (ננ"ה):
במחלקה מנוהלת פעילות הנוסטרו של הבנק במסגרת התיק למסחר והתיק הזמין למכירה.
כמו כן, במחלקה מנוהלת החשיפה לסיכונים בסיס וריבית בכל מגזרי ההצמדה בהתאם להחלטות המתקבלות בוועדת ננ"ה ובכפוף למגבלות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

יחידת נזילות:
היחידה עוסקת בניהול הנזילות של הבנק באמצעות השתתפות במכרזי הלוואות ופקדונות של בנק ישראל, פעילות מול בנקים וביצוע עסקאות סוופ (SWAP) שקל/מט"ח.

חדרי עסקות:
בחדרי העסקות ניתן שירות מקיף ללקוחות הבנק בביצוע עסקות פיננסיות בשווקים בארץ ובעולם למטרות השקעה וגידור חשיפות במט"ח ובריבית.
סוגי העסקות כוללים המרות ורכישות במגוון רחב של מטבעות למועד מיידי, אופציות מט"ח ונגזרי ריבית במט"ח וכו'.
במסגרת חדר עסקות בשקלים, פועל הבנק כעושה שוק ראשי מטעם משרד האוצר וכן עושה שוק בבורסה באג"ח מסוג שחר. בדורג עושי השוק באג"ח שחר החודשי דורג הבנק במקום ראשון ברבעון השלישי של 2008 מתוך 17 עושי שוק. בדירוג הרבעוני האחרון נמצא הבנק במקום השלישי.

תחרות במגזר

עיקר התחרות במגזר זה הוא בתחום חדר העסקות מול חדרי עסקות של בנקים אחרים. חדר העסקות של הבנק מספק ללקוחות שירות מהיר ויעיל ומצטט מחירים במרווחים תחרותיים.
חלקו של חדר העסקות במערכת הבנקאית גדול משמעותית מחלקו של הבנק במערכת.

שיווק וערוצי הפצה

השיווק וההפצה מתבצעים על ידי עובדי החטיבה הפיננסית ובאמצעות מערך הבנקאים והיועצים הקיים בסניפים.

שינויים טכנולוגיים

במסגרת תהליך הסבת מערכות המחשב הקיימות למערכות המחשב של הבנק הבינלאומי, הטמיע הבנק במהלך שנת 2007 מערכת נוספת לפעילות בתחום המט"ח - מערכת הקונדור.

יעדים לעתיד

במסגרת היעדים לשנה הקרובה נקבע המשך פיתוחו של חדר העסקות, בעיקר בתחום המסחר באופציות שקל/מט"ח. כמו כן מתכנן המגזר להרחיב את היצע המוצרים המובנים והנגזרים המשווק ללקוחות הפרטיים וללקוחות המוסדיים של הבנק.

תוצאות הפעילות

המגזר הפיננסי סיים את השנה ברווח נקי של 43.3 מיליוני ש"ח, לעומת רווח נקי של 23.1 מיליוני ש"ח בשנת 2007, גידול של 87.4%. בנטרול הרווח ממכירת פעילות קופות הגמל של הבנק בשנת 2007 כאמור בביאור 5 (הערות 4, 5), הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב- 21.6 מיליוני ש"ח, גידול של 100.5%. העליה ברווח הנקי נובעת בעיקרה ממגוון פעילויות בתחום החטיבה הפיננסית הכוללות עשיית שוק באג"ח ממשלתיות ופעילויות מסחר נוספות, המהוות חלק אינטגרלי מהפעילות השוטפת של הבנק. בנוסף, חלה עליה ברווחים ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה ובהכנסות מחדר עסקות מט"ח. עליה זו קוזזה על ידי גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות ורישום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרות חוב.

להלן תמצית תוצאות המגזר הפיננסי (במיליוני ש"ח):

2007	2008	
43.1	78.1	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
15.4	16.3	הכנסות תפעוליות ואחרות
58.5	94.4	סך הכנסות
3.7	(0.9)	הפרשה לחובות מסופקים
19.7	28.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
35.1	67.1	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
23.1	43.3	רווח נקי
21.3%	35.3%	תשואה נטו על ההון

מגזר בנקאות מסחרית

תחום הפעילות

מגזר הבנקאות המסחרית עסק בעיקר במתן שירותים ללקוחות העסקיים של הבנק ששויכו למחלקת המימון המתמחה ובעיקר התמחות בתחום הפקטורינג - הן פקטורינג מקומי והן פקטורינג בינלאומי (יבוא/יצוא). פקטורינג הינו שירות המיועד למוכרי סחורות ושירותים המעניקים ללקוחותיהם (הקונים) תנאי אשראי ספקים של עד 180 יום בחשבון פתוח (ללא בטחונות) המבקשים לקבל ביטוח סיכוני אשראי בגין מכירותיהם, גביית תמורת המכירות באמצעות מוסד מקצועי המתמחה בכך, ומימנם לצורכי הון חוזר.

במהלך שנת 2007 הועבר עיקר הפעילות במגזר זה לבנק אוצר החייל בקבוצת הבינלאומי, על פי הסכם שנחתם ביום 25 בינואר 2007 להעברת פעילות הפקטורינג (למידע נוסף - ראה בפרק הדין בהסכמים מהותיים). לנוכח העברת הפעילות, המגזר אינו מוצג עוד כמגזר בר דוח, החל מהרבעון הראשון של שנת 2008. בנוסף, טיפל המגזר בתיק האשראי המסחרי ההולך ומצטמצם של הבנק. כמו כן, המגזר כולל לקוחות אשר עיקר עיסוקם הינו מסחרי אשר משויכים לחטיבת הבנקאות הפרסונלית.

מוצרים ושירותים

הפקטורינג היווה למעשה מוצר תחליפי למימון בנקאי רגיל הנשען על שעבוד חייבים. המוצרים הבסיסיים של הפקטורינג הינם ביטוח סיכוני אשראי לחייבי המוכר, גביה פרטנית של חשבוניות ומימון המכירות בדרך של ניכיון עם או ללא זכות חזרה. תחומי הפעילות כוללים בעיקר פקטורינג יצוא, פקטורינג מקומי, ניכיון שטרות, פעילות פקטורינג יבוא, מימון יבוא וניכיון שטרות אשראי דוקומנטרי.

לקוחות המגזר

לקוחות הפקטורינג בארץ הינם בעיקר חברות בצמיחה או בעלות צרכי מימון נקודתיים בעלות קהל לקוחות יציב. כמו כן, על לקוחות המגזר נמנות חברות בינוניות בעלות מחזור מכירות שנתי של 100-10 מיליון ש"ח הנדרשות לאשראי משלים, וחברות ציבוריות המעוניינות לשפר את יחסי הגביה והנזילות בסופי רבעון או בסוף שנת כספים על ידי הכרה סופית במכירות ועל ידי ניכיון ללא זכות חזרה.

תוצאות הפעילות

החל משנת 2008, תוצאות המגזר מוצגות בסכומים שלא הוקצו והתאמות. הרווח הנקי של מגזר הבנקאות המסחרית הסתכם ב-1.5 מיליון ש"ח לעומת 3.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 57%.

להלן תמצית תוצאות מגזר הבנקאות המסחרית (במיליוני ש"ח) המוצגות בסכומים שלא הוקצו והתאמות:

2007	2008	
5.6	2.1	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(3.0)	(1.0)	הפרשה לחובות מסופקים
1.0	0.9	הכנסות תפעוליות ואחרות
9.6	4.0	סך הכנסות
13.9	1.6	הוצאות תפעוליות ואחרות
15.7	2.4	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
13.5	1.5	רווח נקי
19.5%	-	תשואה נטו על ההון

רכוש קבוע ומתקנים

הבנק פועל באמצעות שישה סניפים. סניף ירושלים - הבנק הינו הבעלים של בנין הסניף. בשאר סניפי הבנק האחרים עושה הבנק שימוש בנכסים שכורים, לרבות הבנין המשמש את מטה הבנק וסניף תל אביב. חוזי השכירות של השטחים המושכרים הינם לתקופות שונות, כאשר לרוב ניתנות לבנק אופציות להארכת תקופת השכירות. ציוד מחשב - בעקבות פרויקט איחוד התשתיות ואיחוד האפליקציות עם הבנק הבינלאומי (ראה מידע בפרק הדן במערכות מידע), נערך שינוי אומדן אורך החיים לחלק מציוד המחשב שגרם להוצאות פחת בגובה של 1.7 מיליוני ש"ח בשנת 2006. בסוף שנת 2006, הסתיימה הפחתת ציוד המחשב הנ"ל.

מיסוי

הבנק וחלק מחברות הבת מוגדרים כנישום שהינו מוסד כספי לענין חוק מע"מ. בהתאם לחוק זה, על פעילות בישראל של מוסד כספי מוטל מס שכר ורווח בשיעור 15.5% (עד ליום 1 ביולי 2006 - 17%) מהשכר ששולם ומהרווח שהופק בהתאמה.

כמו כן, נישומים הבנק וחברות הבת על פי חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985.

למידע בגין שומות המס של הבנק וחברות מאוחדות ראה באור 23 (ג).

הבנק הינו בעל מעמד של מתווך מורשה (QI) כהגדרתו בכללי רשויות מס הכנסה בארה"ב. משמעות המעמד הינה כי הבנק התקשר בהסכם עם רשויות המס בארה"ב, לפיו ינכה הבנק מס במקור בגין פעילות לקוחותיו, שאינם אמריקאיים, בניירות ערך אמריקאיים.

מידע נוסף

מדיניות ניהול הסיכונים

1. כללי

פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים.

מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת להשגת היעדים העסקיים שנקבעו. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים במסגרת הקבועה בהוראות בנק ישראל ובכלל זה הוראת ניהול בנקאי תקין 339.

מר יעקב גרטן, סמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה, הינו מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.

מר שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית, הינו מנהל סיכוני השוק והנזילות של הבנק.

מר דוד כץ, מנהל מחלקת ניהול סיכונים ואשראי הינו מנהל סיכוני האשראי של הבנק.

מר דוד כץ כפוף למר יעקב גרטן.

מר משה חבר, מנהל מחלקת ארגון ושיטות, הינו מנהל הסיכונים התפעוליים של הבנק.

עו"ד רחלי שאול השרוני, מנהלת המחלקה המשפטית, הינה מנהלת הסיכונים המשפטיים של הבנק.

השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשית, בין היתר, על ידי הדירקטוריון וועדות הנהלה בתחומי הסיכונים השונים.

2. סיכוני שוק

פעילות הבנק כמתווך פיננסי במסגרת כל הפעילויות הבנקאיות בהן הוא עוסק, כרוכה בין היתר בנטיית סיכונים פיננסיים הנובעים משינויים אפשריים בשיעורי הריבית, מחשיפת בסיס הנובעת מבסיסי ההצמדה השונים של הנכסים וההתחייבויות וכן מתקופות פרעון שונות של הנכסים וההתחייבויות.

מדיניות הבנק בתחום ניהול הסיכונים נועדה להשיג את היעדים העסקיים של הבנק תוך הערכת הסיכונים שיכולים לנבוע מהחשיפה לסיכונים הפיננסיים הנלקחים על ידי הבנק.

מדיניות הבנק בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות לפי מגזרי הצמדה, לפי מידת החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ולפי תקופות פרעון, מתבצעת במסגרת ההנחיות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. ההנחיות שנקבעו על ידי הדירקטוריון הן במונחי סכומים ותקופות.

אחת לשנה לפחות דן דירקטוריון הבנק בקביעת מדיניות החשיפה לסיכונים של הבנק ואחת לרבעון מוצגים בפניו דיווחים על החשיפות השונות.

ניהול הפוזיציות בפועל בתיקי המסחר השונים מנוהל ומבוקר באופן שוטף במהלך היום על ידי מנהל החטיבה הפיננסית. כמו כן, מבוצעות מדי יום בבוקר לפני תחילת המסחר, בדיקות של התיק לאימות פעולות שבוצעו ביום המסחר הקודם. ממדי הסיכונים השונים נידונים על ידי ועדת נכסים והתחייבויות של הבנק בתדירות שבועית. ועדה זו הינה בראשות מנכ"ל הבנק ובהשתתפות חברים מהנהלת הבנק. בפני ועדה זו מציג מנהל החטיבה הפיננסית את כל הפוזיציות של הבנק ובכללם תיקי המסחר השונים. בנוסף, הועדה בוחנת התפתחויות בממדי הסיכון השונים של הבנק (פערי מח"מ, חשיפות בסיס, VAR, תרחישי קיצון ועוד).

להלן הגדרת בנק ישראל לסיכוני שוק:

סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי תנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים - שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

החשיפה לסיכוני שוק אמורה לקבל את ביטויה גם בחישוב של הלימות ההון של הבנק. חשיפה זו אמורה להימדד על פי המודל הסטנדרטי כפי שהוגדר על ידי ועדת באזל 1 או על פי מודל פנימי לגביו נדרש אישור מבנק ישראל.

סיכוני השוק לענין זה נבחנים ביחס לחשיפות לסיכוני בסיס וכן לחשיפות לסיכוני ריבית בתיק הסחיר ולפעילות בתחום האופציות. הבנק בחר בשלב ראשון באלטרנטיבת המודל הסטנדרטי.

התיקים שמטופלים לפי גישה זו הינם: ניירות ערך למסחר, הנובעים מעשיית שוק או המוחזקים לצורך מכירה או במטרה להשיג רווח מתנדות בשיעורי ריבית ובמחירי שוק בזמן קצר ומכשירים פיננסיים נגזרים המשוערכים מיד יום כחלק מתהליך ניהול הסיכונים. למידע כמותי בדבר סיכון השוק ראה באור 12(ב).

א. חשיפת בסיס

החשיפה לסיכוני בסיס נמדדת בהפרש שבין הנכסים להתחייבויות (כולל השפעת מכשירים נגזרים) בכל אחד מבסיסי ההצמדה. חשיפת הבסיס מתייחסת לחשיפה לשינויים באינפלציה ולשינויים בשערי המט"ח לסוגיו. במסגרת מדיניות

החשיפה לסיכונים קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק בכל מגזר ומגזר. מעקב אחר מגבלות אלו נעשה על ידי הדירקטוריון בכל רבעון.

מדיניות הבנק בניהול הנכסים והתחייבויות קובעת כי:

- סך הפוזיציה במגזר השקלי הלא צמוד לא תעלה על הון הבנק.
 - הפער בין הנכסים להתחייבויות במגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, ללא התיק למסחר, לא יעלה על 300 מיליון ש"ח.
 - הפער בין הנכסים להתחייבויות במט"ח וצמוד מט"ח לא יעלה על 17.5 מיליון דולר (66.5 מיליון ש"ח).
- הבנק נוקט מדיניות שמרנית תוך הקפדה על עמידה בהנחיות שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

עודף הנכסים על ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות בנגזרים) הסתכם ליום המאזן כדלהלן:

31 בדצמבר			סוג ההצמדה
2008 מיליוני ש"ח	2007 מיליוני ש"ח	המגבלה המאושרת המקסימלית מיליוני ש"ח	
285.0	178.4	הון הבנק	לא צמוד
95.3	177.6	300.0	מדד המחירים לצרכן
24.6	17.8	66.5	מטבע חוץ או בהצמדה לו
46.7	40.7		פריטים לא כספיים
451.6	414.5		סה"כ הון עצמי

להלן טבלת רגישות לשינויים תיאורטיים בשער החליפין ליום 31.12.08 על הון הבנק (במיליוני ש"ח):

אחוז שינוי בשער החליפין	דולר	אירו	כל המטבעות
ירידה של 5%	(2.2)	0.3	(1.8)
ירידה של 10%	(4.4)	0.7	(3.6)
עליה של 5%	2.2	(0.3)	1.8
עליה של 10%	4.5	(0.7)	3.7

הערות:

1. תרחיש עליה/ירידה פירושו בהתאמה התחזקות/החלשות המטבע הנדון כנגד השקל.
2. לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות שלא פורטו בנפרד יש השפעה זניחה של רווחי הבנק.
3. הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין לאחר השפעת המס.

ב. חשיפה לשינויים בריבית

סיכון החשיפה לשינויים בריבית נובע מההשפעה העתידית של שינוי בריבית על הנכסים וההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות IRS – Interest Rate Swap). שינויים אלה עלולים לגרום לשחיקת ההון של הבנק. על מנת להקטין חשיפה הנובעת משינויים אפשריים בשיעורי הריבית נוהג הבנק במדיניות של התאמה, במידת האפשר, בין זמני הפרעון או מועדי שינוי הריבית של הנכסים לאלו של ההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה תוך לקיחת פוזיציות מוגבלות. עיקר הפעילות במגזר השקלי הלא צמוד הינו לתקופה קצרה או בריבית ניידת, כך שאין אי התאמה מהותית בזמני תיאום הריבית.

להלן נתוני פער המח"מ מתוך לוח החשיפה להשתנות הריבית (תוספת ד' לסקירת ההנהלה):

מגזר	31.12.08	31.12.07	מגבלה
לא צמוד	0.29	0.39	0.50
מדד המחירים לצרכן	1.72	3.16	3.50
מט"ח או צמוד מט"ח	0.13	0.12	0.50

סיכון ריבית בתיק הבנקאי:

להלן השפעת עליה/ירידה בשיעור הריבית על השווי ההוגן של הבנק, נכון ליום 31.12.08 (באחוזים מהשווי ההוגן):

	עליה של 1%	ירידה של 1%
עקום שקלי	(3.12)	3.31
עקום צמוד	(0.96)	1.18
ריבית דולר	(0.49)	0.5
ריבית אירו	(0.04)	0.04
ריבית מט"ח (כל המטבעות)	(0.57)	0.58

הנחות היסוד:

1. התיק הבנקאי כולל את כל הנכסים וההתחייבויות של הבנק, במאזן הבנק, כולל מכשירים פיננסיים נגזרים, למעט התיק למסחר.
2. החישוב נעשה ללא התחשבות בפירעונות המוקדמים של ההלוואות/הפקדונות (על סמך ניסיון העבר הפרעונות המוקדמים אינם מהותיים).
3. סיכון הריבית נבחן בתדירות שוטפת.

להלן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית), במיליוני ש"ח:

2008					
	מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי	
	סך הכל	אחר	יורו	צמוד למדד	לא צמוד
נכסים פיננסיים ¹	8,374.8	228.9	354.2	1,511.0	321.1 5,959.6
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ³ וחוץ מאזניים	875.4	4.1	2.0	379.1	- 490.2
התחייבויות פיננסיות ¹	7,900.1	176.9	243.8	1,550.8	63.4 5,865.2
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ³ וחוץ מאזניים	908.1	57.6	127.4	297.1	162.7 263.3
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	442.0	(1.5)	(15.0)	42.2	95.0 321.3

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים, במיליוני ש"ח:

2008							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴				שינוי בשווי הוגן			
מטבע ישראלי		מטבע חוץ ²		השפעת מקצות		במיליוני ש"ח	
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	יורו	אחר	סך הכל	סך הכל	סך הכל
השינוי בשיעורי הריבית							
303.6	89.8	41.0	(15.5)	(1.6)	417.3	(24.7)	(5.60)
319.5	94.4	42.1	(15.0)	(1.5)	439.5	(2.5)	(0.57)
340.1	100.4	43.5	(14.4)	(1.5)	468.1	26.1	5.90

השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים נקבע לפי המודל, ההנחות והפרמטרים ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים בביאור 15 ב'.

נתוני סוף שנה משקפים את החשיפה הקיימת לבנק במהלך השנה.

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בביאור 15 ב' בדוח הכספי.
4. שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה בביאור 15 ב' בדוח הכספי.
5. סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ג. חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

בהתאם לדרישות בנק ישראל, במסגרת נוהל בנקאי תקין המנחה את הבנקים בכל הקשור למערכות הפיקוח והבקרה הנדרשות מהם בניהול הסיכונים שלהם, לרבות הקצאת ההון בגין חשיפות לסיכונים פיננסיים, הקים הבנק מערכת החולשת על תזרימי המזומנים של הבנק, הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. על בסיס נתונים אלו מבצע הבנק כימות שוטף של סיכוני השוק על פי מתודולוגית ה-VAR (הערך הנתון לסיכון).

VAR מחשב את תוחלת ההפסד המקסימלית של שחיקת השווי ההוגן של הבנק במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים) בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמליים. מערכת זו בוחנת, כיצד שינויים במחירי השוק עלולים להשפיע לרעה על השווי ההוגן של הבנק בגין הפוזיציות והחשיפות הפיננסיות שלו, כאשר ההפסד בא לידי ביטוי בשווי השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים.

הבנק הטמיע מערכת לניהול סיכונים המחשבת ערכי VAR בהתאם למתודולוגיות המקובלות ומדדי סיכון נוספים רלוונטים כגון: חשיפות בסיס, חשיפות ריבית, מבחני מאמץ שונים ועוד.

נתוני ה-VAR מחושבים כיום בבנק, מספר פעמים בשבוע, על מכלול הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות של הבנק, הכולל את התיק הזמין למכירה ואת התיק למסחר.

להלן ערכי ה-VAR (מדגם של 400 יום):

מגזר	מגבלה	31.12.07	31.12.08
VAR, מיליוני ש"ח	*20.0	11.5	10.9
% משווי הוגן		2.78%	2.41%

*בשנת 2007 מגבלת ה-VAR היתה 15.0 מיליוני ש"ח.

בנוסף לאמור, במסגרת פרויקט איחוד האפליקציות של הבנק עם הקבוצה, הוסבו ביום 31.12.08 מערכות המחשב של הבנק לאלו של הבנק הבינלאומי. החל מיום 1.1.09 מנוהלים סיכוני השוק באמצעות מערכת מתקדמת לניהול סיכונים המשמשת את הבנק הבינלאומי - מערכת אלגוריתמית.

מסגרות הפעולה בתחום ניהול ובקרת הסיכונים נגזרות מהמבנה הארגוני של הבנק, מרכזי הסיכון שהוגדרו על ידו, מערכות המידע, כלי הבקרה המופעלים בנושא זה וכן "טעמי הסיכון" של הבנק, כפי שהם באים לידי ביטוי במסמך החשיפות ובמדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

ד. מצב הנזילות וגיוס המקורות

סיכון הנזילות הינו הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל התחייבויות בלתי צפויות או משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור ומביקוש בלתי צפוי לאשראי.

סיכון הנזילות נובע מפערים במועדי הפרעונות של הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הדירקטוריון קבע מגבלות למועדי הפרעון של הנכסים וההתחייבויות כדי לצמצם סיכון זה.

הבנק נהנה מעודפי מקורות הן במגזר השקלי והן במטבע חוץ. עודפים אלה מאפשרים לבנק להיות פעיל בשוק הכספים הבינבנקאי בשקלים ובמטבע חוץ. עודפי הנזילות בשקלים הושקעו בדרך כלל בפקדונות בבנק ישראל ובאגרות חוב שקליות: מק"מ, גילון ושחר. עודפי הנזילות במט"ח הושקעו בדרך כלל בפקדונות בבנקים בחו"ל ובאגרות חוב מסוגים שונים בחו"ל. במגזר השקלי הלא צמוד, התבסס גיוס המקורות על פקדונות הציבור. במגזר מטבע החוץ המקורות העיקריים הינם פקדונות תושבי חוץ.

בעקבות המשבר בשוק הפיננסי, פעל הבנק להגדלת הנזילות על ידי קיצור תקופות ההפקדה של פקדונות הבנק והגביר את רמת הבקרה. הבנק שומר על רמת נזילות גבוהה.

בבנק הופעלה עד 31.12.08 מערכת פנימית כוללת לניהול הנזילות. לאור המשבר בשוק הפיננסי, כאמור לעיל, בוצעו התאמות במודל, אשר החמירו את הנחות היסוד לגבי נזילות נכסים והתחייבויות שונים. המדיניות הכוללת לניהול הנזילות אושרה על ידי הדירקטוריון. תוצאות המודל נבחנות באופן שוטף על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי בבנק. בנוסף לאמור, במסגרת פרויקט איחוד האפליקציות של הבנק עם הקבוצה, הוסבו ביום 31.12.08 מערכות המחשב של הבנק לאלו של הבנק הבינלאומי. החל מיום 1.1.09 מנוהלת הנזילות באמצעות מערכות מתקדמות לניהול נזילות המשמשות את הבנק הבינלאומי ואשר פותחו ומופעלות על ידי הבנק הבינלאומי ובסיוע של גוף מקצועי המתמחה בתחום זה.

ה. מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל במכשירים פיננסיים נגזרים מול לקוחות, בנקים, מסלקת המעו"ף ובורסות בחו"ל. במסגרת זאת נכללות עסקאות פורוורד, אופציות ש"ח מט"ח ובין מטבעות שונים, עסקאות עתידיות כנגד ניירות ערך, עסקאות החלפה (swap) של מטבעות ושל ריביות וכן עסקאות בנגזרות הנסחרות בבורסה בתל-אביב, ובבורסות בחו"ל. פעילות הבנק בתחום פקדונות פיננסיים מובנים (Structured Deposits) מכוסה בדרך כלל מוצרים זהים מהבנק הבינלאומי. במסגרת פעילות הבנק במכשירים אלו מבוצעות עסקאות עם לקוחות. במקרים אלו נלקח בחשבון סיכון האשראי בהתאם לסוג העסקה, לטווח ולנכס הבסיס ממנו נגזרת העסקה. סיכון האשראי מחושב באמצעות מודל המחשב בטחונות נדרשים בתרחישים שונים של תנודות בנכס הבסיס. בנוסף פועל הבנק בעסקאות עתידיות לצרכי ניהול חשיפות הנוצרות כתוצאה מפעילות בנכסי בסיס. השפעת העסקאות העתידיות מובאת בחשבון בתוספות ג' ו-ד' לסקירת ההנהלה ובאורים 13, 14 ו-15 א לדוחות הכספיים. הפעילות ברכישות והמרות מט"ח ובנגזרות פיננסיות מול בנקים אחרים בחו"ל, מוסדרת בהסכמי מסגרת מיוחדים (הסכמי ISDA) הכוללים הסדרי קיזוז התחייבויות המפחיתים את הסיכון של הבנק. לאחרונה, בנקים בעולם עברו לעבוד במטבעות העיקריים למסחר ב-FX (ספוט ופורוורד) באמצעות CLS (Continuous Linked Settlement). הסליקה בין שני צדדים לעסקה (קבלת והעברת תשלומים) תיעשה בו זמנית ובאופן סימולטני. בדרך זו תבוטל לחלוטין חשיפת הסליקה שבספקות FX ותישאר רק החשיפה בגין תנודות בשער החליפין בין שני מטבעות. הבנק נערך לקראת יישום ההסדר.

ו. עשיית שוק

הבנק פועל בשוק עסקות המט"ח בתור "עושה שוק" (Market Maker) בכפוף לתנאים הנקבעים על ידי הדירקטוריון מעת לעת. בנוסף פועל הבנק כ"עושה שוק" באג"ח מדינה מסוג שחר.

3. סיכוני אשראי

א. המערך הארגוני האחראי על ניהול סיכוני האשראי בבנק מופעלת מערכת בקרה וניהול של סיכוני האשראי, הן ברמת הלקוח הבודד והן ברמת הניהול הכולל, ובכלל זה בקרה שוטפת על חשיפות של לקוחות הפועלים בשוק ההון. בנוסף, מתקיימת בבנק בדיקת טיב ואיכות הלווים העיקריים, בהתאם לנוהל בנקאי תקין. קיימים מספר פורומים לניהול ובקרת סיכוני האשראי של הבנק: ועדת אשראי סניפית, חטיבתית, כללית וועדת אשראי של הדירקטוריון. ועדות האשראי דנות ומאשרות את בקשות האשראי השונות בהתאם למדרג הסמכויות. חשיפת האשראי בבנק נמוכה יחסית לסך נכסי הבנק. לאור זאת, מעריך הבנק כי אין צורך בשיטות סטטיסטיות לחישוב הפרשות ספציפיות וכלליות לחובות מסופקים. למידע בדבר אופן חישוב ההפרשות, ראה בפרק הדן בחישוב ההפרשה לחובות מסופקים במדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים.

ב. במהלך שנת 2008 המשיך הבנק ביישום המדיניות העסקית המשפיעה על תיק האשראי, ובכלל זה הגדלת האשראי לבנקאות הפרסונלית ושמירת פעילות האשראי של לקוחות שוק ההון. לצורך יישום המדיניות הנ"ל: המשיך הבנק בחדירה וההתמקדות בלקוחות פרטיים, שעיך פעילותם בתחום ההשקעות (פקדונות וניירות ערך), וכן העמקת השירותים בתחומים אלו ללקוחות קיימים. לאור זאת, מתמקד האשראי בתחומי מימון פעילות בניירות ערך, עסקאות מכירה בחסר (כנגד השאלות) וחשיפה בגין נגזרים (באמצעות חדרי עסקות ניירות ערך ומט"ח).

הבנק מנהל מדיניות אשראי בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין ובכפוף למגבלת לווה בודד וקבוצת לווים כפי שהוגדרו על ידי בנק ישראל ובהתאם למסמך מדיניות האשראי של הבנק. מדיניות האשראי מאושרת על ידי הדירקטוריון אחת לשנה. מדיניות האשראי של הבנק כוללת בין השאר את מגבלות החשיפה של האשראי לפי מגזרים וסוג האשראי, נהלי בטחונות ושיעורי השענות על בטחונות, סמכויות וועדות האשראי השונות ואופן ביצוע הבקרה. ניהול האשראי מתבצע בכפוף לנהלים פנימיים שנקבעו בבנק.

הבנק פועל עם בנקים וברוקרים שונים בארץ ובחו"ל בהתאם לקווי אשראי שנקבעים מראש על פי מדיניות האשראי של הבנק כאמור לעיל. הקווים המנחים בבחירת בנק או ברוקר, מתבססים בעיקר על האיתנות הפיננסית של הצד הנגדי, כפי שהיא באה לידי ביטוי במבנה הבעלות של הבנק או הברוקר, בדריג האשראי שניתן לו על ידי חברות הדריג

המובילות בעולם, המדינה בה הוא פועל וכן על תקופת החשיפה המותרת. מרבית הקווים הינם קווים לזמן קצר בין שלושה חודשים עד שנה. דירקטוריון הבנק מאשר את הקווים ולבדוקים בכפוף לאישור הבנק הבינלאומי, (חברת האם). הבנק מבצע בקרה יומית שוטפת על עמידה בקווים באמצעות דוחות ממוחשבים הנבדקים בתדירות שוטפת על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי.

במסגרת מדיניות הביטחונות לכלל ענפי המשק נקבעו עקרונות וכללים באשר לסוגי הביטחונות והיקפם. דרישת הביטחונות ושיעורם נגזרים מרמת הסיכון שהבנק מוכן לקבל על עצמו בעת העמדת האשראי, ודגש מיוחד ניתן לדירוג הלווים ולכושר ההחזר של הלקוח כקריטריון למתן האשראי יחד עם המשקל שניתן לביטחונות המקובלים. הביטחונות מותאמים לסוגי האשראי שהם מבטיחים, תוך התייחסות לטווח הזמן, לסוגי הצמדה, לאופי האשראי ולמטרתו וכן לזמינות יכולת המימוש שלהם. הבנק נוהג לאמת את שווי הביטחונות על ידי קבלת הערכות שמאי/ הערכות שווי עדכניות. במקרים מסוימים, שבהם הנתונים מצדיקים זאת, הבנק מסתפק בביטחונות חלקיים כשלגבי החלק הבלתי מובטח הוא נסמך על חוסנו ויכולתו המוכחים של הלקוח, תוך קביעת התניות שונות. סוגי הביטחונות האופייניים הינם נכסים פיננסיים.

בהתאם למדיניות האשראי של הבנק מתבצעת פעילות לקוחות באופציות מעו"ף מול ביטחונות מלאים ונדילים- פיקדונות וניירות ערך לאחר מרווחי השענות של הבנק. הבנק מתייחס להשאלת ניירות ערך ומכירה בחסר כאל אשראי רגיל, כך שהביטחונות הנדרשים בגינו מטופלים באותו אופן בהם הבנק נתן ללקוחותיו אשראי אחר ממקורותיו. הבנק פיתח כלים מיכניים המסייעים לניהול האשראי, פיקוח ובקרה, הן ברמת הלקוח הבודד והן ברמת הניהול הכולל, ובכלל זה בקרה שוטפת על חשיפות של לקוחות הפועלים בשוק ההון. הכלים כוללים דוחות בתדירות יומית, שבועית ורבעונית, וכן שאילתות מתקדמות ומנגנוני התראה. בנוסף, מתקיימת בבנק בדיקת טיב ואיכות הלווים העיקריים, בהתאם לנוהל בנקאי תקין.

ג. הפחתת סיכון אשראי

הבנק נוהג בהתאם להוראות מס' 311 ו-313 בנוהל בנקאי תקין ומקפיד על ניכויים מותרים בהתאם להוראות. יש לציין, כי מאחר ונכסי סיכון רבים (אשראים מאזניים וחוז' מאזניים) קשורים לפעילות שוק ההון, נושא הקיזוזים (המבוססים על ניכויים מותרים כאמור לעיל) הינו מהותי ביחס להיקף האשראי (מאזני וחוז' מאזני). בבנק נהוגה מדיניות שעורי השענות על ביטחונות מפורטת שנדונה ומאושרת מידי שנה ע"י דירקטוריון הבנק. שעור ההישענות מבוסס על פרמטרים של הערכת כלכלית של שווי הביטחונות, תנודתיות במחיר הביטחונות, נזילות הביטחונות והמתאם בין הביטחונות לנכסי הסיכון אותם הם מבטיחים. ניהול הביטחונות מבוצע בהתאם לנוהלי הבנק ובתמיכת מערכות ממוכנות.

סוגי הביטחונות העיקריים שהבנק מקבל הינם בעיקר נכסים פיננסיים (ניירות ערך שונים, פקדונות וכו'), הן בחשבון הלווה והן בחשבונות של צד ג'.

להלן נתונים על ביטחונות בחשבונות הערבים (צד ג') ליום 31.12.08 (במיליוני ש"ח):

סוג הניכוי	ניכוי מאשראי מאזני	ניכוי מאשראי חוץ מאזני
פקדונות	65.0	0.7
אגח מדינה	18.2	-

הסוגים העיקריים של ערבים הינם בעלי החשבון ובעלים של החברות תוך התייחסות לחוסנם הפיננסי של הערבים. במסגרת דוחות המופקים בבנק בתדירות שונות כגון: דוחות בגין חשיפת אשראי לפי ענפי משק, לווי גדולים, פעילות מעו"ף וכו', מתקבלים נתונים בגין ריכוזיות סיכונים ואשראי, ודרכם הבנק פועל להפחתת הסיכון.

האשראי התפלג ברובו כדלהלן: 68.3% מהאשראי על אחריות הבנק, כולל סעיפים חוץ מאזניים, ניתן ללקוחות בענף שירותים פיננסיים (לאחר קיזוז הניכויים המותרים לפי הוראות בנק ישראל, נמוך האשראי לענף זה מ-20%), 6.3% לענף שירותים עסקיים אחרים, 2.8% ללקוחות בענפי התעשייה, 8% לענפי הבינוי והנדל"ן ו-5.0% לאנשים פרטיים. היתרה המצטברת של ההפרשה הכללית לחובות מסופקים וההפרשה הנוספת לחובות מסופקים, על פי הוראות בנק ישראל, ליום 31 בדצמבר 2008, מהווה כ- 1% מסך האשראי וסיכון האשראי אליו מתייחסת ההפרשה.

להלן יתרות סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים לפי הסיווגים שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים, במיליוני ש"ח, בסכומים מדווחים:

31 בדצמבר		
2007	2008	
23.4	23.4	חובות בעייתיים ¹ :
10.2	2.8	שאינם נושאים הכנסה
0.3	4.0	שאורגנו מחדש
5.0	85.0	בפיגור זמני
4.9	1.3	בהשגחה מיוחדת
38.9	115.2	מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית
9.6	1.8	סה"כ אשראי מאזני ללוים בעייתיים
2.9	13.8	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ²
51.4	130.8	אג"ח של לווים בעייתיים
		סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים

1 לא כולל חובות בעייתיים המכוסים על ידי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
2 כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ד. חשיפת אשראי נוכחית של הבנק למוסדות פיננסיים זרים¹, נכון ליום 31.12.08:

דרוג אשראי חיצוני ⁴	מס' מוסדות	סיכון אשראי מאזני ²	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי כולל
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים				
AA עד - AAA	18	723.4	32.1	755.5
A עד - A	22	589.4	5.4	594.8
BBB+ עד - *BB	1	5.6	-	5.6
ללא דירוג **	1	-	1.9	1.9
סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	42	1,318.4	39.4	1,357.8
יתרת חובות בעייתיים ⁵	-	-	-	-

1 כולל בנקים.
2 פיקדונות בבנקים, השקעות באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
3 בעיקר ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
4 לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, עשה הבנק שימוש בדירוגים של חברות S&P, Moody's, FITCH (הנמוך מביניהם).
5 יתרות חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים.
כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

* בנק אירופאי בדירוג של BBB, שזכה לחבילת תמיכה ממשלתית לפני ואחרי תאריך המאזן.
** חשיפה בגין בנק פרטי אירופאי אשר אינו מדורג.

המוסדות הנכללים בגילוי הינם בנקים זרים. במסגרת הפעילות השוטפת של הבנק מול מוסדות אלו מקצה הבנק קווי אשראי למגוון פעילויות ובכלל זה: פקדונות, אגרות חוב, עסקאות עתידיות, סליקה וערבויות.

להלן רשימת המדינות שבהן קיימת חשיפה לבנק וסיכון האשראי הכולל בגין:

שם המדינה	סיכון אשראי כולל מיליוני ש"ח
ארה"ב	452.6
אנגליה	283.0
שווייץ	236.1
אוסטרליה	118.9
קנדה	78.0
גרמניה	64.1
בלגיה	32.9
ספרד	24.3
פורטוגל	15.8
אירלנד	15.6
נורבגיה	11.8
דנמרק	10.7
צרפת	9.9
איטליה	2.1
אוסטריה	1.8
הולנד	0.2
סה"כ	1,357.8

הבנק פועל עם בנקים וברוקרים שונים בארץ ובחו"ל, בהתאם לקווי אשראי שנקבעים מראש על פי מדיניות האשראי של הבנק. הקווים המנחים בבחירת בנק או ברוקר, מתבססים בעיקר על האיתנות הפיננסית של הצד הנגדי, כפי שהיא באה לידי ביטוי במבנה הבעלות של המוסד, בדרוג האשראי שניתן לו על ידי חברות הדרוג המובילות בעולם, בהונן העצמי, המדינה בה הוא פועל ואופי פעילותו (בעיקר פיזור בסיס לקוחותיו הקמעונאי). מרבית הקווים הינם קווים לזמן קצר לעסקאות של עד שלושה חודשים.

דירקטוריון הבנק מאשר את הקווים לבנקים ולברוקרים על פי מדיניות קבוצתית. הבנק מבצע בקרה יומית שוטפת על עמידה בקווים באמצעות דוחות ממוחשבים הנבדקים על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי.

לאור השינויים המהותיים והתנדויות בשווקים הפיננסיים בארץ ובחו"ל, הבנק פועל ונוקט באמצעים להתאמת פעילותו מול בנקים וברוקרים בחו"ל, על מנת לצמצם את השפעת הסיכונים, ככל שניתן. לאור זאת, מתבצעות הפקדות בבנקים זרים לזמן קצר בלבד. מח"מ הפקדונות בבנקים זרים קטן מחודש ובחודשים האחרונים רוב הפקדונות נעשים לתקופה של יום עד שבוע. עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים מול בנקים זרים, הינן לתקופה קצרה של עד שישה חודשים. לבנק הסכמי קיזוז (ISDA) עם עשרה בנקים ובנוסף פועל הבנק לחתימת הסכמים עם בנקים נוספים.

סיכון האשראי המאזני כולל כ- 958 מיליוני ש"ח פקדונות בבנקים, אשר מרביתם נפרעו והכספים הופקדו מחדש. בנוסף, כולל סיכון האשראי 338.1 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב של בנקים, שנרכשו במהלך 2007 ו- 2008, המדורגות בדירוג גבוה ואשר משך החיים הממוצע הנוטר שלהן הינו 1.5 שנים.

על פי הנחית המפקח על הבנקים, המידע המוצג לעיל אינו כולל חשיפת אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים. מידע זה כלול בתוספת ה' בדבר סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק. סיכון האשראי החוץ מאזני, הנכלל לעיל, הינו ערבויות שנתן הבנק הזר להבטחת חבות של צד שלישי.

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים של מוסדות פיננסיים זרים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה מסתכם בכ- 18.3 מיליוני ש"ח.

הערות:

- חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בביאור ניירות ערך).
- למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים ראה ביאור 15 א'.

4. סיכונים תפעוליים

א. כללי

סיכונים תפעוליים בבנק מוגדרים כסיכונים להפסד הנובעים משיטות לעיבוד נתונים, סיכונים הנובעים מטעויות אנוש (לרבות סיכון כתוצאה מטעויות בפעילות במסחר בשוק ההון), סיכונים הנובעים מהיעדר תהליכי בידוק ובקרה נאותים - בהתאם למוגדר בהוראת ניהול בנקאי תקין 339, סיכונים הנובעים מפעילות החורגות מנהלי הבנק וסיכונים הנובעים ממחדלים אפשריים וממעילות והונאות של עובדי הבנק, לקוחותיו או צדדים שלישיים.

ב. מדיניות ומזעור החשיפות

- מיפוי וניהול סיכונים תפעוליים:

על מנת למזער את הסיכונים התפעוליים הכרוכים בפעילויות הבנק השונות, מקיים הבנק אמצעי בקרה שונים המבוססים על מערכות מחשב, בהן מוטמעים תהליכי בקרה ממוכנים ועל סדרי עבודה המעוגנים בנהלים. הבנק מקיים תהליך של טיפול ליישום המסקנות שהעלו הסקרים למיפוי הסיכונים התפעוליים - מעילות והונאות, על פי סדרי עדיפויות שנקבעו ובמקביל מתקיימים סקרים חדשים בתחומים עליהם החליטה הנהלת הבנק. בנוסף, קיימת בבנק ועדה לניטור וניהול סיכונים (ועדה מרכזית) בראשות המנהל הכללי, אשר מטרתה הינן לנטר סיכונים ולעקוב אחר ניהולם.

בבנק מופעלות ארבע יחידות פיקוח ובקרה (Middle Office) - בחדר עסקאות במט"ח, בפעילות ניירות ערך זרים, בפעילות ניירות ערך ישראלים ובפעילות הנוסטרו. יחידות אלה כפופות למנהל מחלקת ניהול סיכונים ואשראי ואינן מעורבות בפעילות העקרית. יחידות אלה מתמחות בניהול בקרות ומהוות גורם מקצועי בתחום הבקרה. היחידות מאתרות את הסיכונים השונים סמוך להיווצרם, ככל הניתן, בחדרי העסקאות של הבנק.

- פורום סיכונים תפעוליים ומשפטיים:

בבנק קיים פורום נוסף בראשות מנהל הסיכונים הראשי, שהינו פורום ייעודי לטיפול בסיכונים תפעוליים ומשפטיים.

הפורום מתפקד במקביל לוועדת ניטור הסיכונים הכללית ומרכז את פעילותו בחשיפות לסיכונים תפעוליים ומשפטיים.

- סיכונים מעילות והונאות:

בהתאם להוראת המפקח על הבנקים הוקמה בבנק ועדה בראשות המנכ"ל בהשתתפות חברי הנהלת הבנק, מנהלי יחידות בכירים והמבקר הפנימי. הועדה דנה בחשיפות לסיכונים מעילות והונאות כפי שעולים, בין היתר, באירועים בקבוצת הבינלאומי, בסקרי הסיכונים השונים ועל ידי הביקורת הפנימית, ובדרכים למזעורם, תוך כינון בקרות מונעות ומפצות.

- קצין ציות וממונה על איסור הלבנת הון ומימון טרור:

בבנק פועל קצין ציות, בהתאם לנדרש בהוראה 308 להוראות ניהול בנקאי תקין, קצין הציות פועל לאיתורם של פערים והפרות בתחום ההוראות הצרכניות - בין היתר בהתבסס על תהליך מובנה (סקר התשתיות). קצין הציות משמש גם כאחראי על איסור הלבנת הון ופועל על פי החקיקה בתחום הוראות ניהול בנקאי תקין 411 "מניעת הלבנת הון, מימון טרור וזיהוי לקוחות".

במהלך שנת 2008, נמשכה בבנק הפעילות ליישום הוראות החקיקה בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור ובכלל זה: הדרכת עובדים, בקרות על הפעילות, דיווחים לרשויות, שיפור נהלי העבודה ומהלכים לתחזוקת מנגנונים מיכניים.

במסגרת המעבר למערכות המיכוניות של הבנק הבינלאומי הוסבו המערכות המשרתות את מערך איסור הלבנת ההון (בקרות, נהלים דיווחים והתראות), החל מיום 1.1.09 למערכות המחשב של הבנק הבינלאומי.

- המשכיות עסקית (BCP – Business Continuity Planning):

בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא, נערך הבנק להמשכיות עסקית במצבי חירום שונים. נקבעה מדיניות לטיפול בנושא על ידי דירקטוריון הבנק.

- פוליסת ביטוח בנקאית:

פוליסת הביטוח הבנקאי אותה רוכש הבנק, נותנת כיסוי ביטוחי לחלק מהסיכונים התפעוליים, ובכלל זה: נזקים שנגרמו לצד ג' עקב רשלנות של הבנק, נזקים שנגרמו לבנק מפשעי מחשב ומעילות עובדים.

למידע נוסף, ראה האמור בפרק הדן במערכות מידע.

5. סיכונים משפטיים

א. סיכון משפטי מוגדר בבנק כסיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין או הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול ספקים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית.

ב. הבנק פועל לאיתור, מיפוי ומזעור, ככל האפשר, של החשיפה לסיכונים משפטיים. בין השאר פועל הבנק לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים הכרוכים בתהליכים השונים, בעת יצירת התהליך, לשם מניעתם מראש, ו/או מזעורם, וכן נוקט באמצעי איתור ומיפוי שוטפים ובאמצעות תהליכי הפקת לקחים.

6. קביעת השווי ההוגן של ניירות ערך ומכשירים פיננסיים נגזרים

על פי כללי החשבונאות החלים על תאגידים בנקאיים מוצגים ניירות הערך ומכשירים פיננסיים נגזרים על בסיס שווי הוגן. (למידע בדבר הערכת שווי השקעה בניירות ערך ואומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה פרק הדן במדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים).

תחשיב השווי ההוגן בגין מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם סחירים נערכים על ידי יחידת ה-Middle Office בחדר עסקות מט"ח. תחשיבי השווי ההוגן של ניירות ערך שאינם סחירים נערכים על ידי יחידת ה-Middle Office לפעילות הנוסטר. יחידת ה-Middle Office הינה גורם בלתי תלוי בגורם העיסקי המבצע את הפעילות. תחשיבים אלה נסקרים ונבדקים בחטיבה הפיננסית. בנוסף, נערכות בדיקות ובקורות סבירות נוספות על חישוב השווי ההוגן במחלקת החשבונאות. החל מ-31.12.08, נערך אימות ותיקוף של השווי ההוגן על ידי הוועדה לניטור סיכונים וגורם מטעמה, אחת לרבעון. לקראת הדוחות הכספיים השנתיים מונה גורם בורר, אשר תפקידו לברור במידה וקיימת מחלוקת בגין תחשיב השווי ההוגן, בין הגורם הקובע את השווי ההוגן והגורם המתקף. מכשירים פיננסיים נגזרים חדשים מובאים לוועדה לניטור סיכונים, בראשות המנהל הכללי, לצורך דיון ואישור.

דיון בגורמי סיכון

מצורפת טבלה המרכזת את גורמי הסיכון המשפיעים על הבנק ומידת השפעתם (גבוהה, בינונית, קטנה):

גורם הסיכון	השפעת הסיכון
1. השפעה כוללת של סיכונים אשראי	קטנה
1.1 סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	קטנה
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצות לווים	קטנה
2. השפעה כוללת של סיכונים שוק	קטנה
2.1 סיכון ריבית	בינונית
2.2 סיכון אינפלציה	קטנה
2.3 סיכון שער חליפין	קטנה
2.4 סיכון מחירי מניות	קטנה
3. סיכון דיליות	קטנה
4. סיכון תפעולי	בינונית
5. סיכון משפטי	קטנה
6. סיכון מוניטין	קטנה
סיכונים נוספים הרלבנטיים לתאגיד הבנקאי	
7. סיכון חקיקה ורגולציה	קטנה
8. הסבת מערכת המחשב של הבנק	בינונית

להלן ההסברים להחלטות בקשר עם גורמי הסיכון והשפעותיהם על הבנק המפורטים בטבלה לעיל:

1. השפעה כוללת של סיכונים אשראי:

מהאמור בסעיפים 1.1, 1.2 ו- 1.3 הרשומים מטה ניתן לסווג את ההשפעה הכוללת של סיכונים אשראי כהשפעה בעלת רמת סיכון קטנה.

1.1 סיכון בגין איכות לווים וביטחונות - השפעה קטנה.

סיכון הנגרם בשל פגיעה בכושר ההחזר של הלקוח ובטיב הבטחונות המוענקים לבנק בגין האשראי. מדיניות הבנק בעבר ובהווה שמרנית ביותר וכוללת התקשרות עם לקוחות בעלי איתנות פיננסית גבוהה ו/או עם ביטחונות טובים. כמו כן, מרבית האשראי של הבנק הינו לזמן קצר, דבר המאפשר הערכות ותגובה מהירה במקרה של שינויים. בשנת 2008 עמדה יתרת הפרשה לחובות מסופקים (נוספת וספציפית) על סך של 44.8 מיליוני ש"ח. שיעור של 1.0% מסך האשראי המאזני והחוץ מאזני. שיעור זה הינו שיעור הנמוך משמעותית מהמקובל במערכת הבנקאית. בשנת 2008 הבנק רשם הכנסה בסעיף הפרשה לחובות מסופקים.

1.2 ריכוזיות ענפית - השפעה בינונית.

סיכון הנגרם בגין חשיפת אשראי גבוהה יחסית לענף או תחום פעילות מסויים, שמקורו בהעדר פיזור ענפי מספק ואשר עלול לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוחות הכוללים בענף זה בהינתן הרעה במצב הענף, שעלולה לנבוע משינוי בביקושים או בהיצעים, שינוי במחירי חומרי גלם, שינויים בטחוניים ופוליטיים, תמורות רגולטוריות ועוד.

לבנק ריכוזיות גבוהה יחסית בענף הפיננסי. יחד עם זאת, יש לציין כי הבנק עומד במגבלות השונות של בנק ישראל לגבי חשיפה לכל ענף. חשיפתו של הבנק לענף הפיננסי לאחר ניכויים מותרים הינה 19.5%. כמו כן, האשראי למרבית הלקוחות בענף הפיננסי מובטח במלואו בביטחונות כספיים ואילו אשראי אשר אינו מובטח במלואו ניתן על ידי הבנק בעיקר לגופים מוסדיים גדולים בעלי איתנות פיננסית גבוהה. (למידע נוסף - ראה בפרק הדין במגבלות ופיקוח על פעילות הבנק).

1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים - השפעה קטנה.

סיכון הנגרם בגין חשיפת אשראי גבוהה יחסית ללווה או קבוצת לווים, שמקורו בהעדר פיזור מספק לפי גודל לווים ואשר עלול לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוח או הקבוצה הנ"ל, בהינתן הרעה במצבם. הבנק עומד בתנאי המגבלות כמפורט בפרק הדין במגבלות ופיקוח על פעילות הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2008 מגבלות לווה בודד היו כדלהלן:

לווה בודד 70.4 מיליון ש"ח, קבוצת לווים 140.8 מיליון ש"ח וששת הלווים הגדולים 633.4 מיליון ש"ח. סה"כ החבות בפועל של ששת הלווים הגדולים כולל מסגרות לא מנוצלות אחרי קיזוזים מותרים הסתכמה ב- 611.2 מיליון ש"ח (403.2 מיליון ש"ח, בנטרול המסגרות הלא מנוצלות).

2. השפעה כוללת של סיכונים שוק:

מהאמור בסעיפים 2.1, 2.2, 2.3 ו- 2.4 הרשומים מטה ניתן לסווג את ההשפעה הכוללת של סיכונים השוק כהשפעה בעלת רמת סיכון קטנה.

2.1 סיכון ריבית - השפעה בינונית.

סיכון ריבית הינו סיכון ששינויים בלתי צפויים בשיעורי הריבית ירעו את מצבו הפיננסי של הבנק. סיכון זה מתקיים בעיקר כאשר מח"מ הנכסים שונה ממח"מ ההתחייבויות במגזר מסוים ומושפע גם מהפער בין היקף הנכסים להיקף ההתחייבויות באותו מגזר.

הבנק נוהג במדיניות של התאמה, במידת האפשר, בין זמני הפרעון או מועדי שינוי הריבית של הנכסים מול התחייבויות בכל אחד ממגזרי הצמדה תוך לקיחת פוזיציות מוגבלות. מח"מ הנכסים ומח"מ ההתחייבויות של הבנק במגזרים העיקריים (שקלים ומט"ח) הינו קצר.

למידע נוסף - ראה בפרק הדין בחשיפת ריבית במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

למרות האמור לעיל, עקב השינויים החדים בשיעורי הריבית בארץ ובעולם, והשפעתם על רווחי המימון של הבנק, הועלתה השפעת גורם סיכון זה מקטנה לבינונית.

2.2 סיכון אינפלציה - השפעה קטנה.

סיכון האינפלציה הינו סיכון שבו שינויים בלתי צפויים בשיעור עליית המדד ירעו את מצבו של הבנק. סיכון זה מתקיים כאשר אין הקבלה בין יתרת הנכסים הצמודים למדד לבין ההתחייבויות הצמודות או בעת קיומם של מכשירים פיננסיים נלווים.

במסגרת מדיניות החשיפה לסיכונים בסיס קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק במגזר צמוד המדד. למידע נוסף - ראה בפרק הדין בחשיפת בסיס במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

2.3 סיכון שערי חליפין - השפעה קטנה.

סיכון שער החליפין מתקיים כאשר קיים הפרש בין יתרת הנכסים לבין יתרת ההתחייבויות במטבע חוץ מסוים. במסגרת מדיניות החשיפה לסיכונים בסיס קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק במגזר המט"ח. הבנק שומר על חשיפה נמוכה לשינוי בשערי חליפין במט"ח. למידע נוסף - ראה בפרק הדין בחשיפת בסיס במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

2.4 סיכון מחירי מניות - השפעה קטנה.

סיכון לירידת מחיר המניות.

השפעת סיכון זה זניחה ביותר, מאחר ולבנק השקעה קטנה במניות.

3. סיכון נזילות - השפעה קטנה.

סיכון הנובע מאי ודאות לגבי משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור ומביקוש בלתי צפוי לאשראי. ניהול הבנק מאופיין בנזילות גבוהה, בין היתר, כתוצאה מיתרות גבוהות שהבנק מחזיק בעיקר בנכסים כספיים נזילים (בעיקר פקדונות ואג"ח ממשלתיות). בעקבות המשבר בשוק הפיננסי, פעל הבנק להגדלת הנזילות על ידי קיצור תקופת ההפקדה של פקדונות הבנק והגברת רמת הבקרה. למידע נוסף - ראה בפרק הדין במצב הנזילות במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

4. סיכון תפעולי - השפעה בינונית.

למידע בעניין הסיכון התפעולי בבנק ראה בפרק הדין בסיכונים התפעוליים במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים. הסיכון התפעולי בתחום המחשוב מפורט בנפרד בסעיף 8 מצ"ב.

5. סיכון משפטי - השפעה קטנה.

למידע בעניין הסיכון המשפטי בבנק ראה בפרק הדין בסיכונים המשפטיים במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

6. סיכון מוניטין - השפעה קטנה.

כבנק קטן הפעיל בעיקר בתחומי שוק ההון ובנקאות פרטית ישנה חשיבות רבה למוניטין של הבנק בעיני לקוחותיו, באופן שפגיעה במוניטין עלולה להיות בעלת השלכות משמעותיות לפעילות הבנק. עם זאת, להערכתנו, ניתן לראות את השפעת הסיכון כ"השפעה קטנה" בגלל היותו של הבנק חלק מקבוצה בנקאית, קבוצת הבינלאומי.

7. סיכון חקיקה ורגולציה - השפעה קטנה.

בתחומים אלו קיימים שינויים ו/או חידושים תכופים בחקיקה ובמדיניות הרשויות השונות. שינויים אלו משפיעים על פעילות הבנק והחברות המוחזקות על ידו ו/או עלולים להשפיע עליהם בעתיד. הבנק מקצה משאבים על מנת להתאים את הפעילות אליהם, הן בהשקעה במערכות והן בכוח אדם ובהכשרתו, וכמו כן מסתייע בגורמים בקבוצה בתחומים אלה.

8. הסבת מערכת המחשב של הבנק - השפעה בינונית.

בתאריך 31.12.08 בוצעה הסבת מערכות בבנק. למרות שתהליך ההטמעה טרם הסתיים, הורדה רמת הסיכון מגבוהה לבינונית. עם השלמת תהליכי הקליטה וההטמעה של המערכות החדשות, צפוי סיכון זה לרדת עוד. למידע נוסף בדבר הסבת המערכות, ראה פרק הדין במערכות המידע.

לאור השינויים המהותיים והתנדודיות בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם, הבנק פועל ונוקט באמצעים להתאמת פעילותו העצמית וזו שמול לקוחותיו, על מנת לצמצם את השפעת הסיכונים, ככל שניתן.

לסיכון המקרו-כלכלי תיתכן כמובן השפעה רבה על רווחיותו של הבנק. מכיוון שסיכון זה אינו ייחודי ליובנק ומשפיע על המערכת הבנקאית בכללותה, חומרת סיכון זה לא דורגה והוצאה מטבלת גורמי הסיכון, אם כי ניתן לראות בו סיכון המשפיע על הסיכונים הקודמים המתוארים בטבלה.

התוצאות העסקיות של הבנק וביצועיו מושפעים באופן ישיר ממצב הכלכלות בארץ ובעולם. הרעה בתנאים הכלכליים, וכן הרעה בתנאים הפוליטיים והביטחוניים בישראל, עלולות להביא לפגיעה בתוצאות הבנק. עיקר פעילותו של הבנק הינה במדינת ישראל. לפיכך, האטה כלכלית מהותית עלולה להשפיע באופן מהותי על תוצאות הבנק. כמו כן, מיתון במשק עלול להקטין את מחזורי הפעילות בשוקי ההון ולהביא לירידה בפעילות הבנק בתחום זה. התהליכים האמורים עשויים להשפיע על הכנסות הבנק.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים מתייחסת לסוגיות שהינן בעלות חשיבות לתאור מצבו הפיננסי של הבנק. סוגיות שהינן קשות, סובייקטיביות וחייבות הערכות מורכבות, כתוצאה מהצורך לערוך אומדנים של השפעת עניינים שעל פי טבעם הם אינם ודאיים. נושאים קריטיים כאמור, אשר לגביהם הבנת המדיניות החשבונאית הינה הכרחית להבנת התוצאות המדווחות של הבנק מובאים להלן. בכל אחד מהנושאים הקריטיים הללו, נעזרה ההנהלה במידע המקצועי הטוב ביותר על מנת לערוך את האומדנים הדרושים בהערכת הנכסים וההתחייבויות של הבנק, והבנק מאמין כי האומדנים בהם נקט הינם נאותים.

להלן תאור המדיניות החשבונאית שננקטה בנושאים אלו:

1. הפרשה לחובות מסופקים

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות לחובות מסופקים (הן הפרשה ספציפית והן הפרשה כללית ונוספת) אשר מטרתן הינה עדכון ערך תיק האשראי לתאריך המאזן בהתאם לעקרונות חשבונאיים מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים.

הפרשה הנוספת מתבססת על סכומי אשראי חריגים, בהתאם למאפייני איכות של תיק החבויות, כפי שנקבע בהוראות המפקח על הבנקים.

הדיון בסיווג החובות כחובות בעייתיים לפי קבוצות האיכות השונות הקבועות בהוראות (השגחה מיוחדת, פיגור זמני, ארגון מחדש ואינו נושא הכנסה) נעשה במסגרת ועדת אשראי המתכנסת אחת לחודש. ההחלטה הסופית על הסיווג מתקבלת במסגרת ועדת חובות מסופקים הנערכת אחת לרבעון והיא מתבססת בין השאר על הדיונים שנערכו בוועדות האשראי.

הקריטריונים המשמשים לצורך ההערכה לגבי הסיווג הינם בין היתר: הסדרים שנחתמים עם לקוחות לארגון חוב מחדש, לקוחות שלא פורעים את חובם על פי הסדרים שנערכו עימם, לקוחות שחורגים ממסגרת מעל שלושה חודשים רצופים, לקוחות שלא הפקידו במהלך תקופה שהוגדרה, הפקדות בגובה החוב בחשבונות עו"ש, מידע חיצוני שלילי על הלקוח ושינוי במצב הענף בו פועל הלקוח. אינדיקטור חשוב נוסף הינו דרוג נמוך של הלקוח. בבנק פותחה מערכת דרוג פנימית לצורך הערכת איכות הלווים. מערכת זו משקללת קריטריונים שונים כגון: ניסיון של הבנק עם הלקוח, אמינותו, יכולתו הכלכלית, סכום האשראי שניתן לו והמסגרת שאושרה לו, ביטחונותיו וחריגה ממסגרות. בנוסף, כאשר מדובר בחברה/עסק נבחנים קריטריונים נוספים כגון: יכולת כלכלית של בעלי המניות ושל מנהלי החברה, אמינותם, תביעות משפטיות, התוצאות העסקיות לפי דוחות כספיים, סיכון הענף בו החברה פועלת, מצב העסק (תלות בספק, תלות במוצר, תחרותיות, ותק, מגבלות חוקיות, וכו'). החל מ-1.1.09 אימץ הבנק את מערכת דירוג האשראי הקיימת בבנק הבינלאומי.

ההפרשות הספציפיות משקפות את ההפסד הגלום בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ מאזניים. ההחלטות לביצוע הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים מתקבלות אחת לרבעון במסגרת ועדות חובות מסופקים, בין היתר על סמך המלצותיהם של היועצים המשפטיים. בקביעת נאותות ההפרשות נדרשות הועדות להעריך את הסיכון הגלום בתיק האשראי ולהעריך את יכולת ההחזר הכוללת. לצורך הערכות אלו מופעל שיקול דעת מהותי המבוסס על המידע בדבר מצבם הכספי של החייבים והערכת שווי הביטחונות שנתקבלו מהם.

איסוף המידע בדבר מצבם הכספי של החייבים מתבסס על מקורות מידע שונים בהתאם לצורך: מידע המתקבל מעובדי הסניף על סמך הכרותם עם הלקוח, מידע המתקבל משיחות עם בעל החוב במידה והדבר מתאפשר, חקירות יכולות כלכליות על ידי חוקרים חיצוניים, מידע ממאגרי נתונים חיצוניים שונים (כגון: רשם החברות, טאבו, הכנס הרשמי, הוצאה לפועל, D&B, BDI) ובחלק מהמקרים אף מתקבלות חוות דעת של מומחים חיצוניים. הערכת הביטחונות נעשית בהתאם למדיניות האשראי בבנק. מדיניות זו, המובאת לאישור הדיקטוריון מדי שנה, מתייחסת לעקרונות הערכות השווי של הנכסים השונים המשמשים כבטוחות, סחירים ושאינם סחירים. בדוח רווח והפסד המאוחד לשנת 2008 נכללה הקטנת הפרשות ספציפיות נטו בסך 4.1 מיליוני ש"ח והקטנת הפרשות נוספות נטו בסך 0.3 מיליוני ש"ח (לשנת 2007 הפרשות ספציפיות נטו בסך 2.0 מיליוני ש"ח והקטנת הפרשות נוספות נטו בסך 0.7 מיליוני ש"ח).

במאזן המאוחד ליום 31.12.2008 ההפרשה לחובות מסופקים מסתכמת ב-44.8 מיליוני ש"ח ומהווה כ-1.0% מסך סיכון האשראי (ליום 31.12.2007 - הפרשה בסך 57.9 מיליוני ש"ח המהווה כ-1.2%).

2. הערכת שווי השקעה בניירות ערך

על פי כללי החשבונאות החלים על תאגידים בנקאיים, ניירות הערך בדוחות הכספיים מוצגים כדלקמן:
ניירות ערך למסחר - מוצגים במאזן לפי שווי הוגן. רווחים או הפסדים נזקפים לדוח רווח והפסד בהתאם.
ניירות ערך זמינים למכירה - אגרות חוב (סחירות ושאינן סחירות) ומניות סחירות מוצגות במאזן לפי שווי הוגן כאשר רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן נזקפים לקרן הון ולא לרווח והפסד. מניות לא סחירות מוצגות לפי עלותן המותאמת.

רוב ניירות הערך בהם מחזיק הבנק הינם סחירים בשוק פעיל (בין אם מדובר בבורסה ובין אם מדובר בשוק מעבר לדלפק) ולכן קיים לגביהם שווי שוק זמין. ישנן אג"ח שאינן סחירות ולא קיים בגין ציטוט זמין ולכן הן מוצגות לפי שווי הוגן מחושב. לצורך חישוב השווי ההוגן של אגרות החוב שאינן סחירות נעשה שימוש בשיטת ערך נוכחי של תזרימי מזומן עתידיים.

בעקבות המשבר בשווקים הפיננסיים, בחן הבנק ועדכן את מקורות המידע עליהם התבסס לצורך הערכת שווי ההשקעה בניירות הערך.

שוויים של אגרות חוב בנקים בחו"ל מתבסס על ציטוטי מחירים של ספק מחירים בינלאומי חיצוני לבנק - חברה בינלאומית מובילה המספקת שירותי שיערוך עבור מאות מוסדות פיננסיים מובילים בעולם, עם מעל ל-25 שנות ניסיון. החברה עוסקת בתחום מתן שירותי ציטוט ושיערוך ולא בתחום המסחר בניירות ערך. בנוסף, לצורך בקרה, נערכת הצלבה של שערי ניירות הערך ממערכת הספק לשערים המצוטטים ממערכת מידע פיננסי אחרת, בה השתמש הבנק בעבר. לצורך תחשיב שוויים של ניירות ערך לא סחירים, בחנה הנהלת הבנק את הריבית להוון המתקבלת משערי ריבית (המערכת עליה התבסס הבנק לשיערוך ניירות אלו עד כה) ובנוסף, נערכה בדיקה מול ניירות ערך סחירים של אותו מנפיק או ניירות ערך דומים בשוק, במידת האפשר.
במקרים מסויימים, כאשר נתגלו פערים במסגרת הבדיקה, הורדו מחירי השערים על ידי העלאת ריבית ההוון, באם נדרש, כדי לשקף את הסיכון הגלום בנייר הערך ואת שווי האמיתי. בדבר בחינת ירידת ערך בהשקעה בניירות ערך - ראה סעיף 4 להלן.

להלן רגישות בשווי ההוגן של תיק אגרות חוב שאינן סחירות (המחושב לפי ערך נוכחי של תזרימים עתידיים) בבחינה של שינויי של 1% בשיעור הריבית המשמש לשיערוך (במיליוני ש"ח):

עליה של 1%	ירידה של 1%
(1.6)	1.6
שינוי בשווי הוגן	

3. אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה. חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין המרכיב המט"חי שלהם, מתבססים על פי הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומיים, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי ריבית לא צמודה וריבית צמודת מדד, להם נקבע אומדן על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי של הבנק, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי. המרווח בין ריבית המכירה לריבית הקניה, מהווה אף הוא גורם סובייקטיבי המשפיע על חישובי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. רוב העסקאות ממכשירים פיננסיים נגזרים, הינן עסקאות לטווח קצר, אשר בהן סיכון האשראי לא בא לידי ביטוי. בעסקאות ארוכות טווח מרכיב סיכון האשראי נלקח בחשבון בתמחור. השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשער החליפין, הריבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, נערכים, בדרך כלל, חישובי השווי הוגן במערכות מידע פיננסי מובילות בתחום, המשמשות חדרי עסקות ובנקים בכל העולם (מערכת בלומברג ומערכת Super derivatives).

שיעורי הריבית במטבע הישראלי ובמטבע חוץ לטווחי הזמן השונים, כאמור לעיל, מהווים גם את הבסיס על פיו מחושב השווי ההוגן של הסעיפים המאזניים, כמפורט בבאור 15 ב' לדוחות הכספיים. שיעורי ריבית אלו משמשים גם לחישוב השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות שגודרו כנגד מכשירים פיננסיים נגזרים, אם הם עמדו בקריטריונים של גידור, כנדרש על פי הכללים החשבונאיים והנחיות המפקח על הבנקים בנדון. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה בעיקרה בעסקאות קצרות טווח. לאור זאת, השפעת האומדנים שצויינו לעיל על חישובי השווי ההוגן של המכשירים האמורים, אינה מהותית.

הטבלה שלהלן מסכמת את שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים בהתפלגות לפי שווי הוגן של מחירים מצוטטים משוק פעיל ואחר:

31.12.08 (מיליוני ש"ח)			
מחירים מצוטטים משוק פעיל	אחר	סך הכל	
2,260.3	773.9	3,034.2	נכסים פיננסיים
85.6	60.6	146.2	התחייבויות פיננסיות
31.12.07 (מיליוני ש"ח)			
מחירים מצוטטים משוק פעיל	אחר	סך הכל	
2,034.5	867.3	2,901.8	נכסים פיננסיים
116.2	39.0	155.2	התחייבויות פיננסיות

4. ירידת ערך נכסים

הבנק מיישם נהלים על מנת להבטיח שערך נכסיו במאזן המאוחד אינו עולה על שווים ההוגן. במידת הצורך רושם הבנק ירידות ערך בנכסיו.

בינואר 2009 אושר בישיבת דירקטוריון נוהל בדבר בחינת ירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה בתיק הנוסטרו. לצורך בחינת ירידת ערך בתיק הנוסטרו, מתכנסת מידי רבעון ועדת הנהלה מיוחדת, בהשתתפות המנכ"ל, מנהל חטיבת המטה, מנהל מחלקת ניהול סיכונים ואשראי, מנהל החטיבה הפיננסית והחשבונאית הראשית (כמשקיפה). תפקידה של הועדה לבחון האם מדובר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני שיש לרושמה ברווח והפסד.

בחינת הצורך בירידות ערך נכסים מחייבת שימוש בהערכות ואומדנים שונים בהתאם לסוג הנכס:

א. השקעה באגרות חוב:

אג"ח בתיק הסחיר נרשמות בדוחות הכספיים לפי שווי השוק שלהן. אג"ח בתיק הזמין למכירה, בין אם מדובר באג"ח סחירות ובין באג"ח שאינן סחירות, מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן, אך שערן זה נזקק לקרן הון ולא לרווח והפסד. לצורך בחינת ירידת ערך בניירות הערך, מסתמכת הנהלת הבנק על פרמטרים שונים, כגון: שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך, משך הזמן בו נייר הערך היה נמוך מעלותו ושינוי בדירוג נייר הערך. בנוסף, בחנה הנהלת הבנק את השינוי בסיכון האשראי של מנפיק נייר הערך, הענף והשוק בו פועל המנפיק, שינוי בדירוג המנפיק, הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך עד להשבה לעלותו של נייר הערך וניתוח דוחותיו הכספיים של המנפיק. לגבי אגרות חוב הנסחרות בישראל, נעזר הבנק במידע ציבורי שמפרסמים המנפיקים אודות מצבת ההתחייבות שלהם וצפי הפרעונות לשנים הבאות. יש לציין, כי נערכה בחינה של ירידות ערך, לאחר תאריך המאזן וכן הובאו בחשבון שינויים בניירות ערך לאחר תאריך המאזן.

ירתת ההחזקה באג"ח מגובי נכסים (משכנתאות ושאינם משכנתאות) אינה מהותית לסוף שנת 2008. באג"חים אלו נבחנות ירידות הערך באופן זהה לבחינה שנעשת בשאר ניירות הערך של הבנק.

בשנת 2008 נרשמה ברווח והפסד המאוחד במסגרת סעיף המימון (באור 17) ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באג"ח בסך של כ- 15.4 מיליוני ש"ח, מתוכה 5.4 מיליוני ש"ח באג"ח מגובה במשכנתאות. בשנת 2007 נרשמה ברווח והפסד המאוחד במסגרת סעיף המימון (באור 17) ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באג"ח מגובה משכנתאות בסך של כ- 1.8 מיליוני ש"ח. בשנת 2006 לא נרשמו ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני של אגרות חוב זמינות למכירה.

ב. השקעה במניות:

מניות בתיק הסחיר נרשמות בדוחות הכספיים לפי שווי שוק. מניות בתיק הזמין למכירה - אם מדובר במניות סחירות הן מוצגות בשווי שוק כאשר השערך נזקף לקרן הון ולא לרווח והפסד. כאשר מדובר בשערך שלילי מהותי ולאורך זמן נבחן הנושא על ידי כלכלנים בבנק אשר בוחנים את מצב החברה והאם שוויה בשוק מייצג ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. אם מדובר במניות לא סחירות הן מוצגות במאזן בעלותן המותאמת. מדי תקופה בוחן הבנק את ערכן של מניות אלו ואת הצורך בביצוע ירידות ערך. כלכלני הבנק נעזרים במידע הטוב ביותר הזמין לביצוע הערכותיהם, בדרך כלל מידע המצוי בדוחות כספיים המתקבלים מהחברה, ובמידת הצורך נערכות שיחות עם אנשי מפתח בחברה לצורך הבנה טובה יותר של ביצועיה התפעוליים והציפיות לעתיד וכן לצורך קבלת מידע נוסף באם קיים, כגון: מידע על כניסת משקיע חיצוני באם קיים, קבלת הערכות שווי באם בוצעו, וכו'. כמו כן נערכות השוואות לחברות מקבילות בתחום. בשנת 2008 נרשמו ברווח והפסד המאוחד במסגרת סעיף הפסדים מהשקעות במניות, נטו (באור 19) הפרשות לירידת ערך בעלות אופי אחר מזמני בגין מניות זמניות למכירה בסך של 2.7 מיליוני ש"ח, לעומת 0.3 מיליוני ש"ח בשנת 2007.

5. התחייבויות בגין תביעות משפטיות

בין יתר התחייבויות הבנק קיימות הפרשות בגין תביעות משפטיות שונות נגד הבנק, ביניהן גם בקשות לתביעות ייצוגיות, באם נדרש. ההפרשות נקבעו באופן שמרני על פי הערכת ההנהלה ומבוססות על חוות דעת משפטיות. אחת להבוען נערך דיון בדירקטוריון, לגבי תביעות שהוגשו נגד הבנק. לצורך הערכת הסיכונים בהליכים משפטיים המוגשים כנגד הבנק מתבססת הנהלת הבנק על חוות דעתם של היועצים המשפטיים החיצוניים המייצגים את הבנק בתביעות אלו. חוות דעת אלו ניתנו על ידי היועצים המשפטיים החיצוניים על פי מיטב שיקול דעתם, על יסוד העובדות המוצגות להם על ידי הבנק ועל יסוד המצב המשפטי (הדין והפסיקה) כפי שהם ידועים במועד ההערכה, והנתונים, לא פעם, לפרשנות ולטיעונים אפשריים שונים. הערכת הסיכונים לאישור תובענות ייצוגיות כרוכה בקושי רב עוד יותר, שכן מדובר בתחום משפטי חדש יחסית אשר ההלכות המשפטיות בו גם בנושאים עקרוניים ומרכזיים מצויות עדיין בהתהוות וטרם גובשו. כמו כן, ישנן תביעות בהן, בשל השלב בו מצוי ההליך, אין ביכולתם של היועצים המשפטיים להעריך, ולו גם במגבלות האמורות, את הסיכון הכרוך בהן. לאור האמור לעיל, יתכן שתוצאות התביעות בפועל תהיינה שונות מההפרשות שנעשו.

פעילות למען הקהילה ותרומות

בשנת 2006 חבר הבנק לעמותת "פוש" העוסקת בתחום מתן עזרה בלימודים לתלמידים מרקע סוציו-אקונומי נמוך. מטרת העמותה היא לפעול להצלחה ולשיוויון בחינוך, על ידי העלאת רמת הידע של התלמידים, מיצוי הפוטנציאל האישי שלהם, העלאת המוטיבציה, תוך מתן דוגמא אישית של מתנדביה לתלמידים, והקניית ערכים חברתיים ואישיים. תמיכת הבנק מסייעת לעמותה להרחיב את פעילותה ולפתוח סניפים נוספים. בנוסף, מאפשרת שכירת מורים מקצועיים בתחומים בהם מתנדבי העמותה אינם יכולים לתת מענה, כגון: הוראה מתקנת לילדים לקויי למידה. הבנק מעודד השתתפות עובדיו בפעילות קהילתית. עובדי הבנק שותפים כאשר מתנדבים מהעובדים יוצאים לבתי הספר בהם פועלת העמותה, ומסייעים באופן אישי לתלמידים הזקוקים לעזרה בתחומים בהם העובדים מסוגלים ללמד וברמה המתאימה להם. סך כל התרומות בשנת 2008 הסתכם ב- 331 אלפי ש"ח, כ- 0.5% מהרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק.

גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק

המבקר הפנימי הראשי של הבנק החל מחודש אוגוסט 2006, הינו מר ניר אבל, ר"ח. המבקר הפנימי הינו עובד תאגיד האם (הבנק הבינלאומי) ומשמש כמבקר פנימי של חברות הקבוצה.

המבקר הפנימי ועובדיו משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית והוראות סעיף 8 לכללי הבנקאות. מינוי המבקר הפנימי אושר בוועדת הביקורת ובדירקטוריון ביום 4.7.06. המינוי אושר בהסתמך על השכלתו המתאימה של המבקר לתפקיד - רואה חשבון וכלכלן, בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים, וכן על ניסיונו המקצועי בתחום הביקורת הפנימית. המבקר הפנימי עסק במגוון תפקידים ניהוליים במחלקות הביקורת הפנימית בבנק הפועלים במשך כ- 13 שנים, וכיהן כמבקר הפנימי הראשי של בנק אוצר החייל במשך כ- 6 שנים.

הממונה בבנק על המבקר הפנימי הינו יו"ר הדירקטוריון.

קיימת תוכנית עבודה שנתית וכן תכנית עבודה רב שנתית ל- 4 שנים. בבניית תוכנית הביקורת הרב-שנתית מתבסס המבקר הפנימי על מכלול הסיכונים ביחידות השונות של הארגון (סיכוני אשראי, שוק ותפעול); סקר סיכונים תפעוליים שנערך בבנק (לרבות סיכוני מעילות והונאות); הוראות כל דין והנחיות המפקח על הבנקים; אירועי כשל אשר היו בעבר בארגון ו/או בארגונים מקבילים במערכת. בתהליך בניית תוכנית העבודה הרב שנתית, הסתייעה הביקורת בגורם מקצועי חיצוני. תוכנית עבודת הביקורת לשנת 2008, נגזרה משורה של משתנים שונים, אשר עומדים בבסיס בניית תוכנית העבודה. עיקרם: תוכנית עבודה רב שנתית עדכנית, הוראות ניהול בנקאי תקין, סקרי סיכונים שנערכו בבנק, הנחיות ועדת הביקורת, הפעלת תחומי פעילות חדשים ושינויים במבנים הארגוניים של יחידות הארגון, המלצות ר"ח המבקר וממצאי הדוח המפורט של רואי החשבון, ממצאי דוחות ביקורת בנק ישראל, משאבי הביקורת, המלצות בעלי תפקידים בבנק וממצאים קודמים. תכניות העבודה הרב שנתית והשנתית אושרו על ידי ועדת הביקורת ויו"ר הדירקטוריון. שינויים (מהותיים) מתוכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת. תוכנית הביקורת מתייחסת לכלל החברות המוחזקות של התאגיד הבנקאי.

המבקר הפנימי מועסק במשרה מלאה בקבוצת הבינלאומי, ובסה"כ הועסקו בביקורת הפנימית בשנת 2008 כ-5.6 משרות בממוצע (כמשרה אחת מתוכן בגין ביקורות בחברות בנות). היקף משרות זה נגזר מתוכנית העבודה הרב שנתית.

עריכת הביקורת מתבססת, בין השאר, על תקנים מקצועיים מקובלים, כדלקמן: "הסטנדרטים לעיסוק מקצועי בביקורת פנימית" של לשכת המבקרים הפנימיים בישראל, בכל הקשור לבדיקת תקינותן של פעולות הארגון מבחינת שמירה על חוקים, על הניהול התקין, על טוהר המידות ועל חסכון ויעילות. אי תלות בגוף המבוקר; הוראות המפקח על הבנקים וההנחיות, וכן הנחיות גופים רגולטורים אחרים והוראות חוק, לרבות חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב - 1992.

המבקר הפנימי מדווח לוועדת הביקורת, בכל הנוגע לתהליכי העבודה, התקנים הנדרשים, קיום הנחיות בנק ישראל והוראות כל דין. הדבר בא לידי ביטוי בדוחות הביקורת הנדונים בוועדה, בהם ניתן ביטוי ליישום התקנים וההוראות הרגולטוריות הנדרשות. יו"ר הדירקטוריון מקבל את סיכומי הפעילות התקופתיים. כל חברי הדירקטוריון מקבלים את הפרוטוקולים של כל ישיבות ועדת הביקורת.

למבקר הפנימי ניתנת גישה חופשית ובלתי אמצעית, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב - 1992, לכל מערכות הבנק ומערכות חברות הבנות, ובכלל זה למערכות המידע והנתונים הכספיים.

המבקר הפנימי מגיש דין וחשבון בכתב, כדלקמן: המבקר הפנימי מדווח באופן שוטף ליו"ר ועדת הביקורת. הדווח כולל העתק של כל דוחות הביקורת, וכן מוגשים סיכומי פעילות הביקורת התקופתיים (סיכומי פעילות רבעוני, חצי שנתי ושנתי). כמו כן, כל הדוחות נדונים בישיבות ועדת הביקורת. המבקר מגיש ליו"ר הדירקטוריון ולמנהל הכללי של הבנק את כל דוחות הביקורת, וכן דוחות סיכום חצי שנתיים ושנתיים. כמו כן, דוחות נבחרים נדונים בישיבות אצל המנכ"ל, עם הגורמים המבוקרים הנוגעים לדבר. לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת.

במקרים של דוחות עם ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דווח תכופ יותר לממלאי התפקידים הנ"ל.

ביום 6.4.08 נדון בוועדת הביקורת סיכום פעילות הביקורת לשנת 2007, וביום 11.8.08 נדון בוועדת הביקורת סיכום פעילות הביקורת למחצית הראשונה של שנת 2008. לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימי הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בתאגיד. תגמול המבקר הפנימי מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי, ומתבצע חיוב הבנק בגין שירותי הביקורת. תגמול המבקר הולם את משרתו. להערכת הדירקטוריון, אין בתגמול המבקר הפנימי כדי לגרום להטייה בשיקול דעתו המקצועי.

תהליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, מר אילן רביב ומנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית, גב' אורית איצקוביץ. האורגן בבנק האחראי על בקרת העל הינו דירקטוריון הבנק. דירקטוריון הבנק מינה ועדת מאזן, המקיימת דיונים פרטיים בנושא הדוחות הכספיים ומגבשת את המלצתה קודם להבאתם לאישור הדירקטוריון. ועדת המאזן מורכבת מחמישה חברים, שלושה מהם בעלי מיומנות פיננסית וחשבונאית (ובכללם שני דירקטורים חיצוניים). לשיבות ועדת המאזן, כמו גם לשיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים ונוכחים גם רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג את הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, שעלו מתהליך הביקורת או הסקירה, ועומדים לרשות חברי ועדת המאזן וחברי הדירקטוריון בכל שאלה והבהרה טרם אישורם. בישיבתו מיום 28.9.08 החליט דירקטוריון הבנק לבטל את ועדת המאזן של הדירקטוריון ולהעביר את האחריות לדיון בדוחות הכספיים לוועדת הביקורת של הדירקטוריון, החל מיום 1.1.09. ועדת הביקורת הורחבה וכוללת חמישה חברים.

בנוסף, במסגרת הערכת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים לפי הוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק Sarbanes Oxley, נצבר ומועבר להנהלת הבנק מידע בהתייחס לדרישות הגילוי בדוחות הכספיים. דיווח בגין ליקויים משמעותיים מובא לדיון בוועדת הביקורת ולדירקטוריון, כנדרש טרם אישור הדוחות הכספיים. דיווח בגין חולשה מהותית ניתן בדוחות הכספיים במידה וקיים.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של הבנק, מועברים מסמכי רקע ו/או טיוטות של הדוחות הכספיים של הבנק, לרבות דוח הדירקטוריון, לעיונם של חברי ועדת המאזן וחברי הדירקטוריון לפי העניין, לפני הישיבה הקבועה לדיון בדוחות.

במהלך ישיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים סוקר מנכ"ל הבנק באופן מפורט, את עיקרי הדוחות הכספיים וכן סוגיות מהותיות בדיווח הכספי.

בנוסף, נסקרת הפעילות השוטפת של הבנק והשפעת פעילות זו על תוצאות הבנק ומודגשות סוגיות מהותיות.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

הנחייה של המפקח על הבנקים קובעת כי על התאגידים הבנקאיים לתת גילוי בדוח הדירקטוריון בדבר המספר המיזערי הראוי של דירקטורים (שאינם בעלי תפקיד נוסף בבנק) בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית שקבע דירקטוריון התאגיד הבנקאי, אשר מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד באחריותו בבדיקת המצב הכספי של התאגיד ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם, וכן לתת פרטים על הדירקטורים שהינם בעלי מיומנות, כאמור. קביעה זו נעשית בהתחשב, בין היתר, בגודל התאגיד, סוג פעילותו, מספר חברי הדירקטוריון שלו ומורכבותו. דירקטוריון הבנק קבע כי המספר המיזערי הראוי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, כהגדרתם בהנחייה, הינו שני דירקטורים. מספר זה מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו כאמור לעיל, שכן הוא מבטיח את מעורבותו של דירקטור בעל מיומנות כאמור בתהליך אישור הדוחות הכספיים גם במקרה של היעדרות של אחד מבין שני הדירקטורים בעלי מיומנות זו. בנוסף, ציין הדירקטוריון כי בקביעה זו הובאה בחשבון העובדה שהדוחות הכספיים של הבנק מובאים בפני ועדת המאזן, המנהלת דיונים מעמיקים בדוחות, טרם הבאתם לאישור הדירקטוריון. החל מיום 1.1.09 הדוחות הכספיים יובאו בפני ועדת הביקורת, במקום ועדת המאזן.

להלן פרטים אודות הדירקטורים שהם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, תוך ציון השכלתם ונסיונם בתחום הבנקאות ובנושאים עסקיים וחשבונאיים, אשר מאפשרים להם להבין לעומקם דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים:

מר זיאק אלעד הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה.

מר אלעד שימש מנכ"ל FIBI BANK (U.K.) Ltd ויהן כדירקטור בבנק הבינלאומי וכיו"ר דירקטוריון ומנכ"ל חברת שדות קרן למחקר ופיתוח בע"מ.

מר אלעד מכהן כיו"ר דירקטוריון הבנק, יו"ר הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ועוסק בייעוץ פיננסי. מר אלעד חבר בועדת המאזן ובוועדת האשראי.

מר יהודה דרורי הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה. מר דרורי שימש בעבר בתפקיד הממונה על שוק ההון והחיסכון במשרד האוצר וכן כיהן כיו"ר פעיל של פועלים שוקי הון.

מר דרורי חבר בועדת המאזן, ועדת הביקורת וועדת האשראי.

מר דוד בלומברג הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה. מר בלומברג כיהן כמנכ"ל בנק טפחות, כמנכ"ל בנק המזרחי וכיו"ר דירקטוריון בנק ירושלים וכיום מכהן כמנכ"ל חברת בר מוטב בע"מ, נציגת יורו-היפו בישראל וכיו"ר בסס"ח - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ.

מר בלומברג חבר בועדת האשראי.

מר בן ציון ישראל הינו רואה חשבון מוסמך, בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות. מר ישראל שימש כממלא מקום מנכ"ל ומנהל כספים באינסטיטוט השקעות בע"מ וכן כיהן כדירקטור וחבר בועדת הביקורת אשר דנה בדוחות הכספיים של חברת תדיר גן (מוצרים מדויקים) 1993 בע"מ.

מר ישראל חבר בועדת הביקורת.

מר גיל קורץ אשר כיהן כדירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית וחבר בועדת הביקורת וועדת המאזן, חדל לכהן כדירקטור בבנק ביום 1.5.08.

ד"ר שמעון רביד הינו בעל דוקטורט בכלכלה. ד"ר רביד כיהן כמנכ"ל משותף בבנק הפועלים בע"מ במשך כ- 10 שנים (עד שנת 2000) ולאחר מכן כיהן כיו"ר דירקטוריון של בנק אוצר החייל בע"מ (עד סוף שנת 2001).

ד"ר רביד חבר בועדת המאזן, ועדת הביקורת וועדת האשראי.

ביום 23.2.09 הסתיימו שש שנות כהונתו של מר שמעון רביד כדירקטור חיצוני בבנק.

גם לאחר השינויים, כאמור, עומד הבנק במספר המזערי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית.

עבודת הדירקטוריון ושינויים בדירקטוריון

במהלך שנת 2008 פעל דירקטוריון הבנק כמתחייב מתפקידו, בקביעת מדיניות בתחומים השונים, קביעת הנחיות כפי שמתחייב מההוראות השונות, אישור אשראי ופיקוח ובקרה על הפעילות העסקית השוטפת.

מליאת הדירקטוריון וועדותיו, ועדת ביקורת, ועדת מאזן וועדת אשראי קיימו דיונים מפורטים, כל ועדה בתחומה.

במהלך השנה התקיימו 11 ישיבות דירקטוריון ו- 15 ישיבות של ועדות הדירקטוריון השונות.

חברי דירקטוריון הבנק

להלן שמות חברי דירקטוריון הבנק למועד פרסום דוח זה ובנוסף חברי דירקטוריון שכיהנו במהלך שנת 2008:

ז'אק אלעד, יו"ר

תקופת כהונה: 22.12.04 - היום.

חברות בועדות: ועדת מאזן^{***}, ועדת אשראי.

דירקטור פנימי או חיצוני^{*}: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה- האוניברסיטה העברית ירושלים, M.A מנהל עסקים (מימון)- האוניברסיטה העברית ירושלים. תעסוקה בחמש שנים האחרונות: 2004 - היום: דירקטור ויו"ר דירקטוריון יובנק, 2006 - היום: יו"ר דירקטוריון הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. יועץ פיננסי.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: ז'אק אלעד יועצים בע"מ, ספירקאסט בע"מ, OliveLink,

ו-Silention Ltd.

יהודה דרורי

תקופת כהונה: 24.1.06 - היום.

חברות בועדות: יו"ר ועדת ביקורת, ועדת אשראי, ועדת מאזן^{***}.

דירקטור פנימי או חיצוני^{*}: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה והיסטוריה- האוניברסיטה העברית ירושלים, M.B.A מנהל עסקים- האוניברסיטה העברית ירושלים. תעסוקה בחמש שנים האחרונות: יועץ פיננסי וכהונה במועצות מנהלים וועדות השקעה.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

יהודה בוצר

תקופת כהונה: 1.2.07 - היום.

חברות בועדות: ועדת אשראי.

דירקטור פנימי או חיצוני^{*}: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה- אוניברסיטת תל אביב.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: סמנכ"ל, מנהל מחלקת אשראי בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

יורם סירקיס

תקופת כהונה: 14.8.07 - היום.

חברות בועדות: ועדת ביקורת (מונה ביום 28.9.08), ועדת מאזן^{***}.

דירקטור פנימי או חיצוני^{*}: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה וחשבונאות- האוניברסיטה העברית ירושלים ורואה חשבון מוסמך, M.A מנהל עסקים-

האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: 2007 - היום: סמנכ"ל, חבר הנהלה וראש אגף נכסי לקוחות בבנק הבינלאומי

הראשון לישראל בע"מ, 2000-2007: מנהל מחלקת ניירות ערך בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: החברה לרישומים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל

בע"מ, דירקטור בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ובמסלקת המעו"ף בע"מ ויו"ר דירקטוריון של הבינלאומי

סוכנות לביטוח (2005) בע"מ.

דוד בלומברג

תקופת כהונה: 14.10.07 - היום.

חברות בועדות: ועדת אשראי.

דירקטור פנימי או חיצוני^{*}: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה- האוניברסיטה העברית ירושלים, M.A מנהל עסקים, מימון- האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: יועץ פיננסי, בעלים ומנכ"ל של חברת בר מוטב בע"מ. 1998-2006: יו"ר דירקטוריון

בנק ירושלים.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: בר מוטב בע"מ ויו"ר דירקטוריון בסס"ח החברה הישראלית

לביטוח אשראי בע"מ.

אבי קרמר

תקופת כהונה: 6.5.08 - היום.

חברות בועדות: ועדת ביקורת.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה - אוניברסיטת תל-אביב. תעסוקה בחמש השנים האחרונות: 2004-2000 יו"ר ומנכ"ל - יבמ גלובל סרוויסס (ישראל) בע"מ, 2005 - 2004: חבר בהנהלה האזורית - יבמ גלובל סרוויסס בע"מ, 2007 - 2005: סמנכ"ל מכירות וחבר הנהלה בחברת יבמ ישראל בע"מ, 2008 מנכ"ל בי סייפ מערכות מידע (1983) בע"מ. חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

הדס פלד

תקופת כהונה: 1.9.08 - היום.

חברות בועדות: ועדת ביקורת (החל מ-1.1.09), ועדת מאזן**.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: LLB משפטים - אוניברסיטת בר אילן.

לימודים לתואר שני במשפטים - אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות: 31.1.09 - 1994: סמנכ"ל ויועצת משפטית ברשת-נגה בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

בן ציון ישראל

תקופת כהונה: תחילת כהונה 23.2.09.

חברות בועדות: ועדת ביקורת.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A בכלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת תל אביב.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: מאוקטובר 2008 עצמאי-ייעוץ עסקי/פיננסי לחברות ועסקים. 2004-2008 ממלא מקום מנכ"ל וסמנכ"ל כספים-אינספיר השקעות בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: טב-טק בע"מ, אורטל יציקות לחץ (1993) בע"מ, י.א. יגאל

השקעות (1990) בע"מ.

ד"ר שמעון רביד

תקופת כהונה: 24.2.03 - 23.2.09.

חברות בועדות: ועדת ביקורת, ועדת אשראי, ועדת מאזן**.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: Ph.D כלכלה - האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: כהונה במועצות מנהלים וועדות השקעה.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: יקבי רמת הגולן בע"מ, משקי הנגב- אגודה שיתופית מרכזית לחקלאות בע"מ, דולב דביר להב מוצרי פלסטיק (שותפות), ערדג בע"מ, אלגוטכנולוגייס (1998) בע"מ, איסכור מתכות ופלדות בע"מ, דביק- אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, אורעד בע"מ.

גיל קורץ

תקופת כהונה: 1.3.07 - 1.5.08.

חברות בועדות: ועדת ביקורת, ועדת מאזן**.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת תל אביב, רו"ח מוסמך.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: ממרץ 2007 ייעוץ פיננסי וכהונה במועצות מנהלים. 1992-2007: חשבונאי ראשי, ראש אגף החשב, בנק אגוד לישראל בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: קלי בית השקעות בע"מ.

* דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301.
** החל מיום 1.1.09 בוטלה ועדת המאזן. האחריות לדין בדוחות הכספיים הועברה לוועדת הביקורת.

חברי הנהלת הבנק

חברי הנהלת הבנק למועד פרסום דוח זה ובשנת 2008 הינם:

אילן רביב, מנהל כללי.

תקופת כהונה: 23.12.04 - היום.

השכלה: B.A כלכלה - Ateneo de Manila, M.Sc., Ateneo de Manila חקר ביצועים/ניהול - University of London.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2004 מנכ"ל יובנק בע"מ. 2002-2004: עסקים פרטיים.

אבי בסון, סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון.

תקופת כהונה: 7.6.05 - היום.

השכלה: B.A כלכלה - אוניברסיטת תל אביב, M.B.A מימון וחשבונאות - אוניברסיטת תל אביב.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2005 סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון, יובנק בע"מ. 2001-2005: מנכ"ל כלל פיננסים עמיתים מקבוצת כלל ביטוח.

יעקב גרטן, סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה.

תקופת כהונה: 3.1.07 - היום.

השכלה: B.Sc הנדסה כימית - הטכניון, M.B.A מנהל עסקים - אוניברסיטת תל אביב.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2007 סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה, יובנק בע"מ. 2004-2006: סמנכ"ל תפעול ומחשוב בבנק דיסקונט למשכנתאות, 1991-2004: חבר הנהלה בבנק לפיתוח ותעשיה.

מיכל גורן, מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית.

תקופת כהונה: 24.3.08 - היום.

השכלה: LLB משפטים - אוניברסיטת תל אביב, LLM משפטים - אוניברסיטת תל אביב, M.Sc מדעי הניהול-התנהגות ארגונית-אוניברסיטת תל אביב.
תעסוקה בחמש שנים אחרונות: 2007 - 2008 - מנכ"ל ודירקטורית ביובנק חברה לנאמנות בע"מ.
2007 - 2004 - ראש תחום מרכזי עסקים באגף הייעוץ המשפטי לחטיבה העסקית בבנק הפועלים בע"מ. 1995-2007 - יועצת משפטית (ייעוץ לאגף אשראים מיוחדים) בחטיבה העסקית של בנק הפועלים בע"מ.

שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית.

תקופת כהונה: 1.3.06 - היום.

השכלה: B.A כלכלה - האוניברסיטה העברית ירושלים, M.B.A מנהל עסקים, מימון - האוניברסיטה העברית ירושלים.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2006 מנהל החטיבה הפיננסית, יובנק בע"מ. 2005-2006: מנהל מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות, יובנק בע"מ. 2002-2005: מנהל דסק ריבית פיתוח מוצרים והדרכה וממלא מקום מנהל מסחר בחדר עסקות, בנק מזרחי טפחות בע"מ.

אורית איצקוביץ, מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית.

תקופת כהונה: 13.5.07 - היום.

השכלה: B.A חשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל אביב, M.B.A מנהל עסקים - אוניברסיטת תל אביב ורואת חשבון מוסמכת.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: מדצמבר 2006 מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית ביובנק בע"מ.
לפני כן מילאה תפקידים שונים וניהלה את מחלקת החשבונאות ביובנק בע"מ.

רונית שוורץ, סמנכ"ל ומנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית.

תקופת כהונה: 15.12.05 - 24.3.08.

השכלה: B.A כלכלה - אוניברסיטת תל אביב, M.B.A מנהל עסקים - אוניברסיטת תל אביב.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: מדצמבר 2005 סמנכ"ל ומנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית, יובנק בע"מ.
2005-1996: מנהלת מחלקת עסקות, בנק אגוד לישראל בע"מ.
ביום 24.3.08 מונתה הגב' מיכל גורן לחברת הנהלת הבנק ומנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית, החל ממועד זה, במקום גב' רונית שוורץ.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי זה, לשנה שמסתיימת ב- 31.12.08.

מערך זה מבוסס על סעיפים 302 ו- 404 לחוק Sarbanes-Oxley בארה"ב, הוראה מספר 309 והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי ה- PCAOB.

בהתאם להוראות הדיווח לציבור, צורף דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר מערך בקרה פנימית על דיווח כספי.

הנהלת הבנק בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהתאגיד הבנקאי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון הרביעי, שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2008, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, למעט: האמור בנושא מערכות מידע בפרק הדן בהסכמים מהותיים.

פרוט תשלומים והטבות למקבלי השכר הגבוה בבנק

להלן פרוט התשלומים וההטבות אשר שולמו או נרשמה בגינם הפרשה בשנת הדוח¹, למקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה בבנק, בסכומים מדווחים, באלפי ש"ח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008					
משכורות ומענקים	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות חופשה וביטוח לאומי	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	סך הכל משכורות והוצאות נלוות	תשלומים אחרים	
-	-	-	-	640	זיאק אלעד ⁴
1,829	596	7	2,432	74	אילן רביב
1,038	242	14	1,294	64	אבי בסון
853	245	8	1,106	61	שמעון וקנין
712	181	4	897	68	יעקב גרטן
659	187	19	865	65	אורית איצקוביץ

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007					
משכורות ומענקים	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות חופשה וביטוח לאומי	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	סך הכל משכורות והוצאות נלוות	תשלומים אחרים	
-	-	-	-	1,035 ⁵	זיאק אלעד ⁴
1,873	462	24	2,359	56	אילן רביב
1,096	(220) ²	25	901	54	אבי בסון
787	107	34	928	49	שמעון וקנין
686	178	-	864	47	יעקב גרטן ³
566	118	101	785	39	אורית איצקוביץ

- 1 לא כולל מס שכר ולא כולל מידע על הלוואות שניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק.
- 2 הקטנת הפרשה מתאימה בגין פיצויי פיטורין מוגדלים מותנים על פי הנחיות המפקח על הבנקים כמפורט בבאור 11 (ד).
- 3 נכנס לתפקידו כסמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה ביום 3 בינואר 2007.
- 4 מר זיאק אלעד הינו יו"ר הדירקטוריון של הבנק החל מיום 22 בדצמבר 2004. היו"ר ממלא את תפקידו זה במשרה חלקית. בתמורה לשירותים שנותן היו"ר לבנק הוא זכאי לתשלום חודשי והחזר הוצאות כנגד חשבונית מס. מותנה ומוסכם כי ההתקשרות בין היו"ר לבנק נעשית על בסיס מתן שירותים של היו"ר ולא יחולו יחסי עובד מעביד בין הצדדים. כמו כן, זכאי היו"ר לבונוס שנתי. כמו כן, מר זיאק אלעד משמש כיו"ר הבנק הבינלאומי (חברת האם).
- 5 הוצג מחדש.

בקביעת התשלומים וההטבות דלעיל, התבסס הדירקטוריון על תפקידו של נושא המשרה ותורמתו לפעילות הבנק. בשיקולי התגמול נלקחו בחשבון, בין היתר, היקף העסקים ותוצאות הפעילות של הבנק.

שכר רואה החשבון המבקר

סכומים מדווחים

מאוחד		הבנק	
2008 אלפי ש"ח	2007 אלפי ש"ח	2008 אלפי ש"ח	2007 אלפי ש"ח
1,863	1,170	1,583	936
שכר רואה החשבון המבקר: ^{1,2,3}			
עבור פעולות הביקורת ⁴			
עבור שירותים נוספים:			
860	575	730	425
שירותים הקשורים לביקורת ⁵			
50	-	50	-
שירותי מס			
160	-	160	-
שירותים אחרים ⁶			
1,070	575	940	425
סך הכל עבור שירותים נוספים			
2,933	1,745	2,523	1,361
סה"כ			

- 1 דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
- 2 שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים בגין הבנק והחברות המאחדות שלו וכן כולל תשלומים עפ"י חוק מע"מ.
- 3 כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- 4 ביקורת דוחות כספיים שנתיים, ביקורת בנושא ה- Sox, דוחות מס וסקירת דוחות ביניים.
- 5 כולל ביקורת מיוחדת.
- 6 כולל שכר עבור סקרי סיכונים.

רואה החשבון המבקר של הבנק מאז הווסדו הינו סומך חייקין.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם, על נאמנותם, מקצועיותם ועל המאמצים המושקעים לשיפור רוחניות הבנק ולפיתוחו.

אילן רביב
מנהל כללי

זיאק אלעד
יו"ר הדירקטוריון

26 בפברואר 2009

להלן לוחות הכוללים מידע כספי מפורט לפי נושאים כלהלן:

- א. מאזן מאוחד לסוף השנים 2004 - 2008
- ב. דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2004 - 2008
- ג. שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד
- ד. החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד
- ה. סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד
- ו. חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד
- ז. מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני
- ח. דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני

דוח שנתי 2008

סקירת ההנהלה על מצבו העסקי
של הבנק ותוצאות פעולותיו

2008

תוספת א: מאזן מאוחד לסוף השנים 2004 עד 2008

סכומים מדווחים

31 בדצמבר					
2008	2007	2006	2005	2004	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים					
2,701.8	1,744.5	1,890.3	2,663.8	2,739.9	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,930.7	12,765.5	3,282.6	2,648.1	1,189.1	ניירות ערך
698.6	434.3	-	-	-	ניירות ערך שנשאלו
1,931.6	2,404.1	1,578.0	1,168.9	1,150.8	אשראי לציבור
-	-	-	70.2	65.2	אשראי לממשלה
0.8	-	-	1.6	2.3	השקעות בחברות כלולות
17.7	14.2	12.1	16.1	55.8	בניינים וציוד
216.9	246.7	232.7	196.6	391.4	נכסים אחרים
8,498.1	17,609.3	16,995.7	6,765.3	5,594.5	סך הכל נכסים
התחייבויות והון					
6,820.2	6,469.3	6,083.3	6,054.4	4,598.7	פקדונות הציבור
252.0	19.1	48.7	123.1	104.0	פקדונות מבנקים
6.1	264.1	-	-	-	פקדונות הממשלה
968.2	1,442.3	426.1	138.3	424.3	התחייבויות אחרות
8,046.5	7,194.8	6,558.1	6,315.8	5,127.0	סך הכל התחייבויות
451.6	414.5	437.6	449.5	467.5	הון עצמי
8,498.1	17,609.3	6,995.7	6,765.3	5,594.5	סך הכל התחייבויות והון

תוספת ב: דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2004 עד 2008

סכומים מדווחים

31 בדצמבר					
2008	2007	2006	2005	2004	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
145.1	123.0	116.3	105.4	92.4	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(4.4)	1.3	(1.9)	3.7	15.9	הפרשה לחובות מסופקים
149.5	121.7	118.2	101.7	76.5	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
					הכנסות תפעוליות ואחרות:
108.8	122.7	112.7	97.5	81.7	עמלות תפעוליות
0.9	2.7	(0.5)	(0.3)	(0.6)	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
13.1	22.4	19.7	9.0	7.2	הכנסות אחרות
122.8	147.8	131.9	106.2	88.3	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
					הוצאות תפעוליות ואחרות:
79.3	73.0	69.6	63.3	64.6	משכורות והוצאות נלוות
19.4	16.2	18.1	18.6	18.7	אחזקה ופחת בניינים וציוד
69.8	61.6	51.2	45.3	41.3	הוצאות אחרות
168.5	150.8	138.9	127.2	124.6	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
103.8	118.7	111.2	80.7	40.2	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
39.4	41.5	45.4	32.4	16.5	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
64.4	77.2	65.8	48.3	23.7	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
0.9	1-	1.0	1.7	0.7	חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס
65.3	77.2	66.8	50.0	24.4	רווח נקי מפעולות רגילות
-	1.5	6.8	2.6	(52.1)	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
-	-	-	1-	-	השפעה מצטברת לתחילת השנה של שינוי שיטה חשבונאית, לאחר מס
65.3	78.7	73.6	52.6	(27.7)	רווח נקי (הפסד)

ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	
20.9	24.7	21.4	16.0	7.8	נתוני רווח (הפסד) למניה
-	0.5	2.2	0.8	(16.7)	רווח נקי (הפסד) למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
20.9	25.2	23.6	16.8	(8.9)	רווח נקי מפעולות רגילות
					רווח נקי (הפסד) מפריטים מיוחדים
					רווח נקי (הפסד)

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

2 מוין מחדש.

תוספת ג: שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

2007				לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ¹	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ¹
כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים			כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים		
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד:							
	3.47	150.7	4,340.4	3.02	121.2	4,015.5	נכסים
		15.3	500.8		24.6	754.3	השפעת נגזרים ALM
3.43		166.0	4,841.2	3.06	145.8	4,769.8	סך הכל נכסים
(2.44)		(100.6)	4,129.4	(2.15)	(89.0)	4,134.6	התחייבויות
		(16.0)	552.6		(12.5)	468.2	השפעת נגזרים ALM
(2.49)		(116.6)	4,682.0	(2.21)	(101.5)	4,602.8	סך הכל התחייבויות
0.94	1.03			0.85	0.87		פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד:							
	5.52	21.7	392.8	7.52	22.8	303.3	נכסים
		2.3	79.6		0.8	89.6	השפעת נגזרים ALM
5.08		24.0	472.4	6.01	23.6	392.9	סך הכל נכסים
(5.70)		(0.9)	15.8	(7.69)	(0.4)	5.2	התחייבויות
		(10.3)	198.2		(9.2)	226.5	השפעת נגזרים ALM
(5.23)		(11.2)	214.0	(4.14)	(9.6)	231.7	סך הכל התחייבויות
(0.15)	(0.18)			1.87	(0.17)		פער הריבית

- 1 על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, (פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד שהינו על בסיס נתונים יומיים), ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- 2 פער הריבית של כל מגזרי ההצמדה יחדיו אינו בר השוואה בין התקופות היות והוא משקלל בתוכו את הפוזיציה במגזר הצמוד.
- 3 פעילות מקומית - לרבות מט"י צמוד מט"ח.
- 4 התנודתיות במרווח המט"ח נובעת מפעילות באופציות ש"ח-מט"ח, כאשר ההתכנסות היא באמצעות פעולות בנכס הבסיס.
- 5 מוצג מחדש.

הערות:

- א. נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

סכומים מדווחים

2007 ⁵				לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה)		יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	שיעור הכנסה (הוצאה)		יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון
כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים			כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים		
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
	0.19	4.5	2,332.6	1.72	42.5	2,464.0	
		2.2	165.6		2.3	179.0	
		28.0	1,133.1		47.6	1,017.5	
0.96		34.7	3,631.3	2.52	92.4	3,660.5	
	0.77	19.2	2,478.9	1.68	37.6	2,243.8	
		(5.6)	165.6		(14.7)	179.0	
		(44.6)	963.4		(80.7)	1,166.9	
(0.86)		(31.0)	3,607.9	(1.61)	(57.8)	3,589.7	
⁴ 0.10	0.96			⁴ 0.91	3.40		
	2.50	176.9	7,065.8	2.75	186.5	6,782.8	
		2.2	165.6		2.3	179.0	
		45.6	1,713.5		73.0	1,861.4	
2.51		224.7	8,944.9	2.97	261.8	8,823.2	
	(1.24)	(82.3)	6,624.1	(0.81)	(51.8)	6,383.6	
		(5.6)	165.6		(14.7)	179.0	
		(70.9)	1,714.2		(102.4)	1,861.6	
(1.87)		(158.8)	8,503.9	(2.00)	(168.9)	8,424.2	
0.64	1.26			0.97	1.94		

מטבע חוץ³

(לרבות מט"י צמוד למט"ח):

נכסים

השפעת נגזרים:

נגזרים מגדרים

נגזרים משובצים ו-ALM

סך הכל נכסים

התחייבויות

השפעת נגזרים:

נגזרים מגדרים

נגזרים משובצים ו-ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו

הכנסות מימון

השפעת נגזרים:

נגזרים מגדרים

נגזרים משובצים ו-ALM

סך הכל נכסים

התחייבויות כספיות שגרמו

הוצאות מימון

השפעת נגזרים:

נגזרים מגדרים

נגזרים משובצים ו-ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית²

תוספת ג: שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

2007 ³		2008	
הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ¹ ממוצעת ²	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ¹ ממוצעת ²
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
29.9	10.9		בגין אופציות, נטו
-	(0.1)		בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו)
27.2	41.4		עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ²
123.0	145.1		רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
1.3	(4.4)		הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית ונוספת)
121.7	149.5		רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
			סך הכל:
7,065.8	6,782.8		נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון
124.9	158.5		נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
50.6	34.5		נכסים כספיים אחרים
(11.0)	(10.5)		הפרשה כללית ונוספת לחובות מסופקים
7,230.3	6,965.3		סך כל הנכסים הכספיים
			סך הכל:
6,624.1	6,383.6		התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון
125.0	168.2		התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים
11.9	5.8		התחייבויות כספיות אחרות
6,761.0	6,557.6		סך כל ההתחייבויות הכספיות
469.3	407.7		סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
23.5	26.8		נכסים לא כספיים
492.8	434.5		סך כל האמצעים ההוניים

1 על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, (פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד שהינו על בסיס נתונים יומיים), ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.

2 לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.

3 מוצג מחדש.

הערות:

א. נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
ב. הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

2007 ³				2008			
שיעור הכנסה (הוצאה)		יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	שיעור הכנסה (הוצאה)		יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון
כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים			כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים		
%	%	מיליוני דולר	מיליוני דולר	%	%	מיליוני דולר	מיליוני דולר
	4.92	27.4	556.6	4.05	27.0	665.9	
		0.5	40.5		0.7	50.2	
		9.6	277.4		8.6	296.4	
4.29		37.5	874.5	3.59	36.3	1,012.5	
	(4.04)	(23.7)	587.3	(2.06)	(12.5)	605.8	
		(1.4)	40.5		(4.1)	50.2	
		(9.6)	235.9		(9.4)	338.7	
(4.02)		(34.7)	863.7	(2.61)	(26.0)	994.7	
0.27	0.88			0.98	1.99		

מטבע חוץ
(לרבות מט"צ צמוד למט"ח):

נכסים

השפעת נגזרים:

נגזרים מגדרים

נגזרים משובצים ו-ALM

סך הכל נכסים

התחייבויות

השפעת נגזרים:

נגזרים מגדרים

נגזרים משובצים ו-ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

תוספת ד: החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008			
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד שנה	מעל שנה עד שלוש שנים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4,749.4	649.7	256.1	51.6
5,756.4	52.4	39.7	22.7
(1,007.0)	597.3	216.4	28.9
187.7	(27.6)	40.7	10.3
(819.3)	569.7	257.1	39.2
(819.3)	(249.6)	7.5	46.7
112.4	2.2	23.1	87.1
63.3	1.3	0.2	5.3
49.1	0.9	22.9	81.8
(55.5)	-	(96.9)	-
(6.4)	0.9	(74.0)	81.8
(6.4)	(5.5)	(79.5)	2.3
1,311.0	444.5	288.5	43.3
1,694.6	258.2	73.1	6.1
(383.6)	186.3	215.4	37.2
(132.2)	27.6	56.2	(10.3)
(515.8)	213.9	271.6	26.9
(515.8)	(301.9)	(30.3)	(3.4)
6,235.2	1,096.4	578.5	182.0
7,573.3	311.9	123.8	34.1
(1,338.1)	784.5	454.7	147.9
-	-	-	-
(1,338.1)	784.5	454.7	147.9
(1,338.1)	(553.6)	(98.9)	49.0

1 בטור "ללא מועד פרעון" מוצגות יתרות מאזניות.

הערות:

א. נתונים מלאים על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מזרז, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
ב. בוחן זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים שהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי של הסקף המאזני. הזרמים העתידיים שהונו כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד למועד הפרעון, או עד למועד שינוי הריבית, המוקדם שבהם.

31 בדצמבר 2007								
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	ללא מועד פרעון ¹	מעל עשר שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל שלוש עד חמש שנים
שנים	%	שנים	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.46	5.51	0.32	2.87	5,933.9	0.4	-	144.1	82.6
0.07	3.40	0.03	2.21	5,871.2	-	-	-	-
0.39	2.11	0.29	0.66	62.7	0.4	-	144.1	82.6
				222.3	-	-	4.7	6.5
				285.0	0.4	-	148.8	89.1
					285.0	284.6	284.6	135.8
3.56	4.35	2.22	7.61	321.2	-	1.0	58.5	36.9
0.40	3.47	0.50	3.55	73.5	-	-	0.2	3.2
3.16	0.88	1.72	4.06	247.7	-	1.0	58.3	33.7
				(152.4)	-	-	-	-
				95.3	-	1.0	58.3	33.7
					95.3	95.3	94.3	36.0
0.20	5.26	0.20	5.99	2,126.5	25.2	-	3.9	10.1
0.08	3.89	0.07	0.84	2,032.0	-	-	-	-
0.12	1.37	0.13	5.15	94.5	25.2	-	3.9	10.1
				(69.9)	-	-	(4.7)	(6.5)
				24.6	25.2	-	(0.8)	3.6
					24.6	(0.6)	(0.6)	0.2
0.50		0.36		8,498.1	68.9	1.0	206.5	129.6
0.08		0.04		8,046.5	-	-	0.2	3.2
0.42		0.32		451.6	68.9	1.0	206.3	126.4
				-	-	-	-	-
				451.6	68.9	1.0	206.3	126.4
					451.6	382.7	381.7	175.4

תוספת ה: סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008					
סיכון אשראי מאזני ¹	סיכון אשראי חוץ מאזני ²	סיכון אשראי כולל לציבור	ההוצאה השנתית בגין הפרשה ספצי לחובות מסופקים	יתרת חובות בעייתיים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
0.3	0.1	0.4	-	-	בגין פעילות לווים בישראל
87.8	17.1	104.9	(0.6)	8.8	חקלאות
224.8	120.2	345.0	(1.1)	10.8	תעשייה
12.9	-	12.9	-	-	בינוי ונדל"ן
63.7	54.9	118.6	-	0.1	חשמל ומים
9.5	1.7	11.2	(0.1)	-	מסחר
54.6	20.1	74.7	-	9.6	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
60.3	34.6	94.9	(1.2)	4.3	תחבורה ואחסנה
1,336.1	1,702.2	3,038.3	(1.0)	0.4	תקשורת ושרותי מחשב
139.8	132.0	271.8	0.2	70.0	שרותים פיננסיים
45.8	15.5	61.3	(0.1)	-	שרותים עסקיים אחרים
76.0	131.5	207.5	0.5	11.5	שרותים ציבוריים וקהילתיים
2,111.6	2,229.9	4,341.5	(3.4)	115.5	אנשים פרטיים
					סך הכל
-	-	-	-	-	סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:
					תנועות ההתיישבות ³

בגין פעילות לווים בחו"ל					
20.6	0.1	20.7	(1.2)	12.4	תעשייה
13.5	3.1	16.6	-	1.2	בינוי ונדל"ן
5.0	-	5.0	-	-	חשמל ומים
21.5	9.6	31.1	0.5	1.7	מסחר
4.2	-	4.2	-	-	תקשורת ושרותי מחשב
9.3	40.0	49.3	-	-	שרותים פיננסיים
14.0	0.5	14.5	-	-	שרותים עסקיים אחרים
17.6	0.5	18.1	-	-	שרותים ציבוריים וקהילתיים
10.8	9.4	20.2	-	-	אנשים פרטיים
116.5	63.2	179.7	(0.7)	15.3	סך הכל

- 1 כולל: אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור (2008 - 215.4 מיליוני ש"ח, 2007 - 222.1 מיליוני ש"ח), נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור (2008 - 70.7 מיליוני ש"ח, 2007 - 93.8 מיליוני ש"ח).
- 2 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- 3 קיבוצים ומושבים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
- 4 הוצג מחדש.

הערות:

- א. סיכון האשראי מוצג לפני הניכויים המותרים לפי הוראות בנק ישראל.
- ב. יתרת החובות הבעייתיים מוצגת לאחר ניכויים אלו, כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- ג. סיכון האשראי ויתרת החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2007				
ייתרת חובות בעייתיים	ההוצאה השנתית בגין הפרשה ספצי לחובות מסופקים	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ²	סיכון אשראי מאזני ¹
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	0.1	0.1	-
14.9	(0.7)	106.5	20.4	86.1
15.2	3.7	⁴ 348.6	128.5	⁴ 220.1
0.2	-	90.1	27.1	63.0
-	(0.1)	15.6	1.9	13.7
-	-	83.9	18.0	65.9
3.4	0.8	93.3	49.9	43.4
0.5	0.1	⁴ 3,433.6	1,634.7	⁴ 1,798.9
0.6	(0.3)	256.3	131.0	125.3
0.6	-	53.5	25.9	27.6
0.1	(0.1)	192.9	138.4	54.5
35.5	3.4	⁴ 4,674.4	2,175.9	⁴ 2,498.5

בגין פעילות לווים בישראל

חקלאות
תעשייה
בינוי ונדל"ן
מסחר
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
תחבורה ואחסנה
תקשורת ושרותי מחשב
שרותים פיננסיים
שרותים עסקיים אחרים
שרותים ציבוריים וקהילתיים
אנשים פרטיים
סך הכל

סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:
תנועות ההתיישבות³

-	-	-	-	-
---	---	---	---	---

בגין פעילות לווים בחו"ל

תעשייה	19.9	0.1	20.0	(1.4)	12.6
בינוי ונדל"ן	23.4	4.1	27.5	-	3.3
מסחר	7.3	9.5	16.8	-	-
תקשורת ושרותי מחשב	3.4	0.2	3.6	-	-
שרותים פיננסיים	156.4	48.4	204.8	-	-
שרותים עסקיים אחרים	13.5	0.6	14.1	-	-
שרותים ציבוריים וקהילתיים	5.9	6.3	12.2	-	-
אנשים פרטיים	2.4	8.1	10.5	-	-
סך הכל	232.2	77.3	309.5	(1.4)	15.9

תוספת ו: חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

א. 31 בדצמבר 2008								
חשיפה מאזנית ¹			חשיפה חוץ מאזנית ²			חשיפה מאזנית		
למשל ³	לבנקים	לאחרים	סך הכל החשיפה המאזנית	יתרת חובות בעייתיים ⁴	סך חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	לפרעון עד השנה	לפרעון מעל שנה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
המדינה								
76.3	437.4	40.2	553.9	-	18.8	-	474.6	79.3
-	283.0	4.5	287.5	-	2.1	-	271.7	15.8
-	216.3	0.1	216.4	-	20.3	-	186.1	30.3
-	118.9	-	118.9	-	-	-	111.2	7.7
-	77.2	1.5	78.7	-	3.3	-	43.6	35.1
-	185.6	66.5	252.1	2.2	58.1	-	123.9	128.2
76.3	1,318.4	112.8	1,507.5	2.2	102.6	-	1,211.1	296.4
סך הכל חשיפות למדינות זרות								
-	-	36.3	36.3	-	15.2	-	36.3	-
סך הכל חשיפות למדינות LDC								

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים (במיליוני ש"ח):

חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה
64.1	0.1	64.2
גרמניה		

- 1 על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים.
- 2 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- 3 ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- 4 יתרת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

תוספת ז: תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנת 2008

סכומים מדווחים

2008				
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים				
2,701.8	2,722.8	2,829.8	1,762.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,930.7	2,662.9	2,337.3	2,877.0	ניירות ערך
698.6	389.1	335.9	353.4	ניירות ערך שנשאלו
1,931.6	2,272.8	2,198.0	1,679.0	אשראי לציבור
0.8	0.4	0.6	-	השקעה בחברות כלולות
17.7	¹ 17.0	¹ 15.4	¹ 14.9	בניינים וציוד
216.9	¹ 232.5	¹ 424.3	¹ 357.8	נכסים אחרים
8,498.1	8,297.5	8,141.3	7,044.6	סך הכל נכסים
התחייבויות והון				
6,820.2	6,784.6	6,667.3	5,715.0	פקדונות הציבור
252.0	27.3	102.4	25.3	פקדונות מבנקים
6.1	10.2	158.3	11.3	פקדונות הממשלה
968.2	1,037.0	769.7	858.9	התחייבויות אחרות
8,046.5	7,859.1	7,697.7	6,610.5	סך הכל התחייבויות
451.6	438.4	443.6	434.1	הון עצמי
8,498.1	8,297.5	8,141.3	7,044.6	סך הכל התחייבויות והון

תוספת ז: תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנת 2007

סכומים מדווחים

2007				
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים				
1,744.5	2,411.9	2,293.5	1,581.7	מזומנים ופקדונות בבנקים
¹ 2,765.5	¹ 2,866.6	3,249.2	2,929.1	ניירות ערך
434.3	493.8	316.7	262.2	ניירות ערך שנשאלו
2,404.1	2,205.8	1,964.9	1,620.6	אשראי לציבור
-	-	0.3	-	השקעה בחברות כלולות
¹ 14.2	¹ 12.7	¹ 11.4	¹ 11.9	בניינים וציוד
¹ 246.7	¹ 335.6	¹ 191.7	¹ 239.2	נכסים אחרים
¹ 7,609.3	¹ 8,326.4	8,027.7	6,644.7	סך הכל נכסים
התחייבויות והון				
6,469.3	6,842.1	6,796.8	5,444.6	פקדונות הציבור
19.1	101.8	135.7	302.9	פקדונות מבנקים
264.1	199.4	124.5	80.4	פקדונות הממשלה
¹ 442.3	¹ 683.3	491.0	360.0	התחייבויות אחרות
¹ 7,194.8	¹ 7,826.6	7,548.0	6,187.9	סך הכל התחייבויות
414.5	499.8	479.7	456.8	הון עצמי
¹ 7,609.3	¹ 8,326.4	8,027.7	6,644.7	סך הכל התחייבויות והון

תוספת ח: תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2008

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008				
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
44.5	32.2	33.2	35.2	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(1.0)	-	(1.6)	(1.8)	הפרשה לחובות מסופקים
45.5	32.2	34.8	37.0	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
28.8	26.8	24.7	28.5	עמלות תפעוליות
(0.5)	0.1	¹ (0.4)	1.7	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
2.0	3.0	3.7	4.4	הכנסות אחרות
30.3	29.9	¹ 28.0	34.6	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
				הוצאות תפעוליות ואחרות:
21.7	18.8	17.7	21.1	משכורות והוצאות נלוות
5.0	4.9	4.9	¹ 4.6	אחזקה ופחת בניינים וציוד
17.8	17.2	¹ 18.0	¹ 16.8	הוצאות אחרות
44.5	40.9	¹ 40.6	42.5	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
31.3	21.2	22.2	29.1	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
12.0	7.6	8.5	11.3	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
19.3	13.6	13.7	17.8	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
0.4	(0.2)	0.7	² -	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס
19.7	13.4	14.4	17.8	רווח נקי
				נתוני רווח למניה
ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
6.3	4.3	4.6	5.7	רווח נקי

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ח: דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2007

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007				
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
26.6	30.3	34.4	31.7	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
² -	(2.8)	5.3	(1.2)	הפרשה לחובות מסופקים
26.6	33.1	29.1	32.9	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
30.6	32.2	31.1	¹ 28.8	עמלות תפעוליות
2.0	0.4	0.2	0.1	רווחים מהשקעות במניות, נטו
5.9	5.7	5.6	¹ 5.2	הכנסות אחרות
38.5	38.3	36.9	34.1	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
				הוצאות תפעוליות ואחרות:
17.7	19.8	16.8	¹ 18.7	משכורות והוצאות נלוות
¹ 4.8	¹ 4.5	¹ 3.6	¹ 3.3	אחזקה ופחת בניינים וציוד
¹ 17.7	¹ 13.8	¹ 14.6	¹ 15.5	הוצאות אחרות
40.2	38.1	35.0	37.5	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
24.9	33.3	31.0	29.5	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
7.9	9.7	11.0	12.9	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
17.0	23.6	20.0	16.6	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
² -	(0.5)	0.5	² -	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס
17.0	23.1	20.5	16.6	רווח נקי מפעולות רגילות
1.5	-	-	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
18.5	23.1	20.5	16.6	רווח נקי
				נתוני רווח למניה
5.4	7.4	6.6	5.3	רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
0.5	-	-	-	רווח נקי מפעולות רגילות
5.9	7.4	6.6	5.3	רווח מפריטים מיוחדים
				רווח נקי

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

דוח שנתי 2008

הצהרות המנהל הכללי
והחשבונאית הראשית

2008

הצהרה (Certification)

אני, אילן רביב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2008 (להלן: הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדוח הכספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אילן רביב

מנהל כללי

26 בפברואר 2009

הצהרה (Certification)

אני, אורית איצקוביץ, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2008 (להלן: הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדוח הכספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אורית איצקוביץ

חשבונאית ראשית

26 בפברואר 2009

דוח שנתי 2008

דוח הדירקטוריון וההנהלה
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ודוח רואי החשבון המבקרים
לבעלי המניות של יובנק
בערבון מוגבל-בקרה פנימית על דיווח כספי

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון והנהלה של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך, גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

הנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, הנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.08, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, הנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31.12.08, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.08 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק (סומך חייקין), כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד מספר 91 אשר בו נכללה חוות דעת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.08.

אורית איצקוביץ

חשבונאית ראשית

אילן רביב

מנהל כללי

זיאק אלעד

יו"ר הדירקטוריון

26 בפברואר 2009

טלפון 03 684 8000
פקסימיליה 03 684 8444
www.kpmg.co.il אינטרנט

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל - בקרה פנימית של דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית של יובנק בערבון מוגבל (להלן: "הבנק") על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2008, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). הדירקטוריון והנהלת הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי, ולהערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעת על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקנים של המועצה לפיקוח על החשבונאות של חברות ציבוריות Public Company Accounting Oversight Board (ארה"ב), כפי שאומצו על ידי המפקח על הבנקים. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע כדי להשיג מידה סבירה של בטחון בדבר שאלת קיומה של בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי, מכל הבחינות המהותיות. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון לקיומה של חולשה מהותית, בדיקה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כי הם נחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית של בנק על דיווח כספי הינה תהליך המתוכנן כדי לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית של בנק על דיווח כספי כוללת את המדיניות והנהלים אשר: (1) שייכים לשמירת רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות באופן מדויק ונאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק. (2) מספקים מידה סבירה של בטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבולים ותשלומים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות של הנהלת הבנק והדירקטורים שלו. ו- (3) מספקים מידה סבירה של בטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה לא מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עלולה שלא למנוע או שלא לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, ההשלכות של הערכת אפקטיביות כלשהי על תקופות עתידיות נתונות לסיכון שבקורות עלולות להפוך לבלתי מתאימות בגלל שינויים בתנאים, או שרמת הציות למדיניות או לנהלים עלולה להידרדר.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2008, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO).

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנון רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי ההנחיות של המפקח על הבנקים, את המאזנים המצורפים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2008 ו- 2007 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים של הבנק והמאוחדים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008, והדוח שלנו מיום 26.2.09 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל.

סומך חייקין
רואי חשבון מבקרים
26 בפברואר 2009

95	דין וחשבון המבקרים לבעלי המניות
	דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2008, ולשנה שנסתיימה באותו תאריך
96	מאזן מאוחד
97	דוח רווח והפסד מאוחד
98	דוח על השינויים בהון העצמי
100	דוח מאוחד על תזרימי המזומנים
101	מאזן הבנק
102	דוח רווח והפסד של הבנק
103	דוח על תזרימי המזומנים של הבנק
104	באורים לדוחות הכספיים

דוח שנתי 2008

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2008

2008

טלפון 03 684 8000
פקסימיליה 03 684 8444
www.kpmg.co.il אינטרנט

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל

ביקרנו את המאזנים המצורפים של יובנק בערבון מוגבל (להלן: "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2008 ו-2007 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים של הבנק והמאוחדים - לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו. ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסויימים שישומם בביקורת של תאגידי בנקאיים נקבע לפי ההנחיות של המפקח על הבנקים. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידע סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמאוחד - לימים 31 בדצמבר 2008 ו-2007 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמאוחד - לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

כמוסבר בביאור 1, הדוחות הכספיים הנ"ל מוצגים בסכומים מדווחים, בהתאם לתקני חשבונאות של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ולהנחיית המפקח על הבנקים.

ביקרנו גם, בהתאם לתקנים של המועצה לפיקוח על החשבונאות של חברות ציבוריות (Public Company Accounting Oversight Board ארה"ב, כפי שאומצו על ידי המפקח על הבנקים, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2008, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- (Sponsoring Committee of COSO) Organizations of the Commission Treadway), והדוח שלנו מיום 26.2.09, כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2008.

סומך חייקין
רואי חשבון מבקרים
26 בפברואר 2009

מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2007	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
נכסים		
1,744.5	2,701.8	2 מזומנים ופקדונות בבנקים
¹ 2,765.5	2,930.7	3 ניירות ערך
434.3	698.6	3 ו' 1 ניירות ערך שנשאלו
2,404.1	1,931.6	4 אשראי לציבור
-	0.8	5 השקעה בחברות כלולות
¹ 14.2	17.7	6 בניינים וציוד
¹ 246.7	216.9	7 נכסים אחרים
¹ 7,609.3	8,498.1	סך הכל נכסים
התחייבויות והון		
6,469.3	6,820.2	8 פקדונות הציבור
19.1	252.0	9 פקדונות מבנקים
264.1	6.1	פקדונות הממשלה
¹ 442.3	968.2	5,10 התחייבויות אחרות
¹ 7,194.8	8,046.5	סך הכל התחייבויות
414.5	451.6	הון עצמי
¹ 7,609.3	8,498.1	סך הכל התחייבויות והון

1 מוין מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בתי נפרד מהם.

אורית איצקוביץ
חשבונאית ראשיתאילן רביב
מנהל כלליז'אק אלעד
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 26 בפברואר 2009

דוח רווח והפסד מאוחד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2008	2007	2006		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור	
17	123.0	116.3	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	
4	1.3	(1.9)	הפרשה לחובות מסופקים	
	121.7	118.2	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים	
			הכנסות תפעוליות ואחרות:	
18	122.7	112.7	עמלות תפעוליות	
19	2.7	(0.5)	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו	
20	22.4	19.7	הכנסות אחרות	
	147.8	131.9	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות	
			הוצאות תפעוליות ואחרות:	
21	73.0	69.6	משכורות והוצאות נלוות	
	¹ 16.2	¹ 18.1	אחזקה ופחת בניינים וציוד	
22	¹ 61.6	¹ 51.2	הוצאות אחרות	
	150.8	138.9	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	
	118.7	111.2	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	
23	41.5	45.4	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	
	77.2	65.8	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	
5	² -	1.0	חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס	
	77.2	66.8	רווח נקי מפעולות רגילות	
24	1.5	6.8	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס	
	78.7	73.6	רווח נקי	
25	ש"ח	ש"ח	ש"ח	
	24.7	21.4	20.9	נתוני רווח למניה
	0.5	2.2	-	רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
	25.2	23.6	20.9	רווח נקי מפעולות רגילות
				רווח נקי מפריטים מיוחדים
				רווח נקי
				מספר מניות בנות 1 ש"ח
				ענ כל אחת (באלפי מניות)
	3,123.9	3,123.9	3,123.9	

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים

פרמיה	הון מניות נפרע	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
333.4	60.2	יתרה ליום 1 בינואר 2006
-	-	שינויים בשנת 2006:
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	דיבידנד שחולק
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
333.4	60.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2006
-	-	שינויים בשנת 2007:
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	דיבידנד שחולק
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
333.4	60.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2007
-	-	שינויים בשנת 2008:
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
1.2	-	סווג קרן הון מאופציות שפקעו
334.6	60.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2008

1 ראה באור 3.

2 מוין מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

קרנות הון	סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן ¹	עודפים	דיבידנד שהוכרז וחולק לאחר תאריך המאזן	סך הכל הון עצמי	
מהטבה עקב הנפקת כתבי אופציה לעובדים	מהטבות שנתקבלו מבעלי שליטה	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1.2	2.8	397.6	(1.3)	25.2	28.0	449.5
-	-	-	-	73.6	-	73.6
-	-	-	-	(60.0)	(28.0)	(88.0)
-	-	-	7.8	-	-	7.8
-	-	-	(3.5)	-	-	(3.5)
-	-	-	(1.8)	-	-	(1.8)
1.2	2.8	397.6	1.2	38.8	-	437.6
-	-	-	-	78.7	-	78.7
-	-	-	-	(100.0)	-	(100.0)
-	-	-	² 12.8	-	-	² 12.8
-	-	-	² (15.7)	-	-	² (15.7)
-	-	-	1.1	-	-	1.1
1.2	2.8	397.6	(0.6)	17.5	-	414.5
-	-	-	-	65.3	-	65.3
-	-	-	(20.9)	-	-	(20.9)
-	-	-	(23.7)	-	-	(23.7)
-	-	-	16.4	-	-	16.4
(1.2)	-	-	-	-	-	-
-	2.8	397.6	(28.8)	82.8	-	451.6

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2006	2007	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
73.6	78.7	65.3	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח נקי לשנה
			התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
			חלק ברווח מפעולות רגילות של חברות כלולות
(1.0)	1-	(0.9)	בניכוי או בתוספת דיבידנד שהתקבל
(9.2)	-	-	רווח הון ממכירת חברה כלולה
5.4	1.7	1.7	פחת
(1.9)	1.3	(4.4)	הפרשה לחובות מסופקים
0.1	-	-	הפסד הון ממכירת רכוש קבוע
-	(1.5)	-	רווח הון ממכירת פעילות קופות הגמל
(17.6)	² (41.0)	(31.3)	רווח ממכירה ושערוך ניירות ערך זמינים למכירה
(5.5)	(10.9)	(24.7)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
0.7	² 2.1	18.1	הפרשה לירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה
(0.1)	(0.1)	0.1	מסים נדחים, נטו
(3.4)	(1.2)	2.8	פיצויי פרישה, נטו
(36.6)	(13.8)	34.1	קיטון (גידול) בנכסים אחרים
289.3	(89.6)	(22.4)	גידול (קיטון) בהתחייבויות אחרות
293.8	(74.3)	38.4	מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת
330.0	618.1	(4.3)	תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים
(5,494.7)	(10,168.5)	(5,042.8)	ניירות ערך למסחר, נטו
1,419.0	3,003.0	4,978.2	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
3,125.6	7,244.2	430.9	תמורה ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה
-	(434.3)	(264.3)	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(193.4)	131.0	(80.5)	השאלת ניירות ערך מהאוצר, נטו
(381.3)	(536.7)	192.3	פקדונות בבנקים, נטו
70.2	-	-	אשראי לציבור, נטו
(1.0)	(4.9)	(5.2)	אשראי לממשלה, נטו
0.1	-	-	רכישת בנינים וציוד
11.9	-	-	תמורה ממימוש ציוד
-	2.4	-	תמורה ממימוש השקעה בכלולות
-	(0.9)	-	תמורה ממכירת פעילות קופות גמל
(1,113.6)	(146.6)	204.3	מס ששולם בגין רווח הון ממכירת פעילות קופות הגמל
			מזומנים, נטו, מפעילות בנכסים
15.3	335.7	401.2	תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון
(74.4)	(29.6)	232.9	פקדונות הציבור, נטו
(88.0)	(100.0)	-	פקדונות מבנקים, נטו
(147.1)	206.1	634.1	דיבידנד ששולם
			מזומנים, נטו, מפעילות בהתחייבויות ובהון
(966.9)	(14.8)	876.8	גידול (קיטון) במזומנים
2,370.6	1,403.7	1,388.9	יתרת מזומנים לתחילת שנה
1,403.7	1,388.9	2,265.7	יתרת מזומנים לסוף השנה

פעולות מהותיות שלא במזומן - ביום 31.12.08 לא היו ניירות ערך שנשאלו או הושאלו, (בשנת 2007, שאל הבנק ניירות ערך לתיק למסחר בסך 50.3 מיליוני ש"ח והושאלו ניירות ערך מהתיק הזמין למכירה בסך של כ- 26.6 מיליוני ש"ח).

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
2 מוין מחדש.

מאזן הבנק ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2007	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
נכסים		
1,743.7	2,700.8	2
¹ 2,739.0	2,913.3	
434.3	698.6	3 '1 1
2,403.3	1,931.0	
235.9	253.7	5
¹ 10.7	13.5	6
¹ 239.2	202.6	7
¹ 7,806.1	8,713.5	
התחייבויות והון		
6,675.8	7,041.9	8
19.1	252.0	9
264.1	6.1	
¹ 432.6	961.9	10
¹ 7,391.6	8,261.9	
414.5	451.6	
¹ 7,806.1	8,713.5	

1 מוין מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בתי נפרד מהם.

אורית איצקוביץ

חשבונאית ראשית

אילן רביב

מנהל כללי

ז'אק אלעד

יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 26 בפברואר 2009

דוח רווח והפסד של הבנק לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2006	2007	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
106.6	115.2	134.0	
(1.9)	1.3	(4.4)	4
108.5	113.9	138.4	
80.0	78.5	76.3	18
0.1	2.8	3.1	19
3.8	4.7	4.0	20
83.9	86.0	83.4	
61.2	63.8	71.3	21
¹ 19.1	¹ 14.2	17.0	
¹ 39.0	¹ 47.7	56.8	22
119.3	125.7	145.1	
73.1	74.2	76.7	
30.9	26.3	29.5	23
42.2	47.9	47.2	
24.6	29.3	18.1	5
66.8	77.2	65.3	
6.8	1.5	-	24
73.6	78.7	65.3	
ש"ח	ש"ח	ש"ח	25
21.4	24.7	20.9	
2.2	0.5	-	
23.6	25.2	20.9	
3,123.9	3,123.9	3,123.9	

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
הפרשה לחובות מסופקים
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
הכנסות תפעוליות ואחרות:
עמלות תפעוליות
רווחים מהשקעות במניות, נטו
הכנסות אחרות
סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
הוצאות תפעוליות ואחרות:
משכורות והוצאות נלוות
אחזקה ופחת בניינים וציוד
הוצאות אחרות
סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות
של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס
רווח נקי מפעולות רגילות
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
רווח נקי

נתוני רווח למניה

רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
רווח נקי מפעולות רגילות
רווח נקי מפריטים מיוחדים
רווח נקי

מספר מניות בנות 1 ש"ח
ע.ג. כל אחת (באלפי מניות)

1 מוין מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים של הבנק לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2008	2007	2006	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
65.3	78.7	73.6	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח נקי לשנה
			התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
(18.1)	(30.8)	(24.6)	חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות
-	-	(9.2)	בניכוי דיבידנד שהתקבל
0.9	0.6	0.5	רווח הון ממכירת חברה כלולה
(4.4)	1.3	(1.9)	פחת
-	-	0.1	הפרשה לחובות מסופקים
(30.1)	(40.4)²	(17.2)	הפסד הון ממכירת רכוש קבוע
(24.9)	(13.9)	(5.3)	רווח ממכירה ושערוך ניירות ערך זמינים למכירה
15.6	1.8²	0.1	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
0.8	1⁻	0.2	הפרשה לירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה
2.8	(1.4)	(2.7)	מסים נדחים, נטו
40.4	(12.2)	(39.3)	פיצויי פרישה, נטו
(19.3)	(89.2)	287.1	קיטון (גידול) בנכסים אחרים
29.0	(105.5)	261.4	גידול (קיטון) בהתחייבויות אחרות
			מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת
(10.6)	538.6	366.5	תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים
(5,041.0)	(10,165.3)	(5,493.9)	ניירות ערך למסחר, נטו
4,977.0	3,000.5	1,418.7	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
429.3	7,242.6	3,124.0	תמורה ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה
(264.3)	(434.3)	-	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(80.5)	131.0	(193.4)	השאלת ניירות ערך מהאוצר, נטו
192.1	(529.8)	(381.4)	פקדונות בבנקים, נטו
-	-	70.2	אשראי לציבור, נטו
(3.7)	(4.3)	(0.3)	אשראי לממשלה, נטו
-	-	0.1	השקעה ברכוש קבוע
-	-	(1.2)	תמורה ממימוש ציוד
-	-	11.9	השקעה בחברה מוחזקת
-	0.2	0.4	תמורה ממימוש השקעה בכלולות
198.3	(220.8)	(1,078.4)	פרעון הלוואות בעלים
			מזומנים, נטו, מפעילות בנכסים
416.4	440.3	12.5	תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון
232.9	(29.6)	(74.4)	פקדונות הציבור, נטו
-	(100.0)	(88.0)	פקדונות מבנקים, נטו
649.3	310.7	(149.9)	דיבידנד ששולם
			מזומנים, נטו, מפעילות בהתחייבויות ובהון
876.6	(15.6)	(966.9)	גידול (קיטון) במזומנים
1,388.1	1,403.7	2,370.6	יתרת מזומנים לתחילת שנה
2,264.7	1,388.1	1,403.7	יתרת מזומנים לסוף השנה

פעולות מהותיות שלא במזומן - ביום 31.12.08 לא היו ניירות ערך שנשאלו או הושאלו, (בשנת 2007, שאל הבנק ניירות ערך לתיק למסחר בסך 50.3 מיליוני ש"ח והושאלו ניירות ערך מהתיק הזמין למכירה בסך של כ- 26.6 מיליוני ש"ח).

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

2 מוין מחדש.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1: כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

1. הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, וכן גילויי דעת של לשכת רואי חשבון ותקני חשבונאות של המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית.
2. מאחר ובחלק מסעיפי הדוחות הכספיים אין שוני מהותי בין נתוני הבנק לנתונים במאוחד, מתייחסים אותם באורים לדוחות הכספיים לנתונים המאוחדים בלבד.
3. בדוחות כספיים אלה -
 - א. חברות מאוחדות: חברות בהן מחזיק הבנק, במישרין או בעקיפין, בזכויות הצבעה בשיעור של יותר מחמישים אחוז או בזכות למנות יותר מחמישים אחוז מחברי הדירקטוריון שלהן ואשר דוחותיהן אוחדו עם דוחות הבנק. תנאי בסיסי לאיחוד דוחות כספיים הינו קיום שליטה של החברה האם בחברות המאוחדות.
 - ב. חברות כלולות: חברות, למעט חברות מאוחדות, שהשקעת התאגיד בהן כלולה במישרין או בעקיפין בדוחות התאגיד על בסיס השווי המאזני.
 - ג. חברות מוחזקות: חברות מאוחדות וחברות כלולות.
 - ד. בעל עניין וצד קשור: כהגדרתם בתקנות ניירות ערך וגילויי הדעת של לשכת רואי החשבון.
 - ה. בעל שליטה: כמשמעותו בתקנות ניירות ערך - הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים התשנ"ו - 1996.
- ו. סכום מותאם: סכום נומינלי היסטורי שהותאם בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו- 34 וגילויי דעת 36 ו- 37.
- ז. סכום מדווח: סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים היסטוריים שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

ב. דוחות כספיים בסכומים מדווחים

1. כללי

בחודש אוקטובר 2001 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים". בהתאם לתקן זה, ובהתאם לתקן חשבונאות מספר 17 שפורסם בחודש דצמבר 2002, הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה החל מיום 1 בינואר 2004. עד ליום 31 בדצמבר 2003, המשיך הבנק לערוך דוחות מותאמים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים על בסיס הכללים שנקבעו בגילוי דעת 36 של לשכת רואי חשבון בישראל. הבנק מיישם את הוראות התקן ולפיכך הופסקה כאמור ההתאמה החל מיום 1 בינואר 2004. הבנק ערך את דוחותיו הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים כאמור שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי הנומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות שבוצעו במהלך התקופה נכללו בערכים נומינליים.

2. עקרונות הדיווח

מאזנים

- פריטים לא כספיים מוצגים בסכומים מדווחים.
 - פריטים כספיים מוצגים במאזן בערכים נומינליים היסטוריים לתאריך המאזן.
- סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים. בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.

דוחות רווח והפסד

- א. הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא כספיים או מהפרשות הכלולות במאזן נגזרות מהתנועה בין סכום מדווח ביתרת פתיחה לבין סכום מדווח ביתרת סגירה.
- ב. יתר מרכיבי דוח רווח והפסד מוצגים בערכים נומינליים היסטוריים.

ג. עקרונות האיחוד

1. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו. לא אוחדו דוחות כספיים של קופות גמל, שנוהלו עד 11/07 על ידי חברה מנהלת בבעלות הבנק.
2. רשימת החברות שדוחותיהן נכללו בדוחות המאוחדים, שיעורי ההחזקה במניות המקנות זכות הצבעה ושיעורי ההחזקה במניות המקנות חלק ברווחים, מובאת בבאור 5 (ב).
3. לצורך האיחוד הובאו בחשבון הסכומים הכלולים בדוחות הכספיים של חברות שאוחדו, לאחר תיאומים המתחייבים מיישום כללי חשבונאות אחידים הנקוטים בידי הקבוצה.
4. יתרות ועסקאות הדדיות בין החברות שאוחדו קוזזו בדוחות הכספיים המאוחדים.

ד. מטבע חוץ והצמדה

1. נכסים (למעט ניירות ערך) והתחייבויות במטבע חוץ או הצמודים לו או הצמודים למדד המחירים לצרכן, כלולים בדוחות הכספיים כדלהלן:
אלה במטבע חוץ או הצמודים לו - לפי שערי החליפין היציגים, שפורסמו על ידי בנק ישראל לתאריך המאזן.
אלה הצמודים למדד המחירים לצרכן - לפי המדד הידוע או לפי המדד בגין החודש האחרון של השנה, בהתאם לתנאי העסקאות.
2. הכנסות והוצאות במטבע חוץ נכללו בדוחות רווח והפסד הנומינליים לפי שערי החליפין היציגים שחלו בעת התהוותן. הפרשי שער מהתאמת נכסים והתחייבויות במטבע חוץ נכללו בדוחות הרווח וההפסד בסעיפים המתאימים.
3. פרטים על מדד המחירים לצרכן, שער החליפין היציג של הדולר ושיעור עלייתם (ירידתם):

	2006	2007	2008
מדד המחירים לצרכן:			
חודש דצמבר	109.90	113.63	117.95
חודש נובמבר	109.90	112.97	118.06
שער החליפין של הדולר של ארה"ב	4.225	3.846	3.802
	2006	2007	2008
מדד המחירים לצרכן:			
חודש דצמבר	(0.1) %	3.4%	3.8%
חודש נובמבר	(0.3)%	2.8%	4.5%
שער החליפין של הדולר של ארה"ב	(8.2)%	(9.0)%	(1.1)%

ה. ניירות ערך

1. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, תיק ניירות ערך מסווג לשתי קבוצות המוצגות במאזן כדלקמן:

א. ניירות ערך למסחר

ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה. ניירות ערך אלו מוצגים לפי שווי השוק שלהם. רווחים או הפסדים נזקפים לדוח רווח והפסד בהתאם.

ב. ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך אשר לא מסווגים כאגרות חוב לפידיון או ניירות ערך למסחר, נכללו בקבוצות האחרות. אלו כוללים מניות שאינן סחירות המוצגות לפי עלות מופחתת, ואגרות חוב סחירות, אגרות חוב מובנות ומניות המוצגות לפי שווי השוק שלהן. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי שוק לעומת ערך המותאם נזקפים לסעיף נפרד בהון העצמי בניכוי השפעת המס, פרט לירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני שנזקפו לדוח רווח והפסד.

שווים ההוגן של ניירות הערך שהינם ניירות ערך סחירים מתקבל כציטוט משוק פעיל. אג"ח שאינן סחירות ולא קיים בגינן ציטוט זמין, מוצגות לפי שווי הוגן מחושב. לצורך חישוב השווי ההוגן של אגרות החוב שאינן סחירות נעשה שימוש בשיטת ערך נוכחי של תזרימי מזומן עתידיים. הריביות להיוון מתקבלות מחברת שערי ריבית. בנוסף, נערכת בדיקה מול ניירות ערך סחירים של אותו מנפיק או ניירות ערך דומים בשוק, במידת האפשר. במקרים מסויימים, כאשר מתגלים פערים במסגרת הבדיקה, מורדים מחירי השערים על ידי העלאת ריבית ההון, באם נדרש, כדי לשקף את הסיכון הגלום בנייר הערך ואת שווי האמיתי. שוויים של אגרות חוב בנקים בחו"ל מתבסס על ציטוטי מחירים של ספק מחירים בינלאומי חיצוני לבנק.

2. ירידת ערך השקעות:

הבנק בוחן מעת לעת באם חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני במניות ובאגרות חוב. השקעה באגרות חוב: אג"ח בתיק הסחיר נרשמות בדוחות הכספיים לפי שווי השוק שלהן. אג"ח בתיק הזמין למכירה, בין אם מדובר באג"ח סחירות ובין באג"ח שאינן סחירות, מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן, אך שערן זה נזקק לקרן הון ולא לרווח והפסד. לצורך בחינת ירידת ערך בניירות הערך, מסתמכת הנהלת הבנק על פרמטרים שונים, כגון: שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך, משך הזמן בו נייר הערך היה נמוך מעלותו ושינוי בדירוג נייר הערך. בנוסף, בוחנת הנהלת הבנק את השינוי בסיכון האשראי של מנפיק נייר הערך, הענף והשוק בו פועל המנפיק, שינוי בדירוג המנפיק, הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך עד להשבה הרצויה של השווי ההוגן של נייר הערך וניתוח דוחותיו הכספיים של המנפיק, וכן עורכת בחינה של ירידות ערך מהותיות, לאחר תאריך המאזן. לגבי אגרות חוב הנסחרות בישראל, נעזר הבנק במידע ציבורי שמפרסמים המנפיקים אודות מצבת ההתחייבויות שלהם וצפי הפרעונות לשנים הבאות. לאחר שבוצעה הפרשה לירידת ערך השקעה, לא מכירים בעליית ערך ההשקעה עד לשימוש ההשקעה.

השקעה במניות:

מניות בתיק הסחיר נרשמות בדוחות הכספיים לפי שווי שוק. מניות בתיק הזמין למכירה - אם מדובר במניות סחירות הן מוצגות בשווי שוק כאשר השערן נזקק לקרן הון ולא לרווח והפסד. כאשר מדובר בשערן שלילי מהותי ולאורך זמן נבחן הנושא על ידי כלכלנים בבנק אשר בוחנים את מצב החברה והאם שוויה בשוק מייצג ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. אם מדובר במניות לא סחירות הן מוצגות במאזן בעלותן המותאמת. מדי תקופה בוחן הבנק את ערכן של מניות אלו ואת הצורך בביצוע ירידות ערך. כלכלני הבנק נעזרים במידע הטוב ביותר הזמין לביצוע הערכותיהם, בדרך כלל מידע המצוי בדוחות כספיים המתקבלים מהחברה, ובמידת הצורך נערכות שיחות עם אנשי מפתח בחברה לצורך הבנה טובה יותר של ביצועיה התפעוליים והציפיות לעתיד וכן לצורך קבלת מידע נוסף באם קיים, כגון: מידע על כניסת משקיע חיצוני באם קיים, קבלת הערכות שווי באם בוצעו, וכו'. כמו כן נערכות השוואות לחברות מקבילות בתחום.

3. עסקאות החלפה של ניירות ערך:

עסקאות החלפה של אגרות חוב ממשלתיות באגרות חוב ממשלתיות אחרות לפדיון לטווח קצר משנה, נרשמות כרכישת אגרות חוב ממשלתיות במחירי מכרז ומכירת אגרות חוב לפי מחירי שוק.

1. השאלת ניירות ערך

1. השאלות ניירות ערך מלקוח ללקוח או לבנק, בהן הבנק משמש כמתווך מוצגת על ידי הבנק בסעיף "פקדונות בבנקים", בסעיף "אשראי לציבור" ובסעיף "פקדונות הציבור" כל עוד לא הוחזרו ניירות הערך. עסקאות המבוצעות כעסקאות אשראי "רגילות" בהן הבנק משאיל ניירות ערך כנגד תיק הביטחונות והשואל אינו מעביר לתאגיד הבנקארי מרווח בטחון (מרג"ן) המתייחס ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך, מוצגות כאשראי לציבור לפי שווי שוק ומצטרפות לחבות השואל.
2. השאלות ניירות ערך מהאוצר: הבנק שואל מהאוצר ניירות ערך, לצורך כיסוי מכירה של ניירות ערך בחסר (של הנוסטרו של הבנק או של לקוחות הבנק).
3. השאלת ניירות הערך על ידי הבנק מוצגת בסעיף "ניירות ערך שנשאלו". מכירת ניירות הערך בחסר ע"י הנוסטרו מוצגת בסעיף "התחייבויות אחרות" ומכירת ניירות הערך בחסר ע"י לקוחות מוצגת בסעיף "אשראי לציבור". חוזר של המפקח על הבנקים בדבר "העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות".

החל מיום 1 בינואר 2007 מיישם הבנק את חוזר המפקח על הבנקים, אשר קובע תיקון להוראות הדיווח לציבור בדבר "העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות", ההוראות שנקבעו בחוזר זה מאמצות את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן אמריקאי FAS 140, כללי חשבונאות להעברות ושירות של נכסים פיננסיים, ולסילוק של התחייבויות, לצורך הבחנה בין העברות נכסים פיננסיים שירשמו כמכירה לבין העברות אחרות. לאור זאת, אומץ העיקרון לפיו נכס פיננסי שהועבר יוצג במאזן של הצד השולט בו, בין אם הוא מעביר הנכס ובין הוא מקבל הנכס. לעניין זה, בהוראות מפורטים מבחני השליטה המתייחסים לעסקאות רכש חוזר, השאלה של ניירות ערך, איגוח הלוואות, מכירה והשתתפות בהלוואות. התיקונים להוראות הדיווח לציבור חלים על כל התאגידים הבנקאיים לגבי עסקאות השאלת ניירות ערך, רכש חוזר של ניירות ערך, איגוח נכסים פיננסיים, העברות אחרות של נכסים פיננסיים, מתן שירות לנכסים פיננסיים וסילוק התחייבויות, שבוצעו לאחר 31 בדצמבר 2006 ואשר מנוהלות על פי כללי ניהול לרבות ניהול פקדונות המרגין שנקבעו בנושא בארה"ב וכפי שפורסמו בטיטוט ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. עסקאות שלא עומדות בכללי הניהול כאמור, טופלו לפי הוראות הדיווח לציבור שלפני אימוץ כללי FAS 140.

ז. השקעה בחברות מוחזקות

השקעה במניות של חברות מוחזקות מוצגת על בסיס השווי המאזני. מוניטין שנכלל במועד הרכישה הופחת בשיעורים שנתיים שווים בתקופה של 10 שנים.

ח. הפרשה לחובות מסופקים

1. הפרשה ספציפית:

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים, המשקפות בצורה נאותה, לפי הערכת ההנהלה, את ההפסד הגלום בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ מאזניים. בקביעת נאותות ההפרשות, התבססה ההנהלה על הערכת הסיכון המתייחס לתיק האשראי, על סמך המידע שבידה בדבר מצבם הכספי של החייבים, היקף פעילותם והערכת הבטחונות שנתקבלו מהם. חובות מסופקים, אשר לדעת הנהלת הבנק אין סיכוי לגבותם, מובאים לדיון בדירקטוריון של הבנק, אשר מחליט, בהתאם להמלצת ההנהלה על מחיקתם.

2. הפרשה כללית ונוספת:

הוראות המפקח על הבנקים קובעת כי החל משנת 1992 יש ליצור הפרשה נוספת לחובות מסופקים, מעבר להפרשה הספציפית, וזאת במקום ההפרשה הכללית לחובות מסופקים שנערכה עד אז. ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מתבססת על סכומי האשראי החריגים, בהתאם למאפייני איכות של תיק החבויות, כפי שנקבע בהוראות האמורות. בהתאם להוראות הנ"ל, יש לשמר בערכים מותאמים לאינפלציה חלק מההפרשה הכללית ליום דצמבר 1991, שאינו עולה על 1% מסך כל החבויות לאותו יום, אליהן היא התייחסה. תיאום ההפרשה הכללית הופסק ביום 1.1.2005 על פי הוראות המפקח על הבנקים. היתרה המצטברת של ההפרשה הכללית וההפרשה הנוספת לחובות מסופקים, עפ"י הוראות בנק ישראל, ליום 31 בדצמבר 2008 מהווה 0.2% מסך סיכון האשראי הכולל לציבור לאותו יום בדומה לשנת 2007. שיעור ההפרשה הכללית והנוספת, נטו שנזקפה לדוח רווח והפסד אינו מהותי ביחס לסך האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2008.

ט. בניינים וציוד

נכסים אלה כלולים לפי עלות בניית פחת שנצבר. הפחת מחושב לפי שיטת הקו הישר בהתאם לאורך החיים השימושי של הנכסים: עלויות ישירות לפיתוח תוכנות מחשב לשימוש פנימי, מהווות לרכוש הקבוע ומופחתות ממועד הפעלת התוכנה, במשך שלוש שנים. עלויות אלו מוצגות במסגרת סעיף נכסים אחרים. עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. בעקבות תהליך איחוד התשתיות ואיחוד האפליקציות עם הבנק הבינלאומי (ראה פירוט בביאור 15 (ג) (9) - סעיפים: (ג) ו-(ד)) נערך בשנת 2006 שינוי אומדן שבעקבותיו קוצר אורך החיים המקורי של חלק מציוד המחשב.

י. התחייבויות תלויות

הטיפול החשבונאי בתביעות משפטיות תלויות נגזר מחוות דעת שמקבל הבנק מיועציו המשפטיים, אשר קובעות את ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בתביעות תלויות. היועצים המשפטיים נדרשים לסווג את התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון, כמפורט להלן:

1. צפוי (Probable) ההסתברות מעל ל- 70%.
 2. אפשרי (Reasonably Possible) ההסתברות מעל ל- 20% וקטנה או שווה ל- 70%.
 3. קלוש (Remote) ההסתברות קטנה או שווה ל- 20%.
- רק במקרים נדירים רשאי תאגיד בנקאי לקבוע בדוח הכספי שלדעת הנהלת הבנק בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ותביעה שאושרה כייצוגית, וזאת בארבעה דוחות כספיים שיפורסמו לאחר שתוגש תביעה עם בקשה להכרתה כייצוגית. כאשר ההסתברות קלושה, הבנק נותן גילוי לתביעה רק במקרה שסכומה עלול להעמיד בספק את המשך קיומו של הבנק במתכונתו הנוכחית, בהתאם להנחיות הוראת המפקח על הבנקים. גילוי כנדרש ניתן בבאור 15 (ג) 6.

יא. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים נדרשת ההנהלה להשתמש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות, וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מהאומדנים.

יב. ריבית והפרשי הצמדה שנצברו

ריבית והפרשי הצמדה שנצברו בגין נכסים והתחייבויות כלולים במאזן בסעיפים אליהם הם מתייחסים.

יג. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

הכנסות והוצאות כלולות על בסיס צבירה, למעט הכנסות מימון על חובות בעייתיים, שסווגו כחובות שאינם נושאים הכנסה, אשר בגינם נזקפות ההכנסות לדוח רווח והפסד על בסיס גביה בפועל. בדבר הכרה בהכנסה של אגרות חוב ומכשירים פיננסיים נגזרים ראה סעיפים ה ו- יד בביאור זה.

יד. מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

1. במסגרת פעילות הבנק עבור לקוחות ובמסגרת מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות שנועדה לנהל באופן מבוקר את החשיפה לסיכונים פיננסיים, מבצע הבנק עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מול לקוחות, בנקים, מסלקת מעו"ף ובנק ישראל. מכשירים אלה כוללים בין השאר: עסקאות עתידיות, חוזים עתידיים, החלפות פיננסיות, אופציות וכד', שעיקרם הגנה מפני חשיפת בסיסי הצמדה, חשיפות מטבע וחשיפות ריבית. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידור שווי הוגן.
2. הבנק חשוף לסיכונים אשראי, סיכונים נזילות וסיכונים שוק. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים השונים הבנק משתמש במכשירים פיננסיים נגזרים הכוללים בין השאר עסקאות עתידיות, חוזים עתידיים, החלפות פיננסיות, אופציות וכד'. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידור שווי הוגן, וכן נגזרים שאינם מיועדים ליחס גידור כשיר.
3. אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.
4. ייתכן והבנק יתקשר בחוזה שבפני עצמו אינו מכשיר נגזר אך הוא מכיל נגזר משובץ. לגבי כל חוזה, הבנק מעריך האם המאפיינים הכלכליים של הנגזר והמשובץ קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארז וקובע האם מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. כאשר נקבע שהנגזר המשובץ בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה

- המארח, וכן שמכשיר נפרד עם אותם תנאים היה כשיר כמכשיר נגזר, הנגזר המשובץ מופרד מהחזזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החזזה המארח. כאשר החזזה המארח נמדד לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן שלו מדווחים באופן שוטף בדוח רווח והפסד או כאשר הבנק אינו יכול לזהות ולמדוד באופן מהימן נגזר משובץ לצורך הפרדה מהחזזה המארח, החזזה בשלמותו נרשם במאזן לפי שווי הוגן.
5. הבנק מתעד בכתב את כל יחסי הגידור בין מכשירים מגדרים לבין פריטים מוגדרים, ואת המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים באמצעות יצירת עסקאות הגידור השונות. התיעוד כולל זיהוי ספציפי של הנכס, ההתחייבות, ההתקשרות האיתנה או העסקה החזויה אשר יועדו כפריט המגודר וציון של האופן שבו המכשיר המגדר צפוי לגדר את הסיכונים הקשורים לפריט המוגדר. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים משלו.
6. הבנק מפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:
- א. נקבע שהנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי הוגן או תזרימי המזומנים של פריט מוגדר;
 - ב. נגזר פוקע, נמכר, מבטל או ממומש;
 - ג. הנגזר מפסיק להיות מיועד כמכשיר מגדר, כיוון שקרוב לודאי שהעסקה החזויה לא תתבצע;
 - ד. התקשרות איתנה מגודרת אינה מקיימת עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה;
 - ה. ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.
- כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן אך הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יותאמו עוד בגין שינויים בשווי ההוגן. כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיוון שהפריט המוגדר אינו מקיים עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן, וכל נכס או התחייבות שנרשמו בהתאם להכרה של ההתקשרות האיתנה ייגרעו מהמאזן ויוכרו כרווח או כהפסד בדוח רווח והפסד לתקופה השוטפת.
7. הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידור שווי הוגן. השינוי בשווי ההוגן של הנגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.
8. הבנק פועל בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה. חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין המרכיב המט"חי שלהם, מתבססים על פי הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומיים, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי ריבית לא צמודה וריבית צמודת מדד, להם נקבע אומדן על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי של הבנק, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי. המרווח בין ריבית המכירה לריבית הקניה, מהווה אף הוא גורם סובייקטיבי המשפיע על חישובי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. רוב העסקאות ממכשירים פיננסיים נגזרים, הינן עסקאות לטווח קצר, אשר בהן סיכון האשראי לא בא לידי ביטוי. בעסקאות ארוכות טווח מרכיב סיכון האשראי נלקח בחשבון בתמחור. השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשער החליפין, הריבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, נערכים, בדרך כלל, חישובי השווי הוגן במערכות מידע פיננסי מובילות בתחום, המשמשות חדרי עסקות ובנקים בכל העולם (מערכת בלומברג ומערכת Super derivatives).
- שיעורי הריבית במטבע הישראלי ובמטבע חוץ לטווחי הזמן השונים, כאמור לעיל, מהווים גם את הבסיס על פיו מחושב השווי ההוגן של הסעיפים המאזניים, כמפורט בבאור 15 ב' לדוחות הכספיים. שיעורי ריבית אלו משמשים גם לחישוב השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות שגודרו כנגד מכשירים פיננסיים נגזרים, אם הם עמדו בקריטריונים של גידור, כנדרש על פי הכללים החשבונאיים והנחיות המפקח על הבנקים בנדון.

טו. קיזוז מכשירים פיננסיים

נכסים והתחייבויות מקוזזים כאשר קיימת זכות משפטית לקיזוז במועד פרעון הסכומים וכן כוונה לפרעון על בסיס נטו או בו זמנית. בהתאם לכך פקדונות שפרעונם למפקיד מותנה במידת הגביה של האשראי שניתן מפקדונות אלה ולבנק אין סיכוי להפסד אשראי מקוזזים מהאשראי הנ"ל. המרווח מפעילות זו נכלל בסעיף "עמלות תפעוליות".

טז. מסים על ההכנסה

1. הבנק וחברות מאוחדות שלו מבצעים יחוס מסים בשל הפרשים זמניים. הפרשים זמניים הינם הפרשים בין ערכם לצרכי מס של נכסים והתחייבויות לבין ערכם בספרים.
- הסכום הנדחה מחושב בהתאם לגישת ההתחייבות לפי שיעורי המס שיחולו במועד ההיפוך או בעת מימוש הטבות המס, מתבסס על שיעורי המס וחוקי המס אשר נחקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך המאזן. מסים נדחים לקבל נוצרו במקרים שמימוש המס הנ"ל בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק.
2. ההפרשה למסים של הכנסות הבנק, שהינו מוסד כספי לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח, המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף על השכר, המוטל על מוסדות כספיים, נכלל בדוחות רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".
3. מסים על ההכנסה בדוח רווח והפסד כוללים מסים שוטפים ומסים נדחים. תוצאות המס בגין מסים שוטפים או נדחים נזקפות לדוח רווח והפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים ישירות להון העצמי. במקרים אלה השפעת המס אף היא נזקפת לסעיף המתייחס בהון העצמי.
- חבות בגין מסים שוטפים נקבעת תוך שימוש בשיעורי המס וחוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך המאזן, וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.
- הכרה במסים נדחים הינה בהתאם לשיטה המאזנית, בהתייחס להפרשים זמניים בין הסכומים הנכללים בדוחות הכספיים לבין הסכומים המובאים בחשבון לצורכי מס, למעט מספר מצומצם של חריגים.
- הגורמים העיקריים בגינם לא נרשמו מסים נדחים הם כדלקמן:
 - סכומי ההתאמה לשינויים בכח הקניה של השקל החדש המתייחסים בעיקר למבנים על פי הכללים שנקבעו על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בתקן 19.
 - בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, לא נרשמו מסים נדחים בגין ההפרשה הכללית, ההפרשה הנוספת וההפרשה המיוחדת לחובות מסופקים.
 - הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות מוחזקות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין.
- המסים הנדחים מחושבים בהתאם לשיעורי המס הצפויים לחול בעת הניצול או בעת מימוש הטבות בהתבסס על שיעורי המס אשר נחקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך המאזן.
- הבנק מקזז נכסים והתחייבות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, או בחברות שונות, אשר כוונתן לסלק נכסי והתחייבות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.
- הבנק מכיר בנכס מס נדחה בגין הפרשים הזמניים הניתנים לניכוי, הפסדים לצורכי מס והטבות מס שטרם נוצלו, במידה שצפוי שתהיה הכנסה חייבת שכנגדה ניתן יהיה לנצלם.
- בנושאים מסוימים המתייחסים לטיפול החשבונאי במסים על הכנסה, לרבות בנושא הכרה בנכס מס נדחה בגין הפסדים להעברה והפרשים זמניים, קיימות בהוראות המפקח על הבנקים מגבלות נוספות.
- בנושאים אלה חלות על הבנק גם המגבלות הנוספות שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים.

יז. התחייבות לפיצויי פרישה

ההתחייבות לפיצויי פרישה לעובדי הבנק וחברות מאוחדות שלו מכוסה בעתודות מתאימות. הסכומים המיועדים לכיסוי ההתחייבות הנ"ל, למעט בגין פיצויי פרישה מוגדלים והסתגלות, מופקדים בקופת פיצויים ובביטוחי מנהלים. ראה גם ביאור 11.

יח. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הבנק מיישם את תקן חשבונאות מספר 15 בדבר ירידת ערך נכסים (להלן - "התקן"). התקן קובע נהלים שעל התאגיד ליישם כדי להבטיח שנכסיו במאזן המאוחד לא יוצגו בסכום העולה על סכום בר-ההשבה שלהם, שהינו הגבוה מבין מחיר המכירה נטו לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו. כמו כן, קובע התקן את כללי ההצגה והגילוי לגבי נכסים שחלה ירידה בערכם.

בחודש ספטמבר 2004 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את הבהרה מספר 1 בדבר הטיפול החשבונאי בירידת ערך ההשקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת (להלן - "ההבהרה"). ההבהרה קובעת כי בתקופות הדיווח

העוקבות לתקופה בה נוצרה לראשונה הפרשה לירידת ערך בגין חברה מוחזקת, שאינה חברה בת, יש להציג את ההשקעה בחברה המוחזקת על פי הנמוך מבין הסכום בר-ההשבה לפי חשבון ההשקעה לפי שיטת השווי המאזני, כאשר הסכום בר-ההשבה מחושב בכל תקופת דיווח בה קיימים סימנים כי חל שינוי בסכום בר-ההשבה. הפסדים מירידת ערך השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת שהוכרו או בוטלו במהלך התקופה נכללים בסעיף חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות כלולות.

בחודש פברואר 2005 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את הבהרה מספר 6 בדבר הטיפול החשבונאי בירידת ערך נכסים של חברה מוחזקת, שאינה חברה בת. הבהרה מחייבת קביעת הסכום בר-ההשבה לגבי כל אחת מהיחידות מניבות מזומנים או מהנכסים המזוהים של החברה הכלולה, לגביהם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך או סימנים המצביעים על כך שהפסד מירידת ערך, שהוכר בשנים קודמות, אינו קיים עוד או קטן. ירידת ערך או עליית ערך תיבחן מנקודת מבטה של החברה המחזיקה.

בשנת 2007 פורסם חוזר המשלב את דרישות הגילוי והדיווח לפי התקן במתכונת הדיווח של תאגידים בנקאיים.

יט. דוח על תזרימי מזומנים

בדוח זה הוצגו תזרימי מזומנים נטו, הנובעים מפעילות המתייחסת הן לנכסים והן להתחייבויות, למעט תזרימי מזומנים בשל בניינים וציוד, ניירות ערך זמינים למכירה ולפדיון והשקעות בחברות מוחזקות. סעיף המזומנים כולל מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

כ. דוח על השינויים בהון העצמי

דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן מוצג כמרכיב נפרד של ההון העצמי בסעיף "דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן".

כא. רווח למניה

החל מיום 1 בינואר 2006 מיישם הבנק את תקן חשבונאות מספר 21, "רווח למניה (להלן- "התקן"), של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות. בהתאם להוראות התקן, מחשב הבנק את סכומי הרווח הבסיסי למניה לגבי רווח או הפסד, וכן את סכומי הרווח הבסיסי למניה לגבי רווח או הפסד מפעולות נמשכות, המיוחס לבעלי המניות הרגילות. חלקו של הבנק ברווחי חברות מוחזקות חושב לפי חלקו ברווח למניה של אותן חברות מוחזקות מוכפל במספר המניות שבידי הבנק. כמו כן, קובע התקן את כללי ההצגה והגילוי אשר אומצו על ידי הבנק בכפוף למתכונת ודרישות הגילוי שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

כב. הצגת פעולות בין תאגיד לבעל שליטה בו

עסקאות בין הבנק לבין השליטה בו מוצגות בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בעניין פעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו. בהתאם לכך, נזקפים סכומי ההטבה בגין העסקאות לקרן הון מפעולות עם בעל שליטה במסגרת דוח על השינויים בהון העצמי.

כג. הצגת התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף

בשל התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף באשר לקרן הסיכונים הכללית ועסקאות המעו"ף שהבנק חייב בהן עבור לקוחותיו, הופקדו בחשבונות נפרדים ניירות ערך על שם המסלקה.

במסגרת סעיף ניירות הערך במאזן, מוצגות יתרות המהוות בטוחות כנגד כל סכום שהבנק יהיה חייב למסלקת מעו"ף, כאמור.

ראה באור 15 (ג) (2) (3), 15 (ד) (1) ו-15 (ו).

כד. דיווח על מגזרי פעילות

דיווח זה מוצג בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. למידע נוסף ראה באור 26 (ב).

כה. פקדונות מובנים

הבנק משווק פקדונות מובנים ללקוחותיו. פקדונות אלו כוללים אופציות משולבות על ריביות, בסיסים ומדדים שונים. האופציות המשולבות בפקדונות, נמדדו על בסיס כללי המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים, בשונה מהפקדונות המוצגים על פי שווי צבירה. הפקדונות, כולל האופציות המשולבות בהם, מוצגים בסעיף פקדונות הציבור.

כו. אימוץ לראשונה של תקני חשבונאות

תקן חשבונאות מספר 13 (מתקן) בדבר השפעת השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ

בחודש מאי 2007 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 13 (מתקן), "השפעת השינויים בשערי החליפין של מטבע חוץ" (להלן – "התקן"). העוסק בקביעת מטבע הפעילות של החברה או של פעילויות חוץ של ישות, בתרגום עסקאות במטבע חוץ, בתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ וכן בתרגום דוחות כספיים ממטבע הפעילות למטבע ההצגה. התקן חל על דוחות כספיים לתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2008 או לאחר מכן. בהתאם לתקן, המונח "מטבע הדיווח" הוחלף בשני מונחים: "מטבע הפעילות" ו"מטבע ההצגה".

"מטבע הפעילות" הוגדר כמטבע המשקף באופן הטוב ביותר את הסביבה הכלכלית בה פועלת החברה ואת עסקאותיה. מטבע הפעילות ייקבע בנפרד עבור כל חברה מוחזקת, לרבות חברה כלולה המוצגת על פי שיטת השווי המאזני ולפי מטבע זה נמדדים מצבה הכספי ותוצאות פעילותיה. "מטבע ההצגה" הוגדר כמטבע בו החברה מציגה את דוחותיה הכספיים בכלל.

התקן קובע כללי תרגום של עסקאות במטבע חוץ באופן הבא: עסקאות במטבע חוץ יתורגמו למטבע הפעילות של הקבוצה (הבנק) לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ בתאריך הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הסעיפים הכספיים הינו ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות בתחילת התקופה, כשהוא מתואם לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך התקופה בגין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף התקופה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום מחדש יוכרו ברווח והפסד, פרט להפרשים הנובעים מתרגום מחדש של מכשירים הוניים לא כספיים המסווגים כזמינים למכירה, התחייבויות פיננסיות המגדרות השקעות בפעילות חוץ או גידורי תזרים מזומנים, אשר מוכרים ישירות בהון העצמי. כמו כן, התקן קובע כללים לתרגום של פעילויות חוץ, אופן הטיפול בהפרשי שער הנובעים מתרגום מחדש ומימוש קרן מתרגום מטבע חוץ וכן טיפול ברווחים והפסדים מהפרשי תרגום הנובעים מהלוואות שנתקבלו או שהועמדו לפעילויות חוץ שסילוקן אינו מתוכנן ואינו צפוי בעתיד הנראה לעין.

תקן 13 (מתקן) אשר פורסם בחודש מאי 2007, חל על תאגידים בנקאיים מיום 1 בינואר 2008 ואילך. הוראות התקן יישמו למפרע בדרך של הצגה מחדש של נתוני השוואה המתייחסים לתקופות קודמות, למעט במצבים מסוימים.

בנושא הטיפול החשבונאי בשלוחות בנקאיות בחו"ל של תאגידים בנקאיים, לרבות אופן הסיווג של שלוחות כאמור נקבעו בהוראות המפקח על הבנקים הוראות ספציפיות. בנושאים אלו חלות על הבנק הוראות כאמור לפיהן שלוחה בחו"ל של תאגיד בנקאי שבהתאם לכללים הקודמים סווגה על ידי התאגיד הבנקאי כזרוע ארוכה תסווג בהתאם לתקן 13 (מתקן) כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי. ליישום התקן לראשונה לא היתה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

כז. גילוי ההשפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם

תקן חשבונאות מספר 23 - הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 23, "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה" (להלן - "התקן"). התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו - 1996, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי הוגן לבין התמורה שנזקפה בעסקה ייזקף להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".

התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה, כדלקמן: העברת נכס לישות מבעל השליטה, או לחילופין, העברת נכס מהישות לבעל השליטה, נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או חלקה, על ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על ידי בעל השליטה בה בין הוצאה, וויתור בעל השליטה לישות על חוב שמגיע לו מהישות, במלואו או בחלקו, והלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה.

כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה במהלך התקופה.

לאחרונה הופץ מכתב המפקח על הבנקים, בו צוין כי נערכת בחינה מחודשת של הכללים שיחולו על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לגבי הטיפול בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה. על פי המכתב, בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבוע כי על עסקאות בין תאגיד בנקאי וחברות כרטיסי אשראי לבין בעל שליטה בהם ועל עסקאות בין תאגיד בנקאי לבין חברה בשליטתו יחולו הכללים הבאים:

- תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים.
 - בהיעדר התייחסות ספציפית בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, יישמו כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב החלים על תאגידים בנקאיים בארה"ב, בתנאי שהם לא סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים.
 - בהיעדר התייחסות בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, יש ליישם את החלקים בתקן 23, בתנאי שאינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים וגם את הכללים המקובלים בארה"ב, כאמור לעיל.
- למועד פרסום הדוחות טרם פורסמה הוראה סופית של המפקח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא ובנוגע לאופן יישומם לראשונה.

תקן חשבונאות מספר 29 - אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים

בחודש יולי 2006, פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) (להלן - "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008.

האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידים הבנקאיים כי:

1. בכוונתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססות על תקני ה-IFRS שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.
2. במחצית השניה של שנת 2009 יפרסם החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד ואת התקדמות תהליך ההתכנסות (ה- Convergence) בין תקני IFRS לבין התקנים האמריקאיים מאידך.
3. לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי הערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ימשיכו להיות ערוכים על בסיס התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.

כח. הוראה בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31.12.07 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן - "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי

בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש התאגיד הבנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate), כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר, נדרש לקיים כחשבון התייביות נפרד, הפרשה ברמה מתאימה, כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון: התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו כן, נקבעו הנחיות לזיהוי חובות והוראות בנוגע לשיטת מדידת הפרשה להפסדי אשראי תחת כל אחד מהמסלולים.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוזר מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטי שנחשב אינו בר גביה ובעל ערך נמוך כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדיור בגין נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1.1.10 (להלן - "מועד היישום הראשונה") ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין במועד היישום הראשונה תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יידרשו, בין היתר:

- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית,
- לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור,
- לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים, וכן:
- לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1.1.10 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה, יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

לעניין זה, הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי אינם נדרשים לסווג כחוב פגום, אשר אורגן מחדש לפני יום 1.1.2010, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין התאגיד הבנקאי ללקוחותיו, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - בסביבה העסקית הקיימת בישראל.

הבנק נערך ליישם את דרישות החוזר החל מיום 1.1.10. כאמור, יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית מיחשובית על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי, לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה. לאור העובדה כי הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות המטה של הבנק הבינלאומי, הבנק נערך ליישום ההוראה במסגרת ההערכות הקבוצתיות של הבנק הבינלאומי (החברה האם).

למועד פרסום הדוח הכספי, הושלמו מרבית האפיונים הלוגיים המפורטים והממשקים למערכות התשתית נמצאים בשלבי כתיבה. מאגרי המידע הוקמו ונמצאים בשלבי בדיקות מתקדמים. כמו כן, הושלם עיקר כתיבת המודלים הסטטיסטיים המיועדים לביצוע תהליך חישוב ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי, כאשר מודלים אלו יבחנו במהלך 2009.

בשנת 2009, במקביל להשלמת פיתוח הממשקים, תבוצענה בדיקות קבלה ואינטגרציה למערכת, כתיבת נהלי עבודה והתאמת הנהלים הקיימים, הדרכה ליחידות הבנק השונות והטמעת המערכת החדשה. יש לציון, כי מדובר בפרויקט מורכב המשפיע על פעילות יחידות רבות, לרבות מערכות המחשוב והדיווח, ולכן יתכנו שינויים בלוחות הזמנים כפי שפורטו לעיל.

בהתאם לדרישת בנק ישראל, ביצע הבנק הערכה ראשונית של השלכות יישום ההוראה בדוחותיו. הערכת הבנק התייחסה לחובות מהותיים בלבד (מעל לסף שנקבע), והתבססה, בין היתר, במקרים מסויימים על הערכות ופרשנויות סובייקטיביות. על פי הערכה זו ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה על הבנק, נכון ליום 31.12.08 מסתכמת בהגדלת הפרשה לחובות מסופקים בכ- 22.5 מיליוני ש"ח, לפני השפעת המס. הסכום נובע ממחיקת קרן וביטולי ריבית צבורה של חובות שיוגדרו כפגומים עקב טיפול משפטי ממושך, וזאת למרות שהחובות מובטחים היטב והבנק צופה את פרעונם המלא של החובות, כולל הריבית הצבורה בגינם.

באור 2: מזומנים ופקדונות בבנקים

סכומים מדווחים

הבנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2007	2008	2007	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
378.9	1,520.5	378.9	1,520.5
1,364.8	1,180.3	1,365.6	1,181.3
1,743.7	2,700.8	1,744.5	2,701.8
1,388.1	2,264.7	1,388.9	2,265.7

מזומנים ופקדונות בבנק ישראל¹

פקדונות בבנקים מסחריים

סך הכל מזומנים ופקדונות בבנקים

מזה: מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות
בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים

1 פקדונות יומיים לניהול הנזילות השוטפת של הבנק.

באור 3: ניירות ערך

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,460.5	1,449.2	22.0	(10.7)	1,460.5
586.1	642.9	1.9	(58.7) ⁴	586.1
9.1	9.1	-	-	9.1
2,055.7	2,101.2	23.9 ⁶	(69.4) ⁶	2,055.7

ההרכב במאוחד

1. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות⁵

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ²
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
752.6	755.6	6.9	(9.9)	752.6
106.8	104.7	2.9	(0.8)	106.8
15.6	15.6	-	-	15.6
875.0	875.9	9.8 ⁷	(10.7) ⁷	875.0
2,930.7	2,977.1	33.7	(80.1)	2,930.7

2. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות

סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

31 בדצמבר 2008				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1.3	1.3	-	-	1.3

אגרות חוב מגובות במשכנתאות⁹

1. עלות מופחתת לאחר ניכוי הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.
2. נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
3. מתוך ההשקעה בניירות ערך סך של 339.4 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס") (ראה גם דיווח בדבר חשיפות לבנקים זרים עמוד 46), 139.4 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בישראל, 9.8 מיליוני ש"ח אגרות חוב של חברות ביטוח, 28.9 מיליוני ש"ח אגרות חוב של חברות בבעלות מדינת ישראל וסך של 175.4 מיליוני ש"ח אגרות חוב קונצרניות.
4. מזה: 40.0 מיליוני ש"ח קרן הון שלילית בגין אגרות חוב קונצרניות ו- 18.7 מיליוני ש"ח קרן הון שלילית בגין אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס").
5. כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין והמוצגות לפי עלות, בסך 9.1 מיליוני ש"ח (שנת 2007 - סך של 10.4 מיליוני ש"ח), (שנת 2007 מניות שנסחרות בבורסה ובעלות סחירות נמוכה - סך של 1.1 מיליוני ש"ח).
6. כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
7. נזקפו לדוח רווח והפסד.
8. פוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשך מעל 12 חודשים, הינן בסך 9.3 מיליוני ש"ח, (שנת 2007 - כל פוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכות פחות מ-12 חודשים).
9. אגרות חוב מגובות במשכנתאות.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2007				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	הפסדים ⁸	מיליוני ש"ח
1,594.2	1,598.9	4.6	(9.3)	1,594.2
822.2	818.4	5.5	(1.7)	822.2
10.4	10.4	-	-	10.4
2,426.8	2,427.7	10.1 ⁶	(11.0) ⁶	2,426.8

ההרכב במאוחד

1. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות⁵

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ²
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
11297.1	11295.9	1.3	(0.1)	11297.1
29.0	29.0	-	12 ⁻	29.0
12.6	12.6	-	-	12.6
11338.7	11337.5	1.3 ⁷	(0.1) ⁷	11338.7
112,765.5	112,765.2	11.4	(11.1)	112,765.5

2. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות

סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

31 בדצמבר 2007				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	הפסדים	מיליוני ש"ח
118.4	118.2	0.2	-	118.4
1.0	1.0	-	-	1.0
119.4	119.2	0.2	-	119.4

אגרות חוב מגובות במשכנתאות⁹אגרות חוב מגובות נכסים¹⁰

9 הבנק מחזיק באגרות חוב מגובות במשכנתאות שהינן ניירות ערך זרים, בסך 1.3 מיליוני ש"ח (31.12.07 - 1.4 מיליוני ש"ח), המדורגות ברמת דירוג AAA, המונפקות על ידי FHLMC ובעלות מח"מ של 5 שנים. רוב נכסי הבסיס המגבים את האג"ח הינם RMBS של משכנתאות למגורים. בנוסף, הבנק מחזיק באגרות חוב מגובות במשכנתאות שהינן ניירות ערך ישראלים, המדורגות ברמת דירוג C, המונפקות על ידי גופים פיננסיים אחרים ובעלות מח"מ ממוצע של 3 שנים. בגין ניירות ערך אלו בוצעה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, כך ששווי של אגרות חוב אלו במאזן הינו אפס (31.12.07 - 7.0 מיליוני ש"ח).

אגרות החוב נושאות ריבית קבועה. בשנת 2008 נרשמה ברווח והפסד הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, בסך 15.4 מיליוני ש"ח, מתוכה 5.4 מיליוני ש"ח באג"ח מגובה משכנתאות, (בשנת 2007 - 1.8 מיליוני ש"ח). לצורך קביעת ירידת הערך הסתמכה הנהלת הבנק על פרמטרים שונים, כגון: שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך, משך הזמן בו היה נייר הערך נמוך מעלותו ושינוי בדירוג נייר הערך. 10 אגרות חוב מגובות נכסים בערבות ממשלת ארה"ב. ברבעון הראשון של שנת 2008, נמכרה החזקת הבנק באג"ח מגובה נכסים, בשווי המאזני ללא הפסד, (סך של 1.0 מיליוני ש"ח).

11 מוין מחדש.

12 סכום נמוך מ- (0.1) מיליוני ש"ח.

הערות:

- א. באשר להתחייבות הבנק כלפי מסלקת מעו"ף, מסלקת הבורסה ו-EUROCLEAR, ראה באורים 15 (ג) (2) (3) (4) (5) (1) (2) (ד) (1) (2) (4).
- ב. באשר לשעבודים על אגרות חוב לטובת בנק ישראל - ראה באור 15 (ד) (3).
- ג. פרוט תוצאות הפעולות בהשקעות באגרות חוב - ראה באור 17 (ה).
- ד. פרוט תוצאות הפעולות בהשקעות במניות - ראה באור 19.

באור 4: אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008		
2007	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
א. ההרכב במאוחד		
2,405.4	1,942.0	אשראי
9.4	-	התחייבות לקוחות עבור קיבולים
2,414.8	1,942.0	סך הכל אשראי לציבור
10.7	10.4	הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים ¹
2,404.1	1,931.6	סך הכל אשראי לציבור

1 הפרשה הספציפית לחובות מסופקים נכתה מסעיפי האשראי המתאימים.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008	
2008	2007
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2.2	1.7
21.2	21.7
23.4	23.4
1.6	1.0
1.2	9.2
2.8	10.2
4.0	0.3
0.2	1-
85.0	5.0

ב. האשראי לציבור כולל:

אשראי ללווים בעייתיים שאינם רשויות מקומיות

א. אשראי אשר אינו נושא הכנסה:

במטבע ישראלי לא צמוד

במטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למט"ח)

סך הכל אשראי אשר אינו נושא הכנסה:

ב. אשראי שאורגן מחדש:

במטבע ישראלי לא צמוד

במטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למט"ח)

סך הכל אשראי שאורגן מחדש:

ג. אשראי בפיגור זמני:

יתרה

ריבית שנזקפה לדוח רווח והפסד בגין אשראי זה

ד. חובות בהשגחה מיוחדת:

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באור 4: אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008			
הפרשה ספציפית ¹	הפרשה נוספת ²	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			ג. הפרשה לחובות מסופקים, במאוחד ובבנק
47.2	10.7	57.9	יתרת הפרשה לתחילת השנה
1.9	0.9	2.8	הפרשות בשנת החשבון
(6.0)	(1.2)	(7.2)	הקטנת הפרשות
(4.1)	(0.3)	(4.4)	סכום שנזקק לדוח רווח והפסד
(8.7)	-	(8.7)	מחיקות
34.4	10.4	44.8	יתרת הפרשה לסוף השנה

1 לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים, לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.
 2 כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים בהתאם להוראות בנק ישראל.

31 בדצמבר 2006			31 בדצמבר 2007		
סך הכל	הפרשה נוספת ²	הפרשה ספציפית ¹	סך הכל	הפרשה נוספת ²	הפרשה ספציפית ¹
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
62.4	12.4	50.0	59.5	11.4	48.1
3.3	(1.0)	4.3	7.8	0.3	7.5
(5.2)	-	(5.2)	(6.5)	(1.0)	(5.5)
(1.9)	(1.0)	(0.9)	1.3	(0.7)	2.0
(1.0)	-	(1.0)	(2.9)	-	(2.9)
59.5	11.4	48.1	57.9	10.7	47.2

באור 4: אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008			תחום	ד. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל אשראי של לווה ¹ :
סיכון אשראי ³ מיליוני ש"ח	אשראי מיליוני ש"ח	מספר לווים ²	אלפי ש"ח	
2.1	0.6	2,145	עד 10	
4.6	1.4	421	מ- 10 עד 20	
10.1	3.7	471	מ- 20 עד 40	
25.0	8.2	579	מ- 40 עד 80	
28.0	9.0	340	מ- 80 עד 150	
39.0	13.8	249	מ- 150 עד 300	
53.4	23.9	180	מ- 300 עד 600	
88.8	40.9	149	מ- 600 עד 1,200	
101.9	25.7	77	מ- 1,200 עד 2,000	
164.0	82.9	84	מ- 2,000 עד 4,000	
198.0	105.5	55	מ- 4,000 עד 8,000	
270.6	356.2	48	מ- 8,000 עד 20,000	
466.8	312.6	28	מ- 20,000 עד 40,000	
684.0	571.0	17	מ- 40,000 עד 200,000	
156.8	386.6	2	מעל 200,000 ⁴	
2,293.1	1,942.0	4,845	סך הכל	

31 בדצמבר 2007			תחום	
סיכון אשראי ³ מיליוני ש"ח	אשראי מיליוני ש"ח	מספר לווים ²	אלפי ש"ח	
2.8	0.5	1,764	עד 10	
4.9	0.6	378	מ- 10 עד 20	
11.1	1.7	437	מ- 20 עד 40	
24.4	4.2	493	מ- 40 עד 80	
34.3	6.6	376	מ- 80 עד 150	
36.8	9.4	217	מ- 150 עד 300	
49.7	18.6	161	מ- 300 עד 600	
89.1	38.8	150	מ- 600 עד 1,200	
102.9	34.2	85	מ- 1,200 עד 2,000	
173.3	44.5	76	מ- 2,000 עד 4,000	
251.8	126.7	69	מ- 4,000 עד 8,000	
461.7	307.3	62	מ- 8,000 עד 20,000	
293.4	193.2	16	מ- 20,000 עד 40,000	
447.6	805.2	16	מ- 40,000 עד 200,000	
269.4	823.3	5	מעל 200,000 ⁴	
2,253.2	2,414.8	4,305	סך הכל	

1 לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

2 מספר הלווים לפי סה"כ אשראי וסיכון אשראי.

3 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.

4 תקרת האשראי במדרגה העליונה הינה 295.4 מיליוני ש"ח (יתרה בניכוי קיזוזים מותרים - 60.5 מיליוני ש"ח).
(31.12.07 - 259.9 מיליוני ש"ח, יתרה בניכוי קיזוזים מותרים - 45.3 מיליוני ש"ח).

באור 5: השקעה בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2008	2007	2008	2007
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. ההרכב:			
(1) חברות מאוחדות			
-	-	-	96.0
-	-	-	4.0
-	-	-	0.5
סך הכל השקעות			
-	-	-	100.5
-	-	-	135.4
-	-	-	235.9
(2) חברות כלולות			
-	-	-	-
0.1	0.1	0.1	-
0.7	0.7	(0.2)	-
0.8	0.8	¹ (0.1)	-
0.8	0.8	¹ (0.1)	235.9

א. ההרכב:

(1) חברות מאוחדות

השקעה במניות

השקעות בהלוואות בעלים ושטרי הון

השקעות אחרות

סך הכל השקעות

רווחים שנוצרו ממועד הרכישה בניכוי דיבידנדים שחולקו

סך הכל השקעה בחברות מאוחדות

(2) חברות כלולות

השקעה במניות

השקעות בהלוואות בעלים

רווחים (הפסדים) שנוצרו ממועד הרכישה בתוספת דיבידנדים שחולקו

סך הכל השקעה בחברות כלולות

סך הכל השקעה בחברות מוחזקות

1 יתרה שלילית נכללה בהתחייבויות האחרות.

באור 5: השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

סכומים מדווחים			
תחום פעילות עיקרי		חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים	
		חלק בזכויות הצבעה	
2007	2008	2007	2008
%	%	%	%

ב. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

שם החברה

חברות מאוחדות

יובנק השקעות והחזקות בע"מ ^{6,1}	חברת החזקות	100	100	100	100
יובנק קרנות נאמנות בע"מ ²	ניהול קרנות נאמנות	100	100	100	100
יובנק חברה לנאמנות בע"מ	שירותי נאמנות	100	100	100	100
יובנק חיתום וייעוץ בע"מ ³	חברה לחיתום	100	100	100	100
יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ ²	ניהול תיקי השקעות	100	100	100	100
יובנק פיננסיים (2005) בע"מ ⁴	עד 11.07 חברה מנהלת של קופ"ג	100	100	100	100

חברות כלולות

מניף - שירותים פיננסיים בע"מ ⁶	שירותים פיננסיים	19.6	19.6	19.6	19.6
---	------------------	------	------	------	------

- 1 כולל חלק ברווחי מניף שירותים פיננסיים בע"מ המוחזקות על ידי יובנק השקעות והחזקות.
- 2 ביום 1 באפריל 2002 הועברו כל מניות יובנק קרנות נאמנות בע"מ המוחזקות על ידי הבנק לידי יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ. המניות הועברו בדרך של הקצאת מניות בפטור ממס לפי סעיף 104 א' לפקודת מס הכנסה. הנתונים לגבי יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ ויובנק קרנות נאמנות מוצגים על פי חלקן של הבנק בהשקעה וברווח בחברות אלה. הסכומים המשייכים ליובנק קרנות נאמנות, המוחזקות באופן ישיר על ידי יובנק ניהול נכסים פיננסיים, נגרעו לעניין הדיווח לעיל מהיתרות של יובנק ניהול נכסים פיננסיים בה מחזיק הבנק באופן ישיר.
- 3 יובנק חיתום וייעוץ בע"מ (להלן: "החברה") פועלת כחתם בשוק הנפקות ניירות הערך, בעיקר כחתם משני, כאשר בחלק מההנפקות משמשת החברה כאחד ממנהלי קונסורציום החיתום.
- 4 ביום 25 במאי 2006 התקבל אישור רשם החברות למיזוג קופות הגמל של הבנק (יובנק קופת תגמולים בע"מ, יובנק קרן השתלמות בע"מ ויובנק קופה מרכזית לפיצויים בע"מ) לתוך יובנק ניהול קופות גמל (2005) בע"מ (להלן: "החברה המנהלת"), חברת בת חדשה אשר הוקמה ביום 15 בדצמבר 2005 למטרה זו. ביום 27 בספטמבר 2006 קיבלה החברה ממשרד האוצר רשיון חברה מנהלת. ביום 13 בנובמבר 2007 נמכרה פעילות קופות הגמל לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר. אי.די.אי, חברה לביטוח בע"מ. בהתאם לתנאי האישור, הגישה החברה למשרד האוצר בקשה לביטול רישיון החברה המנהלת והבקשה התקבלה. לאור ביטול רישיון החברה המנהלת, ובהתאם לתנאי האישור, שינתה החברה את תקנונה וכן את שמה ל"יובנק פיננסיים (2005) בע"מ".

השקעה במניות לפי שווי מאדני		השקעות הוניות אחרות		חלק הבנק ברווחים (בהפסדים) של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2008	2007	2008	2007	2008	2007
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
134.1	129.7	-	-	4.4	4.1
18.8	17.6	-	-	1.2	4.9
79.2	65.7	-	-	13.5	19.6
4.9	4.9	1.6	1.9	⁷ -	0.4
9.7	10.7	2.6	2.6	(1.0)	0.2
2.8	2.8	-	-	-	⁵ 1.6
0.7	(0.2)	0.1	0.1	0.9	⁷ -

- 5 כולל רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס בסך 1.5 מיליוני ש"ח.
- 6 יובנק השקעות והחזקות בע"מ נתנה ערבויות בנקאיות למניף - שרותים פיננסיים בע"מ, באמצעות הבנק, בסך של כ- 16.8 מיליוני ש"ח (31.12.07 - כ- 23.5 מיליוני ש"ח). ערבויות נוספות שהועמדו למניף בסך של 4.5 מיליוני ש"ח חולטו ומוצגות בסעיף אשראי לציבור. (31 בדצמבר 2007 - 5.0 מיליוני ש"ח). הבנק ביצע בדוחותיו הכספיים הפרשה לחובות מסופקים בגין ערבויות אלו בסך של 2.7 מיליוני ש"ח, נכון ליום 31.12.08 (31 בדצמבר 2007 - 3.6 מיליוני ש"ח).
- 7 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באור 6: בנינים וציוד

סכומים מדווחים

עלות נכסים			
לתאריך המאזן	במשך שנת הדיווח		בתחילת שנת הדיווח
	שנגרעו	שנוספו	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	

א. מאוחד

² 19.5	-	3.6	15.9
^{75.4}	-	1.6	⁴ 73.8
^{94.9}	-	5.2	⁴ 89.7

בנינים ומקרקעין³
 ציוד, ריהוט²
 סך הכל

ב. הבנק

² 18.3	-	3.0	15.3
^{7.4}	-	0.7	⁴ 6.7
^{25.7}	-	3.7	⁴ 22.0

בנינים ומקרקעין³
 ציוד, ריהוט
 סך הכל

יתרה להפחתה		פחת ¹			
לתאריך המאזן	בתחילת שנת הדיווח	שנצבר לתאריך המאזן	שנצבר בשל נכסים שנגרעו	הפרשה לפחת בשנת הדיווח	שנצבר לתחילת שנת הדיווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13.1	10.3	6.4	-	0.8	5.6
4.6	⁴ 3.9	70.8	-	0.9	⁴ 69.9
17.7	⁴ 14.2	77.2	-	1.7	⁴ 75.5
12.1	9.8	6.2	-	0.7	5.5
1.4	⁴ 0.9	6.0	-	0.2	⁴ 5.8
13.5	⁴ 10.7	12.2	-	0.9	⁴ 11.3

1 שיעור הפחת על בסיס ממוצע ליום הדיווח:

31 בדצמבר		בנינים, מקרקעין והתקנות ציוד, ריהוט
2007	2008	
⁵ 4.8%	5.8%	
⁵ 12.6%	9.6%	

- שיעור הפחת הממוצע מחושב תוך שקלול כל שיעור פחת ביחס בין יתרת העלות (לפני פחת נצבר) אליה הוא מתייחס, ובין יתרת העלות (לפני פחת נצבר) של כל הנכסים ברי ההפחתה.
- 2 לרבות הוצאות שהונו בסך כ- 1.2 מיליוני ש"ח.
- 3 כולל זכויות שכירות (כולל שיפוצים), בסך 6.8 מיליוני ש"ח. (בשנת 2007 סך של 3.2 מיליוני ש"ח).
- 4 מו"ן מחדש.
- 5 הוצג מחדש.

באורים 7 - 8

סכומים מדווחים

הבנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2007	2008	2007	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1.3 ¹	2.6	1.3 ¹	2.6
3.8	7.6	4.4	8.7
-	4.3	3.5	11.6
-	67.3	-	67.3
1.4	2.4	2.2	3.5
141.9	109.1	141.9	109.1
89.5	6.4	89.5	6.4
1.3	2.9	3.9	7.7
1239.2 ¹	202.6	1246.7 ¹	216.9

באור 7: נכסים אחרים

הוצאות להפחתה
 מסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 23 (ה))
 עודף מקדמות ששולמו על עתודה שוטפת למס הכנסה
 יתרת סליקה נטו בקשר עם פעילות בניירות ערך
 הוצאות מראש
 יתרות חובה בגין מכשירים נגזרים (למעט נגזרים משובצים)
 נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
 חייבים אחרים ויתרות חובה
 סך הכל נכסים אחרים

הבנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2007	2008	2007	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4,356.8	5,142.3	4,283.1	5,142.3
2,318.8	1,899.5	2,186.0	1,677.8
0.2	0.1	0.2	0.1
6,675.8	7,041.9	6,469.3	6,820.2

באור 8: פקדונות הציבור

פקדונות לפי דרישה
 פקדונות לזמן קצוב ואחרים
 פקדונות בתוכניות חסכון
 סך הכל פקדונות הציבור

באורים 9 - 10

סכומים מדווחים

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר	
2007	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.5	181.2
9.2	70.8
9.4	-
19.1	252.0

באור 9: פקדונות מבנקים

בנקים מסחריים:
פקדונות לפי דרישה
פקדונות לזמן קצוב
קיבולים
סך הכל פקדונות מבנקים

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2007	2008	2007	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 10: התחייבויות אחרות

0.3	-	3.2	-
-	0.9	0.2	0.9
2.6	3.2	2.8	3.5
154.4	146.1	154.4	146.1
89.5	6.4	89.5	6.4
1.8	4.6	2.0	4.8
33.6	63.9	33.6	63.9
4.6	-	4.6	-
30.4	25.8	34.4	30.4
2.5	0.3	3.3	0.6
1-	-	(0.1)	-
13.8	0.7	5.3	1.6
1109.1	710.0	1109.1	710.0
1432.6	961.9	1442.3	968.2

עודף עתודה שוטפת למס הכנסה על מקדמות ששולמו
עתודה למסים נדחים (ראה באור 23 (ה))
הפרשה לחופשה
יתרות זכות בגין מכשירים נגזרים (למעט נגזרים משובצים)
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
עודף העתודה לפיצויי פיטורין ופרישה על הייעודה (ראה באור 11)
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
יתרת סליקה נטו בקשר עם פעילות בניירות ערך
הוצאות לשלם
הכנסות מראש
השקעה בחברות כלולות
זכאים אחרים ויתרות זכות
מכירת ניירות ערך בחסר
סך הכל התחייבויות אחרות

באור 11: זכויות עובדים

א. התחייבות הבנק וחברות מאוחדות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים, לרבות פיצויי פרישה מוגדלים מכוסה בעתודות מתאימות. הסכומים המיועדים לכיסוי ההתחייבות הנ"ל (למעט התחייבות בגין פיצויי פרישה מוגדלים והסתגלות) מופקדים בקופות פיצויים שבניהול הבנק ובביטוחי מנהלים. ההתחייבות לפיצויים מחושבת על בסיס משכורת חודשית לכל שנת עבודה כמקובל.

התחייבות הבנק וחברות מאוחדות לתשלום חופשה לעובדים מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת הוצאות הנלוות המתחייבות.

ב. פיצויי פרישה מוגדלים:

ביום 21 ביולי 2004, ב"כ הבנק וחברות הבת וב"כ עובדי הבנק וחברות הבת הגיעו להסכמה (להלן: "ההסכמה") בעניין תנאי סיום עבודתם של עובדים, במידה ויסיימו עבודתם על רקע העברת השליטה בבנק לידי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הרכישה").

ההסכמה כוללת עקרונות לתשלום פיצויי פיטורים מוגדלים לעובדים, אשר יסיימו עבודתם בשל שינויים ארגוניים שעשויים לחול בבנק ובחברות הבת בעקבות הרכישה ו/או בשל הרעה בתנאי העסקתם, בשיעור נוסף של 50%-100% (בהתאם לוותק של העובד), וכן תנאים נלווים אחרים.

בשנת 2004, בוצעה הערכה על ידי ההנהלה בהתבסס על השינויים הצפויים במדיניותו העסקית של הבנק ועל תהליך ההתייעלות הצפוי ועל פיה בוצעה הפרשה בסך של כ- 9.9 מיליוני ש"ח בספרים.

בשנת 2005 עודכנה ההפרשה ונרשמו הוצאות נוספות בסך 5.2 מיליוני ש"ח. בשנת 2006 עודכנה ההפרשה פעם נוספת ונרשמו הכנסות נטו בסך 0.4 מיליוני ש"ח. בשנים 2008 ו- 2007 לא היה צורך בעידכון ההפרשה. הפרשות אלו נכללות בדוח רווח הפסד בסעיף רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס (ראה באור 24).

במסגרת הסכמים אישיים שיש לבנק עם חלק מהעובדים, זכאים עובדים אלו לקבל בנוסף לפיצויים הרגילים שישולמו להם, פיצויי פרישה מוגדלים.

ג. ביום 5 ביולי 2007 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שנתקבל לכך אישור ועדת הביקורת של הבנק, את עדכון הסכם ההעסקה של מנכ"ל הבנק, אילן רביב.

ההסכם הינו לתקופה שאינה קצובה וכל צד יהיה רשאי להביא לסיומו בהודעה כתובה של ששה חודשים מראש. ההסכם קובע את תנאי העסקתו של המנכ"ל תוך התייחסות לתנאי השכר והוצאות נלוות. בנוסף, המנכ"ל יהיה זכאי למענק שנתי אשר יתבסס על רווחיות הבנק וכן תנאים נלווים נוספים. בדוחות הכספיים נכללה הפרשה מתאימה על בסיס תנאים אלו.

ד. סכומי העתודה והיעודה לפיצויי פרישה הם כדלקמן:

סכומים מדווחים		
מאוחד		
31 בדצמבר		
2008	2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
19.6	19.9	סכום העתודה
(14.8)	(17.9)	סכום היעודה
4.8	2.0	עודף עתודה (מוצג בסעיף התחייבויות אחרות)

הבנק וחברות מאוחדות שלו אינם רשאים למשוך את כספי היעודה אלא לצורך תשלום פיצויי פיטורין בלבד.

באורים 12א - 12ב

סכומים מדווחים

מונפק ונפרע		רשום	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2007	2008	2007	2008
שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש

באור 12א: הון מניות

1. מניות רגילות "א" בנות 1 שקל חדש **6,000,000** **3,123,865** **6,000,000** **3,123,865**

2. המניות הרגילות "א" בנות 1 שקל, היו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב עד ליום 20 בדצמבר 2004. בתאריך זה, בעקבות היענות להצעת רכש מלאה, הפך הבנק לחברה פרטית.

3. בחודש ינואר 2006 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 28.0 מיליוני ש"ח.
בחודש דצמבר 2006 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 60.0 מיליוני ש"ח.
בחודש דצמבר 2007 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 100.0 מיליוני ש"ח.
בשנת 2008 לא חולק דיבידנד.

באור 12ב: הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מספר 311 ו- 341 בדבר "יחס הון מזערי" ו"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכונים שוק".

31 בדצמבר	
2007	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
60.2	60.2
333.4	334.6
4.0	19.6
17.5	82.8
415.1	497.2
-	-
8.5	8.5
423.6	505.7

א. הון לצורך חישוב יחס הון

הון ראשוני:

הון מניות נפרע

פרמיה

קרנות הון

עודפים

הון ראשוני

ניכויים¹הון משני (עד לגובה 50% מההון הראשוני)²

סך כל ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון אשראי

1 יתרת ההשקעות במניות של חברות כלולות שאינן תאגידים ריאליים ובכתבי התחייבות נדחים של תאגידים בנקאיים אחרים.
2 ההפרשה הכללית לחובות מסופקים בסך 8.5 מיליוני ש"ח בשנת 2008 ו-2007 מהווה את ההון המשני ואינה מנוכה מהאשראי לציבור.

באור 12: הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר						
2008						
יתרות ¹	יתרה משוקללת של סיכון אשראי בשיעור של	סה"כ יתרות משוקללות של סיכון אשראי	סכום יתרות מנוכה בחטו	דרישות הון בגין סיכון אשראי ושוק		
	100%	20%	0%			
מיליוני ש"ח						

ב. יתרות משוקללות של סיכון

סיכון אשראי

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים	2,701.8	1,520.5	1,181.3	-	236.3	-	21.3
ניירות ערך	2,976.2	2,201.8	494.5	279.9	378.8	(45.5)	34.1
ניירות ערך שנשאלו	698.6	698.6	-	-	-	-	-
אשראי לציבור ²	1,940.1	³ 1,179.7	⁴ 43.5	716.9	725.6	-	65.3
השקעות בכלולות	0.8	-	-	0.8	0.8	-	0.1
בניינים וציוד	17.7	-	-	17.7	17.7	-	1.5
נכסים אחרים	216.9	11.5	17.0	188.4	191.8	-	17.3
סך כל הנכסים	8,552.1	5,612.1	1,736.3	1,203.7	1,551.0	(45.5)	139.6

מכשירים חוץ מאזניים

עסקאות שבהן היתרה מייצגת סיכון אשראי ואחר	277.2	⁵ 26.0	172.7	78.5	113.0	-	10.2
מכשירים פיננסיים נגזרים	384.1	⁶ 221.8	91.6	70.7	89.0	-	8.0
סך כל המכשירים החוץ מאזניים	661.3	247.8	264.3	149.2	202.0	-	18.2
סך כל נכסי סיכון אשראי	9,213.4	5,859.9	2,000.6	1,352.9	1,753.0	(45.5)	157.8

סיכון שוק

סיכון ריבית	-	-	-	-	122.4	-	11.0
סיכון מניות	-	-	-	-	13.8	-	1.2
סיכון שער חליפין של מט"ח	-	-	-	-	39.2	-	3.5
סיכון אינפלציה	-	-	-	-	-	-	-
סך כל נכסי סיכון שוק	-	-	-	-	175.4	-	15.7
סך כל נכסי סיכון	9,213.4	5,859.9	2,000.6	1,352.9	1,928.4	(45.5)	173.5

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון	25.8%
יחס סך כל ההון לרכיבי סיכון	26.2%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	9.0%

- נכסים - יתרות מאזניות. מכשירים חוץ מאזניים - יתרות ערך נקוב משוקללות במקדמי ההמרה לאשראי.
- ההפרשה הכללית לחובות מסופקים בסך 8.5 מיליוני ש"ח בשנת 2008 ו- 2007 מהווה את ההון המשני ואינה מנוכה מהאשראי לציבור.
- בשנת 2008 כ- 779.7 מיליוני ש"ח מובטחים בפקדונות וכ- 400.0 מיליוני ש"ח מובטחים באג"ח מדינה. (בשנת 2007 כ- 324.8 מיליוני ש"ח מובטחים בפקדונות וכ- 1,355.3 מיליוני ש"ח מובטחים באג"ח מדינה).

סכומים מדווחים

31 בדצמבר					
2007					
יתרות ¹	יתרות משוקללות של סיכון אשראי בשיעור של	סה"כ יתרות משוקללות של סיכון אשראי	סכום יתרות מנוכה ברטו	דרישות הון בגין סיכון אשראי ושוק	
	100%	20%	0%		
מיליוני ש"ח					

ב. יתרות משוקללות של סיכון

סיכון אשראי

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים	1,744.5	379.0	1,365.5	-	273.1	-	24.6
ניירות ערך	⁸ 2,765.5	⁸ 1,891.3	629.1	245.1	370.9	-	33.4
ניירות ערך שנשאלו	434.3	434.3	-	-	-	-	-
אשראי לציבור ²	2,412.6	³ 1,680.1	⁴ 43.0	689.5	698.1	-	62.8
בניינים וציוד	⁸ 14.2	-	-	⁸ 14.2	⁸ 14.2	-	⁸ 1.3
נכסים אחרים	⁸ 246.7	3.5	17.3	⁸ 225.9	⁸ 229.4	-	⁸ 20.6
סך כל הנכסים	⁸ 7,617.8	⁸ 4,388.2	2,054.9	1,174.7	1,585.7	-	142.7

מכשירים חוץ מאזניים

עסקאות שבהן היתרה מייצגת סיכון אשראי ואחר

מכשירים פיננסיים נגזרים	⁷ 592.2	^{6,7} 287.0	182.3	⁷ 122.9	⁷ 159.4	-	⁷ 14.3
סך כל המכשירים החוץ מאזניים	⁷ 886.2	⁷ 307.6	⁷ 377.9	⁷ 200.7	⁷ 276.3	-	⁷ 24.9
סך כל נכסי סיכון אשראי	^{7,8} 8,504.0	^{7,8} 4,695.8	⁷ 2,432.8	⁷ 1,375.4	⁷ 1,862.0	-	⁷ 167.6

סיכון שוק

סיכון ריבית	-	-	-	-	66.2	-	6.0
סיכון מניות	-	-	-	-	11.9	-	1.1
סיכון שער חליפין של מט"ח	-	-	-	-	19.7	-	1.7
סיכון אינפלציה	-	-	-	-	-	-	-
סך כל נכסי סיכון שוק	-	-	-	-	97.8	-	8.8
סך כל נכסי סיכון	^{7,8} 8,504.0	^{7,8} 4,695.8	⁷ 2,432.8	⁷ 1,375.4	⁷ 1,959.8	-	⁷ 176.4

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון	⁷ 21.2%
יחס סך כל ההון לרכיבי סיכון	⁷ 21.6%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	9.0%

4 מובטח בערבויות בנקאיות.

5 מובטח בפקדונות.

6 בשנת 2008 כ- 220.2 מיליוני ש"ח מובטחים בפקדונות וכ- 1.6 מיליוני ש"ח מובטחים באג"ח מדינה. (בשנת 2007 כ- 242.3 מיליוני ש"ח מובטחים בפקדונות וכ- 44.7 מיליוני ש"ח מובטחים באג"ח מדינה).

7 הוצג מחדש.

8 מוין מחדש.

באור 13: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ¹				
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,701.8	-	147.8	23.6	856.9	-	1,673.5
2,930.7	24.7	20.4	295.9	413.9	313.1	1,862.7
698.6	-	-	-	-	-	698.6
1,931.6	-	60.9	34.6	236.9	2.4	1,596.8
0.8	0.8	-	-	-	-	-
17.7	17.7	-	-	-	-	-
216.9	73.3	-	2.0	33.6	5.7	102.3
8,498.1	116.5	229.1	356.1	1,541.3	321.2	5,933.9
6,820.2	-	177.1	243.8	1,537.6	10.8	4,850.9
252.0	-	-	-	10.3	-	241.7
6.1	-	-	-	-	-	6.1
968.2	69.8	0.2	9.1	53.9	62.7	772.5
8,046.5	69.8	177.3	252.9	1,601.8	73.5	5,871.2
451.6	46.7	51.8	103.2	(60.5)	247.7	62.7
-	-	(53.3)	(118.3)	105.4	(152.4)	218.6
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	(3.7)	-	3.7
451.6	46.7	(1.5)	(15.1)	41.2	95.3	285.0
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-

במאחד:

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור

השקעה בחברות כלולות

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

התחייבויות אחרות

סך הכל התחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:

מכשירים נגזרים
(למעט אופציות)

אופציות בכסף נטו
(במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף נטו
(במונחי נכס בסיס)

סך הכל

אופציות בכסף נטו
(סכום נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף נטו
(סכום נקוב מהוון)

1 כולל הצמדה למטבע חוץ.
2 מו"ן מחדש.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2007							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ¹			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
במיוחד:							
נכסים							
1,744.5	-	171.0	101.0	1,020.5	92.5	359.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
² 2,765.5	23.0	29.1	207.2	579.2	230.6	² 1,696.4	ניירות ערך
434.3	-	-	-	-	-	434.3	ניירות ערך שנשאלו
2,404.1	-	51.9	17.6	261.2	3.2	2,070.2	אשראי לציבור
² 14.2	² 14.2	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
² 246.7	² 186.5	4.4	9.4	20.3	0.8	25.3	נכסים אחרים
² 7,609.3	223.7	256.4	335.2	1,881.2	327.1	² 4,585.7	סך הכל נכסים
התחייבויות							
6,469.3	-	232.0	283.6	1,903.6	3.9	4,046.2	פקדונות הציבור
19.1	-	-	-	19.1	-	-	פקדונות מבנקים
264.1	-	-	-	-	-	264.1	פקדונות הממשלה
² 442.3	183.0	4.3	10.7	30.0	33.7	² 180.6	התחייבויות אחרות
² 7,194.8	183.0	236.3	294.3	1,952.7	37.6	² 4,490.9	סך הכל התחייבויות
414.5	40.7	20.1	40.9	(71.5)	289.5	94.8	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	(18.3)	(42.4)	91.8	(111.9)	80.8	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	5.9	-	-	(5.9)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	(8.7)	-	-	8.7	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
414.5	40.7	1.8	(4.3)	20.3	177.6	178.4	סך הכל
-	-	-	(6.0)	-	-	6.0	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	(6.0)	-	-	6.0	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה ותקופות לפרעון

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008					
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					
עם דרישה עד חודש	חודש עד שלושה חודשים ²	משלושה חודשים עד שנה	משנה ועד שנתיים	משנתיים ועד שלוש שנים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3,809.5	899.2	276.0	190.6	249.2	מטבע ישראלי לא צמוד
5,758.6	52.6	40.0	24.1	-	נכסים
(1,949.1)	846.6	236.0	166.5	249.2	התחייבויות
187.7	(27.6)	40.7	3.2	3.4	הפרש
-	-	-	-	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
112.6	2.2	24.3	77.5	21.4	מטבע ישראלי צמוד למדד
52.9	1.3	0.2	1.0	4.6	נכסים
59.7	0.9	24.1	76.5	16.8	התחייבויות
-	-	(96.9)	-	-	הפרש
-	-	-	-	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,083.1	303.6	241.4	258.8	86.0	מטבע חוץ ⁴
1,687.6	241.6	75.5	9.1	0.3	נכסים
(604.5)	62.0	165.9	249.7	85.7	התחייבויות
(187.7)	27.6	56.2	(3.2)	(3.4)	הפרש
-	-	-	-	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
62.6	-	10.8	-	-	פריטים לא כספיים
59.1	-	10.8	-	-	נכסים
3.5	-	-	-	-	התחייבויות
-	-	-	-	-	הפרש
5,067.8	1,205.0	552.5	526.9	356.6	סך הכל
7,558.2	295.5	126.5	34.2	4.9	נכסים
(2,490.4)	909.5	426.0	492.7	351.7	התחייבויות
-	-	-	-	-	הפרש
31 בדצמבר 2007					
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					
5 ³ ,825.3	1,552.2	909.3	276.3	253.7	נכסים
5 ⁶ ,896.4	216.8	76.6	5.9	2.6	התחייבויות
(3,071.1)	1,335.4	832.7	270.4	251.1	הפרש

- 1 כפי שנכללה בבאור 13: "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה" לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- 2 נכסים מחודש ועד שלושה חודשים כוללים 937.3 מיליוני ש"ח סכומי אשראי בתנאי חח"ד (31.12.07 - 1,122.8 מיליוני ש"ח).
- 3 נכסים ללא מועד פרעון כוללים בסך 25.6 מיליוני ש"ח (2007 - 23.7 מיליוני ש"ח) שזמן פרעונם עבר.
- 4 כולל הצמדה למטבע חוץ.
- 5 מיון מחדש.

הערות:

- א. בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיס ההצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.
- ב. בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא, מוצגים תזרימי הריבית העתידיים בגין מכשירים במט"ח הנושאים ריבית משתנה על בסיס עקום תשואות.

יתרה מאזנית ¹							
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
5,933.9	0.4	6,113.2	-	-	561.8	31.4	95.5
5,871.2	-	5,875.3	-	-	-	-	-
62.7	0.4	237.9	-	-	561.8	31.4	95.5
218.6	-	218.6	-	-	4.7	3.2	3.3
3.7	-	3.7	-	-	3.7	-	-
321.2	-	384.0	-	2.4	94.2	20.1	29.3
73.5	-	74.4	-	-	10.7	3.7	-
247.7	-	309.6	-	2.4	83.5	16.4	29.3
(152.4)	-	(152.4)	-	-	(23.7)	(15.9)	(15.9)
2,126.5	25.2	2,212.8	0.3	0.7	118.2	39.4	81.3
2,032.0	-	2,033.5	-	-	18.5	0.9	-
94.5	25.2	179.3	0.3	0.7	99.7	38.5	81.3
(66.2)	-	(66.2)	-	-	19.0	12.7	12.6
(3.7)	-	(3.7)	-	-	(3.7)	-	-
116.5	43.3	73.4	-	-	-	-	-
69.8	-	69.9	-	-	-	-	-
46.7	43.3	3.5	-	-	-	-	-
8,498.1	68.9	8,783.4	0.3	3.1	774.2	90.9	206.1
8,046.5	-	8,053.1	-	-	29.2	4.6	-
451.6	68.9	730.3	0.3	3.1	745.0	86.3	206.1
יתרה מאזנית ¹							
⁵ 7,609.3	62.2	⁵ 7,926.8	0.4	2.0	484.2	262.9	360.5
⁵ 7,194.8	-	⁵ 7,213.9	-	-	14.8	-	0.8
414.5	62.2	712.9	0.4	2.0	469.4	262.9	359.7

באור 15: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים

סכומים מדווחים

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר	
2007	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף שנה:

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

1.7	1.5	אשראי תעודות
² 180.4	186.6	ערבויות להבטחת אשראי
6.3	3.6	ערבויות לרוכשי דירות
56.5	49.7	ערבויות והתחייבויות אחרות
397.3	277.7	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
87.3	85.0	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
1,144.2	1,494.7	התחייבות לתת אשראי אשר שאושר ועדיין לא ניתן ¹

לעניין התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף - ראה ג (2) ו- (3) להלן.

1 ההתחייבות הנ"ל כוללת סעיפים חוץ מאזניים, והינה בהתאם להחלטות שנתקבלו בוועדות אשראים בבנק ומימושה מותנה בהמצאת בטחונות כפי שנקבע בהחלטות אלו.

2 הוצג מחדש.

סכומים מדווחים

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר	
2007	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
65.2	58.6
0.5	0.1
29.2	20.1
94.9	78.8

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעולות לפי מידת הגביה לסוף השנה¹

יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת הגביה
מטבע ישראלי לא צמוד
מטבע ישראלי צמוד למדד
מטבע חוץ
סך הכל

מאוחד והבנק				
31 בדצמבר				
2007	2008			
סך הכל	עד שנה	מסנה ועד שלוש שנים	מעל שלוש שנים	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.1	0.3	-	-	0.3
-	-	-	-	-
0.1	0.1	-	-	0.1

תזרימים בגין מרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה

מטבע ישראלי לא צמוד
תזרימים חוזיים עתידיים
מטבע ישראלי צמוד למדד
תזרימים חוזיים עתידיים
מטבע חוץ
תזרימים חוזיים עתידיים

1. אשראים ופקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים, עם מרווח.

הערה כללית:
בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי של הסעיף המאזני.
הזרמים העתידיים שהוונו כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד למועד הפרעון, או עד למועד הריבית, המוקדם שבהם.

באור 15: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות - במאוחד ובבנק

1. החברה לנאמנות של הבנק נותנת שרותי נאמנות לעסקים ולפרטיים, הכוללים בעיקר החזקה וניהול של נכסים פיננסיים. עיקר פעילותה של החברה מתמקד במתן שרותי נאמנות לבעלי יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, ונאמנות למחזיקים באגרות חוב שהונפקו על ידי חברות ציבוריות ולתעודות הסל ולעסקאות אשראי לצורך פיקוח ובקרה על הבטוחות לעסקאות אלו, כנאמן על נכסי יחידים וחברות.
2. הבנק, שהינו חבר מסלקת המעו"ף בע"מ, מתחייב לפצות הדדית, ביחד עם חברי מסלקת המעו"ף האחרים, את המסלקה אם יגרם לה נזק בקשר עם חוסר מלאי או כיסוי כספי של אחד מחברי המסלקה. הערבות ההדדית ליום 31 בדצמבר 2008 הינה בסך 74.5 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2007 - 94.1 מיליוני ש"ח).
 כמו כן, התחייב הבנק כלפי מסלקת מעו"ף לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות עבור לקוחותיו ועבור עצמו בגין האופציות הנסחרות במסגרת המסלקה. יתרת ההתחייבות למסלקת מעו"ף המבוססת על תרחישים של הבורסה הינה בסך 198.2 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2007 - 266.5 מיליוני ש"ח).
 סכום ההתחייבות ליום המאזן הנובע מעסקאות עבור לקוחות ועבור עצמו בגין אופציות מעו"ף כלול במאזן במסגרת סעיף נכסים אחרים, ומייצג את השווי ההוגן של עסקאות אלו. יתרת ההתחייבות למסלקת מעו"ף המבוססת על תרחישים, מעבר לסכום הרשום במאזן, עומדת על 176.6 מיליון ש"ח (לפני ניכויים מותרים) (31 בדצמבר 2007 - 125.0 מיליון ש"ח).
3. על פי מתאר הנגזרים שהוציאה מסלקת מעו"ף בע"מ ועל פי חוקי העזר של מסלקת מעו"ף, התחייב הבנק להמציא למסלקת מעו"ף בטוחות מספיקות לסילוק התחייבויותיו על פי סעיף 2 לעיל. על פי החלטות דירקטוריון מסלקת מעו"ף תוקנו חוקי העזר והמיתאר של מסלקת מעו"ף ושונה מערך הבטוחות של מסלקת מעו"ף, החל מיום 1.4.04, כל חברי מסלקת מעו"ף, ובהם הבנק, נדרשו לחתום על הסכמי שעבוד חדשים להבטחת התחייבויותיהם, אשר יחליפו את מסמכי השעבוד הקודמים שנחתמו לטובת מסלקת מעו"ף, ולהפקיד בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל ומזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר. בהתאם להחלטות דלעיל מסלקת מעו"ף פתחה על שמה חשבון במסלקת הבורסה, עבור הבנק, ובו הפקיד הבנק בטוחות לטובת מסלקת מעו"ף. חשבון זה שועבד בשעבוד קבוע וצף לטובת מסלקת מעו"ף. כן פתח הבנק חשבון על שמו במסלקת הבורסה וגם בו הפקיד בטוחות נזילות. חשבון זה שועבד בשעבוד צף לטובת מסלקת מעו"ף. בנוסף על כך, פתחה מסלקת מעו"ף חשבון על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, ובו יופקדו מזומנים שישולמו לבנק כפירות על ניירות ערך של הבנק שהופקדו ושועבדו כאמור לעיל. חשבון זה שועבד בשעבוד קבוע וצף לטובת מסלקת מעו"ף. כערוכה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלקת מעו"ף כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 29 במרס 2004, לטובת מסלקת מעו"ף, שעבודים קבועים וצפים, על חשבונות מסלקת מעו"ף במסלקת הבורסה ובבנק אחר, ושעבוד צף, על חשבון ע"ש הבנק במסלקת הבורסה. לעניין שעבוד למסלקת מעו"ף - ראה 15 (ד) (1) להלן.
4. מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "מסלקת הבורסה") הקימה קרן סיכונים (להלן: "הקרן") שמטרתה הבטחת התחייבויות חברי המסלקה בגין פעילות כל חבר מסלקה. סכום קרן הסיכונים מתעדכן אחת לחצי שנה ב-1 במרס וב-1 בספטמבר של כל שנה והוא בגובה מחזור הסליקה הכללי היומי הממוצע בששת החודשים שהסתיימו בחודש דצמבר או בחודש יוני שקדמו למועד העדכון, לפי העניין ובכל מקרה לא יפחת מ-150 מיליון ש"ח. חלקו של הבנק מסתכם ב-41.2 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2007 - 43.9 מיליון ש"ח).
 על פי החלטת דירקטוריון הבורסה תוקנו חוקי העזר של מסלקת הבורסה והחל מיום 15 במאי 2005 שונה מערך הבטוחות של המסלקה. בעקבות זאת, נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל או מזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר וכן לחתום על הסכם שעבוד להבטחת התחייבויותיו אלו. בהתאם להחלטות דלעיל, מסלקת הבורסה פתחה על שמה חשבונות במסלקה עבור הבנק, ובהם הפקיד הבנק ניירות ערך כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה. בנוסף על כך, פתחה מסלקת הבורסה חשבונות על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, וכן בהם תפקיד המסלקה מזומנים שישולמו לבנק כפירות על ניירות הערך שלו שהופקדו ושועבדו כאמור לעיל.

כערובה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 14 באפריל 2005, לטובת מסלקת הבורסה, שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלקת הבורסה, על חשבון המסלקה במסלקה ועל חשבון המסלקה בבנק אחר. לענין שעבוד למסלקת הבורסה ראה ביאור 15 (ד) (4) להלן.

5. הבנק חתם ביום 10.2.2002 על הסכם בטוחות עם מסלקת ניירות הערך המאורגנת ע"י S.A.N.V EUROCLEAR BANK ("EUROCLEAR") חברה זרה הרשומה בבלגיה, לפיו שעבד הבנק לטובת EUROCLEAR נכסים המופקדים על ידי הבנק ב-EUROCLEAR. מטרת השעבוד הינה לאפשר לבנק לפעול בניירות ערך באמצעות מסלקת EUROCLEAR מבלי שייאלץ להפקיד לשם כך תמורה כספית מראש וזאת עד לסך של חמישה עשר מיליון דולר. לענין שיעבוד ל- EUROCLEAR - ראה 15 (ד) (2) להלן.

6. נגד הבנק וחברות מאוחדות עומדות תביעות ודרישות שונות. לדעת הנהלת התאגיד הבנקאי, המסתמכת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללות לפי הצורך בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין כל ההפסדים הצפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

7. במהלך תביעות המוגשות על ידי הבנק נגד חייבים ו/או ערבים, המציא הבנק, במסגרת בקשות לסעדים זמניים, המוגשות על ידו, כתבי התחייבות להבטחת נזקי הנתבעים במקרה בו הבנק לא יזכה בתביעתו או שהצו הזמני יפקע מסיבה אחרת, כל זאת ללא הגבלה בסכום.

8. א. על פי החלטת דירקטוריון הבנק מיום 15.3.2005, אשר התקבלה בהתאם לתקנון הבנק, פטר הבנק את הדירקטורים בבנק ואת נושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות, התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי, חשבונאי ראשי ומזכיר החברה), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק החל מיום 22.12.2004 ויותר על כל תביעה של הבנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, הבנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריותו. כמו כן, באותה ישיבת דירקטוריון, התחייב הבנק לשפות את הדירקטורים ונושאי המשרה הנ"ל בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה. סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי הבנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לבנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בבנק ובחברות בנות, במצטבר, בהתאם לכתב ההתחייבות הנ"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי כתב זה, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון העצמי של הבנק במאוחד לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי. הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק מיום 18.5.2005, ככל שנדרש אישור זה.

ב. במקביל, ביום 21 בדצמבר 2004, התחייבה חברת האם של בעלת השליטה לשעבר בבנק, Investec Bank (UK) Limited, לשפות את הבנק בגין כל תשלום בו ישא כלפי הדירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק או עבורם בהתאם להוראות כתב הפטור והשיפוי, בגין פעולות שבוצעו עד למועד העברת השליטה בבנק לבנק הבינלאומי. התחייבות זו הוגבלה לסכום השיפוי המירבי על פי כתב הפטור והשיפוי, כמפורט בסעיף א לעיל.

ג. בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 15.3.2005, בה הוענק פטור לדירקטורים בבנק ולנושאי משרה (ראה סעיף 8 א') מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק, אישרה ועדת הביקורת של הבנק באוקטובר 2006, מתן ההתחייבות לשיפוי לדירקטורים שמזונו על ידי הבנק ביובנק פיננסיים (2005) בע"מ (להלן: "החברה"), ושאינם נושאי משרה בבנק. כתב השיפוי ניתן בנוסח ובמתכונת ההתחייבות לשיפוי לנושאי משרה בבנק, תוך התאמת נוסח כתב השיפוי למאפייני החברה.

באור 15: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

9. התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי:

- א. הבנק התקשר בהסכמים שונים לקבלת שירותים מהבנק הבינלאומי בתחומים הבאים: שירותים ללקוחות סניף חיפה שנסגר, בטחון, רכש ציודי משרדי, שירותי ביקורת פנים ובקרת אשראי, פעילות במוצרים מובנים, סחר חוץ ועוד. ההסכמים הינם על פי התנאים המקובלים בשוק.
- ב. בחודש פברואר 2005 נחתם בין יובנק קרנות נאמנות בע"מ לבין מודוס סלקטיב ניהול וייעוץ השקעות בע"מ (להלן: "מודוס"), חברה בת של הבנק הבינלאומי, הסכם לקבלת שירותי ניהול השקעות לקרנות נאמנות על פיו תרכוש יובנק קרנות נאמנות בע"מ ממודוס שירותי ניהול השקעות עבור קרנות הנאמנות המוגדרות בהסכם.
- ג. בחודש מאי 2005 אושרה התקשרות עם חברת מת"ף מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן: "מת"ף"), חברה בת של הבנק הבינלאומי, לאיחוד תשתיות ופעילות התפעול בנושא מערכות מידע. במסגרת זו אוחדו תשתיות המחשוב של שני הבנקים, וכן אוחדו פעולות תפעול מסוימות כגון מסלקת הבנק ותפעול הסוויפט.
- ד. כמו כן, הבנק וחברת מת"ף משתפים פעולה בפרוייקט איחוד אפליקציות מיחשוב. עקרונות ההתקשרות בין הבנק ומת"ף הם שמת"ף תישא בעלויות תהליך איחוד האפליקציות בין הבנקים והבנק משלם למת"ף עבור שירותי מיחשוב שוטפים סכום בגובה הוצאות המחשב שהיו לבנק (כולל פחת) בשנת 2005, וכן יישא בחלקו בפיתוח יישומים רגולטוריים וקבוצתיים כפי שיוסכם. בנוסף, קיים הסכם רמת שירות (SLA) שנחתם בין הצדדים ביום 13.11.2007.
- ה. בחודש נובמבר 2005 אישר דירקטוריון הבנק שיתוף פעולה עם הבנק הבינלאומי בנושא פעילות לקוחות יובנק בשעות הלילה באמצעות חדר העסקות של הבנק הבינלאומי.
- ו. במסגרת מכירת פעילות קופות הגמל של הבנק ביום 13.11.07, נמכרו נכסי קופות הגמל, למעט נכסי יובנק כעמית מעביד ביובנק קופה מרכזית לפיצויים. הבנק העביר את כספי הצבירה של הקיימים בקופה המרכזית וכן הפקדות עתידיות לפיצויים לניהולה של קידמה חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "קידמה"). קידמה הינה חברה מנהלת של קופות גמל, המצויה בבעלותו המלאה של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. כספי הצבירה של יובנק מנוהלים על ידי קידמה בקופת גמל מרכזית לפיצויים נפרדת, שהוקמה במיוחד לשם כך, שבה חברים רק עובדי יובנק, תאגידי עזר של יובנק וחברות אחרות בשליטתו המלאה או הקרובה למלאה של יובנק ("הקופה החדשה"). כספי הבנק וכל אחת מהחברות הבנות של הבנק ינוהלו בחשבון נפרד בקופה חדשה.

10. התקשרויות של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

31 בדצמבר		
2008	2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2.3	4.3	התחייבות להשקעה בקרן הון סיכון
0.1	0.5	שרותי ייעוץ מקצועי
0.7	1.4	השקעה ברכוש קבוע

שכירות נכסים

הבנק והחברות המוחזקות שלו שכרו מבנים לתקופות ארוכות. דמי השכירות שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

31 בדצמבר		
2008	2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5.4	4.9	שנה ראשונה
5.6	5.1	שנה שניה
5.8	5.3	שנה שלישית
5.9	5.5	שנה רביעית
6.0	5.6	שנה חמישית
6.0	5.6	שנה שישית
3.7	5.7	שנה שביעית
2.8	5.2	שנה שמינית ואילך
41.2	42.9	

תשלומי השכירות צמודים למדד המחירים לצרכן בארץ או בארה"ב או לדולר.

11. פעילות הבנק כעושה שוק באגרות חוב ממשלתיות:

ביום 21.7.06 פרסם החשב הכללי הודעה על מינוי גופים מסוימים, ביניהם גם הבנק, כעושי שוק ראשיים לאג"ח ממשלתיות על פי סעיף 6א לחוק מילווה המדינה, התשל"ט - 1979. זאת במסגרת רפורמה שיזם משרד האוצר, בהליך הנפקת אג"ח ממשלתיות ובפעילות בשוק ההון המשני בתחום האג"ח, על מנת לעודד כניסה של גורמים נוספים לשוק ההון לשם הגדלת הנזילות והשקיפות במסחר ולשם הוזלת עלויות גיוס כספים לקופת המדינה. הבנק התחיל לפעול כעושה שוק ב- 4.9.06.

ד. שעבודים

1. להבטחת התחייבויות הבנק כלפי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיו ועבור עצמו, כאמור בבאור 15 (ג) (2), שיעבד הבנק כספים ו/או ניירות ערך לטובת מסלקת מעו"ף, על פי הסכם מיום 29.3.2004, כאמור בבאור 15 (ג) (3).

להלן יתרת הבטחונות שהעמיד הבנק למסלקות מעו"ף, במיליוני ש"ח:

ליום 31 בדצמבר 2008						
יתרה ממוצעת לשנת 2008*			יתרה גבוהה לשנת 2008*			
בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	
18.7	-	0.7	-	18.7	-	פקדונות בבנקים
55.8	215.8	84.1	205.6	107.4	250.7	ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2007						
יתרה ממוצעת לשנת 2007*			יתרה גבוהה לשנת 2007*			
בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	
94.1	1206.2	96.7	1272.2	115.2	1380.2	ניירות ערך

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

1 הוצג מחדש

2. להבטחת EUROCLEAR בגין פעילות הבנק בניירות ערך מולו כאמור בבאור 15 (ג) (5), שיעבד הבנק נכסים המופקדים על ידי הבנק ב-EUROCLEAR.

להלן יתרת הבטחונות בגין פעילות לקוחות ונוסטרו שהעמיד הבנק ל-EUROCLEAR, במיליוני דולר:

ליום 31 בדצמבר 2008			יתרה ממוצעת לשנת 2008*			
יתרה גבוהה לשנת 2008*			יתרה ממוצעת לשנת 2008*			
15.0	15.0	15.0	15.0	15.0	15.0	ניירות ערך
ליום 31 בדצמבר 2007			יתרה ממוצעת לשנת 2007*			
15.0	15.0	15.0	15.0	15.0	15.0	ניירות ערך

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

1 הוצג מחדש.

3. שיעבוד לבנק ישראל

- על פי הסדר לקבלת אשראי מבנק ישראל (אשראי נטו, לאחר ניכוי יתרת פקדונות הבנקים בבנק ישראל) נדרשים בנקים ישראלים להעביר לבנק ישראל בטוחות מתאימות כנגד אשראי זה.
- להבטחת אשראי שהבנק יקבל מבנק ישראל לצורך השתתפות במערכת זה"ב, שיעבד הבנק ביום 22.7.2007 לטובת בנק ישראל בשעבוד שוטף בדרגה ראשונה אגרות חוב שהוצאו או יוצאו על פי חוק מלווה מדינה, התשל"ט - 1979, או אגרות חוב שהוצאו או יוצאו על פי חוק מלווה קצר מועד, התשמ"ד - 1984, הנסחרות בבורסה לני"ע בתל אביב בע"מ, וכל הזכויות הנובעות ו/או הקשורות אליהן, לרבות התמורה הכספית ממכירתן, אשר תירשמה או תופקדנה מעת לעת בחשבון בטוחות המנוהל במסלקת הבורסה על שם בנק ישראל ועבורו. שעבוד זה הינו בלתי תלוי בבטוחות או ערובות אחרות שבנק ישראל קיבל או יקבל מהבנק.

להלן נתונים לגבי אגרות החוב ששועבדו לבנק ישראל, במיליוני ש"ח:

אגרות חוב ממשלתיות ששועבדו	אגרות חוב ממשלתיות ששועבדו	
2007	2008	
406.9	388.2	יתרה ליום המאזן
625.8	270.2	יתרה ממוצעת במהלך השנה*
921.4	543.5	היתרה הגבוהה ביותר במהלך השנה*

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

4. להבטחת התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור בבאור 15 (ג) (4), שיעבד הבנק ניירות ערך לטובת מסלקת הבורסה.

להלן יתרת הבטחונות שהעמיד הבנק למסלקת הבורסה, במיליוני ש"ח:

ליום 31 בדצמבר 2008	יתרה ממוצעת לשנת 2008*	יתרה גבוהה לשנת 2008*	
10.3	0.4	10.3	פקדונות בבנקים
30.9	38.5	43.9	ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2007	יתרה ממוצעת לשנת 2007*	יתרה גבוהה לשנת 2007*	
43.9	41.7	43.9	ניירות ערך

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

ה. המקורות של ניירות ערך שהתקבלו אשר הבנק רשאי למכור:

להלן המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור:

ליום 31 בדצמבר		
2008	2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
698.6	434.3	ניירות ערך שהתקבלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן

ו. ניירות ערך אשר שועבדו למלווים:

להלן פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים:

ליום 31 בדצמבר		
2008	2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	32.2	ניירות ערך למסחר
776.7	775.9	ניירות ערך זמינים למכירה
776.7	808.1	

לא היו לבנק ניירות שהועמדו כבטחון למלווים אשר אינם רשאים למכור אותם או לשעבדם.

באור 15: פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008					
חוזי ריבית שקל-מדד	חוזי ריבית אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סה"כ
מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד ובנק

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים:

208.4	-	-	-	-	208.4
208.4					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
9.8	-	-	9.8	-	-
758.5	-	-	458.5	-	300.0
62.9	-	-	-	62.9	-
831.2	-	-	468.3	62.9	300.0

Swaps

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM^{1,2}

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנקנו

חוזי Forward

Swaps

סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ג. נגזרים אחרים:

חוזי Futures

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט:

235.6	-	-	235.6	-	-
-------	---	---	-------	---	---

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים³

א. נגזרים מגדרים:

-	-	-	-	-	-
17.0	-	-	-	17.0	-
8.9	-	-	3.3	-	5.6
23.9	-	-	16.0	5.2	2.7
106.2	2.9	66.2	37.1	-	-
105.3	2.9	66.2	36.2	-	-

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM^{1,2}

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

1 למעט חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

2 נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3 מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 6.0 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 0.1 מיליוני ש"ח (2007 - שווי הוגן ברוטו חיובי בסך 5.8 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי בסך 0.8 מיליוני ש"ח).

4 מוין מחדש.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2007					
חוזי ריבית שקל-מדד	חוזי ריבית אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סה"כ
מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד ובנק

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים:

-	163.2	-	-	-	163.2
---	-------	---	---	---	-------

Swaps

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM^{1,2}

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

-	-	679.1	-	-	679.1
---	---	-------	---	---	-------

אופציות שנכתבו

-	-	679.1	-	-	679.1
---	---	-------	---	---	-------

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

-	-	47.6	-	-	47.6
---	---	------	---	---	------

אופציות שנקנו

330.0	-	805.5	-	-	1,135.5
-------	---	-------	---	---	---------

חוזי Forward

-	41.9	-	-	-	41.9
---	------	---	---	---	------

Swaps

330.0	41.9	42,171.3	-	-	42,543.2
-------	------	----------	---	---	----------

סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ג. נגזרים אחרים:

19.1	-	-	1,984.9	452.6	2,456.6
------	---	---	---------	-------	---------

חוזי Futures

-	-	1,868.4	-	-	1,868.4
---	---	---------	---	---	---------

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

-	-	2,304.3	10,102.9	-	12,407.2
---	---	---------	----------	---	----------

אופציות שנכתבו

-	-	2,304.3	10,102.9	-	12,407.2
---	---	---------	----------	---	----------

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

-	-	4110.0	23.9	-	4133.9
---	---	--------	------	---	--------

אופציות שנכתבו

-	-	4108.5	23.9	-	4132.4
---	---	--------	------	---	--------

אופציות שנקנו

19.1	-	46,695.5	22,238.5	452.6	429,405.7
------	---	----------	----------	-------	-----------

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט:

-	-	318.8	-	-	318.8
---	---	-------	---	---	-------

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים³

א. נגזרים מגדרים:

-	-	-	-	-	-
---	---	---	---	---	---

שווי הוגן ברוטו חיובי

-	4.2	-	-	-	4.2
---	-----	---	---	---	-----

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM^{1,2}

1.5	-	11.1	-	-	12.6
-----	---	------	---	---	------

שווי הוגן ברוטו חיובי

2.2	1.4	414.3	-	-	417.9
-----	-----	-------	---	---	-------

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים:

-	-	33.6	101.5	-	135.1
---	---	------	-------	---	-------

שווי הוגן ברוטו חיובי

-	-	431.6	101.5	-	4133.1
---	---	-------	-------	---	--------

שווי הוגן ברוטו שלילי

באור 15א: פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008					
בורסות	בנקים	ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
24.9	⁴ 16.9	⁴ 14.7	-	58.6	115.1
-	-	-	-	-	-
24.9	16.9	14.7	-	58.6	115.1
-	93.9	0.3	-	289.9	384.1
24.9	110.8	15.0	-	348.5	499.2

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד ובנק

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים בניכוי הסכמי קיזוז

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים¹

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים²

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2008				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	300.0	-	-	300.0
106.0	-	75.6	89.7	271.3
2,963.5	106.1	103.4	47.5	3,220.5
9,872.4	134.2	1.8	-	10,008.4
244.7	-	-	-	244.7
13,186.6	540.3	180.8	137.2	14,044.9

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים:

יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד ובנק

חוזי ריבית

שקל - מדד

אחר

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

סה"כ

1 מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 109.1 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2007 - 141.9 מיליוני ש"ח).

2 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה (לפני ניכויים מותרים).

3 הוצג מחדש.

4 מזה בנקים וברוקרים זרים בסך 22.3 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2007 - 41.0 מיליוני ש"ח).

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2007					
בורסות	בנקים	ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד ובנק					
35.1	⁴ 18.8	⁴ 36.1	-	57.7	147.7
-	-	-	-	-	-
35.1	18.8	36.1	-	57.7	147.7
1.0	182.3	2.3	-	³ 406.6	³ 592.2
36.1	201.1	38.4	-	³ 464.3	³ 739.9
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים בניכוי הסכמי קיזוז יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ¹ סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ² סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					

31 בדצמבר 2007				
עד 3 חודשים	מעל 3 עד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד ובנק				
79.1	270.0	-	-	349.1
-	-	113.2	91.9	205.1
8,682.2	369.5	81.5	52.4	9,185.6
21,996.0	242.5	-	-	22,238.5
452.6	-	-	-	452.6
31,209.9	882.0	194.7	144.3	32,430.9
חוזי ריבית שקל - מדד אחר חוזי מטבע חוץ חוזים בגין מניות חוזי סחורות ואחרים סה"כ				

באור 15ב: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008			
שווי הוגן		יתרה במאזן	
	סה"כ	(ב)	(א)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. ההרכב במאוחד

נכסים פיננסיים

2,702.1	2,701.8	31.2	2,670.6	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,930.7	2,930.7	-	2,930.7	ניירות ערך ¹
698.6	698.6	-	698.6	ניירות ערך שנשאלו
1,941.3	1,931.6	104.4	1,827.2	אשראי לציבור
208.2	208.2	-	208.2	נכסים פיננסיים אחרים
8,480.9	8,470.9	135.6	8,335.3	סך הכל נכסים פיננסיים

התחייבויות פיננסיות

6,821.7	6,820.2	141.3	6,678.9	פקדונות הציבור
252.1	252.0	-	252.0	פקדונות מבנקים
6.1	6.1	-	6.1	פקדונות הממשלה
959.0	959.0	-	959.0	התחייבויות פיננסיות אחרות
8,038.9	8,037.3	141.3	7,896.0	סך הכל התחייבויות פיננסיות

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

0.7	0.7	-	0.7	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
-----	-----	---	-----	-------------------------------------

- 1 כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין והמוצגות לפי עלות בסך 9.1 מיליוני ש"ח (שנת 2007 - 10.4 מיליוני ש"ח).
2 מוין מחדש.

הערות:

- א. מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן היא אמדן לשווי הוגן - מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי שוק או מכשירים לתקופה מקורית קצרה או על בסיס ריבית שוק משתנה בתדירות קצרה.
ב. מכשירים פיננסיים אחרים.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2007				
שנתי הוגן		יתרה במאזן		
	סה"כ	(ב)	(א)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
א. הרכב במאוחד				
נכסים פיננסיים				
1,744.0	1,744.5	104.7	1,639.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
² 2,765.5	² 2,765.5	-	² 2,765.5	ניירות ערך ¹
434.3	434.3	-	434.3	ניירות ערך שנשאלו
2,414.1	2,404.1	89.3	2,314.8	אשראי לציבור
² 242.3	² 242.3	-	242.3	נכסים פיננסיים אחרים
² 7,600.2	² 7,590.7	194.0	² 7,396.7	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות				
6,470.0	6,469.3	53.5	6,415.8	פקדונות הציבור
19.1	19.1	9.4	9.7	פקדונות מבנקים
264.0	264.1	-	264.1	פקדונות הממשלה
² 437.3	² 437.3	-	² 437.3	התחייבויות פיננסיות אחרות
² 7,190.4	² 7,189.8	62.9	² 7,126.9	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
0.6	0.6	-	0.6	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

באור 15ב: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי לקבוע אם התאגיד הבנקאי מהווה עסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ג. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אשראי לממשלה וניירות ערך לא סחירים

שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח; מניות אשר לא מתקיים לגביהן שווי שוק זמין, מוצגות על פי ערכן בספרים.

ניירות ערך - לפי שווי שוק או שווי הוגן.
(ראה באור 1 (ה)).

אשראי לציבור

השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מצרפיים מנוכים בשיעור נכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. ביתרות אשראי לתקופה קצרה (תקופה מקורית קצרה) או ביתרות בריבית שוק משתנה (פריים, ליבור וכיו"ב) בתדירות קצרה, היתרה במאזן נחשבת כאומדן של השווי ההוגן תוך התאמה לשינויים בסיכוני האשראי ובמרווח הבנק.

ההפרשה הכללית וההפרשה הנוספת לחובות מסופקים בסך של 10.4 מיליוני ש"ח (2007 - 10.7 מיליוני ש"ח) לא נוכו מיתרות האשראי לצורך חישוב תזרים המזומנים בהערכת השווי ההוגן.

פקדונות הציבור, בנקים

בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים מצרפיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים ביום הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב) (ראה באור 1 (יד)).

מכשירים פיננסיים (למעט מכשירים נגזרים ומכשירים פיננסיים סחירים) לתקופה מקורית קצרה ובריבית שוק משתנה

היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכוני אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות במאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008					
בעלי עניין ⁵			בעלי עניין ⁵		
מחזיקי מניות			מחזיקי מניות		
בעלי שליטה ⁶			בעלי שליטה ⁶		
אחרים ⁷			אחרים ⁷		
ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח	ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח
ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח	ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח
109.1	873.5	-	480.0	-	-
-	-	-	-	-	1.7
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	0.7	-	0.2	-	-
0.1	0.2	-	-	-	2.1
105.1	454.4	-	150.0	-	-
- ¹	3.1	-	-	-	-
451.6	451.6	-	-	-	-
347.2	477.7	186.3	202.8	2.0	2.0

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
אשראי לציבור
ניירות ערך
השקעה בחברות כלולות
נכסים אחרים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
התחייבויות אחרות

מניות (כלול בהון עצמי)¹¹
סיכון אשראי במכשירים
פיננסיים חוץ מאזניים¹²

31 בדצמבר 2007					
בעלי עניין ⁵			בעלי עניין ⁵		
מחזיקי מניות			מחזיקי מניות		
בעלי שליטה ⁶			בעלי שליטה ⁶		
אחרים ⁷			אחרים ⁷		
ליום 31 בדצמבר 2007	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח	ליום 31 בדצמבר 2007	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח
ליום 31 בדצמבר 2007	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח	ליום 31 בדצמבר 2007	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח
79.4	638.7	-	300.0	-	-
-	0.1	-	-	-	1-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
0.9	0.9	0.8	0.8	-	-
0.1	0.2	-	-	-	1.9
0.5	500.0	-	150.0	-	-
0.2	0.7	-	-	-	-
414.5	499.8	-	-	-	-
150.4	349.3	130.0	401.0	0.4	0.4

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
אשראי לציבור
ניירות ערך
השקעה בחברות כלולות
נכסים אחרים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
התחייבויות אחרות

מניות (כלול בהון עצמי)¹¹
סיכון אשראי במכשירים
פיננסיים חוץ מאזניים¹²

הערה: הערות לטבלה ראה בעמוד 159.

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח

2 הוצג מחדש.

3 יובנק השקעות והחזקות נתנה ערבות בנקאית למניף- שרותים פיננסיים בע"מ (ראה באור 5 (ב)). ערבויות נוספות שהועמדו למניף בסך 4.5 מיליוני ש"ח חולטו ומוצגות בסעיף אשראי לציבור (שנת 2007 - 5.0 מיליוני ש"ח). הבנק ביצע בדוחותיו הכספיים הפרשה לחובות מסופקים בגין ערבויות אלו, בסך של 2.7 מיליוני ש"ח (שנת 2007 - 3.6 מיליוני ש"ח).

צדדים קשורים אחרים המוזקקים על ידי הבנק				בעלי עניין ⁵	
חברות כלולות		אחרים ¹⁰		אחרים ⁹	
ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	25.6	22.8
-	-	1.9 ³	1.8 ³	-	-
7.4	6.6	-	-	-	-
-	-	0.8	0.8	-	-
-	-	4.6	4.6	0.7	0.7
-	-	-	-	16.4	7.4
-	-	-	-	3.2	3.2
-	-	-	-	6.2	3.7
-	-	-	-	-	-
-	-	23.0	23.0	149.7	138.1

צדדים קשורים אחרים המוזקקים על ידי הבנק				בעלי עניין ⁵	
חברות כלולות		אחרים ¹⁰		אחרים ⁹	
ליום 31 בדצמבר 2007	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2007	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2007	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	120.4	83.2
-	-	1.4 ^{2,3}	1.4 ^{2,3}	1-	-
8.5	7.8	-	-	-	-
-	-	0.3	-	-	-
-	-	2.9	2.7	2.7	0.2
-	-	-	-	43.4	7.3
-	-	-	-	8.5	1-
-	-	0.1	0.1	5.6	4.3
-	-	-	-	-	-
-	-	69.3	55.8	314.7	154.1

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים במאוחד

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008					
בעלי עניין ⁵		צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק			
מחזיקי מניות	דירקטורים ומנהל כללי ⁸	אחרים ⁹	חברות כלולות	אחרים ¹⁰	
בעלי שליטה ⁶	אחרים ⁷	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
12.2	2.5	1.5	2.5	-	תוצאות פעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס ²
-	-	-	(0.9)	-	הפרשה לחומ"ס
1.0	-	1.4	-	-	הכנסות תפעוליות ואחרות
(3.7)	-	(16.9)	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות ³
9.5	2.5	(4.1)	3.4	-	סה"כ

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007					
בעלי עניין ⁵		צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק			
מחזיקי מניות	דירקטורים ומנהל כללי ⁸	אחרים ⁹	חברות כלולות	אחרים ¹⁰	
בעלי שליטה ⁶	אחרים ⁷	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(6.4)	0.3	2.9	0.2	-	תוצאות פעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס ²
-	-	-	3.6 ⁴	-	הפרשה לחומ"ס
1.0	-	0.5	0.2 ⁴	-	הכנסות תפעוליות ואחרות
(3.5)	-	(14.1)	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות ³
(8.9)	0.3	(4.6) ⁴	(3.2) ⁴	-	סה"כ

- 1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.
- 2 ראה ד' להלן.
- 3 ראה ג' להלן.
- 4 הוצג מחדש.

ג. הטבות לבעלי עניין

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008				
מחזיקי מניות - בעלי עניין ⁶		דירקטורים ומנהל כללי ⁸		
סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות ⁷ מיליוני ש"ח	מספר מקבלי הטבה	
-	-	2.5	1	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
-	-	1.6	7	דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007				
מחזיקי מניות - בעלי עניין ⁶		דירקטורים ומנהל כללי ⁸		
סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות ⁷ מיליוני ש"ח	מספר מקבלי הטבה	
-	-	2.4	1	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
-	-	2.2	7	דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו

* לא כולל מס שכר.

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר					
2006		2007		2008	
מזה: חברות כלולות	במאחד	מזה: חברות כלולות	במאחד	מזה: חברות כלולות	במאחד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ד. תוצאות פעולות מימון (לפני הפרשה לחובות מסופקים) בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים					
בגין נכסים					
-	1-	-	1-	-	1-
מאשראי לציבור					
-	14.4	-	0.6	-	18.5
מפקדונות בבנקים					
בגין התחייבויות					
-	(0.1)	-	1-	-	1-
על פקדונות הציבור					
-	(1.2)	-	(4.0)	-	(2.3)
על פקדונות מבנקים					
אחר					
-	1-	-	0.2	-	1-
עמלות מעסקי מימון					
1.0	1.0	0.2	0.2	2.5	2.5
הכנסות מימון אחרות					
1.0	14.1	0.2	(3.0)	2.5	18.7
סך הכל תוצאות מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					

ה. שינוי השליטה בבנק:

ביום 29 ביולי 2004 נחתם הסכם (להלן: "ההסכם"), בין אינווסטק (ישראל) ב.ו. לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנק הבינלאומי") לפיו ירכוש הבנק הבינלאומי מאינווסטק (ישראל) ב.ו. את מלוא החזקותיה במניות הבנק (להלן: "העסקה").

ביום 22 בדצמבר 2004 הושלמה העסקה והבעלות המלאה בבנק (100%) עברה לבנק הבינלאומי.

במסגרת השלמת העסקה העמיד אינווסטק בנק (י.ו. קיי) בע"מ, בעל השליטה באינווסטק (ישראל) ב.ו., בטוחות ושיפויים לבנק בגין מספר חובות ותביעות, בסך של כ- 94.5 מיליוני ש"ח, הצמודים לתנאי החובות והתביעות. סך הבטוחות נכון ליום 31 בדצמבר 2008 הינו כ- 18.2 מיליוני ש"ח.

1. ראה פירוט בבאור 15 (ג) (9) בדבר התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי.

2. הבנק וחברות מאוחדות שלו מנהלים עסקאות עם תאגידים שהם בעלי עניין. עסקאות אלו נעשות במהלך העסקים הרגיל ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גופים שאינם קשורים בבנק.

- 5 בעל עניין- כהגדרתו בתקנות ניירות ערך. צד קשור- כהגדרתו בגילוי דעת 29 של לשכת רואי חשבון בישראל שאינו בעל עניין.
- 6 מחזיק שליטה- כהגדרתו בחוק ניירות ערך.
- 7 מי שמחזיק ב- 5% או יותר מהון המניות המונפק של התאגיד הבנקאי או מכח ההצבעה בו, מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד או מנהלו הכללי.
- 8 לרבות בני זוגם וקטיניהם.
- 9 תאגיד שבעל עניין מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק או מכח ההצבעה בו, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלו.
- 10 תאגיד שהתאגיד הבנקאי מחזיק בו 10% או יותר מהון המניות המונפק שלו או מכח ההצבעה בו, או רשאי למנות 10% או יותר מהדירקטורים שלו או רשאי למנות את המנהל הכללי. תאגיד אחר שצד קשור מחזיק בו 25% או יותר מהון המניות המונפק שלו או מכח ההצבעה בו או מהסמכות למנות דירקטורים.
- 11 אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
- 12 סיכוני אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושבו לצורך מגבלות של לווה.
- 13 על בסיס יתרות שהיו בסוף כל חודש.

באור 17: רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2006	2007	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
ההרכב במאוחד:			
א. בגין נכסים¹			
30.7	89.6	55.8	מאשראי לציבור
(0.8)	-	-	מאשראי לממשלה
4.1	(1.3)	10.5	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	12.1	15.7	ניירות ערך שנשאלו
⁴ (2.7)	(33.5)	23.0	מפקדונות בבנקים
122.0	106.6	69.1	מאגרות חוב ⁵
ב. בגין התחייבויות¹			
(68.4)	(72.8)	(45.5)	על פקדונות הציבור
(4.1)	(5.6)	(0.7)	על פקדונות מבנק ישראל
(2.6)	(3.9)	(5.6)	על פקדונות מבנקים
ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור			
3.8	(25.3)	(29.4)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ²
⁴ 15.8	29.9	10.8	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
ד. אחר			
5.1	2.4	1.4	עמלות מעסקי מימון
⁴ 13.4	24.8	40.0	הכנסות מימון אחרות ³
116.3	123.0	145.1	סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
16.4	⁹ 8.8	28.0	מזה: הפרשי שער, נטו

1 כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

2 מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3 כולל 2.7 מיליוני ש"ח בגין ריבית מחובות מסופקים וחובות שאינם נושאים הכנסה. (2007 - 1.7 מיליוני ש"ח, 2006 - 1.1 מיליוני ש"ח).

4 מוין מחדש.

5 כולל ריבית והפרשי שער מאג"ח מגובה נכסים לשנה שהסתיימה ביום 31.12.08 בסך (0.4) מיליוני ש"ח (2007 - בסך של (0.7)

מיליוני ש"ח, 2006 - בסך של 0.8 מיליוני ש"ח).

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2007	2006
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

ה. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב

הכנסות מימון על בסיס צבירה מאגרות חוב:

68.5	90.9	71.6 ⁴
0.6	15.7	50.4 ⁴
69.1	106.6	122.0
26.6	15.5	4.3
(16.6)	(3.5)	(0.8)
24.0	10.6	7.3
34.0	22.6	10.8
103.1	129.2	132.8

זמינות למכירה

למסחר

סך הכל כלול ברווח מפעילות מימון בגין נכסים

רווחים ממכירת אג"ח זמין למכירה

הפסדים ממכירת אג"ח זמין למכירה⁸רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו⁶

סך הכל כלול בהכנסות מימון אחרות

סך הכל מהשקעות באגרות חוב

ו. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעולות מימון

הכנסות (הוצאות) מימון בגין נכסים (סעיף א)⁷הכנסות מימון בגין התחייבויות (סעיף ב)⁷

(12.4)	(3.4)	0.7
-	-	0.9

6 מזה חלק הרווחים וההפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך (0.9) מיליוני ש"ח. (2007 - 1.2 מיליוני ש"ח, 2006 - 0 מיליוני ש"ח).

7 פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א' ו-ב' לעיל.

8 לרבות הפרשות לירידות ערך.

9 הוצג מחדש.

באורים 18 - 19

סכומים מדווחים

הבנק			מאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2006	2007	2008	2006	2007	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1.4	1.4	1.0	1.4	1.4	1.0	דמי ניהול חשבון (במט"י ובמט"ח)
23.8	24.9	27.4	23.8	24.9	27.4	שרותי מערך התשלומים (במט"י ובמט"ח)
0.3	0.2	1-	0.3	0.2	1-	שרותים ממוחשבים, מידע ואישורים
1.0	0.7	0.9	1.0	0.7	0.9	פעולות סחר חוץ ושרותים מיוחדים במט"ח
51.7	49.5	43.9	78.9	90.3	73.5	הכנסות מפעילות בניירות ערך
0.7	0.7	0.8	0.7	0.7	0.8	הכנסות מכרטיסי אשראי
1.1	1.1	2.3	6.6	4.5	5.2	עמלות אחרות
80.0	78.5	76.3	112.7	122.7	108.8	סך הכל עמלות תפעוליות

הבנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2006	2007	2008	2006	2007	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	(0.2)	(0.7)	(0.3)	(2.7)
(0.9)	0.5	0.8	(0.8)	0.3	0.7
1.0	2.3	2.5	1.0	2.7	2.9
0.1	2.8	3.1	(0.5)	2.7	0.9

באור 19: רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

הפרשה להפסד עקב ירידת ערך מניות זמינות למכירה

רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו

דיבידנד ממניות זמינות למכירה

סך כל רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

באור 19: רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

הפרשה להפסד עקב ירידת ערך מניות זמינות למכירה

רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו

דיבידנד ממניות זמינות למכירה

סך כל רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליון ש"ח.
2 מוין מחדש.

באורים 20 - 21

סכומים מדווחים

הבנק			מאוחד		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2006	2007	2008	2006	2007	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.1	-	-	0.1	0.3	-
-	-	-	17.6	18.9	11.0
2.5	2.6	2.8	-	-	-
0.4	0.4	0.3	1.2	1.2	1.2
0.5	0.6	0.4	0.5	0.6	0.4
0.3	1.1	0.5	0.3	1.4	0.5
3.8	4.7	4.0	19.7	22.4	13.1

באור 20: הכנסות אחרות

דמי ניהול קופות גמל

דמי ניהול קרנות נאמנות

דמי ניהול מחברות קשורות אחרות

דמי שכירות

עמלות הפצה

אחרות

סך הכל הכנסות אחרות

הבנק			מאוחד		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2006	2007	2008	2006	2007	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
38.4	40.6	46.0	43.2	45.8	51.1
8.8	9.1	5.4	10.1	10.7	5.9
² 5.8	² 5.5	² 10.7	² 6.6	² 6.4	² 11.9
² 0.6	² 0.9	² 0.1	² 0.7	² 1.1	² 0.1
7.6	7.7	9.1	9.0	9.0	10.3
61.2	63.8	71.3	69.6	73.0	79.3

באור 21: משכורות והוצאות נלוות

משכורות

בונוס

פיצויים, תגמולים, חופשה וקרן השתלמות

השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות
עקב שינויים בשכר בשנת החשבון

ביטוח לאומי, מס שכר וניכויים

סך הכל משכורות והוצאות נלוות

באור 22: הוצאות אחרות

סכומים מדווחים

	הבנק			מאוחד		
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
שיווק ופרסום	2.5	4.1	6.2	3.8	6.1	7.8
תקשורת	9.5	9.6	9.5	9.8	9.9	9.8
מחשב	5.0	9.1	10.2	7.1	8.7	10.2
משרדיות	2.5	2.3	2.2	2.5	2.4	2.3
ביטוח	1.8	1.1	0.4	1.8	1.2	0.5
שרותים מקצועיים	6.8	10.9	11.4	12.3	16.6	17.5
שכר חברי דירקטוריון	0.7	0.6	0.5	1.0	1.0	0.9
השתלמויות והדרכה	0.6	0.8	0.6	0.7	0.8	0.7
עמלות	5.7	6.4	12.5	6.9	10.6	15.1
נסיעות	¹ 0.5	¹ 0.6	0.6	¹ 0.5	¹ 0.6	0.6
אגרות ודמי חבר	0.2	0.3	0.3	1.1	1.4	1.8
שונות	3.2	1.9	2.4	3.7	2.3	2.6
סה"כ הוצאות אחרות	¹ 39.0	¹ 47.7	56.8	¹ 51.2	¹ 61.6	69.8

1 מוין מחדש.

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

סכומים מדווחים

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2008	2007	2006	2008	2007	2006
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. מיסים שוטפים בגין שנת החשבון	37.4	42.0	46.9	26.8	26.7	31.8
מיסים שוטפים בגין שנים קודמות	1.9	(0.5)	0.3	1.9	(0.4)	0.8
סך הכל מיסים שוטפים בתוספת (בניכוי):	39.3	41.5	47.2	28.7	26.3	32.6
מיסים נדחים בגין שנת החשבון	1.8	0.9	(0.5)	2.6	0.9	(0.4)
מיסים נדחים בגין שנים קודמות	(1.7)	(0.9)	(1.3)	(1.8)	(0.9)	(1.3)
סך הכל מיסים נדחים	0.1	¹⁻	(1.8)	0.8	¹⁻	(1.7)
הפרשה למיסים על ההכנסה	39.4	41.5	45.4	29.5	26.3	30.9

ב. התאמה בין סכום המס התיאורטי, המחושב על הרווח מפעולות רגילות לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל, לבין ההפרשה המותאמת למיסים על הרווח מפעולות רגילות כפי שנזקקה בדוח רווח והפסד - במאוחד:

	2008	2007	2006
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
שיעור המס החל על תאגיד בנקאי	36.80%	38.53%	40.65%
סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי	38.2	45.7	45.2
מס (חסכון במס) בגין:	-	(4.3)	0.5
תוספת (ניכוי) בשל אינפלציה	0.6	0.3	0.5
הוצאות לא מוכרות	(0.1)	(0.2)	(0.4)
הפרשה כללית ונוספת לחובות מסופקים	(0.5)	¹⁻	¹⁻
הפרשי תאום פחת והפחתות	(1.2)	(1.1)	(0.8)
הכנסות פטורות או חייבות בשיעור מס מופחת	0.4	0.8	0.9
מס רווח על מס שכר, נטו	0.2	(1.4)	(1.0)
מיסים בגין שנים קודמות	0.1	¹⁻	(0.4)
הפרשי עיתוי שאין בגינם מיסים נדחים	0.1	0.3	0.1
שינוי יתרת מיסים נדחים (עתודה למס) עקב שינוי בשיעור המס	1.6	1.4	0.8
אחרות	39.4	41.5	45.4
הפרשה למיסים על ההכנסה			

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך)

- ג. 1. לבנק הוצאו שומות מס סופית עד וכולל שנת המס 2006, לחברות מאוחדות שומות מס סופיות לשנים 2005-2006, לפי העניין.
2. הוצאו לבנק שומות ניכויים לשנים 2004-2006, בגין הוגשה השגה לפקיד השומה. להערכת הבנק קיימות בדוחות הכספיים הפרשות מתאימות בגין השומות הנ"ל.
- ד. יתרת ההפסדים הנצברים לצורך מס שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים לקבל במאוחד הינה 0.6 מיליוני ש"ח.
- ה. מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים במאוחד, נרשמו בגין:

סכומים מדווחים					
מיסים נדחים לקבל		עתודה למיסים נדחים		שיעורי מס ממוצע	
31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2008	2007	2008	2007	2008	2007
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%
1.6	0.6	-	-	35.07	35.07
1.2	1.0	-	-	35.07	35.07
1-	0.1	-	-	35.07	35.07
3.5	1-	1(-)	(0.2)	36.80	38.53
1.7	2.4	-	-	36.80	38.53
0.7	0.3	(0.9)	-	30.0	25.0
8.7	4.4	(0.9)	(0.2)		

סכומים מדווחים	
31 בדצמבר	
2008	2007
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
8.7	4.4
(0.9)	(0.2)
7.8	4.2

מיסים נדחים אלו נכללו במאזן המאוחד:

בסעיף "נכסים אחרים"	8.7	4.4
בסעיף "התחייבויות אחרות"	(0.9)	(0.2)
מיסים נדחים, נטו	7.8	4.2

1. מימוש המיסים הנדחים מבוסס על תחזית של קיום הכנסות המתחייבות במס בעתיד והם מחושבים לפי שיעור מס של 36.8% - 25% (בשנת 2007 - 38.53% - 25%).
2. שינוי בסך 3.7 מיליון ש"ח בשנת 2008 (בסך 0.1 מיליוני ש"ח בשנת 2007) ביתרת המיסים הנדחים לקבל בגין ההתאמה מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לא סחירים לפי שווי הוגן כלול בדוח על השינויים בהון העצמי.

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ז. הפחתת שיעור המס:

1. ביום 25 ביולי 2005 עבר בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147 והוראת השעה), התשס"ה-2005 (להלן: "תיקון 147").
התיקון קבע הפחתה הדרגתית של שיעור מס חברות באופן הבא: בשנת המס 2006 - שיעור מס של 31%, בשנת 2007 - שיעור מס של 29%, בשנת 2008 - שיעור מס של 27%, בשנת 2009 יחול שיעור מס של 26%, משנת 2010 ואילך, יחול שיעור מס של 25%. כמו כן, החל משנת 2010, עם הפחתת שיעור מס החברות ל- 25%, יתחייב כל רווח הון ריאלי בשיעור מס של 25%.
2. ביום 27 ביוני 2006 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשס"ו - 2006 (להלן "התיקון").
בעקבות התיקון שיעורי מס שכר ומס רווח החלים על מוסדות כספיים הופחתו מ- 17% ל- 15.5%. התיקון נכנס לתוקף החל מ-1 ביולי 2006.
הפרשה למיסים על הכנסת הבנק כוללת מס רווח לפי חוק מס ערך מוסף המוטל על ההכנסה. לאור זאת, שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על הבנק בשנת 2006 הינו 40.65%, בשנת 2007 - 38.53%, בשנת 2008 - 36.80%, בשנת 2009 - 35.93% ומשנת 2010 ואילך יחול שיעור מס של 35.06%.
3. ביום 26 בפברואר 2008 עבר בכנסת חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20) (הגבלת תקופת התחולה), התשס"ח - 2008 (להלן - "התיקון"). בהתאם לתיקון, תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. בהתאם לתיקון, בשנת המס 2008 ואילך לא מחושבת עוד התאמה של ההכנסות לצרכי מס לבסיס מדידה ריאלי. כמו כן, הופסקה ההצמדה למדד של סכומי הפחת על נכסים קבועים ושל סכומי הפסדים מועברים לצרכי מס, באופן שסכומים אלה יתואמו עד למדד של סוף שנת המס 2007, והצמדתם למדד תיפסק ממועד זה ואילך. כמו כן, במסגרת התיקון האמור תוקנו הגדרות "רווח" ו-"שכר" בחוק מע"מ. על פי ההגדרות החדשות מס רווח יחושב לאחר ניכוי מס שכר והגדרת שכר לצורך חישוב מס שכר תכלול גם את תשלום חלק המעביד בגין דמי ביטוח לאומי. השפעת התיקון על תוצאות הבנק במאוחד, הינה אי רישום קיטון בהוצאות המס בסך 5.7 מיליוני ש"ח. מרבית ההשפעה נובעת מביטול חוק התיאומים. השפעת תיקון ההגדרות של "רווח" ו-"שכר" אינה מהותית. בשנת 2007, השפעת יישום חוק התיאומים היתה קיטון בהוצאת המס בסך 4.3 מיליוני ש"ח.

באור 24: רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

סכומים מדווחים

מאוחד			הבנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2007	2006	2008	2007	2006
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	0.4	-	-	0.4
-	-	9.2	-	-	9.2
-	2.4	-	-	-	-
-	2.4	9.6	-	-	9.6
-	0.9	2.8	-	-	2.8
-	1.5	6.8	-	-	6.8
-	-	-	-	1.5	-
-	1.5	6.8	-	1.5	6.8

ביטול הפרשה לפיצויי פרישה מוגדלים¹

רווח ממכירת חברה כלולה²

מכירת פעילות קופות הגמל³

רווח מפעולות בלתי רגילות לפני מס

הוצאות מס על רווח מפעולות בלתי רגילות

רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

חלק הבנק ברווח מפעולות בלתי רגילות של חברות מוחזקות לאחר מס

רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

1 בשנת 2004 נרשמה הפרשה לפיצויי פרישה מוגדלים בסך של 20.4 מיליוני ש"ח, בגין עובדי הבנק וחברות בנות (לרבות בכירים) בהתאם להסכמות שהושגו על רקע שינוי השליטה בבנק. ההפרשה הסתמכה, בין היתר, על הערכת ההנהלה בהתבסס על השינויים הצפויים במדיניות העסקית של הבנק ועל תהליך ההתייעלות הצפוי. בשנת 2005 עודכנה ההפרשה ונרשמו הוצאות נוספות בסך 5.2 מיליוני ש"ח. בשנת 2006 עודכנה ההפרשה ונרשמו הכנסות בסך של 0.4 מיליוני ש"ח. ראה פירוט בבאור 11 (ב).

2 ביום 2 באפריל 2006, בעקבות מימוש הסכם אופציה מיום 5 בדצמבר 2005 (להלן: "הסכם האופציה"), נמכרה מלוא החזקתו של הבנק (20%) במניות אפסילון בית השקעות בע"מ, חברה כלולה (להלן: "אפסילון") לבעלי השליטה באפסילון. הרווח מהמכירה לאחר ניכוי כל המיסים בגינה הסתכם בסך של כ-6.8 מיליוני ש"ח.

3 ביום 13 בנובמבר 2007, מכר הבנק את פעילות קופות הגמל שלו בדרך של העברת ניהולן לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר אי.די.איי, חברה לביטוח בע"מ.

הרווח מהמכירה לאחר ניכוי כל המיסים בגינה הסתכם בסך של כ-1.5 מיליוני ש"ח. למידע נוסף בדבר מכירת פעילות קופות הגמל ראה בפרק הון בהסכמים מהותיים.

באור 25: רווח למניה

סכומים מדווחים

2006	2007	2008	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
			להלן סכומי הרווח ומספר המניות, ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי ומדולל למניה:
73,600	78,700	65,300	סכום הרווח הנקי לצורך חישוב רווח למניה
3,123.9	3,123.9	3,123.9	מספר המניות המשוקלל של הון המניות (באלפים)

באור 26: מגזרי פעילות

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008		
בנקאות פרטית		
מיליוני ש"ח		
		א. במאוחד:
		רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
		מחיצוניים
	(29.2)	בינמגזרי
	66.8	הכנסות תפעוליות ואחרות:
		מחיצוניים
	41.5	בינמגזרי
	(1.8)	סך הכנסות
	77.3	הפרשה לחובות מסופקים
	(2.5)	הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
		לחיצוניים
	66.5	בינמגזרי
	15.8	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
	(2.5)	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
	(0.9)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
	(1.6)	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
	-	רווח נקי (הפסד) מפעולות רגילות
	(1.6)	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
	-	רווח נקי (הפסד)
	(1.6)	
	(2.8)	תשואה נטו להון (באחוזים)
		יתרה ממוצעת של נכסים
	630.3	מזה: השקעה בחברות כלולות
	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
	2,728.6	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
	351.1	יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות
	919.2	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
	595.1	
		מרווח מפעילות מתן מאשראי
	9.1	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
	20.4	אחר
	8.1	סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
	37.6	

בנקאות עסקית מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
(44.5)	222.3	(3.5)	145.1
72.5	(144.2)	4.9	-
65.4	13.8	2.1	122.8
(0.7)	2.5	-	-
92.7	94.4	3.5	267.9
-	(0.9)	(1.0)	(4.4)
37.2	19.2	45.6	168.5
17.9	9.0	(42.7)	-
37.6	67.1	1.6	103.8
13.8	24.7	1.8	39.4
23.8	42.4	(0.2)	64.4
-	0.9	-	0.9
23.8	43.3	(0.2)	65.3
-	-	-	-
23.8	43.3	(0.2)	65.3
25.6	35.3		
1,287.7	4,843.4	45.4	6,806.8
-	10.0	-	10.0
3,529.0	65.8	66.0	6,389.4
677.9	930.8	33.4	1,993.2
-	-	-	919.2
-	-	-	595.1
2.4	-	0.9	12.4
16.5	-	0.9	37.8
9.1	78.1	(0.4)	94.9
28.0	78.1	1.4	145.1

באור 26: מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2007		
בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
א. במאוחד:		
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:		
מחיצוניים	(55.3)	0.4
בינמגזרי	94.9	5.2
הכנסות תפעוליות ואחרות:		
מחיצוניים	51.9	1.1
בינמגזרי	(2.2)	(0.1)
סך הכנסות	89.3	6.6
הפרשה לחובות מסופקים		
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):	0.7	(3.0)
לחיצוניים	58.8	2.2
בינמגזרי	¹ 13.9	¹ 1.7
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים		
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	¹ 15.9	¹ 5.7
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	¹ 6.1	¹ 2.2
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות	¹ 9.8	¹ 3.5
רווח נקי מפעולות רגילות	-	-
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס	¹ 9.8	¹ 3.5
רווח נקי	¹ 9.8	¹ 3.5
תשואה נטו להון (באחוזים)		
	¹ 14.4	¹ 9.5
יתרה ממוצעת של נכסים		
מזה: השקעה בחברות כלולות	598.5	114.9
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	2,773.1	238.5
יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות	468.2	307.7
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	1,150.8	-
	735.2	-
מרווח מפעילות מתן מאשראי		
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	9.6	2.6
אחר	24.0	1.3
סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	6.0	1.7
	39.6	5.6

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

בנקאות עסקית מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
(39.7)	217.6	-	123.0
74.4	(174.5)	-	-
81.0	12.3	1.5	147.8
(0.8)	3.1	-	-
114.9	58.5	1.5	270.8
(0.1)	3.7	-	1.3
36.3	12.1	41.4	150.8
¹ 16.7	7.6	(39.9)	-
¹ 62.0	35.1	-	118.7
¹ 23.9	13.5	(4.2)	41.5
¹ 38.1	21.6	4.2	77.2
-	² -	-	² -
¹ 38.1	21.6	4.2	77.2
-	1.5	-	1.5
¹ 38.1	23.1	4.2	78.7
¹ 49.4	21.3		
1,325.5	4,994.4	13.1	7,046.4
-	² -	-	² -
3,375.0	249.4	-	6,636.0
543.5	845.8	23.9	2,189.1
-	-	-	1,150.8
-	-	-	735.2
2.7	-	-	14.9
19.7	-	-	45.0
12.3	43.1	-	63.1
34.7	43.1	-	123.0

באור 26: מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2006		
בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
א. במאוחד:		
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:		
מחיצוניים	(53.2)	5.9
בינמגזרי	94.3	5.5
הכנסות תפעוליות ואחרות:		
מחיצוניים	51.7	3.4
בינמגזרי	(2.3)	(0.2)
סך הכנסות	90.5	14.6
הפרשה לחובות מסופקים	(0.3)	(1.4)
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):		
לחיצוניים	47.9	5.0
בינמגזרי	¹ 13.7	¹ 3.7
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	¹ 29.2	¹ 7.3
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	¹ 11.9	3.0
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים	¹ 17.3	¹ 4.3
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות	-	-
רווח נקי (הפסד) מפעולות רגילות	¹ 17.3	¹ 4.3
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס	-	-
רווח נקי	¹ 17.3	¹ 4.3
תשואה נטו להון (באחוזים)		
	¹ 22.0	¹ 11.2
יתרה ממוצעת של נכסים		
מזה: השקעה בחברות כלולות	-	288.7
יתרה ממוצעת של התחייבויות	2,639.7	¹ 375.0
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	567.7	319.2
יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות	840.6	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	598.8	-
מרווח מפעילות מתן מאשראי		
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	21.1	¹ 2.5
אחר	11.2	¹ 2.9
סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	41.1	¹ 11.4

1 מוין מחדש.

בנקאות עסקית מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
(71.5)	235.1	-	116.3
103.2	(203.0)	-	-
66.9	8.7	1.2	131.9
(0.4)	2.9	-	-
98.2	43.7	1.2	248.2
(0.2)	-	-	(1.9)
36.0	10.3	39.7	138.9
¹ 14.0	7.0	(38.4)	-
¹ 48.4	26.4	(0.1)	111.2
¹ 19.7	10.8	-	45.4
¹ 28.7	15.6	(0.1)	65.8
-	1.0	-	1.0
¹ 28.7	16.6	(0.1)	66.8
-	6.8	-	6.8
¹ 28.7	23.4	(0.1)	73.6
¹ 39.0	17.5		
508.0	¹ 4,974.3	13.8	¹ 6,509.5
-	¹ 9.4	-	¹ 9.4
2,829.5	¹ 252.6	¹ -	¹ 6,096.8
539.1	913.3	18.4	¹ 2,357.7
-	-	-	840.6
-	-	-	598.8
2.3	-	-	17.1
17.9	-	-	41.5
11.5	32.1	-	57.7
31.7	32.1	-	116.3

באור 26: מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע נוסף:

1. הבנק מיישם את מודל ה- EVA (Economic Value Added), אשר הינו מודל מקובל בעולם המשמש לצרכי מדידת תרומתה של כל יחידה לרווחיות הכוללת של הבנק.

ההכנסות וההוצאות מוקצות לכל מגזר פעילות תוך יישום המודל, כדלקמן:

הכנסות המגזרים מחיצוניים:

- הכנסות מגזר הבנקאות הפרטית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מהלקוחות הפרטיים אשר שוייכו למגזר זה. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מניהול תיקי השקעות וייעוץ להשקעות, ההכנסות מניהול קרנות הנאמנות של הבנק וההכנסות מנאמנויות ציבוריות ופרטיות.
- הכנסות מגזר הבנקאות המסחרית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מהלקוחות המסחריים אשר שוייכו למגזר זה (בעיקר לקוחות הפקטורינג).
- הכנסות מגזר הבנקאות העסקית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מלקוחות אשר עיקר פעילותם הינו בתחום שוק ההון. כמו כן, כוללות הכנסות החטיבה את ההכנסות מתפעול ומנאמנות לקרנות נאמנות.
- הכנסות המגזר הפיננסי נובעות בעיקר מרווח מימוני הנובע מניהול המקורות והשימושים של הבנק במגזרי ההצמדה השונים, ומפעילות בניירות ערך של הבנק עבור עצמו. כמו כן, כוללות הכנסות החטיבה הכנסות מפעילות בחדר העסקות בגין ניהול חשיפת הבסיס והריבית של הבנק.

הכנסות בינמגזריות:

- רווח בינמגזרי מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים: הכנסות/הוצאות המימון משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך המגזר הפיננסי, האחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, מחייב/מזכה את יתר המגזרים בעלות גיוס המקורות, אשר מחושב בהתאם למגזרי ההצמדה והמח"מ הרלוונטיים.
- הכנסות תפעוליות ואחרות בינמגזריות: הכנסות תפעוליות ואחרות משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך מועבר חלק יחסי מאותן הכנסות (כפי שנקבע לכל סוג הכנסה בנפרד) למגזרי הפעילות האחרים הנותנים שירותים לפעילות אותו לקוח.

הוצאות המגזרים:

הוצאות שכר ונלוות הוקצו בין המגזרים בהתאם להוצאה בפועל. הוצאות אחרות עיקריות הוקצו בהתאם למספר העובדים או לשקלול של מספר עובדים והון או לשטח המבנה שבשימוש המגזר, לפי העניין. הוצאות פחת מוקצות ספציפית למגזרים בהתאם לנכסים שבשימושם. ההפרשה לחובות מסופקים פוצלה ספציפית לפי הלקוחות של כל מגזר.

עלות השרותים המרכזיים וההנהלה מועמסת על מגזרי הפעילות המדווחים, כחלק מיישום המודל. (השירותים המרכזיים כוללים את כל המחלקות בחטיבת המטה ובחטיבת החשבונאי הראשי, מזכירות הבנק, וכן את הביקורת הפנימית ומערכות המידע).

התשואה נטו להון מחושבת על הון ממוצע שהוקצה למגזרים המדווחים בהתאם לשיעור של 12% מנכסי הסיכון של כל מגזר. כאשר למגזר המדווח אין נכסי סיכון המוקצים לו לצורך פעילותו, מחושב ההון המוקצה למגזר על פי מכפיל הוצאות המגזר.

במגזר הפיננסי התשואה הנלקחת לצורך חישוב תשואה נטו להון הינה בנטרול תשואה חסרת סיכון על ההון הלא פעיל של הבנק.

2. יתרה ממוצעת של נכסים בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כוללת יתרה ממוצעת של בנינים וציוד ונכסים אחרים.
- יתרה ממוצעת של התחייבויות בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כוללת יתרה ממוצעת של התחייבויות אחרות.
3. הרווח (הפסד) בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כולל בעיקר:
- הכנסות שכ"ד מחיצוניים, נטו.
 - יתרת הוצאות המס, לאחר שלמגזרים המדווחים יוחסו הוצאות מס לפי אחוז מס תיאורטי של 36.8% (בשנת 2007 - 38.53%).
 - תוצאות פעולות בלתי רגילות לאחר מס בגין הפרשה לפיצויים מוגדלים.
 - תוצאות פעילות מגזר שאינו בר דיווח בסך 1.5 מיליוני ש"ח, לשנה שנתיימה ב- 31.12.08.
4. החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים. היא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל-פיה פועל הבנק בשנים האחרונות. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשיוך הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגיה העסקית שלו. לאור זאת, אין זה מעשי להתייחס לחלקו של הבנק במערכת הבנקאית במגזרי הפעילות השונים.
- נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות מפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים". במסגרת עריכת הבאור מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הנ"ל והמבוססים בחלקם על בחינת ההנהלה את מגזרי הפעילות, לדיווח התואם את כללי החשבונות המקובלים.

באור 27: תמצית נתונים כספיים של הבנק בערכים היסטוריים

31 בדצמבר		
2008	2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8,708.4	7,843.0	סך כל הנכסים
8,261.9	7,434.8	סך כל ההתחייבויות
446.5	408.2	הון עצמי
66.5	79.0	רווח נקי

באור 28: עדכוני חקיקה

הרפורמה בתחום העמלות הבנקאיות

ביום 5.7.07 פורסם חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12), התשס"ז - 2007. תחילת החוק מיום 1.7.08. עיקרי החוק הינם: מתן סמכות פיקוח לבנק ישראל על מחירי השירותים הבנקאיים הניתנים לכלל הלקוחות, וכן סמכות לקבוע לגבי לקוחות מסוימים (יחידים וכן תאגידים שהינם עסק קטן כהגדרתו בכללים שקבע הנגיד), תעריפון מחייב הכולל את רשימת השירותים, אשר רק בגינם יהיה רשאי הבנק לגבות עמלות וכן את אופן חישובן והצגתן. מכח החוק פורסמו ביום 8.1.08 כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008 ובהם נכלל תעריפון העמלות החדש, שיחול על לקוחות יחידים ועסקים קטנים כהגדרתם בחוק הבנקאות. (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. בנוסף, נקבע בתיקון לחוק כי הדיווח המרוכז על עמלות שנגבו מלקוח יורחב כך שיחול על כלל העמלות, אך ישלח מדי חצי שנה ביחס לאותה תקופה, החל מיום 1.1.08. על פי צו הבנקאות (שירות ללקוח) (ביטול הפיקוח על שירותים בנקאיים מסוימים ושינוי במקרים אחרים), התשס"ח - 2008, נקבע כי סכום העמלה המרבי שניתן לגבות בגין שירות של: "העברת ניירות ערך לפיקדון אחר של אותו לקוח" יוגבל לסך של 5 ש"ח וכן בוטל הפיקוח על שירותים בנקאיים מסוימים. בהתבסס על נתוני הבנק מאז יישום הרפורמה, השפעתה על תוצאות הבנק אינה מהותית.

באור 29: אירועים לאחר תאריך המאזן

תהליך הסבת מערכות המיכון בבנק, אשר במסגרתו אוחדו אפליקציות המחשוב של יובנק והבנק הבינלאומי בע"מ, הסתיים בעיקרו ב- 31.12.08. מערכות המחשוב החדשות משלבות מערכות ייעודיות בנוסף למערכת הסניפית, כגון: מערכת לתפעול קרנות נאמנות, מערכת לניהול נאמנות, מערכות תומכות פעילות בחדר עסקות, מערכת לניהול סיכונים פיננסיים וכדומה. במעבר המערכות השתנו ממשקי משתמש וממשקי לקוח. במטרה להקל על המעבר הושקעו תשומות ניכרות, הן בשיפור האתר והן בשיפור המידע המועבר ללקוחות על פי צרכיהם. תהליך זה, שכלל גם הדרכות אישיות למשתמשים, הסתיים ברובו. במעבר המערכות לאפליקציות המחשוב החדשה התעוררו בעיות במספר תחומים, שדרשו ריכוז תשומות והשקעת משאבים. הבעיות מטופלות על ידי הבנק, בשיתוף מת"ף ובסיוע ספקים חיצוניים נוספים. הפלטפורמה המיחשובית יוצבה וכעת נערך הבנק לטפל בהשלמת התאמות נדרשות לצרכי המשתמשים ולצרכי הלקוחות וכן בשיפור בקורות נדרשות, בהתאם לתהליכי העבודה החדשים. הבנק בוחן כל שיפור נדרש במערכות השונות לפעילות העסקית במטרה להקל על הלקוחות. הערכת הבנק היא כי מרבית השיפורים המהותיים ישולבו במחצית הראשונה של 2009.

